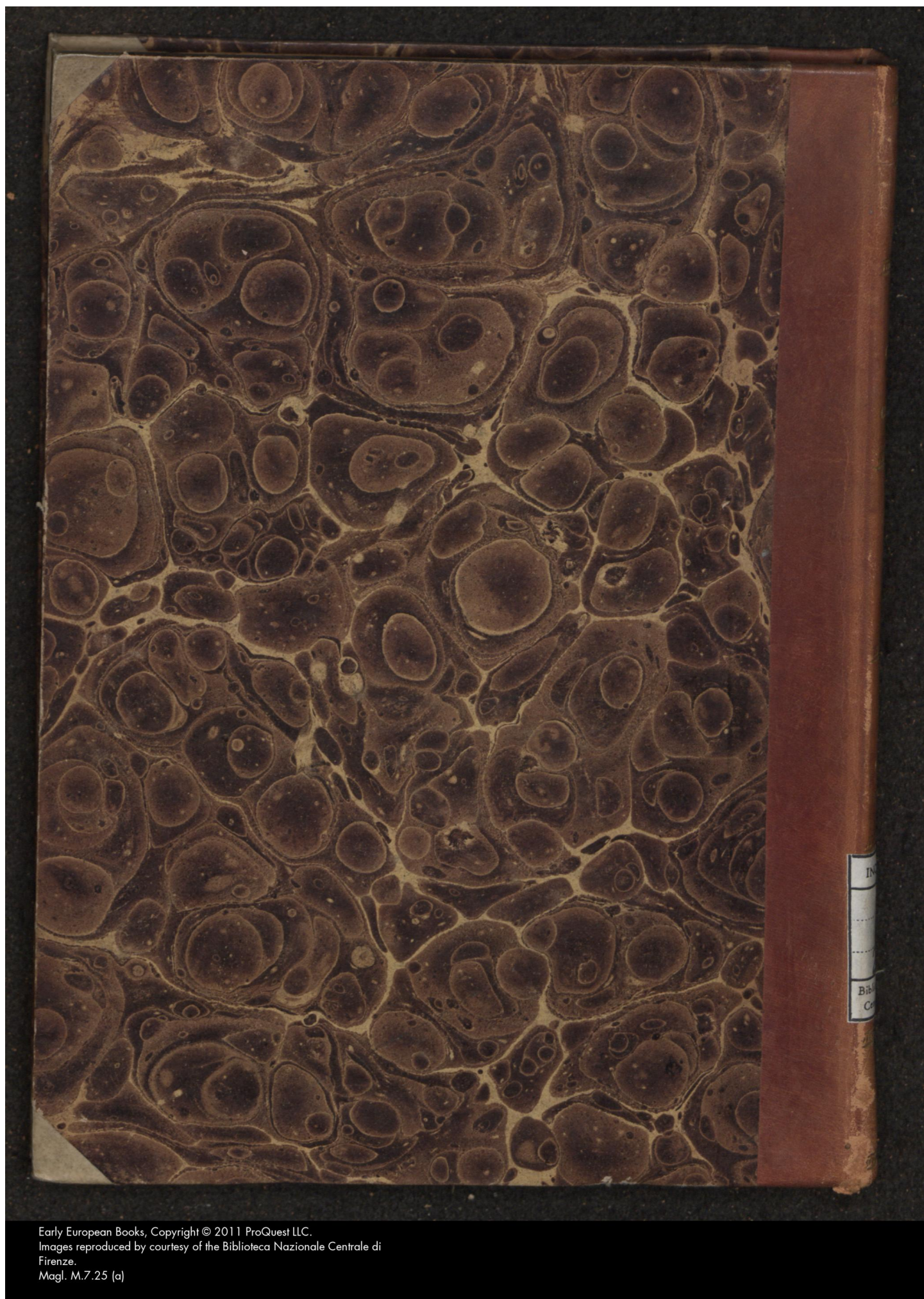

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.7.25 [a]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.7.25 (a)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.7.25 (a)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.7.25 (a)

INCUNABULI

M

7

25

Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

2

Tabula presentis interrogatorij.
seu p[ro]fessiona lis. Et p[ri]mo.

De confessoris potestate.
De clau[is] potencie.
De religiosor[um] habilitate ad c[on]fessiones
p[er]sonarum secularium audiendas.
De habilitate fratru[m] p[re]dicato[rum] z minor[um]
ad confessiones secularium p[er]sonaru[m]
audiendas.
De scientia necessaria cuilibet p[re]fessor[i].
De penit[ent]is ad c[on]fessionem admis
sione.
Casus in quibus quis potest alteri c[on]fi
teri p[ro]prio sacerdoti.
De interrogatione circa p[re]parationem
confitentis ad confessionem.
Casus in quibus est reiteranda p[re]fessio.
De interrogatione excommunicatio[n]is
a confitente.
De vita confitentis z scientia cuius de
bet esse.
De circumstantiarum peccatoru[m] inter
rogatione.
De modo interrogandi confessoris.
De quibus circumstantijs necessario ha
bet interrogare confessor.
Super quibus c[om]muniter c[on]fessor pe
nitentem debz interrogare z p[er] quem
ordinem.
De articulis fidei.
De septem ecclesie sacramentis.
De interrogationibus decem p[re]cepto
rum decalogi.
P[ri]mo circa p[ri]mum q[uo]d est. vnum cole
deum.
De secundo q[uo]d est. Non assumes no
men dei iuu[er]um.
De dispensatione iuramentor[um].
De adiuratione.
De voto[rum] transgressione.
De votis subdito[rum].
De voto[rum] dispensatione.
Circa tertium p[re]ceptum q[uo]d est de obser
uatione festi.
De ieiunijs.
De quarto p[re]cepto quod est de bonore

parentum.
De quinto q[uo]d est de non occidendo.
De sexto p[re]cepto q[uo]d est de p[ro]hibitione
mechie.
De septimo quod est de furto.
De d[omi]nificatione rerum exterior[um].
De damno spirituali anime z mo[ri].
De octauo p[re]cepto q[uo]d est de p[ro]hibitione
falsi testimonij.
De nono q[uo]d est de non concupiscendo
vxo[re]m. p[ri]mi.
Circa decimu[m] z vltimu[m] q[uo]d est de no[n] co
cupiscendo rem. p[ri]mi.
De vitijs capitalibus et eor[um] specie
bus.
De inani gloria.
De inuidia.
De ira.
De accidia.
De auaritia.
De illicita acquisitione.
De iniusta retentione.
De inordinata affectione.
De gula.
De luxuria.
De septem operibus misericordie.
De interrogatio[n]ibus circa statu[m] offici
um vel p[ro]ditione[m] cuiuslibet p[re]fentis. p[ri]mo
de impuberibus vel hiberib[us] viri
usq[ue] senis.
De coniugatis z cura rei familiaris ba
bentibus.
De viduis.
De p[ri]ncipibus z rectoribus secularib[us].
De iudicibus ordinarijs seu delegatis
laicis v[el] ecclesiasticis z alijs p[er]sonis q[ui]
in iudicio concurrunt. s. actorib[us] assessor
ibus reis z testibus.
De accusatore seu actore.
De aduocatis iuriconsultis z p[ro]cura
toribus.
De notarijs.
De doctoribus magistris seu scholari
bus.
De medicis p[er]fictis z chirurgis.
De officialibus c[on]siliarijs z aulicis p[ri]n
cipum.

a z

De ciuibus.
 De mercatoribus.
 De societate.
 De sociis.
 De artificibus mechanicis oparijs.
 De aromatarijs.
 De aurifice.
 De tabernarijs.
 De sutoie.
 De locatore z conductore.
 De pistore.
 De macellario.
 De cerdone.
 De bistrione.
 De musico.
 De rusticis z agricolis.
 De publicanis seu datarijs.
 De rectoribus seu administratoribus
 hospitaliũ z aliorum locorum piorũ ac
 domorum religiosorum.
 De clericis i sacris ordinibz constitutis.
 De sacerdotibus simplicibus.
 De beneficiatis canonicis z curatis.
 De epis z ceteris platis superioribus.
 De prelatiis religiosorum.
 De religiosis.
 De penitentie iniunctiõẽ z peccatorum
 absolutione.
 De penitentie impositione.
 Canones penitenciales.
 De cõmutatione penitentie.
 Quomodo confessor circa infirmos se
 habere debeat.
 De absolutione quomodo confessor
 se habeat circa eam.
 De forma absolutionis a peccatis.
 Quando satisfactio debet precedere ab
 solutionem.
 De forma absolutionis ab excõmunica-
 tione.
 Forma absolutionis habentium indul-
 gentiam plenariam.
 Interrogationes beati Anselmi facien-
 de infirmo morienti.

Explicit tabula huius opusculi.

Incipit interrogatorium siue confes-
sionale per venerabilem fratrem Bar-
tholomeum de chainis de mediolano
ordinis minorū cōpositū in loco sancte
marie de angelis apud mediolanum: et
distinguitur in quattuor partes princi-
pales.

Um ars artium sit regimē
animarū extra de eta. 2. q.
Cū sit. Et inter humana
exercitia tanto sit pericu-
losius si eo quis male fū-
gatur: quanto anime pēi-

osiores sūt oibus rebus et corpibus. 2. i.
q. 2. Precipimus. 2. 4. q. 3. si habes. et d.
pe. 2. re. Cū infirmitas. Profecto pstat
quāta diligentia et maturitate: quātaue
intelligētia et discretiōe opus beat sacer-
dos cui cōmissa ē audiētia p̄fessionis et
cura aīarū. Nā vbi ē maius periculum
ibi ē cautius agēdū. 4. 2. di. quiescam.
2. c. vbi periculū. de elec. li. 6. Est enī ta-
lis p̄fessio: iudex spiritualis animarū p̄sti-
tutus: et iudiciaria potestas exposulat
ut qd q̄s iudicare d̄s discutiāt et discer-
nat. q. Iudicantē. vbi dicit iudicantes
d̄s cuncta rumari. Nā graue nimis ē su-
per re incerta certā dare sentētia. 1. 1. q.
3. Graue p̄inde merito extra d. pe. 2. re.
omnis. p̄cipit n̄r cui libet cōfessori ut sit
discretus et cautus. s. circa qualitates et
circūstātiās p̄ctorū p̄quiredas et discutiē-
das: al̄s cū exp̄ssio piculo dānatiōis sui
et sibi p̄stētis p̄fessionis audit iuxta illud
Matth. 15. cecus si ceco ducatum p̄stet
ābo in foveā. s. baratri infernalis cadūt
Et dicitāda igit̄ b̄mōi picula et discrimi-
na p̄cauēda: ne ignorātia sit alicui occa-
sio delinquēdi. Ego h̄s ip̄tus et pui inge-
nii fiduciā tñ b̄ns in d̄no a quo ē omne
datū optimū et oē donū p̄fectū: q̄ gratiā
suā dat oibus affluēt diuidēs singula
put vult: nō exp̄sūptiōe aut auditate
laudis p̄sequēde h̄s zelo salutis s̄ne: ac p̄
aliquali p̄fessorū minus eruditorū instru-
ctiōe interrogatoriū putile p̄ponere de-
creuit. Et h̄s pleriq̄s b̄ctenus b̄mōi tra-

ctatus fecerint attēti cū diuisiones grati-
arum sint et opationū et vnicuiq̄ det ma-
nifestatio sp̄s ad vtilitatē. 1. cor. 12. p̄ci-
piatq̄s. 1. pe. 4. ut vnusquisq̄ sicut acce-
pit grām in alterutrū illū administret: si
cut bonus disp̄sator multiformis gr̄e
dei cogitās q̄ nemo sibi soli nascit̄: et q̄
corporis et negligentie arguit a d̄no ser-
uus q̄ de talento sibi tradito lucrum re-
portare nō curat: cū scriptū sit exo. 2. 4.
c. Nō appebis in p̄spectu meo vacuus
talētū qd habeo libent̄ cōico ut p̄ hoc q̄
paliorū salute laborē subeo: quāsi ad se-
nū illud erogādo: tandē cū lucro repor-
tare queā. Et ut opusculū istud cunctis
reddā gratū chaz et autenticū quātū po-
tuit: relectis sup̄fluis necessaria tantū-
mō v̄l multū vtilia breuiter p̄scripsi: et sin-
gularia fere in eo p̄tenta multipbarijs
iurū allegatiōibus: sacrorūq̄ doctorū
sentētijs et attestatiōib̄ corroborare stu-
dui: ut sic p̄fessor eruditus ac p̄acticus: q̄
si p̄ memoriali habeat: et ip̄tus et min⁹ p̄a-
cticus: p̄ occurrētū maiori delectatiōe cū
oportuerit ad iurū originalia recurrere
et mās facili⁹ inuenire valeat. Igitur p̄
euidētia dicēdorū: q̄tuo: p̄ ordinē anno-
tāda sūt. Prīmū ē de p̄fessoris ligādī at-
q̄ solūēdi p̄tate. Secūdū ē de penitētis
solerti ad confessionē admissione. Ter-
tium est de circumstantiarum peccatorū
diligenti inuestigatione. Quartū est d̄
p̄nie inuicēctione et peccatorū absolutiōe.
Incipit p̄ma pars huius opusculi de
potestate confessionis.

Arca p̄mū notādū q̄ n̄ sacerdos
et si possit audire p̄ctā p̄stet̄ i ar-
ticulo mortis: nō tñ p̄t eū absolūē
nā sol̄ sacerdotib̄ date sūt clauēs eccl̄ie
et p̄tās ligādī et solūēdi. cū Jo. 20. dñs di-
xit eis. Quorū remisierit̄ p̄ctā remittāt̄
eis et c. d̄ bis clauib̄ b̄et̄ di. 20. s. 1. 2. 4.
sen. di. 18. ar. 1. q. 3. vbi Ricar. dicit q̄ h̄s
due sint clauēs quātū ad effect⁹ et relati-
ones ad illos effect⁹ q̄ sūt ligare et soluere
claudē et apire: ē tñ vna i radice: nā p̄tās
iudicādī i foro aīarū ex duob⁹ integrat̄. s.
ex p̄tate discernēdi t̄cā examinatōe: et ex

ptate diffiniendi cāe detmiatioe. Pna potestas dicit claus sciētie: cui act est discernē. dicit claus potētie: cui act est determinare cās ligādo vā absolūdo: et ista claus est pncipalior et cōfessor penitus necessaria: quia pma ordinat ad istā ideo de eo pps dicēdū ē.

Primum capitulū.

Primo igit dō cōfessor hēre clauē potētie vt possit absolūe penitēte: s; cū nō possit absolūe eū nisi ligādo ad aliqd faciēdū o; q; hēat iurisdictionē sup eū: et sic pcludit q; nō pōt solui nec ligari nisi psteat ppo sacerdoti et dō pe. et re. ois. et de pe. di. 6. c. placuit. Et dicit ppus sacerdos ois q; h; curā alicui ordinariā siue delegatā i foro aie: s; stricti accipit ppus sacerdos ille q; iur suo ordinario et immediate h; hāc curā: vt papa eps et curat pchial: q; vt dicit hosti. et de offi. archiep. c. 3. his tribus immediate qlibet aia xpiana subest v; pape q; curā h; ois gnālī et vbiq; epo ppo q; ad suā diocēsim: et de his hē expse i cle. dudū et ppo curato q; ad suā pchā vt i. c. ois de pe. et re. nō solū pnt vbiq; audire subditū suū et absolūere siue intra territorii suū siue extra: vt ff. de offi. pco. l. 2. et de omni crimine vbiq; cōmissio. s; etiā alijs hoc ipz cōmittere: et sufficit subdito si cōfiteat alteri istoz triuz cui sibi placuerit: vel etiā de licētia cuiuslibz eorū. ar. ex de here. et cōicam. i. §. q; vō et in cle. dudū. Et regularit idē ē de quocūq; alio sacerdote ordinario q; h; curā aiaz p electionē: vt etiā ex officio sibi annexo: quia sicut pōt audire subditū suū ita pōt ei licētiā dare alteri pntēdi p m pe. de palu. in. 4. di. 17. Secus autē ē de simplici delegato et oī eo q; ex cōmissiōe solū audit cōfessiōes: quia nō pōt alteri cōmittere audientiā cōfessionū. Unde l; q; cōfiteri possit vicario curati: tamē ipse vicari nō pōt dare licētiā illi q; alteri cōfiteat p m pe. de palu. in. 4. di. 22. idē de archidiacono qui l; sit iudex ordinari: dō cōsuetudine vt notat arc. di. 25. c. plectis. nō tñ ē in foro cōsciētie nisi sit

sacerdos: et tñc quia audit ex cōmissiōe epi nō pōt alteri cōmittere de offi. archiep. cū satis. Legatus vero pape est ordinarius in vtroq; foro in puincia sibi decreta: ideo sicut in exterioribus dat iudices legatos: ita pōt dari penitētiarios extra de offi. le. c. 1. Sumus penitētiarius pape ē ordinarius in spiritualib; tñc. Unde h; penitētiari suos sub se coadiutores: et pcedit lnam eligēdi pfectores. Secus de alijs simplicib; penitētiarijs q; quāuis sint delegati pape et ipse solus eos ponit: ac possit oēs audire vñcūq; veniētes: nō tñ pnt sibi assumere coadiutores nec dare lnam pfectore eligēdi. Archiep; hyter ecclie maioris dī ē ordinarius et ppus sacerdos et h; curā toti diocesis extra de offi. archiepiscopali. c. officii. tibi glo. et do. Et de bu. dñt qd q; libet de ciuitate et diocesi pōt sacramenta accipere in maiori ecclia. qd peregrini et a foris veniētes qd iū morā trahit in ciuitate sūt sub cura epi loci et arpbri et si decedāt dñt ibi sepeliri: et si alibi sepultura eligāt quarta debet epo de h; per pau. i. cle. dudū de sepul. Archiep. ruralis dicitur ordinari: q; curā gerit pbror; et latiorū plebanat. Itā in qualibz plebe debet eē pleban; q; et arpbri dicit. Et notat dñs Et de bu. vbi supra. c. vt singl. Vicarius ē epi generalis dī ordinari; extra de offi. or. iter cetera. et de apel. Roman. li. 6. et notat archiep. c. plectis. Id de legato pape gñali. ar. extra de of. deleg. c. sup qōnū. Idē de archiep. dñ vñtat puiciā. Et tñc credo qd possit cōmittere alteri audire pfectionē subditi suffraganei sui. ar. extra de of. or. c. si Qui ar dicatur ppu; sacerdos plator; et curialium. Regū et pncipū plene notat p hosti. i. summa. t. de pe. et re. §. cui pntēdū sit. et i. pisa. pfectio. ii. §. 13. et se. Queritur nūc an pbr pchialis curatus quantum cūq; simplex possit adiutorii ipsius assumere sibi locū ad tps quēcūq; religiosū vā aliū sine cuiuslibz sui superioris licētia: q; hēat ipm iuuare forte i quadagesima i sacramētis pferēdis et in offiō

pdicandi. *Quil. in cle. Religiosi de pri*
uik. dicit q sic ex q sibi cura pmissa e du
mo sibi pset d ei? sufficientia allegat no
tata p ino. d cle. pecu. Tua z de here. c. ex
coicam. i. s. q. r. vo. z ex q tales q assumu
tur i socios sut rite ordinati: ita pnt face
ipfi sicut curati nec deficit eis nisi ma.
Si g. curat? paret eis mäs poterut exer
ce. i. s. q. i. Eccc. z. c. addicim. Et no. Jo.
d leg. z Jo. d imo. in. d. cle. Religiosi. z
archi. z s. di. plect. z. i. s. q. i. c. z. Queri
tur iuxta pdicta nunqd d licetia. pp. i. p
byteri pochial? possit pochianus recipe
pniäs a religioso seu alio pbytero n cur
rato. Glo. z. d. cle. religiosi sup vbo. Et
no. dicit q no pt recipe nisi ab alio cura
to. ex d pe. z re. ois. vt ibi not. glo. sup v
bo sacerdoti. l. s. sec? in alijs sacramentis
Pau. vo de laza. b? limitat ee vez qn p
pūs sacerdos siue pfecto: n pmittit seu
delegat vices suas l. s. solū licetia pcedit
sec? n cū licetia et pmittit vices suas: qz
tūc poterit pochian? recipe pniäs a reli
gioso: z et a pbytero nō curato. Et assi
gnat rōnē diuersitat: qz i pmo casu vt i
fuo iure ille q pfert pniäs in iūge qd ee n
pt ex. progiatioe iurisditiōis: cū iurisditi
onē talē n habeat de officio. de. p. z. g.
Secūdo cāu facit ex iure alieno tanq d
legat? z gerēs vicē alteri: iō pt. facit sup
d here. c. si. z de fo. ppe. significasti. z bec
opi. vera nisi dicat q cura pferiorē epō
nō pt delegari: vt no. archi. arguēdo de
elec. cū ex eo. l. i. 6. qd n ē vez i pmissiōe
spālicetoroꝝ casu vlt ad modicum tps
fim Jo. an. i. d. c. cū ex eo in nouella: vbi
exponit modicū tps. i. p tres septima
nas. facit qd no. host. d offi. vica. c. cleri
cos. z. c. ad bec. z not. i pisa. simonia. 4.
s. cum Paulo pcor. Jo. de legna. z Jo.
de imo. in. d. cle. Religiosi. Idem do.
An. de bu. in. d. c. omnis.

De habilitatione religiosorū ad pfecti
 ones psonarū seculariū audiendas.
 Quidā q ad hoc vt religiosi pos
 sint audire pfectiones psonarū se
 culariū excepto articulo necessi
 tat: oꝝ q sint habilitati a ppo epō de cō

sensu sui plati. i. q d corū licetia audiant
 i. s. q. i. placuit. z. c. puēit. z ibi gl. z arch. z
 dato q aliq haberet licetia a suo ppo sa
 cerdote vlt plato eligēdi sibi pfectoꝝ que
 cūqz et religiosi n d sine licetia sui sup
 oris audire eos. et si hmoi licetia beret a
 papa: qz velle z nolle religiphi ē i māu su
 prioris sui. i. z. q. i. nolo z. c. nō dicat. ar. a
 silt d elec. si religiosus. li. 6. vbi dī q ele
 ctiōi d se facte n d nec pt assēire sine li
 cetia superioris si tñ papa n i gnālī sz speci
 fice z noiati eligēt aliquē religiosū ad ali
 qd officiū psumeret idustriā psonē scire
 z eligissz illū siue eligissz p inqritōe siue
 p pdicatiōe siue p audiēda pfecti. vlt p p
 latiōe: z tūc nō reqret alterius licentia.

De habilitate fratꝝ pdicatorū z mino
 rū ad pfectiones scilarū psonarū audiēdas
 D b? q fres pdicatores z mino
 res possint audire pfectiones pso
 narū seculariū oꝝ q mgrī pores
 puinciales pdicatorū aut eorū vicarij mi
 nistri gnāles z puinciales ac custodes oꝝ
 dinis miorū ad pntiā se pferāt platoꝝ in
 singul? ciuitatib? z diocesib?: in qb? iporū
 fratꝝ loca pntē dignoscūt: z ciuitatib?
 z diocesib? locis ipis vicinis: i qb? loca
 hmoi n habēt zc. put habēt i cle. dudū
 d sepl. z si inx formā illi? cle. dudū. dicti
 plati pfatos fres ad pfectiones audiēdas
 elegerit seu deputauerit audire poterūt
 Si vo plati srib? pdicti iuxta formā. d.
 cle. a suis superiorib? electi z pntatis abso
 lute hmoi licetia exibe recusauerit: z tūc
 ipis vt pfectiones sibi psteri volētis libe
 re liciteqz audire et bñficiū absolutiōis
 possint impendere auctoritate aposto
 lica gratiose conceditur. Per huiusmo
 di tamen concessionem non intēdit pa
 pa fratribus ipis ad confessiones talit
 deputatis potestatem impēdere ampli
 orem q curatis seu parochialibus suis
 est a iure concessa: nisi forte eis ecclesia
 rij plati vberiorē in hac pte gratiam spe
 cialem dicerent faciendam. vt ibi Jo.
 de legna. ibidē super verbo curatis seu
 pochialibus dicit q per verbū curatis i
 telligūtur prelati collegioꝝ z puētū: vlt

archiep. i. ecclesijs cathedralibus absente
epo ex d. ma. z obe. Et i. ecclesijs. z. c. bis
q. de offi. archiep. c. officii. vt sic b. vbi
curat. differat a sequenti. s. seu poebiali
b. Idem zen. ibidem: no tñ post pdicti fres
deputari ad audiendū pfeffioes p puin
rias s. tñ p dictas dioceses. S. qd si p
dicti fres no pñt pñtari iuxta formā in
d. cle. dudū. pñtā: puta qz non pñt bñi co
pia pñtā: qz ē excoīcat. seu suspēsus. di
cit. Pau. ibidem qz i pmo cāu debēt pte
re licētia a vicario epī i spūalib. si illū ba
bēt. ar. d. tēpo. oz. cū nullus. li. 6. Si vō
nō habēt vicariū z malitiose faciūt: dic
qz forte ex licētia hui. pñtationis pote
rūt eligē. Tuti. tñ ē adire papā vñ suplo
re pñtā. Et idē dicit i scdo cāu qñ. s. foret
excoīcat. vñ suspēsus ex d. pñt. pñt. ben.
Quia diuerfitatē. z no. Jo. d. imo. i. cle.
dudū. z collec. in. c. ois. de pe. z re. glosa
sup vbo pñtā: dicit qz appellatiōe pñt
toz intelligūt epī z supiores illud qd di
cit text. d. ciuitatib. z diocētib. cō. pau.
ibidem qz dicit qz pñtā de iure cōi dicunt
epī: qz d. iure cōi hñt iurisdictionē. Et idē
de eoz loca tenētib. d. iure vñ de pñtū
dine. Tñ sūt pñtā ex pñtū legio ex d. cō
san. z aff. c. i. fm Jo. mo. qd vñ ē qñ ta
les pñtā pñtū legiati hñt iurisdictionē qñ
episcopālē i loco z nulli subfunt diocēsa
no. de pñtū legijs. Abbates. li. 6. Et qz ad
tales seu loco talū nō sufficeret licētia di
ocēsani vt no. Guil. vbi sup. Et pñt pñt
cti pñtā sine pñtā solēntate pñtā re
ligiosos ad pñtū legiōes acceptare pñtū
do eis iurisdictionē suā vt no. i. pñtā. d. o
fessio. z. s. 13. z i direc. e. t. qz ēt sine illo p
uilegio possz h. eis cōmittē seu audiēdi
licētiā dare ēt ex territorū. fm Guil.
pau. Jo. d. legna. z Jo. d. imo. vbi. s. Idē
collec. d. pe. z re. ois. q. 32. glosa sup vbo
pñtū legiō. dicit qz pñtā pñtā licētiā audiē
di pñtū legiōes sel. datā nō pñt reuocare sine
iusta cā d. reg. iur. li. 6. qd sel. imo ēt hñt
ex pñtū legio clementis. 4. qz bec pñtū legiō
morte pñtū legiō. nō expirat s. durat ēt post
morte pñtā: donec ecclesijs pñtū fue
rit d. pastore vt ibidem. no. Guil. 3ē. Jo. d.

leg. z Jo. d. imo. glo. sup vbo ipendāt. q
rit an fres sic electi dicant curat. z pñtū
dit finalit. s. Jo. mo. qz nō idē pau. ibidem
Guil. dicit qz nō sūt pñtū ordinarij nec pñtū
pñtū delegati: s. ex ordinarij cū i eis nō ca
dat aliq. pñtū: z pñtū nec ex pñtū pñtū
uz aliq. subiectō: z sic pñtū poti. dicit quedā
glosa pape ordinatō i fauorē aiax vt no.
io. d. imo. ibidem. Differūt. n. a curat. i. b.
qz curat. i. quātū curat. nō pñt audire nisi
suos poebianos tñ: alios nō sine licētia
epī vñ curatoz illoz. z. qz pñt pñtū
alijs vt audiāt suos poebianos: vt. s. di
xi. z no. 3āba. i. cle. dudū. 3. qz curat. z co
rū vicarij pñt audire pñtū legiōes subditiōz
suoz itra diocēsis z ex. fres vñ electi z pñt
sentati s. formā dicte cle. dudū. ex tali
pñtū legiōe z pñtū legiōe pñt audire poebia
nos oīz curatoz illi. d. iocēf. tñ vbi sūt
pñtā: nec pñt h. alicui cōmittē: z pñt ēt
absoluē solū itra diocēsis de pñtū tñ cō
missis ex diocēsis: z si sec. s. fieret qñ eis
pñtū pp bonā fidē excusaret qz ad deum
credētes eos hñt pñtā: tñ qz ad ecclesiā nō
ēnt aboluti: z si pñtaret eis deberēt itex
pñtū vt no. glo. sup vbo. Tñ d. i. d. o.
3ē. pau. z Jo. d. imo. ibidem: vbi dicit ēt qz
pñtū ex ordinarij qñ sūt fres exercē
tes iurisdictionē ēt i foro pñtū ex territo
riū vñ iudicēs itra territorū vñ suaz
iurisdictionēz nihil agit. S. an possint fres
sic electi absoluē religiosos exceptos vñ
fises. Glosa sup vbo volentiū. Tñ dicit
sub dubio. Jo. d. imo. post guil. i. glo. ipē
dāt. pñtū qz si sūt pñtā excepti iferio
res epī immediate subiecti pape a iure
hñt licētiā eligēdi sibi pñtū legiōe ex d. pe. z
re. ne. p. dilectōe. sec. qz hñt aliū supiorē i
mediatū: qz tñc nisi licētiati sint ab eis qz
possint eligē pñtū legiōe nō poterūt absolui
pñtū: z sūt nec cñci subditi alioz epō
rū. Glo. sup vbo licē. qñ an poebian
possit pñtū istis religios nō petita licē
tia a pñtū sacerdote poebiali z dicit qz sic z
h. inuit vñ lib. z est file qd habet de pñtū
bēdis licet epō. li. 6. z boc tenendūz licz
pñtū sētāt Jo. mo. cū glo. guil. 3ē. Jo. d.
lig. z io. d. imo. idē. z do. an. d. bu. i. c. ois.

de pe. 7 re. Glo. sup. 3 bo. i p. tiri. qrit an
p. fessi 2 absoluti in istis religiosis beant
necesse iterato saltē sel' i āno p. fiteri p.
prio sacerdoti: 2 dic q nō. nec obstat de
cre. ois i p. n. d. pe. 7 re. q. ibi loq. d. illo q
alteri. nō ē p. fessus legitime: sec' aūt b: q.
legittie istis religiosis p. fessus est 2 b: iō
tenēdū f. 3 glo. 2 pau. 2 Buil. 35. 3o. d. lig.
3o. d. imo. 2 ste. ibidē. cū dñs and. d. bu. i
c. ois d. pe. 7 re. 2 Ricar. i. 4. d. i. 7. ar. 3. q.
2. f. an curat? tenet subdito dicēti se cō
fessū dicti fratrib' seu alteri eucharistiā
mistrare dic q. sic f. 3 Ric. vbi supra: nisi
forte sacerdos hēret signa. p. babilia q. il
le nō dicet vix: q. tūc nō tenet sibi eu
charistiā mistrare nisi ille sibi faceret sus
ficiēter fidē qd ē p. fessus. nō obstat si di
cat qd sacerdos nō d. dare eucharistiā
illi c' p. sciētiā ignorat: q. cū eq. tuta 2 bo
na p. sciētiā imo tutior pōt cōicere cū q
p. fessus ē sine lntia sua bñti prātē a supio
re sic cū q. p. fessus ē sibi vlcio vicario: q.
cognitio quā pōt habē sacerdos in foro
p. nio d. p. sciētiā sōditi sui opēdet a subditi
volūtate: 2 d. curat? p. sumē q. meli' cō
fessus sit q. p. fiteri illi quē papa vlcio ele
git p. fessore p. totū mūdū vlcio diocēz: vt
sūt dñi frēs: cū sit vñs qd nō elegerit ni
si idoneos vita 2 doctria ex d. offi. or. inf
cetera. quā q. p. fessus ē sacerdoti electo
d. lntia ipius curati. idē scot. 2. d. i. 7. q. i. in
4. 2 tbo. i. qdā q. libz cō. pe. 2 hosti. sec' tñ
si cēt ex cōicāt? vlcio notori' peccator: quia
tūc nō debēt sibi mistrari nisi p. staret de
absolutōe. Glo. sup. 3 bo. p. cessa qrit an
isti frēs sic electi possint absolue a casu
b' ep̄is refuāt: 2 dic qd nō sic nec pñt cu
rati. 3. p. maiori d. claratōe sciēdū q. cir
ca b' varie sūt opiniōes doctoz: aliq. po
nūt plures 2 aliq. pauciores in pisa. p. fess
for. i. ponūt. 9. cē casus ep̄ales. f. q. tuoz
de iur. 2. 5. d. p. fuetudie 2 addit qd nūbilo
min' pñt ep̄i i suis ep̄atib' casus alios
refuare put eis videbit expedire sicut
ēt pñt p. stitutōes facē: 2 mltō mag' hoc
pōt p. filiū sinodale vlcio puinciale: a q. uz
sūt ijs ēt religiofi nō pñt absolue vt i cle.
Religiofi. d. p. uilegijs. 3o. an. ex d. pe. 2

re. Si ep̄us li. 6. glo. 5. enumerat plures
f. blaffemā dei 2 factoz ex d. cle. male. c.
2. Sortilegiū ex d. sortile. c. 2. mīmonī
um clādestīe p. ctū vlcio p. tra iterdictū ecclē
sie ex. de clan. d. p. d. 2 f. i. b. i. b. i. t. i. o. 2 ma.
p. trac. 3. inf. ec. c. i. 2 f. i. d. p. p. s. i. o. nē filioz
bōicidū. falsus testimonīū. falsificatio.
nē istrumti. piuriū. icestū. corruptiones
monialū. Lōtū cū brutis: 2 oia tria pu
blica 2 enormia. Nec ille. host. i. f. i. sua
eo. ti. pōit oēs p. dictos casus: 2 addit pec
catū p. tra nām 2 quodlibz enoīme qd ge
nerat vel p. ticlar. p. fuetudo refuāt ep̄is
2 Buil. durātis spe. i. rep. suo. dictis ad
dit alios. f. de florātes f. gies vlcio opp. s. s. as
vlcio seductas. Lōtrabētē p' votū castita
tis. Lōtrabētē p' sponalia iuramto fir
mata. f. fornicatē cū iudea vel saracena.
Lōcipiētē p. adulteriū 2 vtr credit cē sū
p. rocuratē aborū: vlcio sterilitatē i se vel
in alto. Lōgnosētē carnal' filiā suā spi
ritualē. Baptizantē vlcio tenētē ad bap
tismū seu p. firmatōem p. p. iū filioz ex ca
sus necessitatē. Usurarios parētes ver
berantē. Et tādē p. cludit. tot casus pone
re nil aliud ē q. sacerdoti prātē restrin
gere q. eis plenarie a xpo data ē. Unde
dico sacerdotes oia posse quo ad forū
p. niale: q. nō sūt in iure spēalif ep̄is refu
uata vlcio supiorib' 2 q. nō sūt ip̄is sacerdo
tib' directe vlcio p. aliqua p. seqntiā interdi
cta ar. ex. de iudi. 2 f. i. 2 de sen. ex. nup.
idē idirec. ti. de pe. 7 re. q. 75. 2 sic vlcio q. l. 3
ep̄i possint sibi refuare certos casus q.
de iure cōpetit inferiorib': nō tñ b' pñt
simplicr f. m. p. dictos doc. 2 Buil. 2 i direc.
nisi in duob' casib'. pmo directe vt cū
aliqui fuerint legitime deprehēsi q. meri
to fuerint tali prātē puādi. scōo indire
cte p. aliqua p. seqntiā vt cū aliquis ca
sus emerferit in quo p. vtilitate cōi ex
pediat q. talē casum ep̄us retineat 2 alr
nō. 2. 5. q. 2. de ecclāsticis. Sed non ex
pedit vtilitati cōi tot casus refuare: q.
b' cēt iijicere laqueos 2 vlcio salutis ipe
dire. 2 idde tertiū. f. qñ sic cēt p. fuetudo:
vt. 8. Ex dicti p. dictoz doc. 2 ex cle. du
dū 3o. de ligna. p. cludit q. fratres predi

atores. et minores pñtati pauidētia cō
fessionū vt supra pñt absoluere ab oib⁹
casib⁹ pñtōr: exceptis pñse que in iure
epīs refuāt. Et licz episcopi aliquos
casus de consuetudine sue dioce. vel
ex suo bñplacito vñ pñstitutōes suas si
nodales vñ pñtiales sibi refuārēt pore
rāt tñ frēs ab eis absoluere. qđ pbat sic.
papa i cle. dudū. statuit qđ fratres pñta
ti iuxta formā ibi pñtā habeant eadē au
ctoritatē absoluēdi circa pñssiones quā
hñt de iure curati nisi pñtati vellent plus
eis pñferre. Et fm guil. durā. non obstat
qđ doc. ponāt mltos casus epīs referva
tos: curati tñ pñt fm eū ab oibus ocll
tis absoluere: que in iure nō sunt pñse
epīs refervata: seu que non sunt ipīs sa
cerdotibus directe vel p aliquā pñsequē
tiam interdicta vt supra. g. et ipi fratres
Sed si quis pur vult defendere plures
casus posse epōs rōabñ refervare quo
ad sacerdotes pochiales qđ sunt de foro
epōr et eor pñstitutōibus subiecti: tamē
hoc nō pñt facere epī erga pñdictos frēs:
qđ excepti sūt nec eor ordinationib⁹ sub
iecti vt ex de excels. pla. Minimis pñua.
Cum g. nō possint dicti frēs absoluere
a casib⁹ refuatis in iure epīs vt dñ i cle.
illa g. pñt ab oibus alijs vt puta referva
tis ex pñsuetudine pñticulari loci vel sino
dali pñstitutōe: qđ vnū negādo aliud ta
cēdo cōcessit di. i. s. qualis. nec pñt pñ
lati dictā pñcessionē reuocare vel defalca
re: nec directe negādo licētia audiendū:
qđ nūbñlomin⁹ hñt frēs p cle. dudū. nec
idirecte. pñhibendo pochianos ne pñfite
antur eis ex de pñuñ. quāto. et c. dile. nec
pñretentionē multor casuū qđ fieret i frau
dē legis qđ fieri nō dñ ex de pñcess. pñbē. c.
pñstitut⁹. fileat g. bñc. Jo. mo. qđ dicit qđ si
epōs pñt artare ordinariā pñtatem curato
ruz: multo magis pñt artare extra ordia
riā ipōr fratrū: qđ qđ pñsupiorē cōcedit
pñferiorē artari vñ reuocari nō pñt vt pa
tet. di. zi. Inferior. Ad pñstitutōem aut
cle. religiosi. de pñuñ. vbi dñ qđ casib⁹ or
dinarijs refuatis quēquā absoluē nō pñ
sumāt. rñndetur qđ intelligēda ē de casib⁹

i iure refuati: sicut itēndit illa pñstitutō.
dudū. nō at pñsuetudinē vñ statuta ali
oruz pñtator: qđ illa remouet papa in. d.
cle. dudū. a qđb⁹ pñt dicti frēs absoluē: et
pñsequēs vt vñ qđd dicat pñt quos vñ
pñmodernos dñ talib⁹ casib⁹ pñepōs ref
uatis: totū reuocat pñstitutōes cle. du
duz simplr quātū ad dictos frēs. Si enī
pñstitutio posterior: lz nō faciat mētōem
de pñon ipaz reuocat. vt in. c. lz dñ pñti. li.
6. multo magis reuocare dñ dñ doctor
si i frēs pñmulgāt. bñ Jo. de lig. idē no. i
directo. li. i. ti. s. s. 76. pñtra pñdicta. s. qđ
frēs nō possint absoluē a casib⁹ pñepōs
refuati: qđ mō determinat glo. vbi. s. idē
tz guil. ibidē dñmō nō appareat de ma
licia: puta si oēs casus vñ maiorē pñtē nō
refuatores sibi refuārēt vñ ats. Idē tenz
Paulus ste. laud. sam. et Jo. dñ Imo. Et
intelligit ista refuatio casuū epālium
de actib⁹ exteriorib⁹ cū effectu et nō de
terioribus: qđ igit nō ē claz vt ex pñdict
pñ. Et varie sūt opinioniones doc. qui sint
casus epīs refuati et an possint de die i
die casus pñdictis fratrib⁹ refervare. Tu
tius ē qđ frēs faciāt sibi ab epō declarari
quos casus sibi vñt refervare: et tñc nō im
pediant se de sibi refuatis: dñ alijs vero
faciāt sibi generalitē liberā absoluēdi licē
tiam cōcedere. Absolutio excōicationis
maioris: a iure clarū ē qđ pñtinet ad epm
ex. e. c. nup. et cōmutatis quorūlibz vo
tor. ex. e. c. i. exceptis notatio apostoli
ce sedi refuatis. e. ti. notat. Jo. an. i. c.
si epō. de pe. et re. li. 6. itē relaxatio quorū
dam iuramentor pñtinet ad epuz: vide ple
ne de hoc in spe. titulo de legatis. s. nñc
oñdēdum. s. 4. et tho. scōa scōe. q. 89.
ar. 9. et dñs. Zind. de bu. ex de spōsalib⁹.
preterea an dispositio male ablatozum
icertor cōputet inf casus epīs de iure
refuatos. Circa hoc pñ maiorī declara
tiōe duo vidēda sūt. pñmū ē qđ dicat icer
ta. et dic qđ oia ea qđ sibi retinere nō po
test: siue qđ pñrapinā furtū vsurā fraudē
dññū illatū: vñ rē alienā iuerā nñ bitā pñ
relicta accepit: vñ qđ rē aliqđ illicite vsur
pauit: et pñsōe qđ hñmōi res sūt ignorānt

vlfi sciūt n̄ iueniūt ip̄i nec heredes eorū
Sifr dicit icerta ea q̄ accepit iudex pte
p̄ corruptōe iusticie vl̄t p̄ iudicando z
testis p̄ testificādo. Et breuit̄ vbiunqz
turpitudine ē ex pte dāt̄ z accipiētis z ex
eo q̄ phibita ē ip̄a datio z acceptio. z de
bent h̄mōi icerta erogari paupibz ex de
vsu. cū tu. Sedz ē cū auctate seu dispo
sitōe habeāt hec erogari. hosti. i. c. cū sit
ex d̄ iudeis. z i sūma d̄ pe. z re. s. vl. iur. fi.
sub. s. s. q̄ forma. v. itez z vbi. t̄z q̄ tal̄ oī
sp̄satio seu distributio male ablatoz i
certoz sit vn̄ d̄ casibz ad ep̄s p̄tinetibz z
q̄ d̄ licētia z auctate debeat fieri. idēz
t̄z Jo. an. i. regla p̄ctm̄. d̄ re. iu. li. 6. z i. c.
si ep̄s d̄ pe. z re. e. li. 13. alit̄ postea dixerit
i. c. religiosus ifra allato. archi. i. c. nō sa
ne. i. 4. q. 5. z i. c. religiosus de testa. li. 6.
solēnt tractat hūc articulū: z late z clare
t̄z zcludit q̄ h̄mōi icerta poterit liber
distribui z erogari paupibz absqz aucta
te siue scia ep̄i vl̄ alteri iudic̄ ecclesiasti
ci: nā vbi certa p̄sona a testatore deputa
ta ē ip̄amet d̄z exēq̄. i. z. q. z. d̄ lac. l. de
ep̄i. z cle. l. nulli. ex d̄ testa. Tua. z. c. Jo.
immo. credit q̄ ille q̄ recipit male ablata
ip̄emet p̄t distribui si velit vt ē plan̄
ter. i. c. cū tu. d̄ vsur. s. i. ibi paupibz ero
gare. z hoc ēt clare inuit glo. ex d̄ homi.
ficut dignū. s. eos. Mō ob. decre. cū sit
d̄ iude. quā allegat hosti. qm̄ loquit̄ de iu
deo n̄ xp̄iano cui act̄ z dispensatio q̄ ad
paupes xp̄ianos merito hēt suspecta ab
ecclesia. Jo bñ d̄ ibi s̄z prudētia diocesa
ni ep̄i: q̄ suspitio merito cessare d̄z i fide
li xp̄iano: z sic inq̄t n̄ debito q̄ ep̄s nō h̄z
se itromittē d̄ talibz nisi in defectum. s.
vbi nullus deputatus ē a testatore qui
hoc exequat̄: nec ip̄emet qui h̄z incerta
restituere p̄ se vult restituere. z sic h̄z in
telligi opinio hosti. hoc ille Lapis ab.
cōcordare nūit opinionēs dī. q̄ in ma
le ablati incertis in quibz trāstatū ē do
miniū nec cōpetit repetitio vt in. c. Mō
sane. i. 4. q. 5. h̄z locū op̄ini. Zirchi. i. his
aūt in q̄bus dñus nō transfert vl̄ si trāf
fert p̄petit repetitio. vt in. c. trāmissa. d̄
deci. h̄z locū op̄i. hosti. Jo. an. in. c. Re

ligiosus de testam̄tis li. 6. i. nouella dī.
cit q̄ vtrqz opinio h̄z eq̄tatē opinio ho
sti. ad tollēdā fraudē: q̄ facile ēēt cuiqz
asserere z iurare se soluisse: z sic multi
pliciter paupes defraudare. Opinio Jo
Zirchi. h̄z eq̄tatē: q̄ ex q̄ debēs icerta re
stituere fidelit̄ erogari paupibz. put di
sponit dec. Lū tu de vsuris. vñ non ap
paret quare iste nō deat eē absolut̄ nō
a p̄cto s̄z ab onere satisfaciēdi. z subdit z
ego h̄z s̄e z pure faciēte bñ habere. p ab
soluto h̄z ille. Mō tñ distinctōem lap̄
ab. cui vñ iberere Jo. Zind. destruit. tex.
c. Sicut dignū ex d̄ homicidio. s. eos
q̄ loq̄tur in rapina: z sic in casu i quo cō
petit repetitio. Et tñ dicit textus qd̄ di
stributio ibi facta paupibus p̄ eos q̄ ex
torserūt eis nō p̄dest cū extaret illi q̄b̄
debebat fieri restitutio: q̄ si illi nō exta
rent vñ velle text̄ qd̄ sibi p̄fisset talis
distributio. Idēz igit̄ idistincte sūtiā arch.
eē h̄iorē. z h̄ac cōiter tenēt doctores. h̄ac
t̄z Han. de leaza. i. cle. dudū. de sepul. s.
h̄mōi sup̄ vbo. a iure. z in. c. Religioso.
de puilegijs. s. Quibz. Jo. de Imo. in
d. cle. dudū. Idēz zaba. idē Jo. cal. idem
Recuper̄ d̄ sc̄to gēmi. idem Abathe
de Roma i. d. cle. religiosi. Idē Zistē. i.
sūma ti. de vsu. ar. 6. s. Eius auctorita
te. Idē. pisanus. Restitutō. 6. s. fi. Idē
Meric̄ bouc. i. d. c. Lū sit. Collecta. i. d.
c. Lū tu. de vsuris. Idē. Ric. i. 4. di. 15.
ar. 5. q. 4. Scot̄ ibidē. q. z. Idē Jo. de
ligna. z Semi. i. d. c. Religiosus. de te
stam̄tis libro sexto. vbi recitās op̄i. do
ctoꝝ concludit hoc idēz quod tenet. Zir
chidiaconus z eius sequaces. s. q̄ ep̄us
nullatenus potest sibi referuare dispen
sationem male ablatorum incertorum:
absolutionem vero a peccato sic. Nec
repirur aliqd̄ ius scriptū exp̄sse phibēs
illi q̄ h̄z restituere icerta qui erogare pos
sit ea libere paupibz p̄ se ip̄m d̄modo
fideliter faciat. Nec p̄desset auctoritas
ep̄i si male dispēsaretur. Qñ tñ repiret
ep̄s discretus ac timēs deū qui vere ēēt
p̄ paup̄z: z qui largiter p̄pos reddit̄
eis dispēsaret tūc posset habens icerta

distribue ad tale remitti vt de ei⁹ p⁹lio
distribueret: z b⁹ nō dico de necessitate
sed d⁹ p⁹gruitate. Et fateor tale caute facē
qñ q⁹s tenet ad aliqd erogaduz pro male
ablatis icert: z de b⁹ cōstat aut testō aut
cautione si illud erogaret de p⁹sciētia epi
z lnia qui posset distributiōe facta de ea
rōem erigere. Sed an epus vel quiuus
alius possit remittere seu cōponere cū
eo qui bz restituit male ablata incerta
p⁹ minorū quātitate q̄ sit pecunia resti-
tuenda p⁹ ip⁹s male ablatis. Dau. i. cle.
abusioib⁹ de pe. z re. b. Ad hec. super
verbo male ablata icerta. dicit q⁹ non:
q⁹ receptio talis pecunie d⁹ fieri nomi-
ne pauper⁹ z in cor⁹ utilitate conuerti: et
iō recipiēs quicūq⁹ sit ille si poterit trā-
figere de offi. vica. c. fi. li. vi. Saluo nisi
sup⁹ b⁹ foret p⁹uilegiatus a papa s⁹m euz.
Lap⁹us hic. z Archi. i. 4. q. 5. Nō sane.
referunt q⁹ hosti. dicebat q⁹ in his in q̄
bus ē mortale pctm s⁹m legē diuinā: vt
in furto z rapina. i. 4. q. 5. penale: epus
non poterit dispēlare nec ēt papa vt ali
qui dicūt q̄ min⁹ penitentia agat z resti-
tutio fiat ex de vsuris. cū tu. i. 4. q. 5. si
q⁹ z. c. multi. z. c. q. 6. c. i. in his vō in
q̄b⁹ ē mortale pctm s⁹z ius posituū: tūc
si ē epus siue inferiorib⁹ iterdicta dispēsa-
tio nullus dispensare vel patiam p⁹stae
pōt nisi solus papa vel is cui specialiter
cōmisit. Si vō nō ē iterdicta tūc epus
dispensare poterit. z no. in Spec. ti. de
lega. s. Nūc epus. s. dñs me⁹ dixit. Ex
dictis pauli. z lapi elicit. q⁹ cōpositio fa-
cta p⁹ epos cōponētes cū heredit⁹ vsu-
rarior⁹ sup⁹ vsuris z male ablatis nūc va-
leat: nec patrocinet quātū ad deū eis q̄
bus talis sit dicta remissio. Optime fa-
cit regla pctm. de reg. iu. li. 6. z. i. 4. q. 6.
Si res. z no. Jo. de iur. in. d. cle. Abu-
sionibus. hec vā qñ epus remittit v⁹ cō-
ponit absq⁹ rōnabili cā cuz eo qui bz re-
stituit incerta: z pōt restituere sine no-
tabili detrimēto sui z familie sue absq⁹
eo q⁹ cogatur medicare: vt solz fieri cuz
vsurarij vt si obeat ducēta. p⁹icertis det⁹
ecntū v⁹ quinquaginta z residuū remit-

titur eis. Nā tales remissione seu com-
positiōem nō credo valere in foro dei z
p⁹scientie q⁹ epi sunt positi dispēatores
bonor⁹ pauper⁹ nō dissipatores. Sec⁹ at
si hoc fieret ex cā rōnabili: vt cū q⁹s non
posset totū v⁹ p⁹re eius q⁹ det paupib⁹
erogare sine notabili detrimēto sui z fa-
milie sue: z si nō magna incurione mise-
rie tūc enī posset tāquā paup⁹ i toto vel
in pte sibi relaxari seu distribui: ita tam⁹
q⁹ ille sine dissimulatiōe sit patius totuz
q⁹ pōt erogare sicut tenetur.

De sciētia necessaria cuilibz p⁹fessori.

Capitulum. z.

Ecūdo p⁹fessor d⁹ habē clauē sciē-
tie q̄ tñ nō d⁹ p⁹pe clauis s⁹z p⁹as
discernēdi i cāe exaiatiōe in foro
p⁹scientie: z sic clauis sciētie nō ē bit⁹ sci-
ētie nec act⁹ sciēdi: quāuis clauis eccle-
recipe nō debeat nisi bñs sciētie bitū cō-
ueniētē seu sufficiētē ad executiōē p⁹at⁹
illius s⁹z ric. in. 4. di. 18. ar. i. i. q. 5. q⁹ vt
dicit durā. i. sūma li. i. ti. d⁹ p⁹fe. q. z. Con-
fessor: q⁹tiēs se igerit ad p⁹fessiones audi-
endas totiēs se offert ad rñdēdū de quo
liber: z iterdū de casib⁹ i opinat⁹ z als in
audit⁹ z d⁹ q⁹omb⁹ valde p⁹plexis. Ideo
o⁹ q⁹ sciat cognoscē q⁹quid d⁹ iudicare
de pe. di. 6. c. i. Int ē tñ int cū q̄ sponte
z volūtariē se igerit z offert ad p⁹fessiones
audiēdas: z int cū q̄ iuitus z p⁹ sui obedi-
entiā sup⁹ioris coact⁹ ad eas. p⁹mouetur
Nā multo maior sciētia req⁹rit in p⁹mo
q̄ in scdo. Et p⁹m⁹ tenet ad oēs exactam
diligētiā: z iputabit ei ēt leuissima clpa.
ar. ff. dep. l. i. s. sepe. Scds vō q̄. s. coact⁹
p⁹obediētiā p⁹fessiones audit nō tenet nī-
si iquātū scit v⁹ pōt p⁹mode scire. ff. d⁹ re.
iu. l. Impossibilitū. z sufficit q⁹ beat sciē-
tiā z si si eminētē saltē cōpetētē vt. s. sciat
discernē int leprā z leprā. i. int pctm et
pctm: z sciat q̄ sint pctā capitalia z q̄ mō-
talia saltē i cōi z q̄ vēalia ex genē d⁹ q⁹bus
br. z s. di. s. cris. Lō. Albert⁹ i. 4. addēf
q⁹ hec nesciēs credit q⁹ peccat mortalit⁹
p⁹fessiones audiēdo. Et pl⁹ q̄ ipe peccat
cū istituēs seu istituū mīstrare p⁹mittēs
si sua itēst talē. phibē. Adde s⁹z durā. vbi

supra q̄ p̄fessor d̄z. et scire canones p̄i-
tēiales d̄ q̄b̄ iſtra pte. 4. nō tñ pp hoc
q̄d ſciat p̄nias inſigere: cū bodie penitē-
tie ſint arbitrarie ex de pe. 2 re. c. Queſi-
tū 2. c. deus d̄. ſz ēt vt p̄ ſciat culpatus
d̄rias agnoſcere: ōz ēt vt ſciat diſcerner
vtrū ea q̄ ſibi penitēs exprimit ſint p̄ctā
vel nō: puta ſi bella p̄ncipum ſint iuſta
v̄l iniuſta. Si talie 2 exactōes iuſte exi-
gāt vel nō. Si negocia v̄l p̄ctus merca-
torū liciti ſint v̄l illiciti: an teneāt ad re-
ſtitutōem v̄l nō: vt p̄b̄ ſciat vtrū p̄ſitē-
tez debeat p̄hibere v̄l ſuſpēdere a coō-
ne aut licētare. Mā cū p̄ceptū ſit cuili-
bet adulto ſemel i āno cōſicere: ſi p̄ſſor
p̄hibeat a coōne illū q̄ nō h̄z peccatum
mortale: q̄ forte iudicat illicitū eē q̄d eſt
licitum: v̄l cōtra ſi licēt ad coōnem
nō licētandū: q̄ iudicat licitū q̄d ē illi-
citū ipletur i eis illud. Mat̄. 15. cec̄ ſi
ceco ducatū p̄ſter ābo i foueā cadit: niſi
forte p̄babilis ignorātia excuſaret: pu-
ta ſi p̄ſſor iudicauerit p̄m opinionem
alicui⁹ doctoris auctētici 2 famoſi cui i-
nitit. Sec̄ ſi p̄tra opinionē cōez docto-
rū ſz iudicauerit ſz opinionē alicui⁹ do-
ctoris min⁹ auctētici. Tenetur et ſcire
p̄ſſor casus i q̄b̄ ōz cōfeſſionē iterari:
de q̄bus pte ſcōa. c. i. iſtra dicit: bec ille.
Pōt addi q̄d ēt piculoſum ē audire p̄ſe-
ſſiones nō h̄nti cōpetentē noticiā casuū
pape 2 ep̄oz vt in cle. Religioſi de p̄u-
legijs. Ex p̄dictis claret q̄d cōfeſſor: que
nec p̄ ſe ſcit nec i p̄dictis caſib̄ dubita-
re nouit: cū piculo aie ſue 2 ſibi p̄ſitētis
p̄feſſiones audit. Et q̄ ſcienter tali ip̄ito
p̄ſitet eius criminis p̄ticeps efficitur: 2
ei⁹ p̄feſſio iualida reddit: niſi denuo ho-
mini ſcienti p̄ſiteatur. Proinde Auguſti-
nus de pent. di. i. Quē penitet. ait. Qui
p̄ſiteri vult peccata ſua vt inueniat gr̄az
querat ſacerdotē ſcientes ligare 2 ſolue-
re: ne ſi negligēs circa ſe extiterit negli-
gatur ab eo q̄ eſt miſericorditer monet
2 petit tē. Et ſi tanta ignorātia in cōfeſſo-
re reperiretur q̄ neſciret ſaltem ea que
dicta ſūt ſupra i p̄ncipio: credo q̄d nō ex-
cuſaretur a p̄ctō ſi acceptaret b̄mōi offi-

ciā ſui piculo 2 alioz: et ſi inuingeret ei
p̄ obediētā: niſi forte ibi n̄ inueniret vita
2 ſcientia magis idone⁹ q̄ vellet 2 poſſet
b̄ facere: quo caſu et min⁹ idone⁹ 2 in p̄-
dictis nō iſtruct⁹: ſi facit ex charitate po-
teſt ſe ingerere. nā q̄d nō ē licitū neceſſi-
tas licitū facit ex de re. iu. Qd nō ē. p̄u-
de tñ faceret p̄ſſor ip̄itus ſi b̄ caſu de
p̄bēdēs penitētē grauib⁹ iuolūtū p̄ſu-
lat ei q̄d data oportunitate iterū d̄ illis cō-
ſiteat p̄ito: v̄l ſaltē ab eo p̄ſiliū poſtulet.
Sed q̄d ſi p̄ſſori occurrat aliqd i p̄feſſi-
one d̄ quo dubiter pp varietatē opinio-
nū doctorū: an ſit licitū v̄l illicitū: ſicut ē
in nō ſoluēdo decimas: vbi nō ē p̄ſuetu-
do nec ecclia petit: q̄ aliqui doctores di-
cunt tales excuſari: aliq̄ nō. 2 nō. Ioan.
2 ind. i. c. i. de deci. li. 6. De ep̄tōe iuriuz
locoz. Janue mōtis florētie. 2 Impreſti-
toz Venetis q̄ qdā dicit hāc ep̄tōem
eē licitā qdā illicitā. dic p̄m Guil. q̄d in
his caſib⁹ 2 ſilib⁹ p̄ſſor: nō d̄z p̄cipitare
ſnias de mortali nec p̄denare p̄riū faciē-
tes ſeu p̄riā opinionē tenētes: nec pp b̄
d̄z abſolutiōez denegare ſz terrore icu-
tere exponēdo eis piculū p̄ſulēdo ſemp
q̄d tuti⁹ eſt. ſ. vt ab b̄mōi ſe abſtineant.

Incipit ſcōa p̄s p̄ncipalis b̄ op̄is. de
penitētis ad p̄feſſionem admiſſione.

Irca p̄m notādū q̄d p̄ſſor: pec-
catorē veniētē ad p̄feſſionē beni-
gne dulcis 2 charitatiue recipe d̄
bet. 26. q. 7. p. totū. 2 vt ſecure prudēter
2 diſcrete p̄cedat: q̄ i p̄ceſſu audiēde
p̄feſſionis penitētis ſepi⁹ occurrūt aliq̄
pp q̄ p̄ſſor: cognoscat ſe nō debere nec
poſſe de iure ip̄z p̄ſitētē abſoluere: 2 tñc
d̄z an oia de b̄mōi inueſtigare diligēter:
ne ſi poſt audiētā p̄ctōz p̄ſitentis aliqd
tale ip̄edimētū inueniēs velit eū recuſa-
re ſeu ſibi abſolutiōem denegare mole-
ſte ſerat: 2 merito de ip̄o p̄ſſore poſſit
conqueri: q̄ vt qdā ait: turpius eiicitur
q̄ nō admittitur hoſpes.

Octo ſunt caſus quos ponit Tho. off.
in ſumma in quibus poteſt quis alteri
couſiteri q̄ proprio ſacerdoti.

Capitulū primum.

¶ Rimo igitur fz bo. i. summa d-
bet pfflor: inestigare a peniten-
te cuius patrie z cpatus siue iu-
risdictionis sit: z si nō sue iurisdictionis est
sz aliene remittat eū: nisi in casibz in q-
bus lz alteri cōfiteri q- pprio sacerdoti
siue eius lnia: quos idē ponit hosti. in
summa ti. de pe. z re. §. cui pfitēdū z sūt
octo quoz. p- mus ē qñ pprius sacer-
dos ē oīo idiscrētus z ignarus: vt quia
nescit discernere iter peccatū z peccatū.
nā q- vult pfiteri d- q- rere sacerdotē qui
sciat soluere z ligare de pe. di. 6. qui vlt.
z. c. si sacerdos. z de b- satis p arch. z tu li-
cet tuti- fit i b- casu petere licētia a ppo
sacerdote vlt ab ei- supioze: tñ si vī neces-
sariū: cū rōne ignorāte pprii sacerdotis
ipso iure cōcedatur licētia pfitēdi alteri
vt in. c. placuit de. pe. di. 6. facit ad hoc
glo. e. di. §. qd aūt. z de re. iu. indultuz li.
6. cū suis cōcordā. z multo magis siue
licētia pōt alteri cōfiteri si pprius sacer-
dos ē sollicitator ad malū vlt. pñ ad pec-
catū qd quis d- pfiteri: vlt ex cōfessione
imineret piculū pfitēti vel pfflori: vlt si
cēt reuelator pffloris: ēt si dormiens
somnia dō reuelaret: vt aliquibz accidit
de quo in fili in cle. i. de homic. vel si sit
pctm cōmissus ptra ipsum sacerdotē vlt
ptra suos pfectos vlt pfectas nō debet
subdictus sibi pfiteri sz petere lniā ab
eo ex de pe. z re. oīs cō. pe. tho. alla: In-
no. z guil. z lēz quidā itelligāt hoc verū
solum qñ cā pp quā aliquis vult alieno
pfiteri nō pcedit ex defectu pprii sacer-
dotis: tñ qd pñs dictū ē melius vī indi-
stincte: siue cā pcedat ex defectu pprii
sacerdotis siue nō. Et d- sacerdos crede-
re petenti z alleganti saltē i genere iustā
cām: q- nō ē dissimile qd cū fallacijs va-
dat qd ad penitētiā vt dicit glo. in. c. pla-
cuit. de pe. di. 6. z si sacerdos maliciose
lniā iusta de cā petitiā dare recusat glo.
in. d. c. oīs. sup verbo obtineat. dicit qd
pōt postea ire ad aliū. ar. de reglā. c. licet
vel vadat ad ei- supioze si pōt vt illū cō-
pellat vel ipse det lniā. ar. de iure. pa-
tro. c. nullus. z de pe. z re. c. si. in fi. dicit

tñ hosti. qd si periculū nō ē i mora: tunc
b- casu tuti- ē p lniā supioze adire: si aūt
piculū ē i mora statim pōt libe alium sa-
cerdotē adire: z b- referūt Jo. 2. in. z dñs
2. in. de bu. sup dicta glo. c. oīs. Quod si
nō posset i pdictis casibz z filiis alijs
sacerdotē habere: cui cōfiteat q- pprii: z
necessitas imineat vlt eligat siue pfflor
ne mori z soli deo pfitēat. vlt pfitēat p-
prio sacerdoti in genere de oībus alijs
subtriccō oīo peccata z circūstantias ex
qbus verifit- posset piculū imminere: vel
ex eis malū aliqd. pūire. Deus enī sic
ordinat opa sua qd nō vlt eē cā malū. b-
tenēt. In. host. Jo. an. dñs 2. in d bu. z
oēs moderni cōfiter. Si āt pprius sacer-
dos ēē ligatus ecclesiastica censura: puta
q- ē bēticus ex cōdicatus scismatic- inter-
dictus vlt suspēsus quo ad se z qd ali-
os: cū oēs tales hita noticiā de pdictis i
diuis officijs z sacramtoz pceptiōe sint
regulr euitādī pōt subdit- talē pprium
sacerdotē iuste respuē: nec d- sibi pfiteri
sz d- ad supioze recurrē vt sibi det lniā
alienū adire vlt sibi als. pūideat d reme-
dio oportūo q- si nō pōt lniā obtinē nec
sibi als. pūidet dicē tho. i. 4. di. 17. qd idē
ē iudiciū qd d illo q- nō hz copā sacerdotē
Scōus ē cū qd trāstulit dōiciliū d vna
pochia ad aliā: q- statim efficit pochian-
illi- eccleie ad quā se trāstulit: z bict- il-
li curato i oīb- q- ad ius pochiale ptinēt:
pter q- i decimis pdialibus q- regulr illi
eccleie debēt dari i cui- pochia pdia sūt fi-
ta ex d paro. c. si. z. 16. q. i. si qd laic-. Et b-
ver- si se trāstulit aio remanēdi z ex toto
q- tūc statim qd explicatis sarcinulis su-
is i dōicilio pducto recept- ē: effect- ē d
foro illi- als sola possessio nō pstituit do-
miciliū vt no. host. i. summa. ti. d po. §. qd
itelligat. z arch. 13. q. 2. §. q- i fi. attamē
si qd p anū moraret in aliq pochia lz nō
se trāstulisset aio remanēdi: bñ efficere t-
tūc d foro illi- vt no. In. in. c. oīs d pe.
z re. si bo i diuersis equalr qd degit po-
chis vlt locis vtriusqz pochian- itelligit
z poterit recipē sacramta vtrobiqz tpe q-
ibi moratur: puta si estuali tpe morē

in vna: hremali vo in alia: secus tñ si ap-
pareat qđ hoz domiciliū sit pñcipali.
Tuti tñ eēt si talis de lnia sui epi eligat
sibi pssessorē: z no. host: vbi supra. Terri-
casus ē qñ qđ ē vagabūndus nullibi hñs
nec qñs domiciliū sz hñc ide circuitens
talī. n. pōt vbiqz pssiteri cuiuslibz sacerdo-
ti exccutōez ordinis sacerdotalis hñti:
nedū quo ad celebrādū sz ēt quo ad sol-
uēdū z litigādū. vt notāt ifra ifi. 8. ca-
sus ar. ff. de iudi. l. hñs absens. Itā z va-
gabūndus criminofus vbiqz puniri pōt
L. vbi de cric agi opz. l. i. z extra d rap. c.
i. z monachus vagabundus vbiqz capi
pōt. is. q. z. libbates. idē qđ de vagabū-
dis ē ēt de mercatoribus qñ nūqz hñt do-
miciliū sz sp sequūt nñ nūdinās. Nego-
ciatores vo z viatores rōi pete z pegri-
ni si sine licētia ppij curati iter arripiāt
vl pegrinēt nō pñt penitētiā seu ecclia-
stica sacramēta ab alio sacerdote icipe ni-
si i necessitate pssituti. s. piculi mortis:
vel nisi alicubi morā traxerit p ānū seu
paulomin⁹ vt ifra casu. 6. Si vo cū ei⁹
lnia recesserit tñc distigues: qz i negocia-
torib⁹ z viatoribus reqñit lnia expssa et
explicita ad hoc vt possint pssiteri z com-
municare als nō poterūt nisi vt supra.
Romipete vo z pegrinātes ad loca san-
cta si de lnia ppij sacerdotis iter arripu-
erint siue pegrinatōis isignia ab eo acce-
perint: eoipō videt eis tacite dedisse li-
centiā cui maluerit pssitēdi de oibus pec-
catis q comilerint in via vl p obliuionē
comiserit pssiteri ān recessus aut ēt scien-
ter fm gñil. 26. Inno. i. c. Dis de pe. z
re. subdēs. Credim⁹ ēt talibus datāz eē
lniam recipiendi eccliaistica sacramēta a
quo maluerit. Si casib⁹ vo epō reseruati
si pegrinatōis isignia ab eo receperit vl
als de ei⁹ lnia iter arripuerint eoipō vt
supra vt eis iplicite data lnia pssitēdi cui
maluerit: z absolvere se faciēdi ēt de ca-
sib⁹ ad epm ptinētib⁹ sicut z de ptinenti-
bus ad pochiale dictū ē. Quart⁹ casus ē
cū qđ ppiio domicilio relicto nauigat
vl iter facit qñs quo se trāsferat: qz pōt
vbiqz pssiteri quousqz alicubi bitat: cūz

talīs dicatur eē sine domicilio. ff. ad mu-
nici. l. labeo in pñ. z. l. ei⁹. §. celsus. z no.
Ric. i. 4. di. 17. ar. 3. q. i. Quis⁹ ē rōe
delicti. s. qñ qđ deliquit i aliena pochia
extra de rap. c. i. z. 6. q. 3. placuit. qđ intel-
lige vex in foro iudiciali sz Ric. vbi su-
pra. 16. q. i. c. 5. z collec. i. c. Dis. de pe. et
re. puta cū qđ ē exccōicatus i loco delicti
vt fieri solet i furtis z filibus: nā tñc nō
pōt absolui a ppiio sacerdote sz ad excō-
municatōē mittēdus ē absoluedus: vt
i virib⁹ supra allegatis. Secus āt in fo-
ro penitēiali qz delinquēs i pochia alte-
rius rōe domicilij poterit bene absolui
a ppiio sacerdote nedū a peccatis sed ēt
ab exccōicatione iuris cōis seu sinodalif
aut puincialis quā cōtraxerat in aliena
diocesi poterit a ppiio epō absolui: nisi
fuerit pape rseruata vt notat collec. i. c.
exccōicatis. d officio. leg. Et hñc lniām t3
abbas. si. extra ne. cle. vl mo. sup. specula.
z d sen. ex. nup. z i direc. li. i. ti. d pe. z re.
§. 99. fm archidiaconus. Sextus casus
ē rōe studij: nā vt dic⁹ Inno. i. d. ca. ois
scholares z alij icole ānales z mercēarij
dbēt pssiteri sacerdoti pochie quā icolūt
p ānū. ar. ff. de iudi. l. si lōgi⁹. §. i. 16. q. i. q
sti. vbi dī qz ibi dbēt solū dēimas pssōa-
les: qz ibi recipiūt eccliaistica sacramēta p
ānū circuli. Alij dicūt qđ idē ē ēt si ad mi-
n⁹ tēp⁹ pducāt domos: ar. extra de dci.
ad aplice. maxime si sine fraude pductō
vl bitatio progaret vltra natiuitatē dñi
vl pasca: qz tñc ex pcepto dēre. Dis sp de-
bēt pssiteri z cōicare. Et hñc qđ dic⁹ Inno. d
scholaribus verū ē de scholarib⁹ laicis:
sec⁹ āt de clericis: qz vt dicit hostiēsis
i sūma ti. d paro. §. Quis itelligat. z no-
tat archidiacon⁹. 13. qñe. z. §. qz g. i. si.
si clic⁹ staret p. 30. ānos i studio sine licē-
tia plati sui nūqz pbit dōciliuz: sz si d ei⁹
lnia se trāsstulerit statī efficit d foro z iu-
risditōe illi⁹ epi ad quē trāsit: z si nō perpe-
tua tñ tpali. In oib⁹ igr pmissis tuti⁹ est
fm Inno. qz z viatores z alij semp a pro-
pio sacerdote lniām habeāt specialem.
imo non licz clericis sine laicis pficisci
sine licētia episcopi. de cō. di. 5. nō opz

z. z ibi p glo. z arc. z ex d vo. z vo. redép.
c. magne. Idē in direc. vbi. s. s. 86. Se
ptim^o casus ē rōe necessitat^{is}: q^{ui} i articu
lo mort^{is} pstitut^{us}: siue occasiōe infirmita
tis siue alteri^{us} piculi bellⁱ mar^{is} z h^{uius} mōi in
absentia p^{rius} sacerdot^{is} cuilib^{et} simplici
sacerdoti catholico: dñmō cēsura eccl^{esi}a
stica nō ligato p^{ro}stiteri p^{oss}et z ab eo absolui
ab oī pctō z exccōicatione: siue a iure siue
ab hoīe ex d sepl. pochiao. z no. Ric. in
4. dī. 18. ar. 9. q. 1. nisi sp^{eci}al^{iter} aliō sit statu
tū: vt i exccōicatiōib^{us} p^{re}cessus curie. qñ
tñ p^{ro}st^{it} epi copia h^{ab}et nō se simplex sacer
dos d^{icitur} casib^{us} reseruatis ē i h^{uius} articulo in
t^{er}mittē s^{ed} iⁿno. Et h^{oc} ē cāu absolue^{re}
ab exccōicatōe sup^{er}iori resuata iūget ab
solutio q^{ui} impedimento cessatē q^{ui} cito cō
mode poterit: se illi res^{er}uent a q^{ui} fuerat
absoluēd^{us}: mādātū ei^{us} hūil^{iter} sup^{er} h^{oc} rece
ptur^{us} ex d sen. ex. ea nosc^{it} al^{iter} reicidit i
eādē sniaz: vt i. c. eos. e. ti. li. 6. Sec^{und}o ar^gu^{er}it d^{icitur}
casib^{us} res^{er}uat^{us} ep^{iscop}o: q^{ui} ex q^{ui} semel absolu
t^{us} ē nō expedit q^{ui} it^{er} ep^{iscop}o remittat absol
uēd^{us} nēccitate s^{ed} d^{icitur} bñ ēē. Adde q^{ui} ē tal^{is}
i piculo mort^{is} pstitut^{us} p^{ro}stiteri laico de
ficiēte sacerdote s^{ed} nō p^{oss}et ab eo absolui. iō
euaso piculo tenet it^{er} p^{ro}stiteri eadē pctā
nūero sacerdoti cū eius copiā hūerit vt
no. Tho. i. 4. dī. 17. Octau^{us} casus ē si sa
cerdos nō p^{ro}p^{rius} ponat sp^{eci}es i ratibabitōe
p^{rius} sacerdot^{is}. I^{tem} hoc tñ cōit nō tenet: q^{ui}
i talib^{us} nō h^{ab}et locū ratibabitio ff. d^{icitur} re. i. l.
act^{us} legittimi. z. e. c. act^{us} legittimi. z. c. ra
tibabitio. li. 6. z ibi p^{ro} dī. z Jo. an. Et
sic h^{ab}es octo casus i q^{ui} p^{ro}st^{it} q^{ui} p^{ro}stiteri alte
ri q^{ui} p^{ro}p^{rius} sacerdoti. I^{tem} tñ p^{ro}stiteri cui
lib^{et} sacerdoti s^{ed} his tñ q^{ui} b^{ent} executiōz
ordinis sacerdotal^{is}: z ad p^{ro}fessioē s^{ed} h^{ab}it
biligati s^{ed} nō sint curati. I^{tem} abilitati dico
a p^{ro}p^{rius} ep^{iscop}o si sūt sacerdotes seculares: vt
ab eo d^{icitur} p^{ro}fesu sui plati si sūt religiosi. z s.
dī. c. plect^{us}. z bi Arch. Lō. Tho. vbi su.
z durā. i sūma pte p^{rius} ma. d^{icitur} p^{ro}fes. q. x. i ar
ticulo tñ necessitatis p^{oss}et absolue^{re} vt su
pra dixi casu. 7. q^{ui}libet simplex sacerdos
ē ad p^{ro}fessioē nō habilitat^{us} s^{ed} iⁿ Kai. q^{ui}
q^{ui} ē illicitū necessitas fecit licitum. Lō.
iii. 4. dī. 19. ar. 3. q. 1. Et collec. i. c. ois. de

pe. z re. Lōsulāt ē Kai. z hosti. z cōmū
nit^{us} moderni q^{ui} in oī casu q^{ui} q^{ui} p^{oss}et audire
alienū pochianū d^{icitur} audies de bñ ēē p^{oss}et
tēti intūgere q^{ui} se res^{er}uent p^{rius} sacer
doti: ar. extra de sen. ex. decet^{us}ero. z. c. ea
nosc^{it}. z. c. quod de his.

Capitulum. z.

Secūdo d^{icitur} p^{ro}fessor penitēte inter
rogare si se ad p^{ro}fessionē p^{ro}parauit
z p^{ro}ficientiā suā quātū potuit dili
gēt^{er} exaiuit. Si reppit ip^{se} p^{ro}paratū ē nō
bñ dispositū remittat euz suadēdo vt se
diligēt^{er} p^{ro}paret: z p^{rius} p^{ro}stiteri gene
ralit^{er} vt d^{icitur} mltō tpe z nō sit piculū i mora
instruēdo eū q^{ui} ad hoc vt facili^{ter} reminisc^{it}
possit oīuz pctōz suoz. P^{rius}o discētiat
vitā suā discurredo diuersas etates su
as. s. pueritie. adolescēt^{ie} virilitatis z se
nectut^{is}. Secūdo cōsidēt diuersos stat^{us}. s.
s^{ed} gūalē. viduālē z m^{atrimon}ialē. T^{er}tio
diuersas fortunas p^{ro}spicit^{us}. aduersitat^{is}
sanitat^{is} z infirmitat^{is}. Quarto diuersa of
ficia z exercitia que plerūq^{ue} exercitauit.
Quinto diuersas societates eū q^{ui} b^{ent} p^{ro}ner
far^{us} ē. Sexto diuersa loca. ciuitates. ca
stra. villas. z domos in q^{ui} b^{ent} fuit. Septio
p^{ro}videret diuersas culpas q^{ui} b^{ent} deū offen
dit: corde p^{ro}ficiē^{te}: ore loquēdo: z ope ad
iplēdo. Si h^{oc} p^{ro}paratū ē bñ dispositū ē
nerit: vt nō adhit t^{em}p^{us} ad p^{ro}pandū: ex corde
tñ doleat de h^{uius} mōi negligētia. pcedat in
terrogādo de casib^{us} imēdiatē sequētib^{us}
vt sciat si tenet iterare p^{ro}fessioē pceden
tes vel non.

Ser sūt casus in quibus tenetur q^{ui}
iterare confessionem: duo ex parte con
fessoris z quattuor ex pte cōfidentis.

Prim^{us} casus est si p^{ro}fessor defuit
p^{rius} absolue^{re}: q^{ui} p^{ro}st^{it} p^{ro}stige dupli
cit^{us} s^{ed} iⁿ durā. i sūma. ti de p^{ro}fes. q.
z 6. Aut q^{ui} p^{ro}fessor h^{ab}et p^{rius} artatam quo
ad aliq^{ui} pctū p^{ro}fessū: vt si p^{ro}st^{it} p^{ro}stetur
aliq^{ui} pctū cui^{us} absolutiōē sibi reserua
uit ep^{iscop}o: z tñ de facto ip^{se} cōfessor: ab illo
absoluit. I^{tem} hoc enī cāu p^{ro}fessus illi sacer
doti: cū de hoc sibi p^{ro}stiterit tenebit it^{er}
p^{ro}stiteri sup^{er}iori illud idē pctū numero a
quo nō potuit absolui. Illia āt a q^{ui} b^{ent} po.

tuit absoluti a ppo sacerdote supiori ite-
rare si tenet. Nec h' cau di p fessio diui
sa: q: ex q oia pcta sua itegre p fessus e p
mo sacerdoti absolues z p ficit qd ince-
ptu erat. vt no. Ric. i. in. 4. di. 17. ar. z. q.
8. vbi dicit: q d pcedet absolutio supio-
ris. Aliq tñ ecotra. aut q: p fessor nullam
bz ptate absoluendi ordinaria seu delega-
ta puta q: n erat sacerdos lz reputaret:
vl irregularis vl carēs tñ erat intrus aut
excoicatus aut suspensus ab officio z hmoi
nā absoluti a tali cñ ei p fiterit d b' tene-
tur itex eadē pcta p fiteri: q: real' n erat
absoluti qñis ignoratia pbabili durate
q ad def excuset f3 doc. idē ino. in. c. du-
di. z. d. elec. Idō alit sic distigui. Aut i
pedimētū sacerdoti absoluēt ē iuris di-
uini: vt q: n fuit baptizatus seu nō fuit sa-
cerdos ordinatus: z h' casu absoluti a tali
b' agnito tenet itex p fiteri f3 Ric. vbi
s. articulo. 3. q. 3. nec i b' papa posset di-
spesare vt dicit pe. d palu. ibidē. q. 6. aut
ē iuris hūani seu positui: vt si ē excoica-
t' suspensus z hmoi: z tñ si ipedimētuz ē
notoriū: vt q: publice vberauit clericū:
vl māifeste ē intrusus carēs tñ ecclesie cu-
rate: nec ē a supiori cōfirmatus: z psequēt
n bz vllā ptatē sup pochianos illi pccle
Tali p fessus tenet itex alteri p fiteri. Si
vō ipedimētū ē occultus p fites tñ scit il-
lud: p fitedo illi peccat mortalit' cōicādo
ei i diuīs: z itex tenet p fiteri. Si vō ne-
scit illud: q: z sibi z alijs ē occultū: puta q:
p cussit clericū nullo vidente. hec ē igno-
rātia facti q excusat: iō b' cau n tenet ite-
rare qñis postea illud ipedimētū fuerit d
tectū. Sec' si b' nesciret ignorātia iuris
puta scit illū excoicātū z tñ credit ab illo
posse absoluti. hoc. n. cau nō excusat. cō.
Ric. i. 4. di. 18. ar. 7. q. i. vbi dicit q pma
opi. circa b' nimis dura vñ. f. q absoluti-
ones et ceteri act' legitimi qñs aliq exer-
cēt dñ eoz latz excoicatio sint irriti z in-
anes iudicādi postq eoz excoicatio fue-
rit detecta. Idō pma opi. mitior ē z rōnabi-
lior q dicit absolutiōz occultū excoicari
tenē: et si postea detecta fuerit. Tr. d snia
serui q publice putabat liber q rata est z

ex d iure patro. Consultatiōib'. z ex d ex-
cep. Exceptiōz i glo. z d cle. ex. mī. Epō
stolice. Ad ob ex d sen. z re. iud. ad pbā
dñ: q: ibi loq' d publice excoicato. Idēz
pe. d palu. vbi. s. do. an. d bu. in. d. c. du-
di. z. dicit q pma opi. tutior ē z iō tenē
da f3 est. Scds casus p p ignorantia cō-
fessoris: puta q: nescit ligare nec soluē
seu discernē int mortale z veniale: z p se
quēt nec rite absoluē: z sic ille q scit talez
ēē p fessorē z alit q rere negligit cñ possit
tenet eadē pcta nūero itex p fiteri alteri
idoneo p fessorī. d pe. di. 6. q vult. z no.
Ric. i. 4. vbi. s. ar. z. q. 8. Tertius ē ex
pte penitēt. cñ trib' se. f. qñ sciēt z aduer-
tēt tacuit vl omisit pctm aliqd mortale:
vel de q credidit seu pbabilit' dubitauit
vtz fuerit mortale: seu et omiserit sciēt
ei' necessaria circūstātia: d qñ infra pte.
3. ti. z. q: his casib' sic p fitedo f3 doc. pec-
cat mortalit' z n solū si tacuit sciēt f3 et si
omisit ex obliuioe seu ignorātia affecta-
ta vl crassa: puta q: de pctis an cogitare
noluit: nec adhibuit debita diligētia p
ut d lege cōi humana pmittit fragilitas
Si tñ tal' p fessorē nō mutat z p fessor: bz
mēoriā alioz pctor: sufficit illd idē pec-
catū nūero qd omisit z fictionē p fiteri ei
z reliq i genē. Si vō mutat p fessorē: vl
et si p fiterit eidē f3 p fessor: n bz mēoriā alio-
rū pctor tñ tenet oia iterare: vt no. du-
rā. vbi. s. cō. Ric. i. 4. di. 18. ar. z. q. 6.
Sec' at si ignorātia pbabili aliqd ē mō-
tale omisit: q: tñ n tenet iterare nisi qd
omisit fm eos. Quart' casus ē qñ peni-
tēs pñas sibi iniūctā scient z deliberate
absqz legitima cā omisit seu nō ppleuit
q: tñ tenet iterare p fessionē si pñie ob-
lit' ē: z vltra b' peccat mortalit' fm sco. i
4. di. 15. q. i. z Ric. ibidē di. 18. ar. i. q. 5.
Et b' vñ de pñia iniūcta p mortalibus
sec' at si p venialib' tñ. f3 Tho. z omit-
tēs pñas sibi iniūctā ē p mortalibus si
reordat semp p fiteri: z p fitedo non
tenet iterare: pñue qñ nō ē sibi pñus
termin' quē nō posset trāsgredi: lz forte
ei sit declarātū infra qd tps debeat eam
facere vl supplē si omiserit. Quit' casus
b

ē cū q̄s fite ad p̄fessionē vadit z sine p̄tri
tīdē: puta q̄ n̄ dolet d̄ p̄ctis oib⁹. v̄l nō i
tēdit i futurū abstinē ab eis: seu ēt n̄ intē
dit facere id ad qd̄ ex p̄cepto tenet: puta
cōdicare i pasca. Circa hūc casū tñ sūt va
rie opiones doc. Tho. i. 4. di. 17. dicit q̄
h̄ cāu n̄ oī iterare p̄fessionē: q̄ sic i bap̄ti
smo fite accedēs: l̄z tūc n̄ recipiat rē sa
crāmētī tñ recedēte fite dē recipit sic z d̄
pn̄ia cō. pe. z. Ric. i. 4. di. 17. ar. 2. q. 8. idē
Tho. z bar. alij p̄tra d̄ pe. di. 3. sūt plures. z
s. his auctatib⁹. z. c. si. z ibi p̄ arch. q̄ t̄z q̄
tal' oīo tenet iterare p̄fessionē. z hec opi.
v̄l p̄io: tutior z cōio: quā tenet z app̄o
bāt Ric. z host. i sū. ti. d̄ pe. z re. ino. ex i
c. maior. ef. d̄ bap. durā i sū. e. t. q. z 6. idē
cō. Ric. v̄c. sco. z bo. i. 4. di. 17. z i di
rec. li. i. ti. d̄ pe. z re. p̄ d̄t d̄ci p̄cordia
q̄ i tñ valz illa p̄fessio fitea nec oī illam
specialit̄ iterari in quantū durat effect⁹
illi⁹ exp̄ssiois vocal' q̄ ē ps sacramētī al' s
cō. iō distigue vbi sup̄ in tertio cāu. Se
xt⁹ casus ē v̄l cum tpe q̄ p̄fessus fuit erit
excōicat⁹: q̄ siue sciret se excōicatū siue
ignoreret. pbabilis: v̄l ēt oblit⁹ fuisse te
net iterare p̄fessionē: cuz hoc postea no
uerit: q̄ ligat⁹ excōicatiōe siue maiori si
ue minori: n̄ potuit absoluti a p̄ctis: cum
excōicat⁹ n̄ sit capax sacramētōz ecclesie
ex d̄ cle. ex. mi. si celebrat. z sic illa absolu
tio fuit nulla. Et l̄z ignorātia. pbabilis p̄
seruet eū a culpa z a pena irregularitatē
n̄: tñ facit eū nō eē excōicatū ar. e. ti. apli
ce. z. 38. di. cū itaqz. Lō. Ric. i. 4. di. 18.
ar. 2. q. 4. pe. d̄ pal. ibidē. q. 6. z durā in
sū. vbi sup̄.

tertio iterogz eū p̄fessor. v̄t n̄
uerit se ab aliq̄ iudice eē excōica
tū: v̄t n̄ iciderit i aliquā excōica
tionē iuris cōis papalē seu epalē: v̄l ēt i
suias alicui⁹ p̄stitutionis sinodal' v̄l p̄uici
alis p̄ricularit̄ iuestigādo de aliq̄b⁹ casib⁹
excōicatum s̄m p̄ditionem p̄sone: z p̄ct
pue d̄ p̄ditionib⁹ illi⁹ dioce⁹ v̄l p̄uicie: v̄l
ēt a legat' fact'. Et si reppit eū excōicatū
p̄io zān oīa absoluat eū qd̄ excōicatio
ne si a iurē bz: sin at̄ rēstitat eū ad habētē
v̄l si tal' p̄tēs foret i articulo mort'. pos

l̄z tūc absolui v̄t sup̄ pte p̄a. c. i. s. pe. z si.
Quarto d̄z p̄fessor: iterrogare p̄
nitētē cui⁹ vite sit z scie. Lūi⁹ sta
t⁹ z p̄uersatiōis: cui⁹ artis v̄l offi
cij. Si m̄rimonio ligat⁹ v̄l si. Si religi
oni q̄quomō sit obligat⁹ v̄l astrict⁹. Si
ex suba licite acq̄sita v̄nat v̄l nō. si alicui
aliqd̄ d̄z ex p̄ctu v̄l maleficio seu ex lega
to p̄decessorū suorū aut al' s quismō. Si
sic z trāfactū ē tps solutiōis faciedē n̄ ad
mitrat eū ad p̄fessionē nisi pus satisfice
rit si p̄t: v̄l saltē a creditorib⁹ suis d̄ratio
nē obtinuerit cū al' s n̄ possit debite p̄fi
teri nec p̄ctm̄ remitti v̄t dicit aug. 14.
q. 6. si res. z d̄ reg. iij. Mō dimittit li. 6.
z h̄ exp̄sse t̄z Ric. i. 4. di. 15. q. 4. z sco
ibidē. q. 2. z Tho. p̄a p̄e. q. 62. z quis sit
fidedigna persona in hoc non est ei cre
dendus z si pur ei credendum esset non
tñ absolui d̄z donec p̄stet d̄ restitutione
actu p̄pleta: p̄cipue si al' s p̄misit p̄fessori
suo satisficē z n̄ satisficē. Si v̄o nihil d̄z
alicui⁹: z si p̄fessu p̄fessiois occurrat ali
qd̄ necessario satisfaciendū: sit dispositus
ad p̄siliū siue iudiciū p̄fessoris debite sa
tisface deo z p̄rio: tā in reb⁹ q̄ in fama z
morib⁹: admittat eū faciens genuflecti
ad pedes ei⁹: z ipe sp̄ fedeat ex trāsuero
nec ei⁹ faciē respiciat: siue sit vir siue mu
lier: ne plusq̄ oīz erubescēt eis faciat z
dicat ei q̄ cōfiteat p̄ seipm̄ sua p̄ctā put
nouit. Ipe at̄ p̄fessor: dū peccator: iua ex
ponit p̄ctā diligēt attēdat: nec molester
eū iteri iterrogādo nisi necessitas vige
at: v̄t si aliqd̄ dicat ita iuoluntē q̄ n̄ bñ in
telligēt: tūc faciat a p̄fite bñ declarari
v̄t sciat qd̄ sit actur⁹. Et si dephēdat casū
ad se nō p̄tinere: vel consentientes aliquā
restitutiones obligari: vel sup̄ peccato
qd̄ exponit aliquas specialē p̄uisionem
oportere fieri: statim dicat ne in p̄fessu
obliuiscat. Et similis iterroget de circū
stātijs p̄ctōz si a p̄fite sine eis peccatū
dicat v̄t ista dicit p̄e. z. ti. scōo et iuxta
grauitatē peccatorū z cōditionē cōfiten
tiū quo ad arguendū peccata confessor
prudēt se habeat z nō pariformiter ad
oēs: s̄z cū simplicib⁹ se dulciter beat eos d̄

liget de mō pñtēdi i struēdo: rudes z ru-
sticos ne eorū pñtā eno: mia iputēt leuia
duri: i crepādo sapiētes z eruditos v: ba-
ni: compñēdo: iduratos z i senatos acrit
arguēdo z i quātū fieri pñt v: bis z exēplis
ap pñtēdoz i ducēdo: z terrorē extremi
iudici. eis i cutiēdo: mulieres blādis v:
bis z mollib: n alliciēdo: s: potē: scuerit
z rigidis cor: i pñēdo: z qñ citi: pñt fieri sup
fluis colloquijs penit: refecat: de iphis
se expēdiēdo s: qñ dā: qñ tidie i pñtēdo: no
cū eis pñbulāt: z eis lōgas faciūt pñdica-
tiōes: pp qñ z ipi multū tps amittunt: z
alijs sepius occasione scādali tribuunt.
Incipit tertia pars huius opusculi d
circūstātiarū peccatorū interrogatiōe
Arca tertiūz pñcipale sciēdū qñ si
sufficit pñfessorē solū audire ea q
sibi a pñtōre dicūt: z de alijs ipm
nō interrogare: nisi pñsona pñtēs sit i his
bñ perita z timorata vt sciat se sufficiēt
pñtēti: qñ raro pñgit modernis tēpori-
b: cū pauci circa hoc debitā diligētiam
adhibeāt: z multi sūt adeo simplices q
nisi i terroget nūqñ de pñtēbāt: z qñ ma-
ius ē mlti qñ s: scilicet faciētes censent ip-
tinētib: ad pñfessionē ignorātes penit: re-
pñt: ex qñ pñcludit qñ ostē pñtēs pñf-
sus ē p seipm ea qñ nouit: dñ pñfessor: ipm
interrogare dñ bis qñ omisit aut min: ple-
ne dixit. Cū Augusti. dñ pe. di. 6. c. i. dic
dñ pñfessore loquēs: si diligēs inqñtor: sub-
tili inuestigator: sapiēt z qñ astute interro-
get a pñtōre qñ foris itā ignorat vñ pñuericū
dia veller occultare: cognito at crimie
varietates ei: n dubitet inuestigare z lo-
cū z tps zē. ad bñ ex de pe. z re. c. ois. s. sa-
cerdos. z bñ: s: mltos pñfessores ignaros
qñ simplicit audiunt ea qñ pñtōr: pñtēti vo-
luerit: z postea s: audita z pñfessa pñiam
inūgūt qñ ē a debito suo velle deficere
z se z pñtēti parit in dñatiōe pñcipitare.
Pñmo salubri igit pñfessoris i struēdo qñ
tuor: i hac pte videam: z pñtitulos distin-
guam: Pñmū ē dñ mō i terroget qñ
pñfessor: dñ tēne. Scdm dñ qñ bñ circūstātijs
necessario bz interrogare. Tertiū sup qñ
bñ cōit debeat penitentem examinare.

Quartū ē qñ dñ pñtētib: spālī ad statns
vel officium pñtētis dñ iquirere.

De modo interrogādi quem pñfessor
debet tenere. Titulus pñmus.

Uo ad pñmū dico qñ pñfessor audi-
endo pñtā pñtētis studē dñ pñpñf
se i pñcipio a pñtēte remouē ve-
recūdiā: n expmēdo statim magnitudinēz
seu gravitatē pñtōz ei: s: dissimulādo
trāseat vsqz ad finē pñfessōis: z tñc expo-
nat ei eorū magnitudinē z gñitatē: incipi-
ens a minōib: terrorē i cutiēdo: z ad cō-
tritiōnē puocādo: z si penitēs ex ignorā-
tia aliqd omiserit. ipse supleat i terroget
do est. vt infra ē capitul se. ad pñticularia
descēdēdo. plus z min: s: m statū z pñditi-
onē pñtētiū. Mā vt dicit Tho. i. 4. in
i terroget dñ tria dñ pñfessor obseruare
Pñmo qñ qñlibet i terroget de peccatis
qñ pñsueuerūt i hoib: illius stat: z pñditi-
onē cōmuniter reperiri vt infra ti. 4. ha-
bet. ideo multum expedit qñ a pñcipio
confessionis i terrogetur penitēs de
eius statu z conditione zē. vt supra par-
te secūda per totum. Secundo qñ i ter-
roget a remotis de peccatis z in genere
z nō explicite: ne forte si statim ad speci-
em peccati quam ignorabat descendat
illud peccatū addiscat. z sic quodāmodo
ad illud inducatur. exempli gratia. si cō-
fiteatur se cōmisisse peccatū carnale. nō
statim querat si se manib: polluit z hu-
iusmodi. sed solus i terroget de modo
seu cū quibus z huiusmodi. Tertiū qñ i
peccatis carnalibus non descendat ni-
mis ad pñticularēs circūstāntias nō
necessarias. quia hoc posset esse occa-
sio tēptationis in vtroqz. vel saltē scan-
dali ipsius confessionis si aliquando cōfi-
tens referret alijs qñ i terroget eum
sic z sic. Si igitur vir confiteatur se pollu-
isse mulierem extra vas debitum non
querat confessor in qua parte corporis
z quomodo: sufficit enim qñ habeat vlti-
mam speciem peccati.

De quibus circūstātijs necessario
habet interrogare cōfessor. Titulus
secundus.

b z

No ad secundū q: nō solū p̄fessor:
 d̄z interrogare p̄fiteē d̄ mortalib⁹
 s̄z ē de circūstātijs vt i. c. ois. de
 pe. 2. re. s. sacerdos. P̄mo vidēdū de nu-
 mero eaz. Scdō q̄ sit necessitas p̄fessio-
 nis. Ad p̄mū dicēdū q̄ circūstantie q̄b⁹
 p̄ctm̄ aggrauat v̄l alleuiat p̄m̄ tūlū sūt
 septē z p̄tinet i b⁹ v̄su. Quis qd̄ vbi q̄b⁹
 cur quō q̄n. Ratio aut̄ isti⁹ numeri ē: qz
 septē sūt p̄ditōes singulares v̄l p̄peta-
 tes q̄b⁹ aggrauat v̄l alleuiat p̄ctm̄ vt. s.
 z circūstātie sūt p̄ditōes singulares actu-
 um b̄ūanoz. P̄ia circūstantia p̄siderat
 ex pte finis: z talis d̄r. Cur. qz int̄ oēs cir-
 cūstātijs ē p̄ncipal. vbi nō. q̄ duplex est
 finis. s. opatiōis z intentiōis. exēpli gr̄a
 forma dom⁹ ē finis opatiōis: dom⁹ et
 bitatio ē finis itētiōis. sic a fili finis opa-
 tiōis hoīs n̄ ē finis q̄ d̄r circūstātia: s̄z fi-
 nis itētiōis q̄ q̄nqz ex malo actu bonū i-
 tēdit z cōtrario: z b̄ finis d̄r circūstātia.
 Nā a fine itētiōis i moralib⁹ act⁹ sp̄ez re-
 cipit. vñ am̄. intētiō op̄i tuo finē iponit
 Scdō circūstātia p̄siderat ex pte op̄is. s.
 qd̄. nec p̄siderat quātū ad substantiā facti
 s. q̄ occidit v̄l furat⁹ ē v̄l fornicatus: sed
 quātū ad p̄ditionē facti. i. p̄p̄etate q̄lita-
 tē z quātitatē facti. puta q̄ occidit p̄em
 cognouit v̄ginē v̄l maritatē: z sic bec cir-
 cūstātia n̄ p̄siderat. put ē suba act⁹ s̄z put
 ē p̄ditio act⁹. Nā qd̄ act⁹ sūt idēz in sp̄e
 nāe q̄ differunt i sp̄e moris: sicut fornica-
 tio z p̄cubit⁹ iugal. Tertia circūstātia ē
 q̄s. q̄ p̄siderat ex pte agēt̄ p̄ncipal: z n̄ so-
 lū respicit subaz p̄sone agēt̄. s̄z maḡ cō-
 ditiōz v̄l p̄p̄etate p̄sone. s. cui⁹ sit officiū
 p̄rat⁹ v̄l ser⁹ z b̄mōi. Rō ē qz ex p̄ditioi-
 b⁹ p̄sone variat suba act⁹ eo q̄ aliqd̄ p̄pe-
 tit vni qd̄ n̄ p̄petit alij. Quarta circūstā-
 tia ē. q̄b⁹. s. auxilijs: z p̄siderat ex pte agē-
 t̄ instrumentā s̄z p̄bm̄. s. ethico. s̄z loco i-
 strumētū Tuli⁹ p̄onit q̄b⁹ auxilijs eo q̄
 oia auxilia sūt q̄li instrumenta actiōis q̄bus
 agēs vtit̄ ad finē suū. Quinta circūstan-
 tia p̄siderat ex pte sp̄ei v̄l qualitāt̄ op̄is
 tripliciter. p̄mo ex pte mōi. z sic ē q̄nta cir-
 cūstātia quō v̄t. s. leuē v̄l fortit̄ q̄s per-
 cussit. scdō ex pte loci. z sic est sexta cir-

cūstātia p̄ctm̄ aggrauās: vbi v̄t. s. in lo-
 co secreto v̄l publico v̄l sacrato. Tertio
 ex pte t̄pis z sic ē septima circūstātia: q̄n
 v̄t. s. peccauerit t̄pe orationi dedicato.
 s. t̄pe festoz z ieiunioz. bec Thomas q̄r
 to scripto de sententijs. di. 16. z Ricar.
 ibidē z originalit̄ li. 3. ethicoz. c. 3. S̄z p̄
 maiori euidētia p̄dictoz sciēdum ē q̄ di-
 cte circūstātie tripliciter se h̄nt ad actum
 peccati. Quandoqz. n. circūstantia nec
 sp̄em peccati variat nec peccatū aggra-
 uet: v̄puta accipe rē alienā māu dextra
 vel sinistra de mane aut de sero. Q̄nqz
 circūstantia sp̄em peccati variat z aggra-
 uat: siue act⁹ cui circūstantia aduenit ex
 suo genere sit indifferēs: sicut cū aliquis
 leuat festucā e terra i p̄tēptū alteri⁹. Si
 ue act⁹ sit bon⁹ ex genere sicut cū q̄s dat
 elemosynā p̄p̄ gloriā humanā. siue act⁹
 sit malus ex genere vt cū aliq̄s furat rē
 sacrā: cui⁹ rō ē qz circūstātia addita actui
 b̄z z addit repugnātiā sp̄alē ad rōnē. exē-
 pli gr̄a p̄ctm̄ fornicatiōis in b⁹ p̄sistit q̄
 hō accedit ad n̄ suū. si āt addat bec circū-
 stātia q̄ illa ad quā accedit sit v̄xor alteri
 us p̄ctm̄ fornicatiōis transfert: aliud ge-
 n⁹ peccati. s. adulteriū: qd̄ ē graui⁹ p̄ctm̄
 q̄ sit fornicatio: z ita vbiq̄qz ē alia z alia
 repugnātia act⁹ ad rōnē: z alia z alia de
 fornicitas act⁹ ibi est alia z alia sp̄es p̄cti z
 maior: peccati ḡuitas vt patuit p̄ exēplū
 sup̄positū. Q̄nqz circūstātia n̄ variat spe-
 ciē p̄cti s̄z aggruat p̄ctm̄ c⁹ rō ē: qz nō ipor-
 tat p̄mo z p̄ se repugnātiā ad rōnē: s̄z ex
 suppositiōe illi⁹ qd̄ p̄mo z p̄ se iop̄rat re-
 pugnātiā ad rōnē. exēpli gr̄a. Accipe m̄l-
 tū v̄l paz d̄ se v̄l ex se n̄ dicit nec ipor-
 tat ex se aliquā deformitatē nec rōe bo-
 ni v̄l mali s̄z solū ex suppositiōe p̄mi: qz
 s. alienū accepit z sic multū d̄ alieno acci-
 pe ē graui⁹ p̄ctm̄ q̄ paz accipe: nō tñ est
 p̄ctm̄ alteri⁹ sp̄ei a p̄mo: nec ille q̄ furat
 m̄ltū facit duo p̄ctā sed vñū graui⁹ tñ q̄
 q̄ furat paz vt. s. Quartū v̄o mēb⁹ nō
 p̄t ēē. s. q̄ circūstātia sp̄ez p̄cti variat z nō
 aggruet p̄ctm̄. bec Tho. vbi. s. e. ti. z. q.
 73. i corpe qd̄nis ar. 7. Ad scdm̄ qd̄ erat

vidēdū. s. q̄ circūstātē sint d̄ necessitate
p̄fessōis. z dico breuī q̄ i p̄fessōe circū
stātīa; aliqd̄ ē impossibilitatis: aliqd̄ ipse
ctōis: aliqd̄ p̄fectōis: aliqd̄ necessitatī
aliqd̄ maioris securitatē z vtilitatē. P̄
mo. n. oēs pctōs circūstātias p̄tēri ē i
possibile: cui? rō est: qz cū singulares cir
cūstātē pctōs sint q̄si infinite: s̄ null⁹ ob
ligat ad p̄tēdū ea q̄ in iūctū p̄nt p̄cedē
q̄ d̄ talib⁹ n̄ ē ars neqz scia q̄ null⁹ tene
tur oēs p̄tēri. Scdō p̄tēri circūstantī
as q̄ alleuiat pctm̄ ē i p̄fectōis: nisi con
fessor: d̄ eis inq̄rat: v̄l p̄tēs timeat si eas
n̄ p̄tēat p̄fessōē pp̄ b̄ occasione p̄tur
batiōis v̄l scādali accipe: v̄l nisi i tāū di
minuat pctm̄ q̄ si nō dicat videt mortā
le q̄erat veniale: h̄ic pp̄ i firmitatē co
medere carnes i quadragesima. Tērtio
p̄tēri aliquas circūstātias q̄ alias spēm
pctō nō tribuit: v̄l si tribuit nō tñ spēs
peccati mortāl̄ ē p̄fectōis: h̄ic ē p̄fessio
venialū. Quarto p̄tēri aliq̄s circūstātias
q̄ ad aliā spēs peccati mortāl̄ trahūt
vt coire cū muliere aliena cōiugata q̄gi
ne v̄l deodicata ē necessitatē. Vñ q̄lib⁹
d̄ necessitate tenet dicere z p̄tēri gen⁹
z spēm peccati mortālis. Quinto p̄tēri
circūstātias i eadē tē spē pctm̄ notabilit̄
aggrauatēs f̄m Spec. ē maioris securi
tatē z vtilitatē. Rō q̄ peccati quātitas
sciri nō p̄t nisi scit illis q̄ ei⁹ aggrauant
quātitatē: z sic videt nō sufficere illi q̄ cū
tū marcas argētī v̄l gregē oīuz furat⁹ fē
it dicē ego feci furtū: cuz b̄ ita b̄ possit
verificari si accepisset vnū solū denariū
Similit̄ nō videt sufficere illi q̄ gladio
primū vulnerauit dicere ego percussī p̄
ximū: s̄ dz p̄tēri quātitatē peccati n̄ so
lū in spē s̄ p̄cise vt f̄m quantitatē culpe
quātitas p̄nc taxat a sacerdote. Tu dic
q̄ bis nō obfātib⁹ solū circūstantie tra
hētis i aliā spēm sūt d̄ necessitate p̄fessi
onis: nec oēs p̄fessōē scire totā pcti quā
titem: qz nec ipse peccator: scire pōt sed
sufficit q̄ cognoscat quantitatē q̄ ex spē
peccati p̄surgit: nec oēs f̄m totā quātita
tē peccati penā taxare f̄z Alex. 4. p̄tē sū.
q. z 66. z tbo. vbi supra. z Bo. in. 4. di.

17. p. e. de taran. ibidē. ar. 4. q. z. z. i cor.
q. z bec ē cōis opi. theologor: quā ē tē
nēt multe canonisse vt no. collec. de pe.
z re. ois. z be circūstātē ptinētes de ne
cessitate ad p̄fessorē z aliāz spēm peccatī
trahētes pnt ēē octo. Prima est p̄ditio
rei seu plone: vt si p̄ctm fornicatiōis est
cōmissum interroget vtr̄ cūz religiosa
seu deo dicata: qz sic ē sacrilegiū: si cū cō
iugata ē adulteriū: si cū cōsanguinea vel
affine ē incest⁹. Secūda ē modus pec
cādi. qz si cognouit mulierē alienā mō i
naturali ex tali mō vltra pncipale pec
catū fornicatiōis vltra adulteriū inducitur
alia spēs p̄cti mortalis. s. sodomia. Ter
tia ē loc⁹ qm̄. s. p̄ctm p̄mittit i loco sacro
seu diuino cultui deputato: tūc. n. indu
cit alia spēs peccati mortali. s. sacrilegiū
de q sup. Quarta ē tps. cū. n. p̄mittitur
p̄ctm mortale i festo iudicū alia species
peccati mortali: qz vltra p̄p̄tā deformat
tē sue mae ex b. qz p̄mittit i festo bz aliā
deformatē spālē i pugnantē tertio p̄ce
pto decalogi dō sanctificationis sabbati: d
p̄hibet oē op⁹ seruile: z op⁹ p̄cti ē opus
seruile magis qz op⁹ manuale: iō d ei⁹ p̄
cepti trāsgressiōe o5 spālīz p̄stiteri vt no
tat Nicolaus d ltra. exo. zo. Sz an idē
sit qm̄ p̄ctm cōmittit i die ieiunij p̄cepti
ab ecclesia. Videl qz sic d cō. di. 5. Nihil
n. pōt. Ric. i. 4. pi. 15. ar. 3. q. 6. dicit qz
triplex ē ieiunij. p̄mū ē ab imātatib⁹ ab
stinere: t b⁹ p qd cūqz p̄ctm mortale fran
git. Secūdū ē act⁹ p̄cti abstinentie z b⁹
frāgit p gulā q ē p̄ctm mortale. Tertius
ē ieiunij institutū ab ecclesia z b⁹ vt p̄di
xit frāgit p gulā q ē mortale p̄ctm iquan
tū nō includit illō qd ē necessariū ad actū
p̄cti abstinentie: s3 quātū ad illud qd ad
dū ex statuto ecclie frāgit cōdēdo pl⁹
qz semel: vltra cibos interdicos ieiunātib⁹
z tē pueniēdo nimis notabilib⁹ horaz co
medēdū: vt infra. q. 8. bec il. Quinta ē nu
mer⁹: qz quotiē q5 cōmittit aliqd illici
tū putā furtū toties peccat mortalit: cū
sint diuersi act⁹ z in singulis actibus est
p̄ctm mortale essentialit: iō d necessita
te o5 explicite p̄stiteri circūstātā nume

ri. Sexta ē qualitas. i. si pctm̄ ē secretus
vel publicus: et ad quos puenit ei⁹ noticia
q: ex b: iducit alia spēs peccati mortalis
q: ē scādali. Septia ē inductio videlz si i
pctō qd pmissit cū pxiō ipse fuit pncipal
cā pxiōcādo suadēdo et hmoi: q: vltra pnci
pale pctm̄ pmissit homicidiuz spiritua
le multo graui⁹ q: corporale. Octaua ē
accedēs: q: sepi⁹ q: pmissit multa pctā
pp aliud pctm̄ qd pmissit qrit: puta inf
mittēdo nūtiōs vel secū ducēdo socios
et hmoi. Et sic habes circūstātiās pctōz
mortalizū necessario pntēdas q. f. trahūt
i alia spēs seu gen⁹ pcti mortali: et de his
spālū d: pffessor: interrogare n̄ soluz qritū
ad pctā opis s: et cordis seu volūtati: cū
sint diuersa pctā n̄ solū mālū vēr et for
mālū si pparet volūtas iterior: ad opus
exteri⁹: put sunt sepata: puta q: vn⁹ pec
cat volūtate tm̄ ali⁹ voluntate et ope vt
no. Bon. i. 4. di. 4. z. ar. i. q. i. si igit q: s
pnter solū mēte mulierē cū deliberatōe
pupinisse interrogād⁹ ē. Vtrū mulierē
solū v: nuptā v: vginē: q: tpe zē. q: hec
oia faciūt illō pctm̄ eē diuerse spēs. s: qd
boz sit graui⁹ an pctm̄ volūtatis tm̄ an
opis. Bo. vt sup. q. z. dicit q: si vterqz
peccātū ex equali amore mouet: et q: in
vtrōqz sit plena voluntas pnt dici q: vnū
pctm̄ dī altero grauius triplū. Aut rōe
maioris pnter dei. Aut rōe maioris li
bidinis seu delectatiōis. Aut rōe maio
ris dānificatiōis. Quātū ad pmiū nō dī
mar⁹ pctm̄ volūtati: q: opis: q: volūtas
plena ad pctm̄ sic p se adeo aduertit sic
cū ē cū ope pūcta. Quātū v: ad secūdū
dī graui⁹ maxime quantū ad pctm̄ car
nale: q: qdē hō peccat in seipō. Silt quā
tū ad tertiu. s. ad dānificatiōē quam ad
dit sup pctm̄ volūtati: et graui⁹ dī maxie
erga pctm̄ quo quis peccat in primuz.

Sup qb: cōit d: pffessor: penitētē in
rogare et p m̄ quē ordinē. Titul⁹ tertius.

Uo ad tertiu notandū q postq
pctōz p seipm̄ exposuit oia pctā
sua q nouit d: cōfessor: diligent
aduertē qd dixerit et qd suppleri oportet
at: et d: his q nō dixit v: min⁹ plene dixit

ds ipm̄ interrogare plus et min⁹ i totū v:
in pte p m̄ ordinē infra notatū: et put reā
rit stat⁹ et pditio pnter nec tm̄ p m̄. Bnil.
ds eē min⁹ scrupulosus circa interrogati
ones: si forte aliquas omittat aut pp oc
cupatiōes: aut pp obliuionē v: simplici
tate: dū tm̄ crassā ignorātia v: supina nō
laboret aut negligētia dissoluta. Vtr. n.
aut nunq cōtingit q: pffessor: quantūqz
discretus omnia que circa hoc a docto
ribus dicuntur obseruare possit.

Ordo interrogādi. B:io d articuli fidei
z: d sacramēt eccle. Tertio d decē pce
pti decalogi. Quarto de peccati mortā
lib. Quinto de misericordiā operib⁹.

De articulis fidei. Capitulu pmiū.

Ira articulos fidei interroget cō
fessor: pntentē vtrū sciat symbolū
apostolor. s. f. Credo i deū zē. et cō
petē itelligat adeo q: i cis nullū habeat
pceptū erroneū. oz. n. quēlibz adultum
eos credere diuersimode tm̄. Implicite
credere oēs articulos ē fidei diminute:
z b: n̄ sufficit nūc alicui q bz vsū rōis. s. i
gnālī credere redēptōz et remunerato
rē. adeo. n. noticia quorundā articulor
manifesta ē q nullū hñs vsū rōis igno
ret nisi oio negligat et ptenat dei cultuz
et salutē ppiā. Explicite at et disticte cre
dē oēs articulos n̄ ē d gnālī fidei necessi
tate nisi forte illis q fides alijs explicare
tenet: vt doctorib⁹ p dicatoribus plati et
curati. Credē aut qsdā iplicite et qsdā ex
plicate ē fidei ad salutē necessariē et oīuz
simpliciū. Tenent. n. et qchqz simplices
explicite credē articulos q: manifestat
eis n̄ solū p dicatoris s: et ecclesiastic⁹ vsus et
psuetudo sic ē d vnitatem et trinitatem quas
pnt cognoscē ab ipso actu p signationis.
p signant. n. se. In noie pīs et filij et spūs
sancti. Idē d natiuitate. passiōe. resurre
ctiōe. et pctōz remissiōe. q: cognoscere
pnt ex ipis solēnitatib⁹ quas ecclesia cele
brat et ex actib⁹ sacerdotum: id ad boz co
gnitiōē null⁹ rōe vtrēs excipit nec igno
rātia excusat. Articulus v: n̄ ita mani
festos tenet tm̄ credē iplicite. Implicite
aut credere voco vt in gnālī credat vnt-

versant oia q̄ credit sacrasacta m̄r ecclia
ita q̄ in pticulari a nullo dissentiat: nec
aliq̄ue articuloz discredat: et in tantū va-
let hec fides iplicita s̄z q̄sdā vt refert In
no. ex de sū. tri. z. s. catbo. c. i. sup verbo
credim⁹. q̄ si aliq̄s eā bz. s. q̄ credat q̄cqd
credit ecclia: z rōe nāli mor⁹ aliq̄d d̄ fide
falso opinat: puta q̄ pater sit maior vel
prior: filio: vel q̄ tres p̄sone sint tres res
a se inuicē distātes: q̄ pp b⁹ nō ē hereti-
cus nec peccat dūmō hūc errorem nō de-
fendat b⁹ no. Bon. in. 3. di. 25. lō. Ric.
ibides. z Tho. 2a 2e. q. 2. Si p̄sona
p̄stet: sit rudis q̄ d̄ dicti articuli paruum
aut nullā hēat noticiā p̄fessor iterroget
eū. Utrū ex corde doleat d̄ p̄terita negli-
gentia z pponat s̄m capacitātē suā illos
addiscere fil⁹ z p̄r n̄r. si nesciret: ipe expo-
nat ei vulgarit dictos articulos si p̄t de
pe. z re. deus qui. Itē iterroget vtrum
ex corde credat omnia que credit sancta
ecclia: z vtrū doleat si cōtra dictos ar-
ticulos z fidē catholicam hactenus mē-
te vel verbo incidit in aliquē errorem
vt q̄ nō sit alia vita p̄ter istā z hūmōi.

De septem ecclesie sacramentis. Ca-
pitulū secundū.

Primo p̄fessor iterroget. Utrū
sciat sacramēta ecclesie: p̄cipue q̄
sūt cōf̄e necessaria. videlicet Ba-
ptism⁹. p̄firmatio siue crisma. Peniten-
tia. Eucharistia. z extrema vñctio: De
sacramento ordinis z matrimonij alibi
dicet. Pr̄mo vtrū sciat z credat baptismū
necessariū fore ad salutē z p̄ ipm debite
suscipiēti remitti oia p̄ctā tā respectu pe-
ne q̄ culpe s̄z doctores in. 4. sen. di. 4.
Secundo vtrū sciat z credat crisma seu cō-
firmationē ad salutē necessariā: q̄: z si
nō simpliciter n̄bilomin⁹ p̄tēp̄ci⁹ dāna-
bilis ē s̄m pe. z Tho. in. 4. dist. 7. Con.
Ric. ibidē. ar. 5. q. i. d. q̄ tūc p̄tēptor q̄s
reputari d̄z q̄n habita sufficiēti oportu-
nitate recipiēdi illud tenuit aut notabi-
lit negligit. Idē Sco. ibidem vtrū ipe sit
crismat⁹. Tertio vtrū sciat z credat peni-
tentiā z p̄fessionē p̄ctōz ad salutē necessa-
riā: nec alit̄ posse deo recōciliari post

baptismū existentē in peccato mortali.
vtrū quotiens peccata memorie occur-
rūt habuerit p̄tritionē de eis z p̄positū
p̄stēdi actu vel affectu. Mā ad hoc tene-
tur als peccat mortali s̄m Tho. in. 4.
di. 17. cō. ab. si. in. c. ois. de pe. z re. vtrū
exis in peccato mortali statim actualit̄
p̄fessus ē habita copia sacerdot⁹ idonei
q̄: ad hoc tenet saltē in his casibus p̄mo
rōne piculi vt si piculū mortis imineat
puta belli vel maris: vel cuz mulier ē in
ptu: vel cū q̄s ē in alio quouis mortl ar-
ticulo p̄stitutus. Secundo rōne sacramē-
ti puta cū quis vult ordinē sacrū recipere
celebrare vel cōicare qd̄ nemo d̄z presu-
mere non p̄fessus copia sacerdotis ido-
nei ablata z necessitate nō vigente. Ter-
tio rōne stimuli. s. p̄sciētie vt cū p̄sciētia
sibi dicat q̄ statim debeat p̄stēdi. Quar-
to rōe dubij vt si bz casū a quo solus pa-
pa vel ei⁹ penitentiarius p̄t absolvere: z
mō bz copiā eoz z dubitat ne illaz in fu-
turū habeat. Mā his q̄ttuo: casib⁹ exis
in mortali statim p̄stēdi tenet: z si differat
peccat mortali: vt not. tho. in. 4. di. 17.
lō. Ric. ibidē. ar. 3. q. 6. vbi addit idē
cē rōne voti vel statuti q̄ q̄qz obligant
religiosos. Quarto vtrū sciat z credat sa-
cramētū sacratissime eucharistie oibus
ad salutē necessariū post annos discreti-
onis: q̄ quo ad b⁹ sūt i scia anni. 12. z. in
masculo. 14. Et vtrū credat trāformari
panē in corp⁹ z vinū in sanguinē diuina
p̄tate: z q̄ sub vtrāqz sp̄e sit tot⁹ et iteger
xps essentialit̄ z p̄ntialit̄ quo ad diuini-
tātē z humanitātē: vt habet de cō. di. 2.
panis. z. c. oia. Utrū sumpserit illud fin-
gulis annis semel cuz debita p̄paratiōe
z legitima p̄fessione puta vt tenet ex de
pe. z re. ois. Quis vtrū credat extrema
vñctionē necessariā ad salutē adultis in
articulo mortl ex infirmitate seu senio
p̄stitutis. Et si ipse in dicto articulo cō-
stitutus eam petierit. paruulis autem
seu occidendis vel leuif infirmatib⁹ nō
d̄z dari: vt no. Ric. i. 4. di. 23. ar. 7. q. 4.

Circa interrogatiōes. x. p̄ceptorū deca-
logi. Nota p̄ declaratiōe dicēdorum

banc regulā theologicalem q̄ ois transgressio dictorū p̄ceptorū ē peccatū mortale p̄cipue qñ ē cōtra p̄cepta negatiua.

P̄ceptū p̄mū de colendo deum.

Itemū p̄ceptū ē. Unū cole deū b̄ p̄cepto. p̄hibet ois idolatria siue adoratio cuiuscūqz creature siue simulacri v̄l imaginis rei nāl' vt dicit **Mic.** d. li. ero. zo. ibi. Non hēbis deos alienos corā me z nō facies rē. **Primo** igit' p̄fessor iterroget p̄sitētē si adorauit aliquā creaturā p̄ deo puta diabolu solē lunā v̄l stellas arbozem vel herbā z h̄mōi: qz mortale ē z p̄hibitū. z. 6. q. 5. n̄ l3. Si fecit v̄l fieri fecit seu pcurauit fieri aliq̄ maleficiū seu maleas q̄ sp̄ sunt cū inuocatione demonū occulta v̄l manifesta mortale ē semp z p̄hibitū deuter. 18. z. 6. q. 5. nō l3. z. c. nec mirū. Si fecit v̄l fieri pcurauit aliquā incātationē z cū sacramētū v̄l sacramentalib' ecclesie vt aq̄ baptisimali: oleo sancto z h̄mōi ob sanitate v̄l aliā eās mortale ē grauissimū. Si diuinauit v̄l pcurauit fieri diuinatiōē ad inueniendū furta v̄l ad sciendū aliq̄d sibi v̄l suis euēturū q̄ sit triplici' **fm** **Tho.** fa. se. q. 95. z. habet. xxvi. q. iiii. c. i. ē mortale z p̄hibitū. xxvi. q. v. nec mirū idē dico n̄ b̄. inuestigauit p̄ inspectionē astrolabij. Si didicit artē notoriā v̄l ea vsus ē ad sciendū aliq̄ de arte nigromantie: qz vtrūqz p̄hibitū ē z mortale. Si ex p̄stellatiōib' z planetis sub q̄b' q̄s nat' ē iudicauit determinate z certitudinaliter futura hōiūz opa pcedere: z ex talib' hōies cogit ad malū v̄l bonū hereticū ē z p̄hibitū. z. 6. q. z. illud. z. c. illos. z. c. cā q. 5. nō l3. idē **Tho.** vbi sup. ar. 5. Si obseruauit cursus lune aut stellarūz p̄ domino faciēda v̄l p̄ segetes. v̄l arbores plā tādās v̄l piungia sociāda p̄hibitū ē. vt. 6. q. 5. nō l3. Si tñ v̄tat p̄sideratiōē astroz ad p̄noscedū futura q̄ ex celestib' corporib' creat' puta siccitates z pluuas nō ē illicitū s̄z **tho.** vbi. s̄. z. no. arch. z. 6. q. 5. si q̄s cleric' licet etia z rusticis p̄ v̄tos z dispōnes lune p̄siderare t̄ps seminādi z medicis t̄pa potionū z minutionū. vt

no. gl. i. d. c. nō l3. Si obfauit t̄pa mēses dies egyptiorū vel horas ad aliq̄d inchoādū v̄l n̄ v̄l colligēdo herbas medicinales qz p̄hibitū ē. z. 6. q. 7. nō obfuerit. z. c. se. **Sec'** si vt ligna icidat. Si in calendis Januarij q̄ p̄ bono augurio aliq̄d donauit: qz p̄hibitū ē. 37. di. legant. z. d. c. n̄ obfuerit. idē si tali die aliq̄d pl' nō ui fecit p̄ nouū annū qz p̄hibet. z. 9. q. 7. si q̄s. si i calēdis ocij vacauit: lauro aut viriditate arborū domos cinxit. hec enī obfauatio paganorū ē. c. cā. z. q. c. n̄ l3. Si vanitates sup̄stitiosas obseruauit puta suspēdendo carbonēs natiuitatis dñi p̄ grādine: vel accipiēdo i malū signū limē calcare cū an̄ domū suā trāsit: redire ad lectū si q̄s p̄ se calciat strenuataurit: redire ad domū si exiens pedē offenderit z h̄mōi: q̄ oia tāq̄ sup̄stitiosa z pestifera p̄hibet. z. 6. q. z. illud. si ex effusiōe olei d̄ lucerna v̄l garritu aliq̄z autū v̄l magnitudie z p̄tinuatōe v̄torū extitimat aliq̄d boni v̄l mali v̄torū sup̄stitiōsū z vanū vt no. **tho.** fa. se. q. 95. ar. 7. si obfauit sōnia z ex his q̄ somniat' ē vult d̄ futuris z occultis diuinare z p̄nūtiare: sup̄stitiosū ē z mortale: vt no. **tho.** ibidē. ar. 6. si sorti b' diuinatorijs z p̄sultorijs vsus ē: z quōqz mortale ē z p̄hibitū. z. 6. q. 5. sortes. z. trib'. c. se. ex leuitate at vti talib' v̄l v̄i ale: vti v̄o sorte diuisoria nō v̄i p̄ctm̄ ex codē. c. si. si vsus ē breuib' sibi faciēdo v̄l portādo v̄l q̄ fierēt pcurādo: qz cōit sūt sup̄stitiosa z illicita. nā si ibi est aliq̄d p̄tineās ad inuocatiōz demonū: v̄l si aliq̄d falsitat' p̄tineāt: v̄l aliq̄d illicitū sub ignoti noib' seu hebraicis lateat māifeste ibi ē sup̄stitio p̄hibita. Si v̄o sūt v̄ba diuina z bona canēdū ē ne ibi imisceat cū v̄bis sacris aliq̄ vana: puta aliq̄ characteres p̄ter signū crucis: aut q̄ spes b̄at i mō legēdi aut scribēdi: puta i charta n̄ nata: l' i vno t̄pe magi q̄ i alio: v̄l i vno loco magi q̄ alio: vel p̄ vnā p̄sonā magi q̄ p̄ aliā puta q̄ scribāt a ieiunio v̄l t̄pe missē v̄l ecclia v̄l p̄ v̄ginē. l' si sine dicat' q̄cūqz portauerit sup̄ se istō bue n̄ piclitabit i igne v̄l aq̄ rē. **Dec. n.** oia sup̄stitiosa sunt et

licita fm Guil. z Tho. vbi supra. vt et
notat Zircbi. z 6. q. 5. nō 13. Qui at tali-
bus credit scribūt. portāt. seu docent.
grauiter peccāt. z 6. q. 7. Nō obſuetis.
niſi adeo fuerint ſimplices qđ ignorantia
debeat eos excuſare: qđ tñ eos nō ex-
cuſat: cū ſup hō fuerint moniti z iſtructi.
Dontare tñ ſup ſe reliq̄as ſanctorū ſym-
bolū vſ orōne dñicā vel verba euāgelij
ex deuotiōe ſeu fiduciā dei z ſetōz ſine
p̄dictis ſupſtitutionib⁹ nō ē reprobā-
dū. ſz tñ p̄hibedū pp piculū ſimpliciu⁹
ē qđ hōi breuiā ſuperſtitioſa vſ li-
bros nigromātie vſ artis notorie ſeu i-
cātationū z hōi nō abſoluat niſi eos
pburat igni. Si fecit vel fieri pcurauit
aliquā incātationem ſeu maleficiū vt ſ
nām pferat ſanitatē: vſ iſſimilitatē ſeu ali-
qđ ſiſe qđ cōuenit ſoli deo: ſiue hō faciat
vbiſ z in pcatōib⁹ ſiue p̄ſignatiōib⁹ li-
gaturis aut alijs q̄buſcuq̄ remedijs que
medicorū diſciplina p̄denat: illicitum ē z
p̄hibitū. deuter. 18. r. z 6. q. 2. illud. et
ſi hō fecit ſciēs p̄hibiti mortali peccauit
z tales dicūt inimici. xpi. e. cā. q. 5. pue-
nit. ſi hō ex ſimplicitate ignorant fecit
credēs bonas eſſe orōnes vſ vba vſ ve-
niale neutro tñ caſu abſoluendus ē niſi
velit i futurū abſtinē: nec iō qz qñqz ma-
lefici atqz icātatores egris medelā pre-
bēt z ſanis egritudine imittere pñt: ſeu
qz qñqz qđ dñi p̄dicūt futura eueniſſit: cre-
dēdū ē eos i his aliqd p̄p̄e p̄tutis ac po-
teſtatē habē: ſz p̄miſſu dei ſit qđ oia iuſto
iudicio facit: vt ipi qđ hō audiat vſ vident
p̄bētur qđ ſi de vſ deuotiōe ſint erga de-
um. z 6. q. 5. nec mirū. z deuter. 13. c. ſi
aliqd fecit vſ fieri pcurauit turpet aut a-
licui comedere vſ bibere aliqd nociuū
dedit: puta mlti viro vſ alteri vt amaret
ab eo. aut eō vſ vſ aliq̄s odire vxo-
re ſuā qđ nō poſſit eā cognoscē: peccauit mor-
tali ex de homic. ſi aliq̄s. z ſciat qđ dede-
rit vſ fecerit: z ſi pōt tollē maleficiū tol-
lat: qz meritoriū ē opa diaboli deſtrūē i
tētōe curādi maleficiū ſz hoſt. z Sco-
tū. l. 4. di. 34. ar. 2. q. 1. ſi credidit aliqđ
creaturā i meli⁹ aut deteri⁹ poſſe muta-

ri aut trāſformari i aliquā ſpēm vſ ſilitu-
dinez: puta i gattas: qz tñ trāſformatō
nē reali fieri ē ipſoſibile niſi a ſolo crea-
tore: z qđ alii credit ē iſideli deterior. z 6. q.
5. epi. z no. Aug. 18. de ci. dei. c. 18. ſippa-
renter vō bñ pōt fieri vſ tute demonū.
vt pz de ſamuele. d. c. nec mix. idē tho.
p̄ma pte. q. 114. ſi credidit qđ ſcā mlieres
ad ludū cū diana vſ herodiade: z in mira-
mltitudine mulierū nocturnā bonis ire
vſ deſerri ſup baculū vinctū: ſeu ſup qđ
dā beſtias: z multa terrarū ſpacia p̄trāſire
z hōi. nā ſo oia erronea ſūt z oio falſa: z
talia fantaſmata a maligno ſpū mētib⁹ i
fidelitū irrogāt. z 6. q. 5. epi. vbi de hō ple-
ne. Lō. Tho. i. pte. q. 114. ar. 4. ſi credi-
dūt p̄dictas mlieres ſiue lamiā intrare
hoſtia clauſa z ſurgē ſeu iſerficē puulos
z qñqz vulnerari a p̄tib⁹ eorū falſum ē et
erroneū: ſz demon hoc facit fm Augu-
ſtini. z Hiero. ſic filios Job iſerfecit.
Job. primo. z ſeptē viros ſare. Tob. ſe-
ptio. idē tho. vbi. ſ. Si blaſphemauit de-
um dicēdo deū nō eē iuſtū vſ oia iuſte
nō diſponē ſz eē acceptatorē p̄ſonarū
vſ nō vidē qđ ſiūt aut nō curare de acti-
b⁹ hoīū: vſ p̄ditore ſeu imerito p̄ſire:
z flagellare. aut nō poſſe iſtud vſ illud fa-
cere. z hōi. Quodlib⁹ horū ſemp ē mor-
tale cū aduertit z itelligit qđ dīc. Si blaſ-
phemauit deū vſ aliqū ſctm vſ maledixit
puta maledict⁹ ſit de⁹ vſ ſct⁹ ei⁹ z bu-
iſimōi: ſic qñqz ſit ex ira ſp ē mo-
tale cū aduertit ipa vba. Si nō doluit de offen-
ſionib⁹ dei z de ei⁹ p̄ſceptu. Si plus di-
lexit corp⁹ xpm vel aliā creaturam vſ
nōmōs qđ deum ſapit idolatriam.

Preceptum fm de non aſſumendo
nomen dei inuānum.

Ecce dū p̄ceptū ē nō aſſumes no-
mē dei inuānū. Lōtra hō p̄ceptum
fac ois qđ falſe iurat vſ ſine cauſa.

P̄rio igit p̄ſeſſo: interrogare pōt ſi p̄ſitēs
piurauit ſeu falſe iurauit i iudicio vſ ex
ſp peccauit mortali ſi hō fecit ſcient ſiue
ſpōte ſiue coacte ſiue iocoſe ſiue ēt ex la-
pſu lingue dñi tñ aduertet. Sec⁹ ſi nō ad-
uertit vt notat Tho. ſcda ſe. q. 78. ar. 3.

Arch. 22. q. i. hē. Si idurū l' exegit
ab aliq iuramētū quē sciebat l' credebat
fīm iuraturū z recipiēs iuramētū erat p
sona puata: peccauit mortalit. 22. q. 5.
Alle. Si vō nō credebat ipm iurare fal
sus l' ē nesciret eū iurare vō vī tñ ve
niale. Sed si exigēs iuramētū sit pōa pu
blica vt iudex: rōe publice iusticie iur
ordinē iudiciariū cogebat exigē pī fine
pctō z tenet fīm Alex. de al. in tertia pte
di. 32. z Tho. vbi. s. Si iurauit aliquid
certitudinalit dō q dubitabat. an vītas sic
se habēt mortalit peccauit: pīpue in du
bio: q: pīctoso se exposuit pīuradi: Se
cūdo iterrogat pīfesso: si iocosa leuitate
l' caute: sic solet fieri i cōi fī mone: qñqz
iurauit aliqd licitū idifferēs seu nullū in
portātie vt dēdō cras ad villā vī de co
medēdo z bibēdo z hōi veniale est. 25.
di. s. Cris. Si vō iurauit ē licitū aliqd
s idiscrēte z male. i. sine nēcitate l' vtili
tate: z bō deliberate z ex pposito morta
tale ē vībi z ex eo. Tua nos. i. Optime
circa bō distiguit Bona. 3. sen. di. 39. ar.
i. q. 3. Nō refer qñqz mō iuret siue p
deū siue p scā dei euāgelia vī p sacras
reliqas siue iuret p fidē meā vī p mīto
corā deo q: idē ipōtāt vī pax differunt.
no. 3m. ex. c. Et si xps. Lō. rap. z arch.
22. q. i. Nō ē. z. c. q. 5. Iuramētū. z du
rā. i. s. e. ti. q. 69. z se. Et qñqz sic delibe
rate z exposito iurauit toriēs mortalit
peccauit nisi vno ipetu z ptextu vborū
ptinuatō pluries iurauerit: q: tunc vī
vñ solū pctm. ff. ad. l. aq. l. l. Illud. Et. ff.
de pua. delict. l. z. z qō ibi notat. fī ac ad
hoc qō dī de re. iu. i. reglā delictū. p Jo.
Zln. i. mercurial. vbi t3 qō pētiēs cleri
cum plies vno ptextu z ipetu nō icidit
nisi i vñā excoīcatōis sniam. Si iurauit
alicui aliqd sic ēē vī nō ēē z hōi: itēdēs
talit quā vba sonēt: q: si b dolo se egit z
ifraudē mortalit peccauit. 22. q. 5. Qua
cūqz arte. Seco si simplr z sine dolo iu
rauit vī coact? ab eo cui iuramētū pītare
de iure si tenet tūc. n. nō peccat q: deus
accipit iuramētū fīm itentōem iurātis si
ne dolo vt ibi. z. c. b. vī. c. cā. z. q. vbi bō

no. glo. z Arch. Lon. Alex. de al. z Tho.
vbi s. Si iurauit aliqñ p caput aut cor
pus xpi aut p alia ei? mēmbra z referat
vba ad dinam nām mortalit peccat: si
vō ad psonā filij z iuret cū reuerētia per
ei? mēmbra: vt p scām cor? ei? nō vī pec
catū si p cā licita. s. p nēcitate vī vtilita
te. Si vō p modū opprobriōsū iurauit
vt p mēmbra dñi qī alijs hōib? turpia cen
sent z i honesta sicut faciūt mlti ribaldi
q passim z assidue p calūiāt: mortaliter
peccauit fīm guil. zē blasse. 22. q. i. qz p
capillū bō idē no. arch. Si iurauit p crea
turas referēs ad eas pncipalr aliqd nu
mīs mortl peccauit: si vō p cas ita iu
rauit vt ad eaz creatorē tñ iuramētū re
ferat vēialr peccauit. vt no. Arch. vbi. s.
si iurauit aliqd temē. i. qō dī sui nā sit mō
tale: qō vnatū vgat in iteritū salutē eter
ne peccauit mortalr iurā. 25. di. s. Cris.
z no. archi. 22. q. 4. in mal. qñ vō soluz
iuramētū vergit i pōrē exitus qō ptingit.
sex mōis. Primo cū iurat aliqd qō i se ē
mortale. Seco cū iurat aliqd qō in se ē
vēiale. Tertio cū iurat idifferēs aliqd
qō ex circūstātia efficit mortale vī vēia
le. Quarto cū iuramētū excludit opus
ex charitate faciēdū. Quinto cū excludit
op? de genē bonoz. Sexto cū excludit
op? idifferēs pia itētiōe p deo aut p
primo faciēdū. In pmiss at trib? qlibet
sic iurās auctoritate ppa pōt vuenire: s.
ipōnēda ē ei penitētia p temerario iu
ramēto. Reliq vō tria nō sūt obligatoria
nec p trāgressionē eoz ipōnēda ē pnia
tāq p mortali. Ducto: itate tñ ppa non
expedit vuenire. tū pp reuerētia sacra
ti tū pp scādālū simplicitū: nisi pp vrgēte
necessitatē al's d3 haberi absolutio seu
relaxatio a supiore. s. Arch. vbi. s. c. ce.
Si iurauit aliqd secretū tenē qō tractatū
ē i pīlto: vī aliud qō sit piculosū reuela
re. nā si aduertēter reuelauerit peccauit
mortalr ipe z q cū suavit ad reuelādū sci
ens ēē secretū cō. ric. l. 4. di. z l. ar. 5. q.
4. Si iurauit fīuare statuta alicui? loci
l' citat iusta trāsgrediēdo sciēs peccauit
mortalr: si tñ aliqd statutū ē abrogatū p

Prima consuetudine. quod cotidie per omnes sit primum et in toto tempore si per iuramentum si fuerit illud. di. 4. §. leges. cō. guil. si promisit cum iuramento se facturum aliquid licitum ad honorem dei vel sanctorum et si ite debet fuare mortali peccauit: si autem ite debet fuare secundum veniēte termino quod debeat implere promissum si adimpleuit cum tunc possit et cum incommoditate sua: peccauit mortali. Idem est si iurando aliquid promisit homini quod daret ad certum finem: quod si non impleuit cum possit elapso termino peccauit mortali: nisi ille cui promisit ante finem relaxaret iuramentum quod facere potest. e. c. i. z. c. sic. si promissum cedat solū in utilitate eius: secundum talē promissio peccat honorē dei vel sanctorum seu utilitate cōe. §. aliter? tertij. ut no. ple. dñs. 2. in. d. bu. ex d. spō. pterea. et Jo. d. imo. icle. ex guil. d. vsuris. si autem quod promisit non potuit implere excusat. per tunc a peccato quousque implere possit. si aliquid in metu vel causa iurauit fuare tenet. per ray. ex. e. si vo. et ex. quod metus causa ad audientiam: vide ibi clari. si iurauit ex metu aliquid super quod si plene deliberasset non iurasset fuare tenet si est licitum §. guil. ad h. i. 7. q. 4. sūt quod De dispensatione iuramentorum.

Quis autem possit iuramento absolue dispensare no. do. 2. in. d. bu. vbi. §. et specu. ti. de legato. §. nunc ostendit. §. z. 4. et durā. i. §. e. ti. q. 66. De adiuratione.

Tertio interrogetur p̄fessor: si adiurauit aliquem per iuramentum diuini nominis: vel per reuerentiam alicuius rei sacre: quod §. 3. tho. 1. a. 2. q. 90. ar. i. si hoc facit alicui non sibi subdito per modum coactionis ite debet esse obligare ad aliquid faciendum si obligaret se ipse iurando illicitum est et mortale: quod usurpat potestatem alii quod non habet. Si vero hoc facit erga subditos asstringens eos tali genere adiurationis licita est eo casu quod licet eis perire animas suas. et tunc adiuratur tenet illud dicere si facit aliter peccaret mortali. adiurare vero aliquem predicto modo per modum deprecatoris si necitatur talis adiuratio licita est respectu quousque libet si fiat ex causa. Si adiurauit demones ad aliquid sciendum vel obtinendum ab eis per modum p̄cis est illicitum et mortale §. 3. tho. vbi. §. ar. nisi fieret ex familiaritate spiritus sancti vel quodā simplicitate credendo ab obsessis a diabolo. Adiurare

autem eos per modum coactionis ne nobis noceant licitum est luce. x. Si adiurauit creaturas irrationales ne diabolus eis utatur ad nocendum nobis: talis adiuratio per modum compulsionis sicut fit ab exorcistis licita est §. 3. tho. vbi. §. Si autem ut diabolus operetur aliquid eis non est et mortale est in carnalibus fabulis seu in narrationibus turpibus et amatorijs miscuit scienter deum vel sanctos mortale est. De transgressione votorum.

Quarto loco interrogetur p̄fessor: si transgressus est seu omisit implere aliquid votum licitum: et si aduertenter cum posset spiritus est mortale: et toties quoties transgressus est. Secus si ex oblivione vel impossibilitate. Si vouit se aliquid malum facturum vel vindictam vel aliquid bonum non facturum sine maioris perfectus impedimentum: non ingredi religionem et homini mortale est nec fuare tenet: immo auctoritate propria venire potest. Si minus tardauit implere quod vouerat per quod oio excidit a memoria vel venit in statum non valendum implere cum bene prius potuisset mortale vi. Idem quod si dimisit propositum implendum cum tunc posset. Et per Guil. si vouit absolute et sine temporis p̄fixione: tenetur statim implere cum potest alias si sub condicione vel cum temporis p̄fixione: non tenet nisi extante condicione vel die determinato: nisi ex hoc immineret periculum non valendum implere: puta si quod vouerat intrare religionem si ex mora temporis impedimentum tenet non deferre §. 3. tho. in q̄rto. Si vouit aliquid licitum se facturum per malum sine graui peccato et non est votum per Ric. i. 4. di. 38. ar. i. q. i. si ex his propeptatis fecit votum abstinentie peregrinationis et dubitat utrum possit implere vel non et sine dispensatione vel commutatione seu consilio sui superioris vel p̄fessoris: cum d. facili possit habere recursum ad alterum ipsorum fragit mortale vi. De votis subditorum.

Si existens sub alterius potestate putata vxor. ipubes pupillus et seruus vouerit abstinentiam vel peregrinationem et huiusmodi sine consensu potestate habentium non tenet nisi tacite vel expresse ratificet per eos puta per vium patrem tutorem et dominum nec isti peccant reuocando vota subdito: si

nec subiecti peccant nō implēdo vota. 33.
q. 5. voluit. 2. c. manifestū. 2. c. hec. imago
2. qd dictū ē de votis intelligit et de iura
metis p̄m guil. 2. i. talib⁹ vir 2. vxor: n̄ sūt
ad imparia iudicādi excepto voto vltra
marito de q̄ ex de vo. 2. vo. redemp. c. ma
gne. imo plus q: votū qd aī m̄mōnū
p̄ctū emittat vxor: vlt q̄ vir sel p̄senserat
sine p̄ctō ex ista cā pōt ēt reuocare vt in
iurib⁹ p̄allegat. cō. ric. vbi. s. ar. 4. q. 1.
2. Inn. ex. e. scripture. vbi dicit id eē de
pūberib⁹ qd d̄ ipuberib⁹: dūmō ipi pu
beres sub patria ptate sint p̄stituti: nisi
ptes p̄sentiāt exp̄sse vltacite. cō. p̄dict.
do. an. d̄ bu. i. d. c. scripture cū limitatio
ne tñ dīc qd forte nō eēt malū dicē q̄ p̄
vota filij 2. vir vxor: vota 2. ecōuerso ir
ritare p̄nt iquātū d̄roget patre p̄tati vlt
maritali seu iugalit: iō sec⁹ si aliq̄s p̄di
ctorū voueret dicē p̄salteriū vlt aliqd bu
iusmōi qd posset facē sine lesione 2. p̄i
dicio iurib⁹ p̄dictōr. Lō. hugo. d. c. Ma
nifestū. credit tñ Inn. q̄ ēt ipubes si do
li capax sit 2. fecerit votū abstinentie vlt p̄
egrinatōis vlt aliud h̄mōi q̄ d̄ illud im
plē postq̄ prius exiuerit ptatē: q: se obli
gauit deo qd potuit sic 2. p̄ delictum se
obligare pōt diabolo vt ex d̄ delict. pue.
c. i. Lō talib⁹ tñ ē facili dispēsandū vlt cō
mutādū. Lō. Jo. an. 2. dñs an. de bu. in
d. c. scripture. idē dicit arch. 2. 7. q. 1. c. nu
ptiaz d̄ vxore q̄ ad p̄ceptū viri fregit vo
tū abstinentie. s. q̄ eo mortuo tenet exeq
votū suū. Et idē de alijs sub alteri⁹ ptā
te p̄stituti q: s. cor̄ vota reuocata seu ir
ritata a supiore cessāte. p̄hibitiōe tenent
ea p̄uare ar. 15. q. 6. nos sc̄tōr. Lō. hugo.
2. Inn. idē idirec. l. i. z. ti. 2. 2. s. 16. 2. se. si
fecit aliqd votū stultū vt de nō pectinā
do caput i sabbato 2. h̄mōi tēti p̄ hono
re sc̄tōr fecerit h̄mōi vota potū sūt de
ridēda q̄ obpūada: q: silitudinē quādas
h̄nt cū idolatria 2. no. Tho. 2. fa. se. q. 88.
idē durā. i. sū. e. ti. q. 1. 2. Arch. 12. q. 2. qui
bōa. Si fec̄ votū sub p̄ditōe gnālī l̄spēa
li 2. p̄ditio aduenerit votū p̄uare tenet:
si vō si aduenerit si tenet nisi talit̄ vouet
se obligare oio itēdebat: ēt si itētū suū n̄

consequetur p̄m Ric. vbi supra ar. 1. q.
2. Lō. Inn. Jo. 2. dñs 2. in. de bu. in
c. scripture. e. ti. vbi plene de hoc per
doct. Si exis in aliquo piculo seu āgu
stia emittit aliqd votū: puta mulier i pru
vl q̄s ali⁹ in mari seu alibi: q: si habuit
deliberatā itentōem obligādi se obliga
tus ē. p̄m 2. Guil. ar. 17. q. 4. sūt qui opes
sec⁹ si subito 2. indeliberate ex co. littera
turā. nisi postmodum ratificet p̄s durā.
in sum. e. ti. q. 1. 13. gis licitū quis men
te pponat vlt voueat nō tñ ppositū vel
votū cōplere tenet nisi deliberatio p̄ces
serit. Mā p̄m Thomaz sc̄da sc̄de. q. 88.
ar. 1. ad votū tria de necessitate requirū
tur. Primo deliberatō. Sc̄do ppositū
voluntatis. Tercio pmissio in qua p̄fi
citur rō voti. Abbas in. d. c. Litteratu
ram dicit q̄ in voto p̄nt attendi tria. s.
Initiū. Confirmatio 2. Consumatio.
Initiatur enī votū cum ppositū in mē
te seminatur: 2. cognoscit hō illud eē bo
nus qd pponit nō tñ aliquid deliberat
ideo ex hoc nō obligatur quo ad deum
nec quo ad eccliam. Cōfirmatur cū su
per pposito figitur 2. firmatur delibera
tio 2. ex h̄ obligat quo ad deū. Cōsuma
tur cū ppositū deliberatum ore vel alio
actu extrinseco exprimit: 2. hoc obligat
quo ad deū 2. q̄ ad eccliam vt notat. Jo.
2. In. 2. dñs 2. in. ibidem. In dubio p̄sulat
cōfessor: qd tutius ē. Deuoto religiōis
vide infra hac eadē pte ti. 4. c. i. 2. ij.

De dispensatione vororum.

Arca dispēsatōem vororū p̄m bo
stienfē tene p̄regula q̄ qñcūqz
aliq̄s vouet vlt p̄mittit aliqd facē
q̄ sc̄tō l̄aliqd si facē: q̄ si sc̄tō cedit i d̄trm̄
tū salut̄ aīe vlt corpis vlt p̄ctm̄ mortale i
currit si ē p̄uādū votū nec iuramētū nec
pactum nec consuetudo nec lex nec p̄e
ceptum nec aliquod aliud vinculu⁹ fir
mitatis. 2. 2. q. 4. s. fi. 2. c. inter cetera. 2.
extra de iureiur. c. quanto. Si vero vo
tus est licitū auctoritate supioris 2. ex cā
pōt dispensari seu cōmutari ex. co. c. i.
vbi p̄z q̄ ep̄s vel eo supior pōt oīa vota
ex cā dispēfare vlt p̄mutare i meli⁹ p̄ ca

que sūt ei exp̄sse p̄b̄bita z pape refua-
ta q̄ sūt q̄ttuor. Pr̄m̄^o ē votū p̄tinētie
seu castitatis circa qd̄ solus papa pōt di-
spensare ex magna cā z pp̄ mai^o bonum
vt dicit host. z alij. d. c. i. pōt tñ ep̄us di-
spensare sup̄ voto dñō petēdo debitū cō-
iugle s̄z al. Scd̄s ē votū vltra marinū
ex. e. ex mlt̄a. Tertiu^o ē votū de visitādo
limia apostolo^z petri z pauli. Quartus
ē votū sc̄i Iocobi. h̄ duo refuant pape
d̄ p̄suetudie curie. Leteri s̄o plati z con-
fessores ep̄o iseriores l̄z a pctō trāgressi
onis voto^z possint absolue cū nō sit de
casib^o refuat^o vota tñ d̄ iure cōi nō pnt
dispensare nec cōmutare: z sic de p̄suetu-
die fuit vt dicit host. excepti tñ plati reli-
giosis. Nā oē votū qd̄s fecerit i secl̄o
si igredies religionē actualit̄ seu bituali-
ter itēdit illi apli^o nō teneri cōmutatur
i votū religionis z ip̄o igressu liberat^o. ex
eo. scripture. si s̄o actualit̄ seu bitualit̄ i-
tēdit igrediedo religionē ēt obligari ad
illa remāet obligat^o. tñ postq̄ duenerit
h̄ ad notitiā plati sui ip̄s ab illis absolue
poterit p̄cipue si tpe p̄fessionis ei^o plat^o
h̄ ignorabat. s̄m̄ Ric. i. 4. di. 38. ar. 8. q.
z. i. religiōe s̄o religiosus n̄ pōt aliquid
minimū ex q̄ nil mali admirationis v̄l
scādali venire possz puta orōnē z h̄mōi.
Et si al̄s vouerit n̄ d̄z sine plati l̄nia ere-
q̄. Qd̄ si d̄ l̄nia plati aliqd̄ vouerit v̄l qui
busdā qd̄ b̄ cāu ip̄e idē plat^o cū eo dispē-
sare n̄ poterit: s̄z ci^o supior bñ h̄ poterit
s̄m̄ Ric. vbi. s̄. ar. 4. q. 3. In his cōiter
l̄d̄. doc. Casu igit q̄ votū dispensari seu
cōmutari deat p̄fessor mlt̄a h̄z p̄sidera-
re. Pr̄mo cās licit̄: vt cū q̄s vouit absti-
nētiā v̄l pegrinatōez zē senex debilis v̄l i-
firm^o: v̄l ei^o absētia ē multū dānosa re-
publice v̄l occasio alic^o magni mali vel
multū verisilr: redēptio seu cōmutatio
voti melior z deo gratioz videat q̄ voti
adimpletio: z q̄ sine cā rōabili dispensat: l̄z q̄
ad eccl̄iaz teneat: tñ q̄ ad deū z i iudicio
aie dispensans sibi dānatōez acq̄rit. 7. q. 3
2l̄ioz ex. e. si ē. idē i dic. e. ti. Scd̄o cō-
siderare d̄z q̄litate p̄fōe vouēt. Hoc iō
dico q̄ si votū ē pegrinatōis z vouēs ē

robust^o p̄mutari pōt i vigiliis z ieiunia
si vouēs ē diues z debilis pōt cōmutari
i elemosynā. Et si vouēs elemosynā ē
paup̄ z fortis pōt p̄mutari i itineratōez
z ieiuniū vt notat dñs 2l̄n. de bu. ex. e.
c. i. Tertio d̄z p̄siderare maiorē vtilitatē
Expedi. n. vtilitates rei publice p̄ferre
vtilitati puate. Vel s̄m̄ Jo. 2l̄n. ibidē l̄z
vouens sit fortis z ieiunare z pegrinari
possit pōt tñ z v̄l edificare eccl̄iaz ho-
spitale: puellas dotare v̄l paupes reficē
z vestire: tal. n. z tāta poterit ēē redēptio
q̄ erit mag^o vtil^o z grata deo. p̄inde dñs.
4. di. pctā tua elemosynis redie. Quar-
to d̄z p̄fessor p̄siderare facultates vouē-
tis: laborē z expēsas itineris. Ad locum
tñ pegrinatōis mittēda ē oblatio quam
vouēs ibi erat factur^o. s̄z Ric. z durā. i.
sū. c. ti. s̄z b̄ p̄telligi de honestate nō d̄
necessitate s̄z Buil. tene p̄mā opi q̄ ve-
rior. ex tali. n. pollicitatōe acq̄sitū iā fue-
rat ius illi loco seu eccl̄ie vt no. Anno.
3ab. zab. si. ex. de cē. ex pte. Tollē āt vo-
tū absq̄z cā v̄l vlla cōmutatōe nō v̄l pos-
se fieri nec etiā sine auctoritate supioris
quātūcūq̄z sit cā posse d̄ferri si haberi
pōt ex eo. nō ē. vbi b̄ notat Bar. z host.
z notat i direc. li. z. ti. z z.

Tertiu^o p̄ceptū ē de ob̄s̄uatione festi.
Tertiu^o p̄ceptū ē. Sabbata sanctifi-
ces. d̄b̄ ēt d̄i. exo. 20. Memen-
to vt diē sabbati sanctifices. h̄ le-
gis p̄cepto p̄cipit i p̄s aliqd̄ vacationis
deo d̄putādū z i d̄terminatē: z b̄ mō p̄ci-
pit diē dñica tpe gratie sic diē septia
tpe leḡi mosaice: q̄ tal̄ vacatio s̄z tps a
liqd̄ d̄eterminatū ē p̄ceptū morale leḡi
nāe. s̄z s̄o q̄ p̄cipit aliqd̄ i p̄s vacatiōis
d̄eterminatū vacatio d̄iei dñice tpe gra-
tie ē mora disciplina. i. moralis ex institu-
tione diuina p̄ misterii eccl̄ie. iō circa b̄
i p̄s eccl̄ia pōt dispensare necessitate vel
pietate exigēte s̄z alex. d̄al. in tertia pte
sū. dist. 33. ar. vltio. q. z. nota qd̄ feriatio
d̄iei dñice incipit a vespa vsq̄z ad sequē-
tē vespas. ex. e. Dēs. i. a sero diē nālis
p̄cedēt vsq̄z ad occasū sol̄ i p̄i^o diē dñice
vt no. Mico. d. li. exodi. 20. Adē de alijs

festis ab ecclia pcepti. Est tñ fz qñdā at-
tēdēda p̄suetudo regionū circa festoz i-
uili z sine ex. c. Qm̄ ē igr cessādū dieb⁹
festiuis ab oi ope p̄uili qđ duob⁹ mōis
accipit. p̄io mō accipit op⁹ p̄uile p̄pec-
cato. Jo. 8. Qui fac p̄ctm̄ su⁹ ē p̄cti: z lz
oi tpe p̄ctm̄ sit dānabīlē eo maxie ē dāna-
bile cū sit tpe d̄teriatō vacatōi dīne: qz q
tali tpe peccat duob⁹ p̄ctis peccat vno
actu: n̄ rōe act⁹ fz rōe reat⁹: sic qđ d̄florā-
do iterfic v̄ginē dupl̄ peccat vno actu i
terficiēdo. s. z stuprādo fz Allex. vbi. s.
alio mō. b. p̄cepto p̄hibet op⁹ p̄uile put
d̄teriat ab ecclia ex. c. oēs. potit igr p̄fes-
sor sup̄ p̄cepto sic formare interrogatio
nez. p. si fec dieb⁹ d̄ficiis l̄ alijs festis p̄-
cepti ab ecclia aliqđ op⁹ mechāicū l̄ ma-
nuale l̄ agriculturā z hmōi: qz peccauit
mortalit̄: excusat tñ a p̄cto tripl̄. p̄io ex
nc̄itate qđ n̄ possit differri: vt si iacētib⁹
segetib⁹ i agris aut fenis i pratis iminet
tēpestas l̄ pluuia qđ corūpāt l̄ d̄teriorēt:
seu grā videm̄az v̄l messū ob necessita-
tes hoīus: l̄ ē piclū hostiū: aut veniūt i-
undatiōes aq̄z z hmōi ex de fer. c. si. et
Allex. vbi. s. l̄ d̄ac d̄cā excusat ēt minu-
tores z fabri si p̄ncipalr pp nc̄itate z nō
pp cupiditatē h̄ faciūt. Idē d̄ carnificib⁹
z picernis qđ i dieb⁹ festis p̄parāt ea qđ de-
bēt v̄dē i crastinū i mercato v̄l statōib⁹
suis: z reliqđ qđ p̄parāt victualia dieb⁹ fe-
stiuis qz die p̄cedētī n̄ poterāt p̄mode p̄-
pare. Excusari ēt vident hī qz d̄nis suis
cōpellūt opari dieb⁹ festis si iusto metu
i ducti i h̄ faciūt. Idē de vectorib⁹ merci-
um ad nundinas v̄l loca remota: qz sine
guī cōmodo n̄ possēt dieb⁹ festiuis ces-
sare ab itinērado. De barberijs aut fer-
ratorib⁹ eq̄z v̄l idē. s. qđ excusant opādo
i festis si p̄ncipalr pp necessitatē eoz qđ
bus hmōi opas ip̄dūt faciāt: sec⁹ si p̄-
cipalr pp q̄stū aut cupiditatē. Et illi ēt qđ
de talib⁹ eos req̄rūt excusat si alr n̄ po-
terāt sibi cōmode puidē. Viatores ēt z
cursores si itinerēt i festis nō credo p̄dē
nādos siue h̄ faciāt p̄pecunia siue n̄ h̄
Guil. Idē durā. i sū. e. ti. q. 5. Eūtes at
ad mercatā qđ sūt i festis si eunt p̄ aliqua

sua nc̄itate nō credo qđ peccēt mortalr
fz Guil. Sec⁹ si p̄suetudine seu lucrādi
cupiditate sic solēt mlti mercatores fa-
cere qđ pp frēqntandas nūdinas z hmōi
mercata ēt a d̄inis i festis se subtrahūt.
Mercata hō qđ p̄uictualib⁹ z q̄tidianis
nc̄itatib⁹ sūt vt taberne z hospitā nō
vidēt eē illicita si pp nc̄itatē egētū p̄-
cipalr sūt z nō pp lucrū: nec pp h̄ omi-
tāt dīna. idē de aromatorijs si vrgente
nc̄itate puta infirmoz z alioz qđ sine
scādalo nō subuēiri n̄ possit laborēt seu
v̄dāt: n̄ tñ pp h̄ aptas apothecas tenē
debēt. Idē d̄ tingētib⁹ lanā v̄l p̄anos p̄-
cipue i tictura grādī si i festo laborāt ne-
tictura piclīter l̄ d̄teriorēt. Et breuit̄ oīa
officia z exercitia qđ būana nc̄itas exigit
exerceri: vt cōq̄re panē z alia cibaria p̄-
par: scribē z hmōi i festis licite fieri p̄nt:
m̄lto magi oīa sp̄ualia v̄l no. arch. d̄ cō.
di. 3. c. ieiunia. Secdo excusat pietas. nā
ex pietate lz cās debiliū v̄l infabiliū p̄-
sonaz i die d̄nico tractare z alia pia opa
facē ex. c. i. si. vñ dīc durā i sū. e. ti. q. 7
qđ excepti dieb⁹ d̄ficiis z maiorib⁹ solē
mitatib⁹ xpi p̄nt p̄elemosyna arari agri
pauper z alia eoz opa fieri. ex. eo. lz p̄ci-
pue si sic se h̄z cōsuetudo regiōis qđ scit
ēps loci z n̄ reprobāt: z talis sit paup̄tas
pauper qđ h̄ erigē videat. Ldō. Guil. in p̄-
cipuis hō festiuitatib⁹ si n̄ sit p̄hibituz
v̄l ēt p̄suetudini loci p̄ritū fz durā. ibidē
lz aliqđ circa edificatiōem eccliaz locoz
sacroz hospitaliū: v̄l circa edificatiōem
domoz religiosoz z mistroz eccliarum
pauper p̄sertiz eoz qđ reddit⁹ si h̄nt: vt si
op̄reat portari lapides: p̄duci ligna z bu-
iusmōi qđ alia vix l̄ nūqđ p̄mode fieri pos-
sent: nō tñ pp h̄ omittāt dīna nec p̄ to-
tā diē laborēt. cō. Guil. z Allex. d̄ al. vbi. s.
vbi addit beclīc maxie si iteruēiat dis-
sp̄atio illoz qđ creditā ē. Tertio excu-
sat op̄is puitas vt modica itinēratio et
modica opa hōis qđ molēdia ad v̄tūm
seu ad aquā exercēt z mouēt: sec⁹ at de
alijs molēdiis z sic existēs d̄ns v̄l pa-
ter fa. seu patron⁹ sec⁹ fieri aut p̄misi fi-
eri a subdit⁹ suis aliqđ op⁹ p̄uile dieb⁹

festiuis exceptis p̄dictis tribus casibus peccauit mortali ipe et subditi: nisi iusto metu q̄ cadē posset i p̄stare virtū fecisset: vel nisi aliter q̄ ab eo victus et necessaria acq̄rere posset p̄sisterat iōe nāc p̄pe ac suoz ex dere. iij. q̄d nō ē. i. q. i. remissionem. Si p̄ totū diē festi vacauit venatōib⁹ et aucupijs qz l3 d se n̄ sint mortalia ex circōstātia tñ p̄nt fieri mortalia. Si vacauit ludis et choreis talis vanitatib⁹ sculū i die festo: nā ibi occurrūt sepe mortalia vide infra i p̄tō gule. dieb⁹ festiuis fuit dedit ebrietatib⁹ et comestatiōibus sup̄fluis: qz si ex certa sciētia n̄m̄m se iurgitauerit vlt̄biberit mortali peccauit. Et nō. Archid. di. 4. c. Quadagesima si diebus festiuis iuit ad spectacula illicita puta hastiludia vlt̄ torneamenta qz vlt̄ peccasse mortali ex quo ea facere ē mortale et phibitū f̄m̄ gūl. quacunqz itētiōe f̄iāt et sobrie f̄m̄ ric. i. 4. di. 24. ar. 2. q. 3. et qz quodlibz mortale dieb⁹ festiuis commissus duplicat f̄z alex. vbi. s. et nic. de li. exo. 20. iō de h̄mōi ē p̄f̄itēdū i sp̄e. Si dieb⁹ officiis et alijs dieb⁹ festiuis nō vacauit ofoni: qz ad b̄ tenet f̄m̄ doctores ex b̄ p̄cepto de calogi: memēto vt diē sabbati sanctifices. Concordat raymūdus et durādus i sūma co. ti. q. 5. Si i festis p̄ceptis vt supra nō audiuit missā itegrā sicut tenet de con. di. i. oēs fideles et c. missas. Nā si ois sit ex contemptu vel cupiditate lucrādi vlt̄ alia rationabili cā: puta eūdi ad solatia vlt̄ conuicia: seu ē ex negligētia vel ignorātia crassa peccauit mortali ter totiens quoties omisit audire totā vel ēt notabilem p̄tē: sec⁹ si omisit ex cā rōnabili: vel etiā si ex causa min⁹ iusta quādoqz aī fines misse discessit vt in. d. c. Missas. Idēz Archid. in dicto. c. Omnes dummodo sine scandalo aliorum discedat. Quod aut̄ quis audiat missā i pochia sua in festis nō ē de p̄ceptorz obstat d̄cre. vt diebus ex de poch. qz antiq̄ssima p̄suetudine illi decretali derogatū ē quā roman⁹ p̄d. scit et tollerat. Et audiēs missas alibi q̄ in p̄dā parochiali ecclia nō p̄stituit t̄asgressor vt volūt. Inn. 20. f. et glo. et

c. i. d. treu. et pa. et alii sentire eēt laquei i ijcē fere oib⁹ xp̄ianis qd nō ē verisile fore d̄ mēte pape: qz at̄ q̄s audiat missas a p̄cubinario. simoniacō et h̄mōi ex q̄ p̄lati sup̄ b̄ n̄ p̄uidēt n̄ vidēt p̄f̄itēs stimulādi nisi sint adeo notorij qz n̄lla possint t̄guersatiōe celari. aut aliq̄ iuris suffragio excusari. Si ad missā nō prexit ieiun⁹ et nō studuit audire eā cū deuotiōe reuerētia et attētiōe absqz leuitate et garrulatiōe vt tenet. Et cūz potuit i festis ad p̄dicationē ire si curauit. qz si ex p̄tēptu l̄ ignauia accurata ire noluit d̄ facili ibi mortale ēē potuit.

De ieiunijs. Si obf̄uauit idicta ab ecclia ieiunia p̄ totū anni circulū. s. q̄dragesimā. q̄ttuor t̄pa et vigiliis festiuitatū. Matuitatū dñi. p̄t̄. assūptiōis beate. v. marie. Jo hānif bap. oius apostolorz p̄ter q̄ p̄bili. et Jac. et Jo. euā. oius sctōz: et beati laurē. et ea q̄ epi iducūt i suis ep̄atib⁹ d. cō. 3. di. c. i. et di. 5. c. ieiunia. ad h. n. oia ieiunia q̄ libz post anū. xxi. tenet sub p̄cepto iuris positū: et q̄libz omittens ea ieiunare ex p̄tēptu vel sine rōnabili cā mortali peccat: sec⁹ si ex cā rōnabili frāgit ieiunium credēs p̄bilit qz si legislator adesset eū i tali cāu obligari vellet: nec talis t̄asgressor ē p̄cepti f̄z tho. i. 4. di. 15. ar. 1. q. 4. et pa f̄e. q. 147. idē archi. 67. di. vt inā et d̄ cō. di. 3. c. i. soluit. n. ieiunij tñ tria p̄ soluit illō p̄lāis comestio. et carnij refectō. 3. nimis nobil̄ hore p̄uētiō f̄m̄ tho. vbi. s. ibi. n. et dicit qz si soluit ieiunij vñi aq̄ et electuaria cō. ric. ibidē ar. 3. q. 6. Ex his p̄z qz mlti excusant a ieiunio iusta d̄ cā q̄ d̄ etas infra anū. 21. infirmitas. d̄bilitas. ciboz penuria. paup̄tal pegriatō et h̄mōi. d̄ his tñ vide plen⁹ in direc. c. et. et tho. vbi. s. et p̄isa. et qñ cā nō ieiunādi ē euidēs p̄t̄ licite q̄libz p̄ seipm ieiunij omittē: sec⁹ si n̄ sit cā euidēs nisi cū d̄ facili n̄ p̄t̄ q̄s ad sup̄iorē recurrere. p̄ disp̄satiōe. et icipit dies q̄ ad ieiunij a media nocte vt habet in p̄isa. p̄municare quo bō ad esuz carnij post cenā diei iouis sine alteri⁹ diei vlt̄qz ad mane tertij diei p̄p̄edēdo duas noctes et vñū diem de. con. dist. 3. de esu. f̄m̄ hostien. et

bar. ex. d. fer. qm. s. s. 30. p. s. uetudo hz
 z et lex ciuil. ff. d. fer. l. more. q. sic q. ad iu
 dicia dies icipit a media nocte z termia
 tur i alia media nocte: sic q. ad esus carni
 uz vt ibi: qd vt veri? vt notat i direc. li.
 4. ti. 31. Interroget deinde si plies i die
 ieiunij comedit sine dispensatõe l. cã legi
 tima: fregit. n. ieiunij z peccauit morta
 lit. si tñ dñs plies cõcedẽ lz sumat aliq
 qd se s. s. pncipalit ordiata ad māducan
 dũ seu nutriẽdũ s. ad aliũ vsus: puta vi
 nũ: aqua electuaria: q. lz aliq mō nutriat
 n tñ hẽ cor pncipal vsus: nisi fieret in
 fraudẽ vt eis qñ alijs cibis viceret i ma
 gna qñtitate ad famẽ extinguẽdã s. tho.
 vbi. s. cõ. 3m. ex. e. s. rubrica vbi dicit
 q. circa ieiunia ab ecclia indicta pōt sta
 tuti qd bis i die cõmedat. S. pax come
 dat i pñia vice sic faciūt cisterienses: nec
 frāgūt ieiunij ecclie. idẽ d. fuitozib. no
 biliũ z religiosoz z lectorib. mēse eozuz
 q. lz pñibet aliqd modicũ añ horã n frau
 gūt ieiunij s. Guil. z do. an. de bu. l. c.
 pñliũ. e. ti. pleni? ibi. Si i dieb. ieiunij
 abstinit a cibis pñibit. Nã si cõedit il
 lis dieb. pñibita cibaria nõ e ieiunij
 s. thomã vbi. s. vbi dicit q. carnes vni
 uersalit iterdicũt i oĩ ieiunio ecclie. idẽ
 de ouis caseo z alijs lacticinijs in ieiu
 nio qdragesimali: i alijs at ieiunijs de
 ouis z lacticinijs diuerse pñuetudines
 sūt apud diuersos q. s. q. s. q. s. q. s. q. s.
 mores eoz iter q. s. pñersat s. eudẽ tho.
 ibidẽ. Idẽ arch. de cõ. di. 3. rogatões. in
 fi. si in dieb. ieiunij notablẽ aticipauit
 horã comedẽdĩ sine legitima cã soluit ie
 iunij s. tho. vbi. s. z pñsequẽt peccauit
 mortalit. z s. di. s. cris. ad fi. hora enĩ co
 medẽdĩ pñrua i diebus ieiunioz eĩ circa
 horã nonã: si tñ p modicũ tps añ come
 dat puta hora. 6. nõ pp b. frāgīt ieiunij
 marie cũ i mult. locis iã iualuerit pñue
 tudo q. illa hora comedat sec. si hora. 3.
 q. s. cõederet sine legitima cã. fm ric. i. 4.
 di. is. ar. 3. q. 8. tardare at pñnonã non e
 pctñ nisi fieret ex supstititõe: si in die ie
 iunij peccauit mortalit pax profuit ad
 salutẽ n tñ trāgressus e pp b. statutũ siue

pñceptũ ecclie vñ legi positie: z qd ius po
 sitiuũ n attẽdit itẽtõẽz faciẽt. s. ipñactũ
 fm tho. i. 4. di. is. ar. 4. q. i. cõ. ric. vbi.
 s. q. 6. Si ieiunã. ex debito voti vñ pñ
 pti aliqd de sero comedit nã si comedit
 panẽ aut fruct. p modũ cibi z ad nutriẽ
 dũ: vñ pñfectiões i magna qñtitate fre
 git ieiunij: sec. si modicũ qd pñfectionũ
 vñ fructuũ supñit p mōz medicie: ne. s.
 vinũ stomachũ dilaniet. Bibẽ at ante
 prādũ vñ pñ frāgīt ieiunij s. cõem
 opi. doc. si alicubi exñs tpe ieiunij ieiu
 nãdũ s. mozẽ z pñuetudinẽ citatis vñ lo
 ci vñ erat. put tenebat. iz. di. c. illa. vbi
 btũs 2im. btõ 2iug. eũ d. b. pñulẽt ait. tu
 ad quã eccliam vener. ei? mozẽ fua. si
 cuiquã nõ vis eẽ scādalu. nec quã tibi
 Ex q. tertu inuit q. mediolanẽses at sũt
 carnis priuĩt eĩ eoz territorij se repñen
 tes tenet se ceter. i ieiunio pñormare a
 qñta feria cĩnez vñqz ad suam qdragesi
 mã: nõ obstat qd archi. ibidẽ s. hug. dic
 qd. c. illa. e. pñlii nõ pñcepti nisi cũ ex vo
 missione talis pñuetudis scādalu oriet.
 q. fateor. b. vñ qd dicit de ieiunio pñ
 cularit obñuato i vna ciuitate vel loco
 pñuetudine i dicto: z nõ i alia: sic erat ie
 iunij qd rome tpe bñ 2imb. obñuabat
 a matronis romãis z nõ mediolani. et
 d. tali ieiunio i vno loco pñicari pñuetu
 dine idẽ z n alio loqẽ dictũ. c. illa qd est
 pñlii qñ pñt fine scādalo fieri. s. in casu
 nño loqũmur de ieiunio generalit ab ec
 clia idicto z pñcepto. s. xl. de cõ. di. 5. c. q.
 dragesima quã q pñt z nõ ieiunat totuz
 pñ añũ. 21. mortalr peccat. Et sic pñcludi
 tur qd mediolanẽses ex territorij suuz
 exñtes mortalit peccāt si se ceter. n cõ
 formāt vt. s. i ieiunio qdragesimali cõ.
 col. c. i. d. obñ. ie. i fili cãu. q. iz. qd d. sub
 ardis filr peccāt ex pñuetudie patrie pro
 prie cõedẽtes carnes die sabbati vñ alio
 tpe si alibi pñmedāt vbi n e tal pñuetudo.
 q. d. i patria sua n pñuenerũt cõedere si
 mediolani vñ alibi vbi e pñuetũ se repñat
 cõedẽdo carnes n peccāt. de cõ. di. 5. q.
 dies. z no. guil. i cle. dignũ de cel. mis. z
 i direc. vbi. s. e. ti. i fi.

Quartum est de honore parentum. Quartū pceptū ē. habeas in honore parētes. Honor q̄ h̄ p̄cipit filiis exhibere penitib⁹ fm̄ Alex. 3. al. in 3. pte sū. di. 34. in pn. p̄sistit in duob⁹. s. in reuerētia et subuētiōe. In reuerētia triplicit. s. in effectu et in signo et. In subuētiōe. s. corporali et triplicit. honor p̄sistit. s. in solatio verborū. in fuitio operū. in exhibitione necessariorū. Ideo circa hoc pceptū p̄nt sic formari interrogatiōes. Primo si obediuit penitib⁹ in oib⁹ q̄ p̄tinet ad necessitatē eorū. et dispositionē seu utilitatē rei familiaris. nā ad hoc tenet ex pcepto s. Alex. vbi. s. al. mortalit. peccat si ptumacit inobediens fuit. Si obediuit eis in his q̄ p̄tinet ad disciplinā bonorū morū. Nā ad hoc tenetur qd̄ intelligat vix Alex. vbi. s. de his q̄ sunt ad salutē necessaria. In minimis tñ ē licitis ex negligētia nō obedire veniale est. si dilexit eos cordialit. et tenet. Nam al. peccauit et si aliqui deliberate optauit eis mortē quoq̄ respectu mortalit. peccauit. Si verba obprobriosa vel ptumeliosa eis intulit. irritit. maledixit vel blasphemauit viuos aut defūctos mortalit. peccauit. Si eos signo vel facto notabiliter inhonorauit vel desperit mortalit. peccauit. Si eos sciēt ad irā notabiliter puocauit mortalit. peccauit. secus si nō ex pposito. q. tūc veniale vī. Si eos nō supportauit vel nō subuenit cū possit p̄cipue in magnis necessitatib⁹ vel infirmitatib⁹ corporalib⁹ mortalit. peccauit. si eos voluntarie verberauit et leuiter mortalit. peccauit. Si p̄tendit vel dure locut⁹ ē et irreuerēt nō tñ ex p̄ceptu veniale vī. Si eos p̄hibuit testari in vita vel in morte disposerēt p̄cia sua seu a reſtitutiōe retraxit. et si forte hac de cā. p̄hibuit sacerdotes seu religioſos ad eos accidē mortalit. peccauit. et p̄ ab eorū hereditate repellit. L. si q̄s aliquē test. p̄bi. l. 2. Si nō impleuit legata penitū et p̄decessorū suorum ad p̄ias cās. q. si multū distulit ultra tēpus p̄ eos statutū cū possit implere l. 3. cū incommoditate grauissimū peccatū mor

tale commisit. s. rapine furti et sacrilegij iz. q. 2. Amico. et qd̄ maius est fidē negauit. et ē infideli deterior. iz. q. 2. q̄ ablatio nes el. ij. 2. i. tbi. s. et p̄t cogi p̄p̄m et hereditate p̄uari vt in. c. si heredes. et in. c. io bānes. de testa. in fi. et ibi p̄ doc. si patris vota q̄ morte p̄uēt⁹ adimplere nequit ipse post ei⁹ mortē adimpleuit. nā q̄libet heres tenet adimplere q̄cūq̄ realia vota ei⁹ qui eū instituit heredē sicut et debita. al. s. hereditate p̄uabitur ex de voto. l. 3. Et hec vera sūt et si ei pater hoc nō iniūxerit si intēdit adire hereditatē. et si vires hereditatis hoc patiāt legitima tñ filio reſuata. Ad vota vō p̄sonalia si tenet nisi pat̄ ea sibi iniūxerit in vltima voluntate. tūc etiam oīo tenet ip̄e filius etiam si nō acceptauit al. s. hereditate p̄uabitur vt ibi et d. c. si heredes p̄ do. An. de bu.

Preceptū quintū ē de nō occidēdo. Quintū pceptū ē. nō occides. vbi nota q̄ trib⁹ mōis p̄mittit hōici diū cor. pale. s. voluntate casu et necessitate. Homicidiū vō voluntariū ē et quadrupliciter p̄mittit. s. facto dicto cōſilio et pcepto. So. di. si q̄s viduā. et fm̄ hoc p̄nt sic formari interrogatiōes. Primo si spōte manu p̄p̄a occidit aliquē. et si pat̄re vel matrē filiū vel frat̄re seu extraneū. et qua de cā. q. peccauit mortalit. di. l. si q̄s voluntarie. Si p̄r filiā vel frat̄ sororē fornicatē occidit mortalit. peccauit. Si vir vxorē p̄p̄ adulteriū vel vxor virū p̄p̄ odiū seu amorē adulteri occidit mortalit. peccauit. Si mulier gūda q̄siuit ab oīſu p̄ medicinas vel labores nimios vel alit. q. peccauit mortalit. ip̄a et q̄cūq̄ p̄sona ei ad hoc p̄sulēs vel coop̄as. et si nō se quat effect⁹. si vō seq̄ effect⁹ et puerperū iā erat formatū qd̄ sit in masculo s. 3. aug. sup. io. c. 2. i. 46. dieb⁹ in ſcīa vō i 80. vt not. s. di. in pn. et h̄c sc̄do. sen. di. 31. tūc homicidiū cōmittit p̄ eā p̄ coop̄ratē vel p̄sulē. 2. q. 5. Cōſuluit. 2. 32. q. 2. Quid vō si mater vel nutrix suffocauit filius quē t̄ iuxta se in lecto inaduertēt opprimēs eum. mortale vī si p̄p̄ ei⁹ culpā vel negligētiā notalē ex de his

c

qui si. occi. c. si. ideo monēdi sunt paren-
tes ne filios tenellos secus in vno lecto
collocēt. 2. q. 5. p̄suluisti. in tex. 2. glo. cō.
do. 2. in. de bu. d. c. si. vbi dicit q. si casus
p̄cedit culpa grauis: puta q. in medio si
liū posuerit iponit p̄nia. 7. annoz. 50.
di. si qua. si v̄o p̄cessit culpa leuis: vt q.
in eodē lecto s̄z tñ a lōge p̄t imponi p̄nia
trius annoz vt ibi. si v̄o nulla p̄cessit de
iure nō sūt puniēdi s̄z ad cautelā p̄p am-
biguū p̄t iponi aliq. p̄nia arbitria. hec il-
le. Si p̄curauit venena sterilitatis: aut
aliqd alicui mulieri fecerit v̄l ad potan-
dū dederit vt nō possit generare aut cō-
cipe v̄l nasci soboles peccauit mortalit̄
2. d̄r homicidia. ex. de homi. si aliquis. 2.
do. 2. in. de bu. ibidē. 2. 2. q. 5. c. d̄suluisti
glo. si. si dedit mala medicamina turpis
amoris cā alicui nō vt occideret et tum
moriē: mortale ē 2. punit ac si occidisset
q. dedit operā rei illicitē: vt not. do. an.
de bu. in. d. c. si aliq. si occidit aliquez a
casu p̄t intētiōē dādo operā rei illicitē
vt in ludo noxio sicut ad saxa 2. h̄mōi
v̄l ēt rei licite s̄z nō adhibēdo debitā dili-
gētiā vt p̄iciēdo tegulas de tecto si cla-
mādo nō excusat a mortali extra co. cū
30. 2. c. si. 2. ibi do. 2. in. de bu. 2. d̄e 2. lex.
de al. 3. pte sū. sup hoc p̄cepto. si mulier
grauida dedit cāz abortui ēt p̄t intētiō-
nez: vt q. nimis corizauit vel als nimis
lasciuēdo aut grauib. oneribus se sub-
mittēdo vel indiscrete laborando nō v̄t
excusari a mortali ex. de his q. si. oc. c. de
infantib. si ex necessitate euitabili v̄l ēt
ineuitabili ad quā deuenit ex culpa sua
puta q. adulter p̄phenus a viro occidit
ip̄z vix vt cyaderet moriē vterqz: pecca-
uit mortalit̄ vtriqz: 2. iputat culpa homi-
cidij. ex. de testi. sicut. 2. de homi. sicut di-
gnū. si nō subuenerit cū potuit existēti
in arti. extreme necessitatis re. ē homi.
86. di. pascē. si mutilauit v̄l mēbz aliqd
alicui iutile reddidit vulnerauit v̄l als
p̄cussit ex iniuria nō h̄ns ex officio mor-
talit̄ peccauit. 2. d̄e si iniuste 2. sine legiti-
ma cā aliq. incarcerauit vel p̄ violētiā
retinuit 2. ad restitutionē dāni tenet: vt

in p̄cepto. 7. si verbo. si. mādādo p̄sulen-
do ratificādo vel incitando coopat. ē ad
mortē alicui: mutilationē v̄l aliā corpa-
lē lesionē: vel dixit seu fecit aliqd p̄p qd
sc̄qret aliqd p̄dictorū et mala intentione
mortalit̄ peccauit. 2. Ro. i. digni sūt mor-
te 2. 2. di. l. si q̄s viduā. 2. ibi archi. d̄ offi.
dele. c. i. vbi glo. plene de h̄: 2. vltra pec-
catū in oib. p̄dictis tenet quilibet agēs
mādās p̄sules coopans 2. inducēs ad oē
dānū 2. interesse ex. 2. i. 2. ex. de inu. 2.
dā. da. c. i. 2. c. null. 2. de reg. iu. li. 6. scien-
ter venenosa 2. h̄mōi v̄didit ad occiden-
dū mortale ē. si occidit vel mutilauit ali-
quē i loco sacro sacrilegiū p̄misit 2. eccle-
siā violauit. 17. q. 4. sicut. si p̄ violētiā ēt
officialis malefactorē vel debitorē edu-
xerit de loco sacro v̄l capī fecerit morta-
lit̄ peccauit: et talis punit sicut p̄ crimine
lese maiestatis: vt in cle. i. de pe. 2. re. du-
ob. casib. exceptis. si fecit vel fieri fecit
torneamēta currere ad brauium 2. h̄mōi
vbi sit periculū vite spiritalis vel cor-
poralis mortalit̄ peccauit. similis oēs
qui h̄mōi spectaculis delectant.

Preceptum sextum ē de p̄hibitione
mechie.

Erit p̄ceptū ē. Nō mechaberis
hoc p̄cepto vt dicunt doctores
nostri p̄hibet oīs p̄cubū q̄ ē p̄e-
ter legē matrimonij. 2. q. h̄: sp̄ ē mortali
oib. sp̄ib. suis. 36. q. i. 2. d̄e tanq. neces-
sario p̄stēdis d̄z p̄fessor: de ip̄s oib. int̄
rogare: non tñ oēs de oib. ne q̄s discat
p̄cubū qd nescit s̄z a lōge put puenit cūlit
bet p̄stēti prudēt sp̄ 2. honeste. Et cū vlti-
mā p̄cti sp̄s habuerit vltērī nō p̄cedat
ad alias p̄ticulares circūstantias nō ne-
cessarias p̄p piculū euitandū: q. ecclesia
stici. 13. d̄r. qui tetigerit picē coinq̄nabit
ad ea. 2. d̄r. imo igit̄ interroget si solutus
cognouit solutā tunc dicit fornicatio. 2.
d̄z interrogare si talis soluta ē meretrix
vel serua sua vel alteri vel vidua: 2. si in-
duxit eā 2. quo mō: 2. si tenuit eā p̄ p̄cubi-
na. 2. si secrete aut publice: q. tñ tibi est
sc̄dālū. primor. necessario p̄stēdū. Si
deslorauit virgine p̄ter matrimonij di-

ut stupraret si ad hoc induxit eam forte p
mittendo ipas in vxore accipe: necesse h
ductor in foro iudiciali de adultere. c.
i. ipas accipe in vxore: aut ea dotare iur
facultatē ipsius et additionē puelle. Si v
deslorauit eā voluntariā sine aliquo tra
ctatu et pertrahendo matrimonium cum ea nō
tenet ad hoc in foro iudiciali sicut in Syll.
s. ab. si. dicit ibidē qd et hoc cāu tenet vt
s. Si cognouit vxorē alteri: vel existēs
ipse vxorāt cognouit solutā. hoc. n. dici
tur adulteriū: et est duplex adulterium si
vterqz ē coniugatus. Si intulit violētiam ali
cui: puta qd violentē abduxit puellā a do
mo pntis. hoc. n. dicit raptus siue rapue
rit eā ptra volūtate suā siue ē ptra volū
tatē pntis. et pmittit nō solū de virgine
s. et de vidua et sanctimoniali. 36. q. 2. ra
ptores. nō tñ dicit raptor s. canones
qui pprā spōsaz rapuerit. vide pisa. c. ra
ptor. 2. Si cognouit sanguineā suam
vel sanguineā vxoris sue vsqz ad quar
tū gradū sanguinitatis vel affinitatis
inclusiue dicit incestus. Idē dico de mu
liere qd pmittit se cognosci a consanguī
neo vel affine viri sui. Si cū moniali rē
habuit agere vel euz eā qd pfecta ē castita
tē hoc dicit sacrilegius. Idē dico si muli
er cū clerico vel religioso thmōi se com
miscuit carnalit. Si cognouit cōmatrē
vel eā quā tenuit ad baptismū dicit incestus
vel sacrilegiū. Idē si epuerso. si peccauit
ptra naturas volūtariē pollutiones pecu
rādo p semetipm vocat pectū infidie
vel mollicie. siue hoc pcurauit ppijs
manibus vel alijs modis. de mō. n. nō
ē curādū. si masculus cū masculo turpi
tudine opatus ē: vel femina cū femina:
vel vir cū muliere extra vas debitus dī
sodomā vel sodomiticū vicium de quo
Apost. Ro. i. si euz brutis operatus est
nephas et cū quibus dicit bestialitas.

Preceptū septimū est de furto.
Optimū pceptū ē. Nō furtū faci
es. Quo pcepto phibet oīz con
tractatio rei aliene et retentio in
iusta s. m. Ric. de li. exo. 20. vel dic s. m.

Alex. de al. in. 3. pte sū. dī. 37. sup hoc p
cepto qd furtum dicitur dupliciter ppe
s. et interpretat iur. et vtrqz hoc pcepto
phibetur. s. furtum ppe dicitur cōtre
ctatio rei aliene ignorante dño ptra suā
voluntatem: et sic sub phibitione furti p
hibetur etiam rapina et vsura. s. furtum
interpretatiue dicitur omnis illicita re
rū possessio: et hoc multipliciter cōmit
titur. vt infra. Primo igitur iterroget
si abstulit rem alienam ignorante vel in
uito domino: non solū ab extraneo s.
etiam si filius a parentibus: vxor a viro
seruus a domino: nam furtum est si fu
erit quid notabile vel etiā licz fuerit qd
minimū habuit tñ volūtate maiora sub
trahēdi. i. 4. q. 6. c. si. et consequēter vtro
qz casu ē mortale s. m. Tho. 2a 2e. q. 66.
Et vltra hoc tenetur ad restitutionē do
minis rerum vel heredibus eorum. als
si ipi non supersunt detur pauperibz de
vsuris. cum tu. si rem sibi mutuā tam re
tinuit vel als rem alienam peruentam
ad manus suas non restituit furtum cō
misit: nisi ille tantundē de suo certitudi
naliter haberet qd non vult restituere et
ex hoc non sequitur aliquod malus vel
scandalus sco. in. 4. dī. 15. clari. si vsus
est re deposita vel cōmodata ad aliū vsū
q̄ fuerit deposita vel cōmodata sine licē
tia deponētis vel cōmodātis: furtū cō
misit: et tenet de omni vtilitate quā ide
habuit nisi pphabiliter psumat dñm rei eē
pntē. ff. de cōd. fur. l. Qui furtū. et ff. cō
mo. l. si vt certo. host. et 2. Sof. si vsus est
pignore ad sui vtilitatem contra volun
tatem domini furtum commisit et est
mortale. ff. de fur. l. si pignore. Idem
Thomas secunda secunde. q. 78. si ali
quid inuenit quod non credat haberi p
derelicto et animo retinendi tulit fur
tum commisit s. m. Alexan. vbi supra. se
cus si inuenit thesaurum qui dicitur pe
cunia ab ignotis dominis vetustiori tē
pore abscondita. cō. glo. i. 4. q. 5. si quid.
et in primo casu si non reperitur cuius
sit facta diligenti inquisitione tenetur
dare pauperibus. De rapina.

c 2

Si rapuit rem alienam violenter mortaliter peccauit et ad restitutionem tenetur: et ultra hoc si commode potest de iniuria illata veniam petere debet. Si pirata fuit de predas per mare quoscunque indifferent mortaliter peccauit et ad restitutionem tenetur et excommunicatus excommunicatione papali. Idem de eo qui depredatus est rompetas vel necessaria ad usum curie portantes ut habet in excommunicationibus premissis curie. Si in bello iniusto aliquid rapuit vel est iniusto sed pro edictum domini: vel etiam de bonis subditorum iniuste bellantium: qui in tali bello non prestantur dominis pro auxilio vel favore: tales non sunt expoliandi: nec religiosi clerici vel conuersi, pegrini, mercatores, rustici cultores, et redeuntes et in agricultura existentes: nec alia quibus arant et semina portant: et pro facies mortaliter peccat et ad restitutionem tenetur. ex de treu. et pa. in nouam. 2. 4. q. 3. si quis rompetas. Si aliquid rapuit in bello dubio non exis subditus mouetur bellum: ut sunt amici cognati si peditarii et homines non excusant a mortali et ad restitutionem tenetur. 1. 4. q. 5. denique. et ibi est et sic subditus pro in dubio excusatur pro bonis obedientie. xi. q. 3. qd. g. 23. q. 1. qd. culpatur. Hoc verum secundum Ray. si fecerit quod potuit ut certificaret. Si abstulit aliquid ex naufragio siue de ipsa nauis vel litore alio retinendi furtum promissit. ff. de acq. re. do. l. qua ratione. c. de fur. l. in eis. et tenetur ad restitutionem. ff. de naufra. l. si quis ex naufra nec nulla consuetudine statuto vel precepto excusatur ab ea et ipso iure excommunicatur. ex de rap. excommunicationi. ut in glo. si mala intentione propria auctoritate perussit villam locum vel segetem alienam mortaliter peccauit et ad restitutionem tenetur cetera de iniu. et da. da. si egressus. Si vero quis casu vel negligentia hoc fecerit sed in foro civili teneatur. ff. ad. l. aqui. l. aquila. in foro tamen penitentie non tenetur nisi ex dolo vel lata culpa hoc fecerit ut notat Innocentius in c. sicut dignum. de homi. idem bonum. et do. An. de bu. ibidem. Si aliquid recepit a clericis de bonis ecclesie sine causa rationabili vel aliqua turpitudine vel

per fraudes minas vel importunitates nimiam grauer peccauit et restituere tenetur secundum doctores. Idem de consanguineis clericorum qui recipiunt ab eis de hominibus bonis: si qui indigent sed ut dicent. 12. q. 2. monemus.

De usura. Si mutuauit pecuniam numeratam vel aliquid eorum qui usu presumunt ut frumentum vinum oleum et homines cum intentione aliquid recipiendi ultra sortem mortaliter peccauit et usuram commisit extra de usur. consuevit. ubi dicunt doctores. communiter quod et ad restitutionem tenetur: precipue si verbo vel signo expressse vel tacite innuit debitori ut sibi ex hoc aliquid daret. Si mutauit supponit rei mobilis: ut vestis equi et homines hoc pacto ut possit uti tali pignore usque quo pecunia reddat usura est et mortale secundum Tho. et ex eo. c. 1. Si mutauit supponit rei immobilis ut domus agri et homines ut interim accipiat usufructum pignoris donec alius pecuniam tenuerit mortale est et usura et ad restitutionem tenetur extra de pigno. illos vos. excipitur casus c. salubriter. de usuris. de quo infra. Si pignus rei mobilis perdidit seu deformauit tenetur debitori de dolo lata culpa et leui. l. de pigno. acti. l. 2. 4. 2. 5. quia hic tractatus celebratur gratia utriusque consuevit. c. ti. sed queritur. Si mutauit pecuniam principaliter cum spe. persequendi aliquid quod munus a lingua vel obsequio: quod pecunia extimari possit: puta opus bouis iumentum vel psona: vel ut peuret seu aduocet pro eo usura est et ad restitutionem tenetur secundum Tho. pa. se. q. 78. 1. 4. q. 3. c. putat. et c. plerique. Si deposuit pecuniam penes mercatorem vel artificem sine aliquo pacto intendens tamen percipere aliquid utilitatis ad discretionem eius: et qui in omni casu saluum habeat capitale suum usura est et restituere tenetur. secus si intendit vel etiam paciscitur participare tam de dano quam de lucro. Ric. in. 4. di. 15. ar. 5. q. 5. aliter tamen dicunt. Jo. an. et ab. si. de dona. inter vi. et vxor. c. per vestras. Si in emptione fructuum terre vel aliarum rerum propter prematuram solutionem emit minus iusto pretio usura est. secus

si precium minuit: q: tempore quo res
 empti tradet verisimilit credi q: apli
 nō valebit z forte minus extra eo. Ma-
 uigati. si vedit ad terminum. pānos.
 merces. armata z hmoi maior: pccio q:
 valeat ratioe dilatiois vsura ē. si vō nō
 vedit plus iusto pccio lz aliqd plus lu-
 cri velit ab eo q: vult emere ad credētiā
 q: ab eo qui statim numerat pecuniam
 nō ē illicitū. si mutuauit alicui pecuniā
 ex pacto z intentioe pncipali vt sibi ipo-
 sterū remutuet vsura ē. i. 4. q. 3. c. i. z in
 cle. ex graui. e. ti. si tutor existens vel cu-
 rator: pupilloz seu pcurator: aut factor:
 cuiuscūq: pecuniā eoz dedit ad vsuras
 ad vtilitatē illor: vltra peccatū mortale
 commissum: si illi non possint vel nolint
 restituere ipi tutor: pcurator: vel curator:
 z hmoi ad restitutionē tenet f m Tho.
 z Inno. in. c. Michael. ex eo. lz aliqui
 dicāt q: nō tenent nisi qn pncipalis in
 cuius vtilitatē cōuersa ē pecunia nō fue-
 rit soluēdo. Itē ecclidubitat sūt vā de tu-
 tore curatore z pcuratore p eo q: pstant
 auctoritatē talibus. Idē si ipi vel mater
 pupilli exigunt vsuras ex ptractib: vsu-
 rariis factis a pte ipsius pupilli: sec: de
 eo qui nō pbet nisi nudū ministeriū vt
 sūt famuli qui de mādato dñor: dāt pe-
 cunias ad vsurā: z a debitorib: postmo-
 dū recipiūt eā cū lucro: tales. n. nō tenē-
 tur restituere f m Buil. si nil ad eos p-
 uenit: psertim si illi dñi als p seipos vel
 p alios: z si nō p istas vsuras exercerēt.
 Idē pe. de palu. si vō sint factores stan-
 tes ad dādū mutuū ita q: apud eos resi-
 det quasi pncipalis auctoritas suor: do-
 minor: vel magistroz: tūc si pncipales q:
 habuerūt lucrū vsurariū nil restituunt
 obligāt ipi factores ex eo q: pstant causā
 efficacē: argumētū in. c. eps. de prebē. li.
 6. Si mutuauit alicui cōmunitati vel
 dño cū pacto q: durate debito nō tene-
 at soluere collectas sibi z ceteris legitie
 iponēdas vsura ē vt videtur tenere Jo.
 an. in. c. consuluit. de vsuris. z pe. de an-
 cha. e. ti. c. i. z collec. e. t. post miserabilē.
 cō. Jo. de legna. z Jo. cal. Si mutuauit

pecuniam alicui ea intentioe vel pacto
 vt molat ad molēdinū suū: vel coquat
 ad furnū suū: vel vadat ad apotecā snaz
 ad emēdū: vel si ē doctor: vt intret scho-
 las suas z hmoi als nō mutuatur: vsu-
 ras pmittit: z si pp hoc eos dānificauit
 in aliquo tenet eis ad restitutionē. Si
 vō eos nō dānificauit nec grauaui in
 aliquo: q: nec cari: vedit nec plus ab
 eis q: ab alijs accepit: tūc hēqd cōmodi
 vel vtilitatis p cōcursu molēdini furni
 apotece z hmoi augumētato cōsecutus
 ē tenet pauperib: erogare. f m Jo. an. i.
 reg. pctm. de reg. iu. li. 6. in mercu. z. r.
 cal. in. c. nauiganti. ex de vsuris. Si po-
 suit denarios in inpsitis venetiā: mō-
 te florētie vel locis Sānue: quia si spōte
 posuit z accipit aliqd vltra sortē vsura ē
 f m multos doc. famosos z excellentes
 lz aliq: dicūt hmoi eē ptract: emptionis
 reddituū: s: pma opi. tutioz ē z verioz vi-
 det: z a plurib: doc. tenet: z ratioes eoz
 quas allegāt difficiliores sūt ad soluē-
 dū. Itē opio dicētū q: sūt ptract: empti-
 onis admitti p: p vera f m formā cōtra-
 ctus extrinsecā: sed nō f m veritatē z na-
 turā ptractus. Idē de eo q: emit pdicta
 iprestita pponēs aliquid accipere vltra
 sortē: q: vsurarius ē z lucrū inde habitū
 restituere obligat f m pma opionem
 q: cū bec ē vera doct. opi. nō ē pcpitāda
 snia s: pfulēdū cuilibet vt ab hmoi absti-
 neāt z habita restituāt vel pauperibus
 dent. Si recepit aliquid in pignus pu-
 ta domū. p centū mutuatis vsq: ad an-
 nū hoc pacto q: si nō soluit in termino
 statuto cadat in cōmissum z pign: in vē-
 ditioē. Quia si recipit mutuans in pri-
 mo anno vsufructū domus nō cōputā-
 do in sortē illicitū ē z vsura. ex. e. c. i. z re-
 stituere tenet illā pensionē. s. vsufructū
 nec elapso termino domū sibi retinere
 p: q: ptract: non t: cū vsurarius fuerit
 Sec: aliqb: videt si creditor: nō recipit
 vsufructū dom: cū tūc supfluitas valo-
 ris cadat in debitoris penaz: supposita
 vtriusq: bona fide qn ptract: mutui ce-
 lebrat: fuit. ar. de arbi. dilecti. nisi credi-

tor ea intentione mutuauerit qz crede-
 bat debitorē penā icurrere: qz sic forte i
 fraudē vsuray. *Idē casū ponit sanctus*
Bernardinus in ptractibz suis. s. mōde
42. ar. 2. c. 3. tu dic hmoi pactū in vtro
qz cāu reprobari vt in. s. sequē. Si emit
pignora a publicis vsurarijs ex lapsu tē
poris pdita: qz nō licuit cū nō sit transla
tū dñiūm in vsurariū. imo hoc pactū. s.
qz nisi soluat debitiū infra certuz tps pi
gn^o pdat reprobat in pignore. L. d. pac.
pigno. l. si. in pñiū vñ: qz ex hoc nō sit in
iuria dñi pignoris q se volūtariē h^o pa
cto cuz vsurario abstrinxit. Nec p hoc
vsurari^o efficit nō soluendo: qz pñiū reci
pīt p pignore. Et cōitates z dñi pmittūt
fieri hmoi pacta imo volūt ca firma hñ
his nō obstatibz tene qd dixi. s. qz tu
ti^o z veri^o videt si gener sustinēs onera
matrimonij accepit in pignus a focero
suo p dote filie licitū est ex de vsur. salu
bit. nec tenet fruct^o pignoris pputare
in sortē. Sed ad hoc vt liceat nō cōputa
re in sortem absqz vsura oz qz ista onera
matrimonij sint certa: z sic fruct^o nō po
terit excedere quātitatē onerum. Et qz
dos sit pmissa simpliciter. Nam si gener
pacisceret de recipiēda dote ad certum
terminū z interi pcepit fruct^o: dicti fru
ct^o pputaret in sortē: qz interesse nō pōt
deberi aī morā: z morā nō pōt adesse du
rātē termino^o s. m. do. 2. in. de bu. ibidem
vbi ēt dicit qz oz qz dicti fruct^o subijciāt
fortune. Vñ si gener nō recipit pignus
s. cautionē de soluēda dote certa die. z i
teriz ex pacto recipit a focero certos de
narios: puta ad rōnē. s. p cētenario est
vsura. Mō obstat. c. salubrit. qz loq^r de
fructu pignoris submisso diuino iudi
cio. Idē Jo. an. z zāba. l. pau. de laza. s.
riū sentiāt. tñ opi. pma tutior z verior: ē
p veriori defendi pñ s. m. Jo. de leg. Jo
tenenda. Idē dicit do. 2. in. ibidē de re pi
gnorata cui^o fruct^o sūt certi: qz forte illa
res ē locata ad fictū vel pñionē vel talis
res ē dom^o quā gener locat z recipit pñ
ionē: qz oēs istos fruc^o gener tenet cō
putare in sortē. Presupposito tñ p ve

ro eo qd dicit Jo. an. z do. 2. in. de buf.
 de cautide recepta loco pignoris: muli
 er pñ z oz alimētari p patrē quousqz dos
 soluat. Et eqssimū ē maritū sustinētem
 onera matrimonij debere alimēta reci
 pere a focero: nō vt fructū pecunie do
 tis soluēde s. vt vxorē nutriet frumēto
 vino vestimētis calciamentis z alijs ne
 cessarijs ad arbitriū boni viri ab vtraqz
 pte electi: z sic abolet hoc cāu oīs vsura
 qz cū hoc etiā cautionē hñe voluerit
 nā dicta alimēta cedūt ei tanq^m interesse
 z sic pñ saluari opinio pau. Si mulier vi
 dua pñiū vel aliud pign^o recipit ab here
 dibz mariti p dote restituēda: qz nō hñt
 vñ soluāt tenet fruct^o pputare in sortē
 als vsurā pmittit s. m. host. in sū. e. t. 3. in
 no. z Jo. an. i. c. salubrit. Cessat. n. rō in
 ea qz accusabat vñ cuz focero. Sit ergo
 cauta mulier vt nō recipiat pñiū vel rez
 aliā in obligationē: s. vt faciat eā distri
 bi: vel recipiat insolūtū: alioqñ fructus
 pputabūt in sortē: ēt si statutū sit qz solu
 to mrimonio qd diu heres mariti distu
 lerit post anū tradere dotē vxori relicte
 teneat ei dare alimēta: qz tale statutum
 s. m. Jo. de leg. z Jo. d. imo. sup. cle. ex g.
 ui. de vsuris. post mattheū pcludit non
 valere eo qz soluto mrimonio cessat cā
 subeundi onera mrimonij: ad hoc facit
 qd no. Ray. in sū. e. t. z Inno. in. c. salu
 brit. imo pl^o dicit in. d. cle. ex graui. s. qz
 talit^o statuentes incidūt in penā illi^o cle.
 qz. s. sūt ex cōicati s. frā. zāba. dicit qz tale
 statutū vel pñuetudo pōt tolerari vt de
 beāt alimēta tanq^m interesse post morā
 heredis in soluēdo als nō. Presupposi
 to igit qz violent^o detineat dos ei^o ab he
 redibz mariti nec pñ se suuare p viā iusti
 cie pp illoz potētā vel ipsius inopiā: vt
 forte ēt qz heredes illius nō sine magno
 sui detrimēto restituere possent dotē q
 ē in pecunia: nec possessionē hñt quā ei
 dent insolūtū: z pp b. mulier pietate du
 cta ne nimis eos grauet dimittit penes
 eos ad tps: non credere illicitū fore si in
 teriz nō hñs vñ aliūde honeste viuat qz
 recipiat ab eis alimēta nō rōc mutui s.

rōne interesse. Sec^o at qñ hoc fieret ob
utilitate heredit. s. ut illi magis possent
cū illa pecunia lucrari: vel ob utilitatez
ipñius mulieris ut cū potest dotem re
habere non curat ut ex integro suo capi
tali lucrū habeat vel cōsequatur alimen
ta taxata a statuto salva dote.

Si psonetta seu mediator vsure exti
tit quoquo mō: q: si hoc fecit. i. mutuū
ad vsurā quesivit p aliq absqz necessita
te seu rōnabili cā: vel et si necessitate co
gēte mutuū ad vsurā tribuere remitten
te iduxit mortalit^r peccavit. ar. de homi.
sicut dignū. z si hoc pncipalit^r fecit p lu
cro vsurarij vltra mortale insolida resti
tuere tenet: si ita coopat^r ē q absqz eo il
la vsuraria pstatio minie facta esset. sec^o
at si pcuravit fieri p idigēte z ab ill^o q pa
ti sūt dare. s. z. ob. Si dono v^l alio
quocūqz mō lucratiuo habuit aliqd ab
vsurario. q: si tpe quo ill^o habuit vsura
ri^o erat nō soluēdo ad restitutionē tenet
sec^o si tūc erat soluēdo z postea ipotens
fit effect^o ad soluēdū. nisi forte talis res
habita p vsurā adhuc extaret eadem spē
tūc. n. qñcūqz vsurari^o effect^o fuerit nō
soluēdo z restituit. s. z. op. tenētū q in
vsurā nō trāssert dominū. Si vxor sci
ent^r comedit bibit vel induit aliqd d vsu
ris viri sui. q: si vir nō ē soluēdo bz tñ
aliqua q nō sūt emptā vel habita de vsu
ris. z dos vxoris fuit ibi prius q p dīcte
vsure tūc p^r z d^r mulieri dos soluit. da
to ē q vir ei^o nō habeat sufficiētia ad sol
uēdas vsuras. Si v^o vxor^r beat dotē de
vsuris v^l vir nihil bz nisi ēpta v^l habita
de vsuris. et dīcte vsure pñū ibi fuerit
q ipñius dos tūc vxor obligat restituē
qñqd p victu suo seu quocūqz alio mō
accepit in s. m. z. ob. z. v^o vx^o nisi in ca
su dñ cāz expoliator agit vtiliter z quo
usqz vniuersalit^r credit pñcere. si aut nō
remaneat spēs de connectiōe viri vsura
rij vxor victū sibi pcurat aliunde vel ab
amicis vel ab alijs subuētionem vel ele
mosynā postulādo aut manib^o pñijs
laborādo. seu res domus pseruādo z li
cite augmētādo. aut denūciat bis q. pce

dere possunt ut episcopo qui vlt^r com
pellat cā pascere de iusto. Vel si vir ei^o
beat plura incerta vltra ea q sufficiūt ad
satisfaciēdū certe pvideat ep^s ipñi mul
eri. Si fili^o vel filia vel q^s alius de fami
lia vsurarij viuūt de vsuris v^l alijs resti
tutiōi obligatis. q: s. m. z. ob. si vsu
rari^o ē soluēdo z bz alia vltra ea q satisfā
cere tenet z sūt sepata de illis p^r expen
dere seu viuere. Si v^o ibi sūt aliqua in
ste acq^sita. s. ita mixta cūz ipñis acq^sitis
q discerni nō possūt adhuc d illis viuē
re p^r dñ tñ in mente habeat viuere d iu
sto. L. d. Rodo. si aut vsurari^o nō ē sol
uēdo qñqd sūmit fili^o vel familia in vi
ctu z vestitu restituere obligātur: q: red
dāt cū ipotētē ad satisfaciēdū. Idē dico
de familia raptoris. Excusari tñ pñt ta
les. P^rio pp pcuratiōē. i. cū cāz expo
liator agit v^l s. dīctū est de vxore. Se
cūdo pp recōpēsatiōē: q: si fili^o vel filia
seu famul^o tñ lucrat i aliquo exercitio
v^l laborat in domo vtilit^r q pōt merito
recōpēsari cū expēsis: sicut ēt ptingit in
emptiōib^o vsurariōz z mercantijs eoz.
Tertio pp restauratiōē. s. si pponit se
restauraturū: z ad hoc facultatē bre pba
bilit^r credat nec aliūde cōmode viuē p^r.
Quarto pp ignorātiā q: s. nescit rē eē ta
lē videt^r vsurariā z bñōi: nec cāz bz hoc
sciendū: si tñ postea cognouerit videt^r te
neri nisi fili^o esset ita puul^o q als nutrit^r
nō poterat. ar. de cō. di. s. discipulos. z
de reg. iij. qñ nō ē. Quinto pp necessitatē
ut cū filij atqz filie i tali etate sunt q alit^r
cōmode viuē nō pñt. h^o sanct^o Bernar
din^o i restitutiōib^o suis s. m. dē. 35. ar. 3. c.
i. Si gener habuit dotē vxoris a socero
vsurario qñ sufficit ad soluēdas vsuras
nā s. z. guil. si sciebat h^o gener v^l ēt si igno
rabat ignorātia crassa nō d^r dotē ab eo re
cipe: z si recepit restituē tenet. Secus si
ignorātia nō crassa s. z. pbabil^r: q: s. pbabi
lit^r credebatur socer nō ēē vsurariū: aut pter
dotē vxoris bre sufficiētia ad soluēdas
vsuras: q: tūc reddere nō tenet licz post
modū sciuerit veritatē s. m. cñ. Luti^o est
q postea sciens veritatē non recipiat

dotem: aut si recipit restituat illis quibus
socer tenebat: precipue si certi sunt illi: quia
nullatenus potuit sed deus de alieno do
tari. Concordat GERALDUS. ob. si filia pro usu
rarum quod habuit dotem a patre eo tempore quo
non erat saluendo sed ipsa hoc ignoraret om
nino tenet restituere nec potest legiti
ma retinere. Quod si maritus non patitur illam
restitui culpa erit viri non uxoris: si tamen il
la proponat pro moriente marito dotem resti
tuere: sic conuerso si vir vult dotem resti
tui et ipsa non patitur peccatum erit uxoris: ita
tamen quod ipse non precipiat de bonis ipsius do
tis et proponat restituere cum poterit. si autem
vterque in non satisfaciendo concordat ambo
in statu donationis viuunt. de reg. iur. pec
catum. li. 6. si pro pater tempore quo dotaui si
illa remanebat potes ad soluendas usuras
et gener et filia potuerunt secure dotem acci
pere nec tenent restituere et si postea ipo
tes fieret. si coopatus est semper quoquomodo
causam efficacem usure prestitit: ita quod sine eo non
fieret. Nam si aliqui ut Augustinus dicant tale
non teneri ad restitutionem nisi quantum de
usura puenit ad eum: quia quod accipit ex usu
ra non est omnino inuoluntarius. Alii tamen
quod plures dicunt quod tenent in solidum etiam si
nil puenit ad eum. Et hec opinio tutior
est ideo presumenda. si coopatus est seu causam
efficacem prestitit rapine furto aut violen
te usurpationi vel damnificationi. Nam secundum
omnes doctores talis in solidum ad restituti
onem tenet ut patet in versibus imme
diate sequentibus. Iussio consilium consensus
palpo recursus. Participans mutus. non
obstans. non manifestans. Iussio. Si
iussit alicui sui subdito ut fieret rapina
furtum et homicidium: et ex hoc ei precepto secutus
est effectus damni: quod alius non fuisset factus: te
net in solidum restituere et si nil ad eum per
uenit. Idem si noie suo homicidium damnum datus
est et ipse postmodum ratum habuit. Consilium.
Si consuluit alicui predicta fieri ita quod ex
suo consilio est vel probabiliter creditur damnum da
tum quod alius non fuisset datum tenetur in soli
dum etiam si nil peruenit ad eum. si autem
alius fuisset factus sine illo consilio sed propter
aliud aliquid plus factum est tenet in so

lidum ad illud plus. Io. an. in regula nul
lius ex consilio. li. 6. melius distinguit.
Consensus. Si consensus prebuit. scilicet co
operationis non metis tantum. Nam si sine ei
consensu non poterat damnum fieri vel infer
ri tenet in solidum. exempli gratia. si duo vel
plures faciunt furtum vel rapinam vel in
iustum bellum simul ita quod unus non fecit si
ne altero. et quod 3. qui consentit. et quod 1. Mo
tuum. ibi faciente et consentiente par pena pstrin
git: secus si sine eo damnum illatum fuisset
quia quilibet sine alio vel plures sine alio fe
cissent: tunc. n. tenet solus de damno quod ipse
dedit vel ei? causa datur est. Palpo. Si
adulando laudauit aliquem raptorem vel ma
lefactorem quasi strenuum: et ex hoc induxit
eum ad faciendum rapinam vel damnum quod alius non
fecisset tenet in solidum. Idem si detrahendo
vel vituperando ut ad hoc inducat: pu
ta quia dicit ipsum pusillanimum et vilem quia
non fattagit rapere et male agere: et ex hoc
ille mouetur ad damnificandum. Ike
cursum. Si recepit fures et raptore
res et tuetur eos: et ex hoc sequitur damnum:
vel etiam re raptam cum queritur dolose
occultat. propter quod non potest reperiri nec
restitui: tenetur in solidum leso: etiam si
nil de rapina puenit ad eum: aut per se nil
damni intulit. Idem theobaldus. al. pe. et Rica. in
4. di. 15. Participans. Si partici
pauit aliquid de rapina vel furto consu
mendo in victu et vestitu seu alio dono re
cepit tenetur restituere ut supra. Si pro
huiusmodi rem scienter et ob sui utili
tatem emit mortaliter peccauit: et re
stituere tenetur cum domino cuius est
quem si non repperit pauperibus ero
gare tenetur vel precium eius si forte ita
presumpta esset. Idem si non probabiliter crede
bat talem rem iuste posse emere: vel du
bitabat seu ob hoc nihil cogitabat. Nam in
omnibus his casibus tenet re integre restitui
ere domino ut. s. nec potest retinere ei precium
quod dedit venditori pro ea. Idem de om
nibus qui successiue predicto modo eme
rent eandem rem ut plene habet in su.
pisa. Restitutio. 3. et i. resti. sancti Bern
nardini sermone. 34. Adutus.

Si vidit furtū fieri z dolose tacuit: vel
scit ubi ē res abscondita z nō reuelat vt i-
fra peccat. Idē si potuit obfistē furto vel
rapine z nō fecit vltiēs rē raptā seu fur-
tiuam nō indicauit cū interrogaret. nā in
his tribus casib⁹ vltimis z mut⁹ q̄ dolo-
se tacet cū posset impedire: z non obfistās q̄
posset obfistere: z nō manifestās cū inter-
rogat i iudicio: si obfistādo vlt⁹ vltatē dicē-
do nō iminet pīculū sui stat⁹ vlt⁹ ppe per-
sone f m sco. tenet quilibz satisfāere le-
so: siue talis sit officialis siue puata pso-
na ar. ad hoc. 2. q. 3. Quisq̄s. z ex de fur.
Qui cū fure. Extra iudiciū vō idē dico
quo ad officialē. Si vō sit psona puata
q̄ ad b⁹ nō tenet ex offiō: quīs peccet nō
tñ tenet ad aliquā satisfāctionē dānifica-
to. Dicit tñ sco. in. 4. q. q̄ quis ad alicu-
ius offm ptineat obuiare malis z dānis
que sūt: qñ hoc faciēdo vgeret in aliq̄
casu ad malū rei publice puta magnum
scādālū vltiudēs pīculū psonē ppe tñ
nō obuiās nō peccaret nec ad satisfāctō-
nem teneret. ar. di. 50. vt pstitueret. al f
z sec⁹ vt supra. Si hūit seu accepit rē al-
terius quocūq̄ mō ptra illius merā volun-
tatē: puta p metū: p oportunitatē. p erro-
rem: vel obreueretiā z hmōi. Mā i oib⁹
pdictis casib⁹ tenet restituere vt hētur i
supplemēto Resti. 7. Si habuit aliqd a
psonis q̄ nō poterāt alienare vt a pupi: a
filiis famils nō hūte peculiū castreū vel
quasi. a muliere nō hūte bōa ppa. a cle-
rico religioso z hmōi: qz tenet restituē-
eis ad quos rei bite dñiūm vlt admistra-
tio ptinebat vt cōiter tenēt theo. in. 4.
sen. di. 15. De dānificatione re-
rum exteriorum.

Si aliquēz dānificauit de non soluē-
do in termino qd tenebat. Mā rōe mo-
re tenet creditori suo ad oē dānum z in-
teresse extra de fideius. puenit z c. Con-
stitut⁹. de hoc intere vide in sum. pisa.
Resti. 1. Si p vsuris sibi solutis debi-
tor notabiliter dānificatus ē z dāna pas-
sus ex solutione vsuraz z carentia ipius
pecunie solute: puta quia oportuit eum
ab alio ad vsuram accipere: vel pp b⁹ res

suas multo mīori pīcio q̄ valerent veda-
re z hmōi: tenetur vsurarius vltra resti-
tutionē vsurariū ad oīa dāna que debi-
tor pp illā solutionē vsurariū ptulit f m
Ray. in sū. Ric. Sco. z cal. Tho. fa fe
q. 78. distinguit aut res recepta p vsu-
ra nō ē fructificās vt pecunia triticum
z hmōi: z tenet vt supra. Siut ē res fruc-
tificās vt ager dom⁹ z hmōi: tenetur re-
stituere rē cū fructib⁹ ex ea pceptis. Si
elect⁹ fuit aliqñ a cōmunitate vt presta-
tia vel collecta aut aliqd onus iustū ad
rōem vnius libre pētēnario soluēdū i
poneret vnicuiqz de cōmunitate scdm
lux z quātitatē census ipor: habita p⁹
informatione debita: z ex certa scia plus
alicui imposuit q̄ debuit vt illi noceat:
vlt vt alios indebite alleuiet min⁹ debi-
to imposuit: peccauit mortalr z tenetur
lesis de oibus damnis inde secutis. ar.
de iniur. si culpa. Si vero assignata fuit
ei cerra z determinata sūma: puta mille
floren. diuidēda cuilibet de ciuitate pro
rata sua pportionabilit f m facultates
suas: reliquēdo arbitrio psciētie sue. ita
tñ qd pueniatur ad dictā sūmā mille flo-
re. nā hoc cāu si itēdit alios grauare z se
z suos alleuiare notabilr circa cōdignū
peccauit mortaliter z tenet restituere vt
supra oē dānum lesis inde secutū f m
mal. i sūma: si pōt sciri z discerni ipz dā-
num als tenebit ad arbitriū boni viri.
Idē dico de discussozibus z extimatozibus
bonoz z patrimonioz alioz q̄ do-
lo odio vel inuidia plus vel min⁹ exti-
māt z primū vel rē publicā dānificāt.
Mā z isti peccāt z restituere tenentur vt
supra. L. de discus. l. i. li. x. Idē d mello-
ribus agri edificij frumti vel vini: si do-
lo vel lata culpa iniqz metiāt. ff. si mes-
sor fal. mo. di. l. si messor. §. i. z. z. Et ge-
neralr vbicūqz qd dolose vlt iniqz facit
id ad qd assumptus ē a iudice vlt a pib⁹
vt cū notari⁹ assūpt⁹ ad cōputationē lit-
terarum male cōputat vel medicus pro-
peram refert de q̄litate mulierz z hmōi
Mā oēs tenet restituē vt supra. Si vō
pdicti collectaz distributores extimato

res z bñdñ bita sufficiēti dilligētia ad sciē
dñ facultates z lucra psonaz: z ea q̄ hñt
extimare vel metiri bona fide tarāt vel
extimāt zc. vidēt excusari a pctō z obli
gatiōe satisfactōis lz̄ alicui plus debito
tarauerit. ar. 23. q. 5. de occidēdis. Si i
pediuit fruct⁹ pñturos alicui⁹ agri vl
vinee arbores z semia effodiēdo aut era
dicādo vl̄ alas deuastādo tenet ad q̄tuz
extimāt fruct⁹ i illo dubio valituri. tbo
mas in q̄rto. Si offiñ vl̄ bñficiū qd̄ q̄s
iā psecut⁹ erat z possidebat iniuste. p̄cu
rauit sibi auferri tenet ad oē dānuz z ad
restitutōem q̄lem. Sec⁹ si iuste puta
q: ille meret p̄uari ex d̄fectu suo: q: tñc
i illo tenet f̄z tbo. z Ric. in. 4. di. 15. ar.
5. q. 4. Si ipediuit aliquē a psecutione
alicui⁹ officij bñficij ecclie aut cuiuscun
qz muneris: puta cuz aliq̄s volebat oīa
sua bona vl̄ pte ei legare vl̄ donare z ipe
disuasit z ipediuit ne hoc fieret. Itāz si
h⁹ fecit aīo z itētiōe dānificādi illū lz̄ non
teneret restituere tñ q̄tū illi valēt bñfi
ciū: eo qd̄ nō ē eq̄lis valoris: hēre bonū
i actu z eē. ppe hēre: tenet tñ ad intēreē
ip̄i dānificato ad arbitriū boni viri. si ve
ro h⁹ fecit vt vtilitati sue vlamici ei⁹ ma
gis pvideret q̄ illi f̄m Ric. vbi supra z
sco. c. di. q. 2. nō tenet ad aliqd: qz nulli
erat ius acq̄sitū: z nemini facit iniuriā q̄
vtit iure suo. Quilibet. n. lz̄ poti⁹ pcura
re sibi z amicis suis aliqd dari vl̄ legari
q̄ alijs: p̄cipue cū indigēt: cō. pe. de pal.
si quoquomō abstulit sacū de sacro: vt
calices pām̄ta z bñdñ de ecclia: aut rem
sacrā de loco nō sacro: aut rē nō sacram
de loco sacro. sacrilegiū cōmisit z resti
tuere tenet. 17. q. 4. q̄lq̄s. De bellis iū
stis z vsurpatiōe dñioz. collecti. z peda
gijs vide ifra pte. ca. ti. 4. c. 3. De turpi
lucro z p ludū aleaz acq̄sito vide ifra a
uaritia. De cambijs illiciti. z societati
b⁹ vide pte. 3. ti. 4. c. xi. De bitis per fi
moniā z bñs eccliaisticis male p̄sūptis
ibidē. c. 16. z se. De dānis z fraudib⁹ in
p̄bēdo multipl̄ facit. ibidē. c. ix. De dā
nis p̄aialia. feras z bñdñ illatis ibidem
c. 15. De dānificatiōe corpoz q̄ q̄drupl̄

ptingē pōt. s. Per occasionē. p mutua
tione. p vulneratiōem aut sberatiōez
p carceratiōez aut violētā detētiōem.
Ideo circa hoc pōt sic interrogari. Si oc
cidit aliquē hoīem libez: cū libez corp⁹
nō recipiat extimatiōem: z dānū illatus
sit ex cōmissione fiet extimatio intēreē
ētrinsēci. ff. de actio. ep. l. Julian⁹. et
sic homicida tenebit ad mercedes medi
corz z alias expēsas icuratiōe factas. Te
nebitur ētr alere filios aut p̄p̄inuos et
paupes quos opib⁹ manuū suaz occis⁹
sustētabat vl̄ alr subueniebat. Ex his eli
citur qd̄ si occisus rei. pub. erat necessa
rius: z ex eius morte res publica dānuz
passa ē: occisor tenetur ei ad p̄dignā satisf
factiōem. si vō occisus erat fū⁹ nō liber
idē dicēdū qd̄ de reb⁹ alijs vt fiat exti
tio f̄m valorē f̄m. ff. ad. l. aquil. l. 2. bec
Ric. z sco. in. 4. di. 15. cō. Dñl. l. spe. ti
tu. de iniur. 8. sequit. Si dānificauit ali
quē mutilādo ei manu vl̄ pedē z bñdñ.
Itā vt dicit. sco. vbi supra. q. 3. p bñdñ
nō ē statuta pena in ecclia nisi pecunia
ria que d̄z cōrespōdere nō solū ad expē
sas medicorū i curatione illius sed ētr
ad satisfactiōē dāni z ipediti lucri. p to
to tpe quo vsurus erat illo mēbro q̄ ab
scissus ē: bñdñ p̄sideratiōem ad artificij
sen exercitiū atqz industriā hoīs mutila
ti. Et vt plus pōderāda mutilatio pau
peris q̄ diuitis si multū idigebat mem
bro absciso ad nccium victū. Tenet etiā
truncator diues alē a se truncatū si ali
monijs eget: z satisfacē p̄sāguineis illi⁹
q̄s dānificauit: puta si ille cui ē man⁹ ab
scisa alebat patrē z matrē z filios z alios
qd̄ n̄ sic facē n̄ pōt pp̄ carentiam i membri
absich. p̄pterea talis abscisor adiequalia
tenetur ad arbitrium boni viri. L̄ d̄cor
dat Ric. vbi supra. Nō tñ fiet extima
tio cicatricū nec disformiter corpis eē.
de iniur. c. 1. si dānificauit aliquē vulne
rādo vel verberādo tenet ad expensas
medicorū: z ad opas quas tali p̄cussione
amisit eē de iniur. si rixati. Et originalr
sumit ero. zi. L̄ d̄cor dat Ric. vbi supra
Si aliquē dānificauit iniuste carceran

De dāno spūali aīe z mozum.

supra. q. 4. Idē vī dicēdū de p̄fesso faci
te qđ de exp̄sse p̄fesso. Mā talis obliga
tur religiōi saltē in genere. Si āt quis
quereret aliquē a religionis ingressu nō
simp̄lī s; ab ea vbi dissolute viuūt itē
dens puidere salutī illius ī nullo tenet
ar. 23. q. 5. de occidēdis. Si aliquē dāni
ficauit: ei malo. exēplo suo scadalum p̄
bedo: sicut sepe faciūt mali p̄lati subdi
tos suos pōpis lassiuīs z aliis mal̄ mo
ribus suis. Mulieres suis sup̄suis et
vanis ornamētis fucis z tripudijs z qui
cunq; alij publice peccātes. Tales enī
grauit̄ peccāt p̄cipue cū credūt alios in
diuersa vicia p̄p̄os mal̄i exēplū rue
re: nec curant aliquid z tūc tenēt̄ satis
facere publice bonis exēplis z moribus
quantū p̄nt. Mō tñ pp̄ hoc tenentur ad
aliquā publicā penitētiā s̄m 2 Albertuz.
Si dānificauit aliquē seducendo puta
3ainē d̄h: supra d̄cepto. 6. 7. 8. 22.

Et autē p̄ceptū ē . Nō falsū testi
moniū dices . Quo p̄cepto p̄m

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. M.7.25 (a)

vel in dñbille dññū primi spñale vlt pñale
 puta dixit fornicationē nō eē pctñ vñ
 rā z hññi: seu negauit qđ ipe vñ alius dñ
 alteri dare z ipe nouit mortāl' peccauit
 Si in iudicio interrogat' a iudice suo iu
 ridice mēdaciū dixit seu vñtatē tacuit
 mortale ē fm Aug. z Alex. de al. sup b.
 pcepto. Si i pñcatōe studiose mētīsus
 ē mortale ē: sec' si ex surreptiōe. Si sciē
 ter mēdaciū dixit i pñfessione mortale ē.
 f. de necessario pñtēdis. Si dixit mēda
 ciū iocōsū. i. cā solacij vñ officiosus. i. ad
 pñsequēdam tñ aliquā vñtītātē spñalem
 vñ tpālē sine alteri' nocumēto veniale ē
 tāi vñ pñfecto qđ i pñfecto fm Alex. vñ s.
 Si testimoniū tulit p pecuniā mortali
 ter peccauit z tenet ei restituere qđ dedit
 nisi dederit ad cōspēdñ ēb. i. 4. q. 5. n̄
 sane. Pōt tñ accipē interesse: vt si pñdit
 opam pp hoc. Si affiduitate z mala cō
 suetudine mētīat' ē iocose fñ hosti. i. sū.
 ti. de pe. z re. s. Que interrogatōes. mor
 tale ē. De dñtractōe pñqñt' be interroga
 tōes pñt fieri. Si iposuit alteri falso ali
 qđ crimē vñ cātilena vñ libello famo
 so p se vñ p aliū mortāl' peccauit z tene
 tur ad restitutōem fame fm Ray. reco
 gnoscēdo errorem suū z declarando illa
 capla qđ detraxit z de locis i qđ sentit
 illū ifamatū se false dixisse: nisi ex hoc i
 famat' mag' ifamaret vñ iunineret ei in
 gēs piculū vite vñ aliqđ magnū icōueni
 ens seqret: z vñtra b. tenet ifamato veni
 am postulare si nouit ifamatū ab eo: z te
 net cū eo cōponē de iniuria: et hoc per
 se si audet: vñ p aliū si n̄ audet. Si crimē
 alteri' vex sz occulū mñifestauit morta
 lit' peccauit: z tenet ei ad restitutōem fa
 me i quātū pōt sine piculo vt supra: vel
 nisi illud crimē pus occultū postea pali
 am vñ fuerit publicatū. Si crimē occul
 tū alteri' mñifestauit n̄ i tētiōe diffamā
 di vñ al's nocēdi: sz ex qđā leuitate vñ lo
 qñtate nō vñ mortale nisi p accñs ex il
 la mñifestatōe seqret ei' ifamatio: vt qz
 audietes ide de eo scādalizati sūt. Lon.
 tbo. fa. q. 73. Si ad pctñ alteri' qđ
 narrauit addidit aliqđ nōbile vñtra pec

catum tenet ad restitutōem fame si illud
 iporat infamā. si narrauit crimē alteri
 us corā alijs si expñse asserēdo: nec tāq̃
 certū dicēdo sz put audiuit referre' nil
 addēdo sz peccet z piculosū fit talia audi
 ta referre: n̄ tñ tenet ad restitutōem fame
 fm sco. in. 4. Sz si b' fieret itētiōe mala.
 f. ledēdi primū vñ ifamādi n̄ vñ posse ex
 cufari a mortali. si accusat' in iudicio d
 crie qđ cōmīst sz occulō negauit se illud
 cōmīssisse z sic indirecte crimē iposuit ac
 cusatori z calūniā: ofñdēs eū in b' eē men
 dacē fñ sco. vñ supra n̄ tenet retracta
 re negatōem suā qđ negauit i publico ve
 ruz crimē: tenet tñ restituere famā accu
 santi: dicēs si nō beatis ēb. p calūniato
 re: credēdū ē qđ hñerit bonā itētiōem et
 hññi. Si accusauit i iudicio vñ denūcia
 uit plato crimē vex alteri' nō zelo iusti
 cie sz odio mortāl' peccauit. Si vñ ei vñ
 ēt alijs pñonis qđ pñt peccātū pñfesse z p
 uidere denūciauit: ēt si crimē sit occultū
 n̄ peccauit imo meruit. z. q. 5. b. vñ. si
 bona facta ab alijs dixit facta mala iten
 tiōe pp odiū peccauit mortāl'. Idē si ta
 cet ea odij cā cū sit necessariū dicē ad li
 berādū primū: z b' veruz pñrtim i foro
 pñciētie dñen. excō. quāto. z i fra dilecto
 li. 6. Si cū dñctatōe absqz resistētia au
 diuit dñtractatores: vñ iudixit eos ad dñtra
 bēdūz pp odiū ei' cui detrabit n̄ minus
 peccat qđ detrabēs. Si vñ pctñ ei n̄ pla
 cuit sz ex timore l' negligētia z hññi nō
 pñtraxit: veniale tñ vñ nisi ei ex officio in
 cubuit fm thomā fa. q. 73.

Preceptū nonū de nō pñcupiscendo
 vxorē proximi.

Qñā pceptū ē. Non pñcupisces
 vxorē alienā. Itāc notādū quod
 quīs pctñ volūtāt' z opis vnus
 pctñ sint i radice. f. i libidie z itētiōe duo
 tñ sūt i effectu dñrdiatōis fñ alex. d. al. pte
 tertia sup b. pcepto. Itō sic. 6. pcepto de
 calogi. phibet act' exterior mechie. Ita
 b. phibet act' interior pñcupie put ēi pñfesu
 rōis: n̄ sūt put ēi pñmotu. f. suggestiōe l' d
 lectatōe. phibet simplr sz fñ qđ. pñ g' sic
 interrogari. Sic pñcupiuit aliqñ pñmitt ē

aliquod pctm carnale cū muliere aliā.
Nam si deliberate z cū p̄sensu rōis ad
hoc cōsensit mortaliter peccauit: etiā si
nullus effectus secutus sit. Math. 5.
Qui viderit mulierē ad p̄cupiscēdū eaz
iam mechat⁹ ē eā i corde suo. Itē ē si cō-
cupiuit peccare cū masculo: z quia vt in-
quit. Amb. intētio opī nomē ipōnit: seq̄-
tur qd̄ q̄lis ē p̄cupiscētia talis sit species
peccati. exēpli grā. Si p̄cupiuit p̄misce-
ri carnaliter cū soluta v̄gine stuprū cō-
misi. si iugatā adulterū. si monialem
sacrilēgiū. si sanguineā iestū. p̄pterea
de singlis h̄mōi p̄cupiscētis deliberate
z cū p̄sensu rōis factis oīs specificē p̄fite-
ri cū debitis circūstātijs. Nā totiens
peccauit mortalit̄ q̄ntēs p̄cupiuit forni-
cari cū aliq̄ vt supra factis aliq̄bus iter-
uallis. Sz si v̄setur p̄tinue i talib⁹ desi-
derijs p̄ spaciū tp̄is erit solū vnum pec-
catū mortale: sz tāto graui⁹ quāto diu-
tius i eo p̄seuerat. Idē si mutat cogitati-
onē de vna p̄sona ad aliā vel de vna spe-
cie ad aliam spēm cū eadē p̄sona semp̄
novo peccat mortalit̄. Unde si centum
mulieres videret vna post aliā z singu-
lati eas deliberate carnalit̄ p̄cupisceret
cēties mortalit̄ peccat: sz si vna cogitati-
one eas appeteret vnū solū pctm esset
h̄mō i se tot pctōz deformitatē. si p̄stitit
p̄sensū solū i delectatione cogitatōis
carnalis lz nō itēderet vllō pacto pueni-
re ad actū mortalit̄ peccauit fm̄ oēs the-
ologos cōiter z notat i sūma. li. i. pte. 8.
ti. de luxu. q. 20. Si oblectat⁹ ē mozo-
se i cogitatōib⁹ carnalib⁹ absqz tñ p̄sen-
su z deliberatiōe rōis. nā i h̄ ē varia opi-
nio doc. M. d. li. Math. 5. sup̄ illud.
Qui viderit zc. dicit h̄ cē v̄iale pctm.
Idē tho. Bōa. sō sō sen. di. z 4. ponēs
duplicē p̄sensū exp̄ssū. s. z interpretatū: dic̄
qd̄ nō solū ē pctm mortale qm̄ rō p̄sensit
exp̄sse: sz ēt qm̄ hō p̄sensit nō exp̄sse: duz
negligit rep̄mere delectatōes aduertēs
piculū retēte cogitatōis. nā ipe sibi ē cā-
discriis: qd̄ nō pōt cē absqz p̄ceptu. pp̄ue
salutis: z p̄sequē mortale Lō. pe. Alex.
sō de al. in scōo. q. z. exp̄sse asserit dele-

ctationē carnalē morosam esse mortale
peccatum.

Decimū z vltimum p̄ceptum d̄ nō
concupiscendo rē proximā.

Ecimū p̄ceptū ē nō p̄cupiscēs rē
alienā. Hoc p̄cepto p̄hibet oīs
p̄cupiscētia rei aliene pariformit̄ vt dēz
ē i p̄cedēti p̄cepto d̄ cōcupiscētia carna-
li: iō sic poterit interrogari. si p̄cupiuit d̄
liberate hēre nō mō licito rē alienam: z
qd̄ z quō: vt hēatur spēs peccati q̄ neces-
saria ē p̄fiteri cū debitis circūstātijs. vt
supra: p̄cipue si ē qd̄ nōbile qd̄ desidera-
uit habē illicite vlp̄ modū illicitū mor-
tale ē z eiusdē sp̄ei pctm: vt si desiderauit
occulte tollē ē furtū: si violēter rapē ra-
pina ē. si rē sacrā ē sacrilegiū: z sic de alijs
nō tñ tenet restituere. si cū aliq̄ abstu-
lit aliqd̄ alicui vlp̄ dānificauit i mīmo de-
siderauit tollere qd̄ magnū mortali pec-
cauit: vt sepe p̄igit mercatorib⁹ z artifi-
cib⁹ q̄ pl⁹ se d̄cipē cupiūt q̄ actu d̄cipiāt.

De vicijs capitalib⁹ z eoz sp̄ib⁹. c. 3.

Itē p̄ fūdamēto nō s̄z Alex. d̄ al.
s̄a pte sume. q. 55. ar. i. qd̄ circa h̄
vicia pōt hō duob⁹ mōis corde
peccare mortalit̄. Primo mō cū aduertē-
ter z deliberate cō p̄sensu rōis delectat̄
cogitare sup̄ eo qd̄ ē pcti mortalis: puta
fornicatōis homicidij rapine furti z hu-
iusmōi: querēs delectōem peccati cogi-
tati. Nā hoc ē mortale lz nō itēdat actu
illud cōmittere: z est eiusdē sp̄ei cui⁹ ē il-
lud qd̄ v̄sat i mēte. Scōo mō peccat
q̄s mortalit̄ cū cogitādo id qd̄ ē mortalit̄
culpe illud appetit actu p̄petrare: z si nū-
quā seq̄tur effectus. Nā i hoc volūtas
p̄fecto reputat̄. Poterūt g^o sic fieri iter-
rogatōes: z p̄mo circa lūpbiā. que ē in-
tium oīs peccati: eccl̄iastici. x. z s̄z Bre-
go. h̄z q̄tuo: spēs si bona naturalia spi-
ritualia vlp̄ tp̄alia q̄ h̄z sibi attribuit z nō
adeo hēre recognoscit. Si bona ipsa a
deo recognoscēs meritis suis p̄ncipali-
ter recepisse existimauit. Si ea bōa q̄ nō
habuit sibi attribuit vlp̄ plus q̄ habuit. si
reputauit vel reputari appetiuit se cete-
ris meliores alios p̄tēnes. nā i his quat

suo: spēsbus semp ē mortale al's ē venia-
 le. Si existimauit se dignum honore v'l
 dignitate: z mente deliberata appetiuit
 ore ptulit seu ope pcurauit pncipalit'
 pp honore vel vtilitatē tēporalē mortali-
 ter peccauit. si appetiuit dignitatem v'l
 offiū eccl'asticū seuulare ad quod est
 indign' z ineptus: vt q: ē ignorās v'l cri-
 minosus mortale v'l. si appetiuit seu qfi
 uit ad hmōi puenire: et pfaciēdo pceptū
 dei si oportuissz mortale ē. si quoq mo-
 do quesuit honore in aliq re ita inordi-
 nate qd ibi pstituerit finē: mortale ē al's
 veniale v'l. si psumēs de virtute sua z su-
 pra vires suas tētāuit ea: que nō pueni-
 unt eius p'ditiōi arti vel sciētie: q: si hoc
 fecit cū piculo exp'esso corpali seu spūa-
 li sui v'l alteri mortali ter peccauit. si al-
 terius facta dubia in malā ptem delibe-
 rate iudicauit sine indicij manifestis:
 mortali ter peccauit. si deliberate iudica-
 uit de mortali al's veniale. si iudicauit
 de veniali. si ptinacit' z sciēter ptēdit ad-
 uersus alterz p'tra v'itatē: z i rebus alicu-
 ius ip'ortatē: mortale v'l. si curiose scru-
 tatus est ea que sūt supra capacitatē suā
 vt de trinitate p'destinatōne: z hmōi: q:
 qñqz pōt eē mortale pp piculū. si ex ptē-
 ptu nō obediuit deo z ceteris supioribz
 suis spūalibz z t'palibus in pceptis iustis
 que ptinēt ad eoz iurisdictionē: mortali ter
 peccauit. si vilipendit pcepta dei benefi-
 cia: vel murmurauit de eis: seu in eoz
 ptēptū aliqō p'ctū cōmisit: q: mortale ē
 z p'ctū ingratitudinis. si deuiauit v'l re-
 cessit ab obedientia pape z s'acte romāe
 eccl'ie: adherēs alicui antipape scismati-
 co: v'l alicui secte reprobate: mortale ē et
 excoicatio. si tñ eēt duo electi z qlibet
 eoz credērūt se papā eē: z sic crederet a
 suis seq'cibz: neuf eoz pōt dici scismati-
 cus: z psequēt excusaret ppli si dispositi
 foret illi adherē quē p certo scirēt eē ve-
 rū papā: z valent gesta p vtrunqz i locis
 vbi tolerāt. z 4. q. l. c. i. in glo. si. z e. q. c.
 de decimis i glo. z. si fuit nimis ptinax
 i sentētijs suis: discrepans a cōi iudicio
 ceteroz ē piculosi z pōt qñqz eē morta-

le: qñqz v'iale: sz si discordauit se ab alijs
 in his q ordinatur ad dei honore v'l pri-
 morū vtilitatē. p eo qd male afficitur ad
 eos: v'l vt p ceteris oñdat se sapientiorē
 mortale ē. si irreuerēter se habuit ad ec-
 cleſie sacramēta z alia diuina: z derisit ea:
 mortale ē. si ptēpsit vel derisit bonos vi-
 ros z simplices v'l deo ſuire volentes:
 vt sic eos retrahēt: mortali ter peccauit.
 si irrisit aliquē intēdēs ex hoc iniuriam
 eius viliſicatiōem z notabilē pturbatio-
 nē: mortali ter peccauit. ſecus si ex leui-
 tate aut causa ioci.

De Inanigloria.

Inanigloria ē inordinatus hūane
 laudis appetit' z ex genere ſuo
 est veniale. Pōt tñ eē morta-
 le dupli. ſ. rōe finis pp quē laus appeti-
 tur: z rōe opis i quo laus qritur. Pōte-
 rit ergo de ea ſic interrogari. P'io si opa
 ſua de genere bonoz vt ieiunia elemo-
 ſynas z orōnes z hmōi fecit pncipaliter
 ad laudē humanā v'l pp lucrū: ſic phari-
 ſei q deuotabāt domos viduarū ſimulā-
 tes lōgā orōnē. Abatbei. z. mortale ē
 si qſiuit gl'iam z laudē ex ope p'cti morta-
 lis: peccauit mortali. si b' egit mente de
 liberata idē. si ſe laudauit de ope mortali
 p'cti. si gl'oriā qſiuit de ope indifferenti:
 vt habere diuitias v'l veſtes p'cioſas eſt
 veniale: dūmodo de ſe nō ſint ita iordia-
 te qd pbeāt occaſionē ſcandalī. Idē si ſe
 iactauit de hmōi ope idifferēti. si ita ior-
 dinate appetiuit laudē z gl'iam qd pp eā
 psequēdā pat' extitit et p'tra dei pcepta
 facere: mortali ter peccauit. si adinuenit
 nouitas veſtiū ornatū vanitatum et
 hmōi grauit peccauit. Et si fuit cā indu-
 cēdi aliquātulū malā pſuetudinem. oīa
 p'ctā idē ſecutura iputabātur ei. si edifi-
 cia ſūptuoſa z picturis curioſa vltra cō-
 decētiā cū p'prijſ insignis ad ei' gl'iam
 pncipaliter fieri fecit: ibi finē ſuū conſti-
 tuēs: mortale ē v'l. si vſus ē veſtimētis
 p'cioſis: v'l mulier vſa ē veſtibz rechama-
 tis z caudatis planulis altis: coronis ca-
 pitis: ſucis z alijs ornatibz ad oſtentari-
 onē z inanē gl'oriam: mortale ē. si adeo i

eis oblectata ē vt nō curaret ppter hoc transgredi mandata dei vel ecclie: nec de ruina primi z si sciret eū inde scādali zari. Si vō vt placeat viro suo vñ ne cō tēnatur ab alijs: seu ex leuitate talibus vñ ē de se nō vñ mortale nisi sit ibi nota bilis excessus vt vñ sit possit eē occasio ruine alijs. Si adhibuit nimā diligētiā z studiū: z pñpfit multū tps ad ornādū se: vñ si excessit in portatura vestitū q̄ ad numerū: q̄ ad pñositate: q̄ ad formā non fm mōrē pñe vñ statutū z pñitōez su am pñt ibi defacili eē mortale. Si simu lauit sactitātē habere p opa exteriora: cū malus sit: si bñ fecit ad pñcndā ibi cōsti tuēs finē: vñ itendēs aliqd qd sit pñra bo nōrē dei seu vñlitate pñmi: vt diffemi nare errores: adipisci idigne eccliaistica dignitatē: decipe pñmū spñaliter vñtē pñat: puta vt citi⁹ ei dētur elemosyne qñ vñ factio. vt faciūt ceretani z multi q̄ stuari: in his oib⁹ mortālī peccauit: et bi restituere tenētur fm Inn. Si lauda uit vñlactauit se alios cōtēnēdo vt pba riseus publicanū: mortale vñ. Si laudē boiū vñ reuerētie sibi exhibite delibe rate ei placuerūt pñcipalr ad pñaz glo riam mortale vñ.

De Inuidia.
Inuidia ex supbia orit⁹: z ē odiūz felicitatis aliene seu tristitia de alienis bōis: z ex suo genē ē pec catum mortale: qz directe pñat charita ti q̄ nō emulatur. i. cor. 13. pñt tñ esse ve niale cū pñstīt i pñio motu absqz pñsensu rōis z fm greg. habet. i. filias q̄ sūt odi um. Exaltatio in aduersus. Tristitia in prosperis. Sufurratio z detractio. pñt addi z blasfemia. Pñterit ḡ sic p ordi nem itrogatōis fieri. Si luidet alicui puta plat⁹ de maiori platiōe z dignitate officialexñti i digniori z meliori officio Doctor alteri doctoz de maiori sciētia vel pñcursu. Scholaris alteri scholari d acutioni ingenio. mercator alteri merca tori de maiori credito. cuius alteri cui d maiori bonore z reputatōne. artifex al teri de artificijs de concursu lucro z hu iusmōi. mulier alteri mlieri de marito:

pulchritudine: filijs z ornāntis. In his oib⁹ si adest pñsensu rōis ē mortale. qz pñra charitatē pñmi cū doleat de ei⁹ bo no: si tñ doliūt de bono tpali alteri⁹: qz vidit illud redfidare indetrimentūz aie sue vñ pñmunitatis: talis dolor nō ē pec cati. Si odiuit deū: qz flagellauit eum vel ipediuit mala desideria ei⁹: vñ qz pro hibuit pñtā carnalia z hmōi: mortale est. Si odiuit pñmū opñā: ei aliqd notabi le malū mēte deliberata: mortale ē: siue malū sit spñale corpale vel tpale. Si vñ malum ei optauit nō vt malū s; pp bo nū eius: puta infirmitatē paupratē z hu iusmōi: vt. s. bon⁹ efficiat vñ saltē ne pe ior fiat z alijs nocē neqat: hoc nō ē odiū Si odiuit vñū vel plures: z quāto tpe i odio pseuerat. Nam qñies odiū menti eius de inimico occurrit: z ipe nouo cō sensu rōis i illud cōsensit: toties mor taliter peccauit: nō tñ d; petere ventam ab illo quē odiuit si odiū secretū fuit. si exultauit oio deliberato de malo z dā no seu de quauis aduersitate pñmi ex inuidia: mortale ē. Si pñtristat⁹ ē ex iui dia d bono z pñspitate pñmi: mortale ē si adest rōis pñsensu. **De detractōe** vide supra pñcepto octauo. Si dixit blasfemi am in spñm scñi de q̄ bētur Mathei. 13 que nō remittit nec in hoc seculo nec in futuro: qz cōmittit ex malicia. Et habet sex spēs: quaz pñma ē inuidētia fraterne grē. scōa ipugnatio vñtatis agnise. s. cūz q̄s pñdicat vñtati fidei quā nouit. tertia pñsuprio d ipñitate cū. s. q̄s peccat assidue z tñ pñstāt dei pñnitōez euadē. qñta ē ob stinētia mēt. s. i peccat cōmissis: qñta despātō. s. cū q̄s credit deū nolle lñ pos se ei pñcē ē pñtēt: lñolle saluare eū. sex ta ipñtētia final' cū. s. q̄s firmit' pñpñt si pñtere i futurū.

De Ira.
Ira q̄ orit⁹ ex inuidia s; Aug. ē vñ ciscēdi libido: z ex suo genē ē mō tale pñtū: qz pñat charitatē q̄ n irritatur nec cogitat malū. i. cor. 13. z hoc verū qñ ē a volūtate deliberata pñsensu rōis: z ha bet filias sex s; Greg. s. Ira tumore mētis. cōtumelia. clamorē. indignatōem

z blasphemā: de qbus p ordinē sic interro
gari pōt. Si pp aliquā iniuriā dānū illa
tū vlnocuitū i se vln suos cōmissum
appetiuit deliberate vindictā seu puni
tiōez offēoris q quomō: vln p se vln deo
vln ab alio hac sola itētiōe vln se vindicēz
satisfaciat aio suo irato. mortale est. Si
vō sit sine p̄sensu rōis vln qd mīmū vēia
le ē vln q̄tūdie accidit curā familie gerēt
b^o. Si ex ira rixā fecē cū al^s quo pcutiē
do iuicē: nā si b sit aio nocēdi vln iniuriā.
di seu vindicādi i adultis mortale ē. Se
cus si aio se defendēdi tñ cū moderami
ne iculpāre tutele. Si tñore mētis iſlar^o
varios mōs se vindicādi excogitauit: z
his multū mētē iplacauit: pōt eē morta
le z veniale fm p̄cessum. Si dixit alteri
vba ptumeliosa aio iuriādi: dicēdo ei d
fectū culpe. s. fur adulter vln homicida et
bimōi: vln defectū pene. s. rustice fūe con
tracte cece z silia: hoc tñ p̄pē dī cōiutiū
vln defect^o idigētē. s. p̄ropando iniurio
se bñficiū qd ei ptulit. Nā in his oibus
mortale ē si ex liuore odij. s. cā debono
rādi z vlciscēdi fm thomā fm p̄e. q. 27.
ar. 1°. Si dixit vba iniuriosa seu contu
meliosa familie sue: discipul^o vln sibi sub
ditis correctōis cā non ē p̄ctm nisi exce
dat: vel nisi dicēt aliqd vln sequerēt eis i
famia vln scādālū. vln qd eēt qd nōbile sal
sum. nā tūc eēt mortale vln veniale scdm
excessum. Verūtamē. si p̄elatus subdi
to. p̄ filio. vir vxori. magister discipulo
dn̄s suo. dicit vba cōtumeliosa ex cor
rectiōe z excedit modū fm Aug. non te
net petē veniā a talib^o. 86. di. 2. ca.
facietis. Si vō odio z liuore vindicte
vln mltū iniuriose dicerēt: tenēt veniā pe
tere z recōciliare lesuz p̄uate vln publice
fm q cōtumelia illata fuerit fm Ray.
Si tñ post cōtumeliā q iniurias recepit
domestice z familiariter p̄uersat cū eo
q sibi ptumeliā itulit. cū ex b^o videat re
misiſse iniuriā z recōsiliatū fore: n̄ tene
tur iniuriās veniā petē fm durā. in sū.
Si ex vocē exaltant p̄tra aliquā ordia
te clamādo seu p̄fufe p̄tra eū puiciando
peccauit plus z min^o fm q̄tūtatē ex

cessus. Si ex indignatiōe quā būit erga
aliquā reputās se ab eo idebite iniuria
tū: subtraxit ei signa charitatis extrinse
ca: z offēdit ei signa exp̄ressiua rācoris in
terioris: mortl^o peccauit q: p̄tra chari
tatē egit. Nā vt dicūt theologi: ex iniu
rijs illat^o quoquo mō tria solēt oīri le
so: p̄mū ē rāco: i effectu fm rancoris si
gnū i effectu. tertio ē actio cōtra iniuriā
tē. P̄mū. s. rācorē q̄libet tenet statī dī
mittere ēt si nō roget. fm tenet dīmit
tere z veniā p̄cedē facit eā petēti. i. pa
rato emēdare fm facultatē suā. tertū at
nō tenet dīmittere nisi facta satisfactiōe
nec tenet de nēcitate salut^o ille cui irro
gata ē iniuriā q̄rere amicitia seu recōcili
ationē iniuriātis: ne ei sit occasio malī.
puta q: ex hoc iniuriā sup̄biret vln au
daciā sumeret talia faciēdi: nisi in cāu. s.
cū crederet p̄babiliter qd pp hoc libera
ret aiām eius a mortali odio: licet ēt in
iuriato subtrahere se ab eius familiarī
tate p̄ maiorī sui pace: s; ei loquelā oīo
tenere: siue obuiando ei alas diuertere:
aut taruo vultu eū respicere z bimōi nū
quā lz: q: sunt indicia odij mortalis. Si
blasphemauit aliquē aio deliberato non
bono fine: s; vt eueniret illi talis blasfe
mia in manu ei^o mortale ē: si vō ex sub
ito motu ire nō deliberate: veniale est. si
cut cōtingit quorūdie parētib^o maledice
re filijs. Si maledixit creaturas irrōna
les. nā si fecit indeſtatōnem creatoris
vln dānū dñi eaz mortale ē al^s vēiale.
Si blasphemauit aias parētū suorū defun
ctorū vel ēt aliorū vln mortale. Idem si ex
ira se ipm maledixit. Si blasphemauit dī
abolū. Si partialis fuit. Suelſus vel
Sibilin^o: z ita obſtiato aio vel ptiali qd
appetiuit dānū exiliū vln exterminū cō
trarie ptis: p̄ fas z nephas patus etiā in
his que sunt peccati sequi ptē suā: mor
taliter peccauit z ē in statu damnatiōis
z si vō signo vln facto ptiale se ostendit
mortalit^o peccauit.

De accidia.

Accidia que fm Damascū ē tristi
cia aggrauās aiūm hōis vt nihil
ei agere libeat ex ira oritur z fm

genus suū ē mortale sūm tho. si ē ex rōis
 p̄sensu i his q̄ pp̄ deū cuilibz iminēt faci
 enda: puta cū aliq̄s p̄sensu i fugā bono
 rē z detestationē boni diuini: carne p̄tra
 spiritū oio p̄ualēte. si tñ ē absq̄ rōis cō
 sensu: veniale ē z sūm gre. zi. mor. Acci
 dia bz sex filias. s. malitiā. rācorē. pusilla
 nimitatē. despationē. torporē z mēt. va
 gationē. Ideo poterit sic interrogari. si
 ita p̄tristat⁹ ē z attēdiat⁹ q̄ habuerit i bo
 norē bona diuina z sp̄alia: seu opa v̄tu
 oia ad q̄ tenet ex dei p̄cepto v̄l ecclie sue
 z alteri⁹ sui superioris. Māz hoc ē mortale
 si affuerit p̄sensu rōis. si adeo p̄tristat⁹
 est q̄ nollet cē creat⁹ nec mūdo nat⁹: v̄l
 cē sicut aial irrationale: v̄l vellet mori q̄
 litercūq̄s siue bene siue male pur q̄ exi
 ret hinc: nā quodlibet boz ē mortale vt
 sup̄. si ita p̄tristat⁹ ē de aliquo cāu aduer
 so puta de morte amici q̄ penitet eū bñ
 fecisse: vel p̄ponit amodo a bono desi
 flere: mortale ē. si p̄tristat⁹ ē ex p̄siderati
 one bonoz q̄ habet aliq̄ q̄ ip̄e puat⁹ est
 z pp̄ hoc dona sibi a deo data vilipēdens
 deuenit i tediū bñ opandū: mortale ē. si
 ē ex p̄sensu rōis al̄s nō. si ita p̄tristat⁹ est
 de aliq̄ casu aduerso q̄ icurrent pp̄ hoc
 infirmitatē p̄siderit somnū. dimiserit ci
 bū vel bñm videt mortale si in h̄ potu
 it se iuuare z voluit. In reliq̄s sō q̄ nō
 sūt p̄cepti v̄l ēt si sūt p̄cepti s̄z absq̄s con
 sensu rōis: veniale est bñm tristitia. si
 contēpsit seu idignāt sustinuit corrigēte
 eū: v̄l ad bona sp̄alia iducē volētem. vt
 pp̄ hoc eū odio beat mortale ē. si subtra
 xit se ab his bonis que de facili poterat
 opari: timore deficiendi vt a ieiunijs et
 bñm cōit est veniale nisi al̄s teneret. si
 stetit ociosus nil boni opas z tps p̄des
 veniale v̄l s̄z se: nisi ocio addat aliud vi
 ciū qd̄ sepe accidit. si ex vagatiōe mētis
 fuit somnolēt⁹. distract⁹. z inq̄et⁹ i oio
 ne. p̄dicatiōe. z officijs diuinis: v̄l ēt ex
 diuisa cogitauit vana z iutilia: b̄ cōit ve
 niale ē: nisi addat aliud sp̄ale p̄ctm. v̄l si
 volūtarie seu negligētia accurata euage
 tur p̄ totū officiū ad qd̄ tenet ex p̄cepto.

De auaricia.

Charicia q̄ sūm Tuliū ē iordinat⁹
 appetit⁹ bñdi: tripl̄ p̄mittit. s. i
 iuste acq̄rēdo. Tenacit̄ retinēdo
 z iordinate amādo. Et in his trib⁹ auari
 cia ē p̄ctm mortale: cum s̄riat charitati
 dei v̄l p̄mi: vt si pp̄ amorē diuinitaz qd̄
 nō vereat facere s̄ amorē dei v̄l p̄mi.
 v̄l cū amor z appetit⁹ sp̄aliū bonoz ē ita
 iordinat⁹ vt p̄stiat⁹ in eis vltim⁹ finis
 al̄s ē veniale s̄z tho. s̄a s̄e. q. 18. z s̄z gre
 go. zi. more. Ex ca. 7. p̄ctā or̄it. s. obdu
 ratio. inq̄etudo. violētia. fallacia. piuri
 um. fraus. z p̄ditio. S̄z q̄: plura d̄ p̄tinē
 tib⁹ ad auariciā tacta sūt sup̄ p̄cepto. 7. z
 vltio. i s̄ra. c. s̄e. d̄ opib⁹ mie. Pauca q̄ re
 stāt nec alibi posita. h̄ breuif̄ annotabo.

Illicita acquisitio.

Si ex imoderato appetitu lucri hinc
 inde discurrens maiorē sollicitudinē ad
 bibuit circa t̄palia q̄ salutē n̄cāria: mor
 tale ē. Si ex auaritia p̄didit ciuitatē ca
 struz siue terrā: auferēs ab eo cui⁹ sūt et
 p̄ditōe alteri tradendo q̄ ibi ius nō h̄z
 mortalit̄ peccauit z tenet de oib⁹ d̄ant̄s
 inde secut⁹. si tradidit dñm suū vel ami
 cū i manib⁹ inimici occidēdū. detinēdū
 v̄l p̄diēdū a negotijs suis: mortaliter
 peccauit z tenet ad oē interesse. Si pe
 cunias v̄l alia bona dñi sui vel amici p̄
 curat deuenire ad manus inimicor⁹: v̄l
 maliciose p̄ducit eū alicui vt spoliatur
 mortale ē z tenet vt. s̄. Si secreta dñi v̄l
 amici sui iniuste reuelat peccat mortalit̄
 ter. i s̄. di. nerui. sec⁹ si secreta inq̄ piura
 tois v̄l tractat⁹ p̄rē pu. v̄l i alioz piculū
 notabile z nocumētū. p̄didit ex charita
 te s̄z i s̄. i. 4. di. zi. tho. Ziller. z sco. ibi
 idē. Si nō seruauit fidē. p̄missaz pacta z
 p̄uētiōes licitas mortalit̄ peccauit z te
 net ad interesse. Mā ēt hosti. seruāda ē
 fides dñi seruāt ab eo. z s̄. q. i. noli. si s̄a
 sigilla corripit v̄l sigillū lre clausē ap̄ien
 do fregit mortale ē. ex d̄ fide i s̄tru. int̄ di
 lectos. z de of. dele. cū olim. ij. Idē v̄l si
 solū legit lras alteri⁹ clausas: nisi pone
 ret spem i ratihabitōe dirigētis vel ei⁹
 cui dirigāt. si aliqd̄ illicite z turpit̄ acq̄si
 uit: vt p̄ ludum taxilloz chartaz z bñm

fortune ludos: mortale ē. si ex cupidine
lusi ē: si nō ducat i p̄suetudinē f̄z guil.
z tenet restituē vt infra. nā tal' lud' p̄hibi
t' ē. ff. de alea. p. totū. i. auct. d. san. epi. s.
interdicim'. z ex d. vi. z ho. cle. clerici offi
cia z. z. s. di. epi. si sō nō lusi ex cupidie
s̄z cā recreatiōis p̄sculēto z poculento
tūm: nec vltra vnu ducatū ē: si ludēs fue
rit multū diues: nec ludēs sit clericus
nec ludat tpe luct': nec p̄legē ludit. i. cū
dolo nec ludē nolētē puocet. Itē oib'
p̄currētib' tal' lud' alee nō vī. p̄hibet' f̄z
durā. i. sū. cū ri. i. 4. di. i. s. ar. 4. q. 8. vbi
dicit hec oīa req̄ri in ludo scachoz ad h'
vt liceat: h' excepto q' lud' scachoz nō ē
ē. p̄hibet' clericis: si tali ludo aliqd acq̄si
uit ab his q' alienare nō p̄nt. vt sūt furio
si. p̄digi. minores. z s. anis. z p̄cipue pu
illi mēte capri. surdi. muti. z ceci. z q' p̄
petuo morbo laborāt. serui emptici: q'
qd habēt ē dñoz. religiosi. q' z si qd ha
beāt ad vsū suū vel p̄ administrationē il
la tñ donare nō p̄nt z multo min' illici
te alienare. ex de dona. c. ceter. l. d. 30.
an. de offi. vic. cū i gnālī. clerici quantū
ad res ecclesie. i. 6. q. i. qm̄. filii familias
nō emācipati nisi peculū castrēse vī q̄si
habeāt. vxores nisi habeāt res p̄prias vt
p̄srenalia. q' igit ab his p̄ ludū acq̄sierit
restituere oīo tenet tutorib' vī curatori
b' vī p̄latis aut dñis eoz f̄z oēs doc. ni
si forte sit qd minimū. Si ludendo vicit
p̄ fraudes: puta vt dō falsis taxillis vel
aliis decipiēdo restituere tenet d iure di
uino cū q' amisit vī hñti curā ei' f̄z tho.
sa se. q. 32. ar. 7. Si ab eo quē attraxit
ad ludū p̄ vī vī nimia ip̄oportunitatē ali
qd vicit: siue attraxerit eū i p̄ncipio ludi
siue i medio cū ille vellet ludus dimitte
tenet ei restituē f̄z tho. vbi. s. Si acq̄si
uit seu vicit p̄ ludum alee vbi viuī sub
legib' ip̄ialib' vī ē municipalib' p̄hibē
tib' hñi ludū z mādātibus q' possit re
peti qd p̄diti ē vt. s. z f̄uat qd ad vtrūqz
tūc l̄z circa h' sint varie opi. doc. l. 30. tñ
z glo. z l. rēbi. i. c. epi. 35. di. z ex de vi. z
ho. cle. clerici officia. dicunt q' tali iure
durate i suo robore sic acq̄siti ē simpli

citer restituendū ei qui p̄didit. l. d. host. i.
sū. de pe. z re. vbi dicit q' fere oēs doct.
sic tenet. Itē ac opi. tenet ē tbo. z l. i. in
4. di. i. s. Si sō acq̄sivit seu lucrāt' ē in
hñi ludis sine fraude ab eo q' p̄t aliena
re: z q' volūtarie lusi: z i locis vbi hoīes
legib' ip̄ialib' nō sūt astricti: nec ibi sint
alie leges municipales. i. statuta p̄for
mit talē ludū p̄hibēta: vī si sint p̄ dissue
tudinē abrogate: sicut hodie i italia fere
vbiqz abrogate sūt leges ip̄iales. f̄z sco.
in. 4. di. i. s. tñ nō tenet restituē ei nec
p̄t repeti. Itē tñ poterit tale lucrū cum
tuta p̄sciētia retineri: s̄z p̄t z d̄z paupib'
erogari. vt no. do. l. in. de bu. i. c. q' pleri
qz. de imu. ec. qd aliq' intelligit eē d ne
cessitate p̄cepti. l. iij. sō de honestate cō
sili: nisi forte quātū ex ludo fact' ē locu
pletior: z sibi remāsit de lucro facta p̄p̄
satiōe p̄diti z lucrī. Prima opi. ē securi
or: iō semp' p̄sulēda ē: p̄sertim quantū ad
id qd sibi remāsit de lucro: vī p̄diti: z de
inde alia paulatī z p̄terualla tēpōz put
meli' poterit. Itē tñ ad h' cogēd': nec
nollēti h' facē: q' nō credit sibi necessa
riū ad salutē absolutio denegāda ē. et sic
d p̄suetudine obseruat f̄z 30. an. i. d. c.
clerici officia. Si attraxit ad ludū vicit
ab eo q' attraxit eū: z i loco vbi p̄hibet' ē
talis lud' vt. s. nō tenet restituere illi q'
amisit: q' nō ē dign' recipe: nō tñ p̄t lici
te tenere talit iure positio durate: s̄z te
net illud i elemosynas dare s̄m tbo sa
se. q. 32. idē p̄sulerē ē tali iure positio
nō durate: vī ē si vicit vbi tal' ludus nō
ē p̄hibet'. si sup' aliq' re vī facto occurrē
te aliq' opposuit se alteri' op̄inionem af
firmās sic vī sic eē: vī tale qd vēturū fore
īfra certos dies: z alio p̄rit asserēte p̄uē
unt iuicē: vt ille c' opi. sa respiret. c. du
catos ab altero lucrare. Tale lucrū ē tur
pe z illicitū p̄cedēs ex avaricia. z vī hñ
situdinē aliquaz ad ludū ex eo q' subij
cū futuro euētui si tñ tenet' necessario
restituē: s̄z d̄z de p̄silio paupib' erogari.
ar. i. 4. q. 5. nō sane. si q̄sivit lucrū. p̄aliq'
turpitudine: puta meretricio vītra mor
tale p̄ctū lucrū d̄z paupib' erogari: nō

De necessitate s3 de pñlio fm tho. 2a
2e. q. 32. Idē vñ de acqñto ex adulterio
fm 2donal. i. s3. l3 qdā dicāt q d3 dari
 ei i cuiñ iuriā datū est. i. marito si vxor
 ei adulteriū pñmit vñ cōtrario. s3 pñm
 veri? credo. si acqñuit aliqd p torneamē
 ta l3 mortali? peccauerit: z debeat acqñ
 tñ erogare paupib3: nñ tñ ad b3 d3 necessi
 tate tenet fm **Ri. in. 4. di. 24. ar. 2.** si
 dieb3 festiuis lucrāt? scribēdo vñ aliud
 manuale faciendo. **Mā** vñtra pñm d3 il
 lud lucrū paupib3 erogare: vt qdā dicūt
 l3 hoc nō vñ poti3 de pñlio q de pcepto.
 si tpe messū vel vindemiāz emit bladū
 vinū vñ fructū vt alio tpe vñdat cari3: nō
 exis tal rei negociator: nec vñla alia ne
 cessitate vñ vñtilitate pñsata: sed vt cōgre
 get: ita q ceteri cogāt ab eo emere z tpe
 possit ad libitū vendere mortali? pecca
 uit: non tñ tenet bñmōi lucrū restituere
 certis pñonis s3 d3 paupib3 erogari fm
Ray. s3 b3. vñ ē d3 pñlio s3 **2uil.** nisi ex
 tali ēptiōe aliq forēt dñificati. qd pñabi
 lit extimare vñ qñ notabilē quātitatē re
 spectu loci emisset. Idē de his q emunt
 monetas vñ alias res vt caritātē iducāt.
In iusta retentio.

Si sciēt z aio retinēdi retinet ea q re
 stituē tenet mortale est. si bñs supflua q
 ad sustentationē nāe ipñi3 z familie sue et
 nō subuenit prio idigēti cui iminēt pñ
 bilia signa extreme necessitatē: mortali?
 peccauit s3 **Ri. i. 4. di. 15.** si b3 supflui
 q ad nāz z decētiā stat3 sui z nō subuenit
 bñti cōez idigētiā artā z extremā: nec di
 spōit al3 eq bñ dispēsare bona sua mor
 tali? peccauit. z si nō pñ oib3 ceteris pari
 b3 magis idigētib3 subuenire tenet s3
 e idē. **2o. sco.** ibidē z latius de b3 loqñ. si
 al3 i qb3 potuit nō fuit liberal? erga pau
 peres z idigētes: vñ subuenire tardauit
 seu exaspauit eos. vñ ē nimis supflua
 seu deliciosa sine vigēti cā qñtuātibus z
 male vñtētib3 elemosynas mīstrauit pec
 catū veniale ē. si pducēs aliqū opariū i
 op3 vñ mīsteriū quodcūq3 notabil? puo
 pñcio pduxit vñ mercedē op3 ei dare mī
 tū distulit cū potuit. seu de cōuēto pñcio

defalcavit. aut loco pecunie debite sibi
 res dedit q3 oportuit eū vñdē cūz pñta
 i oib3 his vñtra pñm tenet ad omne dā
 nū quod pertulit.

Inordinata affectio.

Si appetitu pñpleto appetiuit al? enñ
 ita iordinate q si facultas adesset ope cō
 pleret ēt cū dei offensa: mortale ē. Si iu
 ste acqñita ita iordinate diligit vt eis in
 bereat vt fini: cui3 signū ē sine ea pderet
 par3 ē facere pñtra dei vel ecclesie pceptū:
 mortale est: cū pponat creaturā creatori
 al3 veniale ē. Si pñdgalit expendit sub
 stantiā suā in edificijs supfluos. eqñtatu
 ris. cōuiujs deliciofis. z frequentib3 or
 namētis z bñmōi mortale ē si fuerit nota
 bilis excessus vñtra pñditionē status sui
 al3 in modico est veniale.

Dictio de quinq3 peccatis spirituali
bus nñc dicēdū ē de duobus carnalib3.

Et pmo de gula.

Vñla que fm **Aug.** est imodera
 ta cibi et potus auaritia ex suo
 genere veniale est. z fm **greg. b3**
 z. filias. s. seculitātē multiloquū. In
 eptā leticiā. In ebrietatē mentis. In
 mundiciā. In strimargiā z ebrietatē. z
 peccatur per eam quinq3 modis in hoc
 versu pñtens. **P**re. pñpere. laute. nimis
 ardentē. studiose. De quibus sic pñt
 interrogari. Primo si horā comedendi si
 ne causa rationabili pñuenit: veniale ē ex
 cepto in diebus ieiunij pcepti: tñ enīz
 notabiliter horam pñuenire sine causa
 mortale est de cō. di. i. solent. **2o.** **Ri. i.**
4. di. 15. ar. 3. q. 8. si comedit vel bibit ni
 mis laute excedens mēsūram sue pñple
 xionis in quantitate cibi z potus: nāz si
 hoc facit pñpter appetitū veniale ē. si vñ
 aduertenter z ex certa scientia se nimis
 ingurgitat: sicut a plerisq3 fit i carnis pñ
 uio mortale est z notat arch. in. c. Qua
 dragesima. di. 4. Si nimis ardentē et
 festinanter comedit: si hoc facit solo ap
 petitu cibi necessari? lic3 habeat delecta
 tionem et voluptatem in cibo veniale
 est. Sed si ex hoc paratus esset trans
 gredi pñceptum dei vel ecclesie: puta

d z

absqz necessitate soluere ieiunium vel comedere carnes tpe phibito vt satisfaceret gula delectatiōi mortale ē. si. n. vsus ciboru s3 pcupiscētia i vicio ē. Si nimis studiose cibaria z vina p̄ciosa q̄siuit z preparauit: vt cū varijs saporibz z diuersis modis. **M**a si circa hoc posuit finē suū non p̄cedo exp̄sis vltra p̄ditionē suā: nec laboribz aliorz vt satisfaciāt dilectatiōi gula mortale ē. al3 veniale. Si pp gulā sciēt vsus ē cibo notabiliter nociuo ex quo verisimilit̄ credidit incurrē magnā lesiōnē corp̄is mortale v̄. si comedit carnes i q̄dragesima v̄ alij ecclesie ieiunij v̄ sextis feriis aut sabbato p̄ totū annū nō vigēte cā infirmitatē: vel de p̄silio medici peccauit mortalit̄. si bibit vsqz ad ebrietatē: aduertēs nimietatē v̄ potētā vini sufficētē ad iebriandū v̄ de hoc dubitās p̄bilit̄ peccauit mortalit̄ fm̄ tbo. Pa. Pe. q. 150. Idē si ebrietas sit frequēs vel assidua. z s. di. criminis. si idurit aduertēt aliquē vt se iebriaret sollicitādo eū ad bibēdū: vel ponēdo sal in vino ad hūc finē mortalit̄ peccauit. si ē cā medicie corporalis iebriauit aliquē vel psuasit ad b̄ mortalit̄ peccauit ex de pe. z re. cū infirmitas Si idurit vel psuasit aliquē vt absqz rōnabili cā frangeret ieiunium ecclesie: mortalit̄ peccauit. Si tabernas sine rōnabili cā v̄ cōiūta dissoluta frequentauit d̄ facili p̄ ibi ēē mortale. Si ex nimia repletiōe prupit i sba ociosa z scurilia seu inania: veniale ē. si habuit ineptā leticiā. i. lasciuia carnis demonstrauit i mēte p̄ gestā corp̄is extrinseca iordinata: vt solet fieri in iocis z choreis q̄ semp sūt cū mortali in. s. casibz. **P**rimo cū sūt ex libidine scdō cū sūt i ecclesijs z locis deo dicatis qz q̄si sacrilegiū ē. Tertio cū sūt a clericis v̄ religiosis cū mulieribz rōe scādali. Quarto cū sūt cū rāta inani gloria qz ibi p̄stituit finis. Quinto qn̄ tales chorizātes nō curāt d̄ scādalo pximi inducti uo ē ad lasciuiaz mortalis culpe. **E**ddē fm̄ Buil. chorizātē d̄ p̄suetudine s3 nō faciat corrupta intētiōe peccare mortalit̄. si ex nimia repletiōe accidit ei i som-

nis imūditia seu pollutiō p̄ter intētiōē veniale ē. si s3 hac intētiōe p̄ncipaliter se repleuit. s. haberet pollutionē siue in somnis siue i vigilia mortalit̄ peccauit. ēt si cā sanitatē fecerit. **P**dot tñ pollutiō p̄tingere in vigilia absqz mortali si p̄tingat sine p̄curatiōe p̄et volūtātē.

De luxuria.

Luxuria q̄ ex gula sepe orit̄ ē iordinat̄ appetit̄ declarationis venere: z ex suo genere ē mortale qz s̄ illd̄ p̄ceptū ē. **N**ō mechaaberis exo. zo. z septē mōis distinguit. **P**rimo mōdē cū pcupiscētia carnis cōsistit solū in p̄mo motu: z hoc ē veniale. **S**ecūdu ē cū sequit̄ cōsensu i dilectatiōe s3 nō in op̄: et hoc ē mortalit̄. **T**ertio cū p̄sentit̄ ē in op̄ siue ad actū veniat siue nō: z sic itē ē mortale. **Q**uarto ē cū pcupiscētia tenet non solū corde sed ēt pascit̄ visu. matt. 5. q̄ viderit. z de his oibz dictū est s. p̄ceptis. 6. z 9. z sic hoc restat iterogare solū d̄ duobz vltimis. s. de colloquio lasciuio z tactu. si quoq̄mō s3bis et colloquijs lasciujs p̄curauit iducē mulierē ad quodcūqz p̄cū carnalē: siue cātiō b̄ siue al3 mortalit̄ peccauit. si litteras scripsit misit portauit v̄ recepit: puocātes ad lasciuia aduertēt: mortalit̄ peccauit. si fecit cātiōes vel sonettas cātauit v̄ legit seu audiuit cū delectatiōe hmoi sba lasciuia turpia z inhonestā ad puocādū se v̄ alios ad lasciuia: mortale ē. si recepit ensemū vel misit ex amore libidinoso mortalit̄ peccauit. si associauit aliquē quē nouit ire ad peccādū vel turpē agēdū: seu ad faciēdū serenatas vel matutinas: mortalit̄ peccauit. **I**dē videt̄ si associauit aliq̄ s mulieres ad choreas z alia spectacula illicita et phibita. si fuit mediator inter aliq̄s ad hmoi turpia p̄lēda: vel posuit aliquos mediatores int̄ se z alios in hmoi turpibz mortalit̄ peccauit. si osculat̄ ē vel āplerat̄ vel alias tetigit aliquā mulierē nō suā: v̄ ēt masculū cū libidinosa delectatiōe: mortalit̄ peccauit: ēt si nō p̄sequat̄ vltērius ad actū turpē fm̄ tbo. Pa. Pe. q. 154. **E**d.

in omnibus p̄dictis oēs theologi. nā ex
q̄ p̄sensit in delectationē carnalē ē p̄ctm̄
mortale: seq̄t q̄ q̄cqd̄ hō agit ex cōsensu
talis delectationis ad hoc vt eā nutriat
vel teneat: vt sūt aspect⁹ tract⁹ p̄plex⁹: li
bidinosa oscula vel q̄cqd̄ ē h̄mōi. totū ē
p̄ctm̄ mortale: z si vno tpe p̄tingūt habē
tur p̄ vno peccato solū: s; tāto grauius
quāto plura h̄mōi occurrūt. si hō diuer
sis tēporib⁹ v̄l interuallis sūt sūt diuer
sa p̄ctā: ideo in h̄mōi interrogandū ē si
gillatim d̄ necessarijs circūstātijs. s. vbi
cōmissum ē p̄ctm̄: qm̄ quotiēs zc.

De septē operibus misericordie spi
ritualibus que in hoc versu p̄tinent.
Cōsule castiga solare remitte ser ora. si
p̄suluit z docuit ignorantē: p̄cipue ad sa
lutē necessaria: vt p̄cepta dei z ecclesie.
articulos fidei z h̄mōi. Mā ad hoc vt te
neri saltē quo ad familiā suā quātū pōt
bono mō. si ipe p̄dicta neglexit addiscē
z ad p̄dicationē ire p̄cipue ex t̄is idiota
mortale videt. Mā talitū ignorātia ne
minē excusat. i. q. 4. s. notādū. si fuit ne
gligens ad correctionē fraternā cū tene
ret. s. d̄ p̄cto occulto mortali: z sparet in
de cōmēdationē fratris. nā eo cāu omittē
do eā oīo mortali peccauit. sec⁹ at si tar
dauit p̄ maiori oportunitate. Si nō ser
uauit ordinē euāgelicū in fraterna cor
rectione: aut corrigēdo nimis asperere: vel lo
co z tpe indebito p̄t eē mortale z veniale
iuxta excessum. si tpe infirmitatē negle
xit. p̄curare sibi z familie sue sacramēta
ecclesie: z si q̄s absq; eis ex sua negligē
tia vel dilatiōe defunct⁹ est: p̄cipue p̄les
sine baptismo mortale videt. si fuit du
rus z tard⁹ iniurias remittere qm̄ debu
it. vide sup. Ira. Si quātū licuit tollera
uit malos z p̄sequētes nā z p̄ditione ru
des moribus z cōuersatione insolētes.
Mā i b⁹ p̄sistit oīs p̄fectio. Jacobi p̄mo
Si orant p̄ salute oīus put tenet. Mā
q̄libet de necessitate d̄z orare p̄mo p̄ sa
lute. p̄p̄ia s̄m L̄hyso. z. p̄iustis vt in
dei grā p̄seuerent z saluent Jac. v. orate
p̄ inuicē vt saluemini. Tertio p̄ pecca
torib⁹ et inimicis p̄p̄iis vt pueriāt. nā

q̄libz in cōi saltē tenet orare p̄ inimicis.
Matt. 7. al's q̄ excluderet eos a cōi ora
tiōe mortali peccaret s̄m doc. Quarto
p̄ defunctis q̄ sūt in purgatoria vt a pe
nis citius liberet: z cū beatīs visione di
uina fruant. z. Macha. 12.

De septē opib⁹ misericordie corporali
bus q̄ in hoc versu p̄tinent.

Alito. poto. cibo. redimo. tego. colligo
p̄do. Pro horz declaratiōe sciēdū q̄ bec
mie opa sunt oib⁹ tanq̄ obligatoria: z ca
dūt sub p̄cepto de dilectionē p̄imi. ad
cui⁹ p̄ceptū dilectionē p̄tinet vt nō dili
gam⁹ t̄m h̄bo neq; linguis s; ope z veri
tate p̄ris. Jo. 3. z q̄ vnusq; alteri faci
at qd̄ sibi ab altero vult fieri. Matt. 3. q̄
cūq; vult zc. s; qm̄ h⁹ p̄ceptū ē affirma
tiuū. iō s; obliget sp̄ non tñ ad sp̄ s; p̄ lo
co z tpe iux qd̄ erigit rō z ordo charitatē
q̄ vult q̄ exponat corpus. p̄aia. p̄imi z
substātia. p̄ei salute corporali. Poterit
g⁹ sic interrogari. P̄d̄io si exposuit corp⁹
p̄aia. p̄imi essent i piculo d̄natiōis.
exēpli grā. cūz seduceret a fide ab hereti
cis seu infidelib⁹: si potuit cū a tali picu
lo liberare sine piculo. p̄prio. p̄p̄ie aie. s; cū
piculo. p̄p̄ie vite corporalis z si fecit.
mortali peccauit. s; tho. z alios docto
res. si aliqui sciuerit aliquē in extrema
necessitate positū ab oib⁹ derelictū do
lere sitire clamare anxari auxiliū postu
lare et a nemine subueniri: vt sepe solet
euenire tpe pestis: pp̄ qd̄ ipe mētē fragilē
in tāta anxietate posit⁹ z desp̄at⁹ ipatiet
tolerat. Mā hoc cāu cū vniuersalit̄ non
tñ de corpe s; et de ei⁹ aia dubitet q̄libz
talē hominē derelinquens nec subueni
ens: et si tal' eēt suus inimic⁹ capital' ho
micida ē. 86. di. p̄asce. z mortali peccat
cū nō dilgat. p̄imū suū sicut seipm̄
Si sciuerit v̄l viderit aliquē i extrema i
firmitate corporali degētē ab oib⁹ dereli
ctū nō tñ desp̄atū: z si ei succurrerit ore
dulcit p̄solādo z corpe obsequiū quātū
potuit p̄stādo: mortali peccauit: et si ta
lis fuerit inimicus capital' put iustice
ero. z 3. p̄ceptū ē. si videris alinū odiētē
te. i. corpus inimici tuī iacere sub onere

scilicet infirmitatis non pertransibis sz
subleuabis cum eo.

Quo ad substantiam.

Secundo si cu potuit no visitauit infir-
mos vel tribulatos subueniendo eis te-
poralibz subsidijs: vl puidedo eis d me-
dicis z medicinis cu idigeret. Ma ad h^o
tenet qlibet pposse iux modu b inferi^o
annotatu. Et q de substantia no pt subue-
nire studeat: vel dulcibz sibi eos sola-
ri. Ma qnqz meli^o e sibi q datti. ecclesi-
astici. is. si paup e suriet i fitiet cibuz z
potu misit. na ad hoc tenet qlibz cu
pot e si talis paup foret ei amic^o. Ro.
iz. si esurit inimic^o tuus ciba illi. si sitit
potu da illi. z Isa. 58. pcepit. frage esuri-
enti pane tuu. z noie panis itelligit ois
cib^o. sz significat dicit tuu no alieni: qz
elemosyna de alteri substantia facere nil
aliud e q pecti pto addere z de i ad de-
teriora puocare puer. Quod tn no attē-
dunt multi qui potius sinut res in do-
mo putrescere q velint egenis dispesa-
re. si nudu cu potuit vestimeto coopuit
na luc. 3. dicit. Qui bz duas tunicas det
vna no habet i m Jero. p vna tunica i-
telligit vestimetu qd e habet i ei^o fami-
lie necessarium. palia vo tunica intelli-
git cetera q sibi z ei^o familie sut supflua
z de his pcepit Isa. 58. paupere nudum
vestiri ibi. cu vider nudu coopu eu z car-
ne tua ne despereris: qd pceptum male
seruat q multiplices vestes z multifari-
as sericas pcciosas tenet in serineis clau-
sas: nec curat si pauperes laceratis vesti-
bus frigore crucient ptra quos clamat
beat^o Ambro. 47 di. sicuti nudor e ve-
stimentu qd tu recludis z tunica qua in
coclauu pseruas. Si pegrinos in domu
ppria hospitio collegit. Ma ad hoc mlti-
plicit inducimur ex: sanctor. Benef
19. Job. 31. puid ap^o hebre. is. ait Ho-
spitalitate nolite obliuisci. Quia tn ho-
die multi trutani ceretani z latroculi di-
seurrut animaduertendu e diliget ne qn
qz recipiat hospitio lupus pro agno z p
pegrino fur vel latro. na vt inquit Hie-
roni. no minoris criminis e posse deci-

pi q decipe. si captiuos z p debitis car-
ceratos inopes redemit: magnu e opus
misericordie. iz. q. z. Lu redemptor. z p-
pue cu inuiste z sine culpa retinet. Lon-
tra multos crudeles exactores q cu no
pnt pp inopia debitoru suoz sua debita
exigere: delectant eoz cruciatu z corpo-
rali afflictioe: eos et p minimo in carce-
ribz tenetes: z oibz bonis suis spoliates
qd e valde detestabile z graue pecti. nec
licet quacuqz ca debitori inopi auferre
vestimenta a dorso seu a lecto: z quibz ne-
cessario ipse vtit z vxor z filij eius. Exo.
xxij. nec ptra hoc valet vlla lex vel pue-
tudo: qz foret cotra lege dei. jfacit adh^o
ex de solutioibz. Doard^o. z ibi p doct.
Si sepultura mortuis exhibuit pcpue
cu nemo ali^o adesset: qd faceret vt qn
qz solet ptingere tpe pestis. Ma z b^o nu-
merat int opa mie. Ma aut vt sciat qn
qs ex pcepto teneat subuenire z elimo-
syna facere indigeti duo psideranda sut
s. facultas habet: z mia indigetis. si igit
qs bz aliqd supfluu vltra id qd e necessa-
riu sustentatiōi nae pprie ac familie sue. z
no subuenit existeti i extrēa necessitate
s. qn appent pbabilis signa extrema ne-
cessitat: future: z hoc ipe nouit mortalit^o
peccat sz tbo. Iki. z durā. i. 4. di. is. z be-
ri. i qlibz. De necessario vo ad sustentati-
onē nae pprie z familie sue. s. sine q non
pt viuere ipe z ipsius familia. neo tenet
dare elemosyna sz tbo. ri. z durā. obi. s.
qz eet s ordine charitat: z psequer pecti
nisi qs daret alicui psone vltiori ecclie
vl rei publice q se vl familiā suā: z ideo
subtrahit sibi de necessario vite vt illi^o
vita pseruet. Ad hoc tn no tenet ex p-
pto. si qs bz aliqd supfluu nae sustentati-
onē necessarii tn decetie stat: de tali ne-
cessario tenet ex pcepto dare elemosy-
na z subuenire prio: si tn existeti i extrēa
necessitate: sz et existeti i arta si imineat
signa pbabilis extreme egestat: vt vt in
nuē illd. i. Jo. 3. q habuerit subas hui^o se-
culi z viderit frem suu necessitatē hie. z
clauserit viscera sua ab eo quō charitas
dei manet i illo q vt sonare si solū de ex

trema s3 et d notabili z verecūda necessi-
tate pīde luc. xi. dī. qđ sup ē date elemo-
s pias. z h. t3. t3. i. z durā. s3 tho fa se. q.
32. dicit hoc eē nō de pcepto s3 de pīlio
cui? dicit nō vī bñ tutū sed posset forte
saluari qñ dā elemosyna d tali necessi-
rio pdecētie pprii stat? q pp ei carētiā
cederet ei ad magnū dānū z pīculū cor-
poris z aīe. si h3 aliqd supflū vtriq3 ne-
cessitati. s. nāe z pprii stat? pdecētie. z nō
subuenit magnas necessitates z miseri-
as patientib? z si nō extremas nec mul-
tū artas sibi notas s3m durā. pctm ē.

De interrogatiōib? pīnētib? spālī ad
statū officiū vī pīditiōz cuiuslib? pīnētī.

Titulus quart? Et pmo ab ipuberi-
bus z puberibus vtriusq3 sexus.

Capitulum pīmum.

It notādū pītelligētia dicēdoz
in h. caplo q tam puer q puella
pnt peccare mortalit a septēnio
sup: cū tūc sint dolicipaces: vt no. doct.
et de delict. pue. c. i. Si g. interrogari pnt
de iurascriptis: nō tñ qlibet de oib? s3 p
ut etas ferus vel pīnētis pīditiō reqūe-
rit. Pmo si scit formā pīnētī. s. pīteor
deo omnipotēti zc. Si nī. tūc maria.
Decē pcepta decalogi. z symboloz apo-
stolor: z credit ea q i eo pīnēt: z si nescit
doceat ea vī saltem inīūgat q addiscat.
Deinde dicto pīteor: vt sup. Cōfessor i
terroget eū a quāto tpe citra nō ē pīf-
sus: z si pīfessus ē integre singulis ānis
sicut tenet qlibet a septēnio. s. z si fecit
pnias sibi inīūctā. Deinde iducat eū ad
pīnētīdū p seipm oīa pētā sua q recolit se
pīnētīssē a pīfessōe pīcedētī citra: quo fa-
cto pīfessor supplēdo q omisit interroget
si audiuit missā integrā in festis pcepti
sicut tenet. de cō. di. i. oēs. z c. missas. z
si ibi stetit honeste reuerent z sine strepi-
tu sicut decet. si tñ phibit? eēt a supiore
suo vt a patre vel matre: vt sepe pīngit
puellis nobilit? excusari a pētō ex quo p
eū nō remāsit: s3 q eū vel eā sine rationa-
bili cā phibuit mortalit peccauit. Si ad
pīdicatiōes z diuina officia cū potuit li-
bent? prexit: z si nō inducat vt in futurū

quātū ē possibile pīgat: q nī potest tali-
bus vīlibus suaderi. s3 pīp sesti fere to-
tus occupauit in ludis iocis z vanis: qz
pctm ē z pītra doctrinā aplī. col. 3. si pla-
citauit in ecclesijs et locis sacris vel ibi
aliqd inhoneste egit: qz phibitū ē de i-
mu. ec. decet. li. 6. z in cle. grauī. de cele.
mis. si excōicatus fuit: puta quia pcussit
clericū. Itā si hoc fecit aīo irato vī in iu-
riādi a septēnio sup excōicatus ē cī. co.
c. i. z si iniuria leuis est z modica poterit
absolui ab epō suo cī. e. puenit. Et simi-
liter si fuerit grauīs sed ante pubertatē
et si post pubertatem de hoc postulet ab-
solui extra eo. c. si. si vō fuit grauīs vel
enormis z post pubertatē: z qui pcussit
est masculus absolutio pape reseruatur
si vō femina percussit absolui poterit
ab epō indistincte extra eo. mulieres. z
c. ea noscīt. z c. qūis. si scienter pīcipa-
uit cum excōicatis: qz si pīcipauit in cri-
mine vī post q monitus fuit ne pīcipa-
ret vel pīcipauit in sacramētis seu diui-
nis: vel etiam in pīpētī ecclesiastice di-
scipline mortalit peccauit vt notat tho.
z Ricar. i. 4. di. 18. alī participatio sim-
plex est veniale vel nullum peccatus in
multis casibus. Super his tamen que-
dam innouata sunt per consiliū basilī-
ense que habēt in supplemento. Cle-
ricus. 3. in si. si fuit aliquando excōmu-
nicatus a iudice: puta pro contumacia.
furto. dāno īfecto. z hīdī. nā regularit
absolui oz ab excōicatore facta pī: satisf-
factiōe si pī. si īgressus est aliqd monaste-
riū sciēs eē phibitū: īgrediētēs eē excōi-
catis. nā talis nō poterit absolui nisi d
auctoritate episcopi si monasterium est
sub eius cura. si vō monasterium est oz
dinis sancte clare absolutio reseruatur
pape. si est ordinis predicatorum requi-
rit auctoritas generalis eiusdē ordinis.
Si vō ignoranter intrauit et non ma-
la intentione videtur excusari: nec fue-
rit ignorantia crassa vel supina. de con-
stitū. Ut animarum. libro. 6. Sed si
intrauit causa male agendi. licz habue-
rit iustam causam ignorandi credo q in

cedit fm pe. de palu. si iurauit piurauit
 vel sciēt mētiri p̄sueuit vide sub p̄cepto
 z. 2. 8. Si blasphemauit deū sanctos v̄l
 aliā creaturā. Nā hoc ē in ipubere pōt
 eē mortale vt dicit greg. in. 4. dialogor
 Si vouit votū abstinentie z p̄grinatiois
 z h̄mōi. de hoc habet. s. p̄cepto. z. Si
 q̄s vo. si p̄tinetie vel religiois emisit añ
 annos pubertati. lz si h̄z v̄sū rōis quātū
 ē in se obliget ex voto suo: poterit tñ re
 uocari a p̄re vel tutore. Si v̄o ānos pu
 bertatis excedat obligat. nec poterit re
 uocari. fm tho. 2a 2e. q. ultia. Idē dico
 si puber sp̄ōte intrat monasteriū: q̄ si po
 terit exire. zo. q. i. sicut q̄ ē. q. z. puella.
 Si v̄o ipubes intrat p se z auctoritate. p
 pria: p̄t extrahi a parētibz vel tutore. d. c.
 puella. z si p̄t z m̄i discreparet i volūtate
 z v̄n^o vellet renocare alē nō qd agēdū sit
 vide dñm 2m. de bu. plene in. c. si q̄s. d
 regula. si v̄o ab alio ponit i monasterio
 z ipe n̄ p̄sēt p̄t egredi qñ voluerit. zo.
 q. i. puella. z. q. 3. c. p̄ns. si v̄o p̄sentit nec
 ipe p̄t exire nec parētes renocare añ eta
 tē legitimā: q̄ qd semel placuit āpli^o dis
 placere nō p̄t. lz quācito puenit ad le
 gitimā etatē p̄t egredi. d. c. p̄ns. z ex d̄ re
 gula. cū sim^o: n̄h faciat p̄fessionē tacitā
 vel exp̄ssā. de regula. c. i. li. 6. Idēc oīa
 no. gl. zo. q. i. in pn. z do. 2m. de bu. vbi
 s. si al̄s quoquomō sit religioi obligat^o
 p̄fessionē tacitā vel exp̄ssā in genere v̄l
 in sp̄e vide h̄ infra. c. t. c. z. si pentes bono
 rauit z in eorū necessitatibz seu infirmita
 tibz seruiuit z subuenit: p̄cipue cū ipe lu
 crosus foret z ip̄i indigerēt. nā ad hoc te
 net vide. s. p̄cepto. 4. Si pentibz obedī
 uit. nā fm alex. de al. in. 3. p̄te sū. sup. q̄r
 to p̄cepto fili^o tenet obedire p̄i in oibz
 p̄babilibz p̄tinetibz ad necessitatē vel vti
 litatē rei familiaris z disciplināz bonorū
 morū. s. ad salutē necessariorū. In ceteris
 v̄o nō tenet. z sic itelligit illud col. 3. si
 lii obedite pentibz v̄is p̄ oīa. si fuit iobe
 diēs z p̄tumar p̄ceptorū seu ingro suo v̄l
 al̄s fuit i schol̄ insolēs rixosus z p̄tume
 liosus erga mḡm vel socios p̄t eē mor
 tale z veniale fm quantitatē excessus. si

fuit supbus z malitiosus: z ideo p̄tēpfit
 correctiōes mḡi vel maiorū vt hodie fa
 ciūt multi. si fuit malorū reportator: p̄tra
 illud ecclesiastici. 19. Audisti verbis ad
 uersus primū tuū. si p̄moriat i te detra
 xit seu detractores libēter audiuit vide
 z. p̄cepto. 8. si inuidus z gulosus seu in
 victu inordinat^o fuit. s. 2ula. Si ioco
 se aliqñ ip̄ortune molestauit aliqñ: lapī
 des niuē z h̄mōi. p̄ficiendo. Nā tales lu
 di nō sūt sine culpa z piculo ex de homi.
 exhibitā. si studuit sciētis p̄bitis v̄l li
 bris illicitis z inhonestis z q̄b^o. Si lufit ad
 carticellas aleas z h̄mōi fortune ludos
 vide. s. 2uaricia. Si p̄cussit vel vul
 nerauit aliqñem aut quoquomō a casu
 aut volūtarie occidit de hoc. s. p̄cepto.
 5. si semetipm mortis piculo temere ex
 posuit: puta notando in locis piculosis
 cū nāe sciret: vel eq̄tādo seu currere faci
 endo eq̄s p̄rauos z h̄mōi mortale videt
 si aliqñ furtū fecit: seu bona pentūz aut
 frat̄z suorū occulte distraxit seu al̄s dila
 pidauit z male p̄sūpfit: nā si ē notabile q̄
 abstulit mortalit^o peccauit z eis ad resti
 tutionē tenet nisi p̄t ei remitteret. si ali
 qñ abstulit fruct^o p̄cipue in magna quā
 titate in agris vineis seu pomerijs alio
 rū p̄tra eorū voluntatē: aut al̄s pp h̄mōi
 auferēdos dānū intulit notabile: puta
 sepes frāgēdo z h̄mōi: nā furtū cōmisit
 mortalit^o peccauit: z ad restitutionē tene
 tur. sec^o si qd modici valoris abstulit nec
 aīo dānificādi fm tho. si venator extitit
 z exposuit se piculo mortis: vel magnū
 t̄ps festi in hoc expēdit seu sata aliorū de
 uastauit p̄t eē mortale z tenet ad restitu
 tionē. si ē qd notabile nisi p̄babilis crede
 ret illos p̄missuros. si quoquomō car
 nalit^o peccauit p̄ seipm aut cū alijs mari
 b^o vel feminis z quo mō. Nā in b^o etas
 anticipat ex de despō. ipu. c. de illis. In
 h̄mōi tñ z in sequētibus p̄fessor: pruden
 ter se habeat ne inocēs qd ignorat addi
 scat: nec tñ oculis claus^o p̄transeat: cū in
 his bec etas soleat multiplici^o inuolui. si
 cū meretrice peccauit publica v̄l nō pu
 blica mortaliter sp̄ peccauit. 3i. q. 4. me

refrices. Si p[ro]cubinā tenuit v[est]is: et si pu-
blice v[est]is occulte sp[irit]us in p[ec]c[ati]o[n]e mortali. iō n[on]
ē absoluedus nisi p[ri]us eā licentiet: peni-
tus ab eo. Si fuit aliq[ui] p[ro]locap[er]is ali-
qua muliere nubile p[ro]iugata aut vidua l[ib]e-
r[um] plurib[us]. et quāto t[em]p[or]e: si p[ro]secut[us] est eā
per plateas sepius p[ro]tationē ei[us] circūe-
do. nā sine ei[us] scādalo et alio[rum] mortalit[er]
peccauit toties quoties hoc fecit. Si i[n]
eccl[esi]is p[er] plateas post eā de ambulando
impudice resperit: seu al[iter] actitauit pu-
blice et p[ri]pue t[em]p[or]e missar[um] et diuinor[um] offi-
cior[um] q[uo]d cedit ad maximū dei contēptu[m]
mortaliter peccauit vt supra. Si eā ver-
bis litteris aut n[on]it[er]is: seu pollicitatō[n]i-
bus ad eius p[er]sensu[m] induxit: mortaliter
peccauit vt supra. Si nocturnis vel di-
urnis t[em]p[or]ibus solus vel comitatus sine
armis v[est]is armis cōtra p[ro]hibitiōez do-
minor[um] iuit: et hac intētiōe fecit serenatas
cū sono v[est]is cātū et cū scādalo eius v[est]is alio-
rū mortali[ter] peccauit vt supra. Si aliquā-
do p[ro]p[ter] hoc cōcepit odii erga aliq[ui] eā
de diligeret et sollicitar[um]: quā: ipse: et si q[ui]
finit ip[s]s offendere et q[ui]liter mortalit[er] pec-
cauit vt supra. Si hac de cā piculo mor-
tis se vel aliū aliq[ui] exposuit eūdo p[ro]lo-
ca piculosa: aut vbi si reperit[ur] fuisset de
facili occisus fuisset. Et forte ē occasio
mortis mulieris extitisset: mortaliter:
peccauit vt supra. Si aliq[ui] cū ea de ipu-
dicis colloquiū hūit: castas: honestas et
religiosas p[er]sonas de testādo: aut ē ei[us]
vix sibi exorsus reddē studēdo: mortali[ter]
peccauit vt supra. Si vt eā ad p[er]t[ra]m car-
nis inclinar[et] se falso iactauit: v[est]is ē se
aliq[ui] carnali cognouisse v[est]is aliq[ui]d h[uius]m[od]i
inhonestū egisse: mortali[ter] peccauit et ad
restitutio[n]em fame tenet. Si p[er]sonam
noiauit falsas calūniā ei[us] ponēdo vt su-
pra p[re]cepto. 8. Si vt eā ad tact[us] oscula. et
āplexus facili[ter] iducē. v[est]is se ab eo carnali
cognosci p[er]mittit sp[irit]ualia cū ea p[er]xit: vel
p[er]trahē pollicitus ē: vltra mortale p[er]t[ra]m
tenet vt supra p[re]cepto. 6. et infra. c. se. Et
durā. dicit. Dis cōcupia actus affat[us] v[est]is
aspect[us] et h[uius]m[od]i hac de cā intētiōe delibe-
rata fact[us] mortale ē: vt p[er] supra in p[ec]c[ati]o

luxurie in fine: vbi ē h[uius]m[od]i plura de q[ui]bus
si videbitur poterit h[ic] interrogari. et
supra p[re]cepto. 6. et 9. Si donaria hac itē-
tiōe corrupta dedit v[est]is accepit vltra mor-
tale et sic accepta de p[ro]filio dare pauperi-
bus: q[ui] ē turpe lucrū. Si p[ro]p[ter] hoc fecit ex-
pensas i[n] p[ro]p[ri]is testis et h[uius]m[od]i mortali[ter]
peccauit. Si vt habili[ter] cū mulieribus
posset loqui se aliq[ui] veste trāsformauit
mortali[ter] peccauit: et p[ri]pue veste mulie-
ri q[ui] p[ro]hibiti ē. 30. di. si qua mulier. Si
vero veste monachali v[est]is religiosa p[ro]hi-
betur s[ic] et grauiter puniri et ex. de vi.
et ho. cleri. Lū decorē. Et si h[uius]m[od]i i[n] socium
religiosi sub seculari h[uius]m[od]i transformā-
tū excōicat[ur] ē ip[s]e cū eo ex ne cle. v[est]is mo.
vt piculosa li. 6. Si p[ro]fueuit giroagari
solus v[est]is comitat[ur] p[er] plateas aliq[ui] lasciuia
intētiōe: puta oblectandi se ex aspectu
mulier[um]: v[est]is itētiōe l[ib]e[ri] ad sui p[ro]cu-
piscētiā q[uo]mō eas nutibus aut v[est]is
q[ui] in his oib[us] et h[uius]m[od]i sp[irit]us mortale vt su-
pra fm durā. Si p[ro]fueuit inē vanos et la-
sciuos iuuenes. peccat se habē et facili[ter].
dalijs oblectare et al[iter] i[n]solēnter se hēre
et socijs p[ro]tumentas i[n]ferre et ad malū inci-
tare vel aiare: q[ui] mortale p[er]t[ra]m ē si hec in-
tētiōe deliberata v[est]is ex p[ro]fuetudine fiat
Si puella nubilis fuerit. Vltra multa
de p[re]dictis q[ui] ē ad eius statū et p[ro]ditionez
p[er]tinent p[ot]est interrogari. Si aliq[ui] iuit ad
spectacula vel choreas aut ad maiuma.
i. cātlenas q[ui] solēt fieri i[n] lōbardia in pla-
teis et v[est]is publicis cū magna i[n]solentia
et lasciuia: et qua itētiōe ad h[uius]m[od]i iuit: et
si cātlenis nomē dei v[est]is s[an]ctōr[um] inter mi-
scuit: vel aliud turpe seu i[n] honestū egit
Nā si sit dolicapax et hoc corrupta intē-
tiōe fecerit mortali[ter] peccauit. Si v[est]is sit
fucis aut alijs vanis ornatib[us] et illicitis.
de hoc infra. c. se. Si h[uius]m[od]i p[ri]maz tonsuras
vel quattuor: or. mi. interroget q[ui] ordina-
tus fuit. nā an[te] septēniū nō l[ib]e[ri] ex de p[re]b[en]d[is].
Sup inordinata. et no. 30. 2. in. i. c. h. e.
de Kap. sup v[est]is bo. Etatē. b[is] t[em]p[or]e nō tenet
ad horas canonicas vt nota. glo. in cle.
Grani de cele. mis. Sed si vult clerica
li p[ri]uilegio gaudere o[mn]i deferre rasuram

in modū corde tōsurā z bñtū honestum
 vt ibi z in cle. Qm̄ de vi. z ho. cle. Et ge-
 mi. e. ti. Clerici. z. li. 6. dic. Nec sufficē
 vñ portare vñ sine altero. Si ē bñficiā
 t. Mā si ē septēnis aut maior idone⁹ re-
 putat p̄moueri: z bñficio simplici inti-
 tulari vt no. in. d. c. Sup inordinata. z
 in. d. c. si eo. z ibi p̄ Joan. 2m. z p̄ Archi.
 Qd̄ vñ ē si rite bñficiū bñt z mō debi-
 to nec simoniace z cū intētiōe clericādi.
 als nō. Ante vñ septēniū nō oꝝ p̄moue-
 ri: qz tūc ibabilis ē ad ordines minores
 puer. Ad bñficiū vñ curatū puer ibabil
 reputat. i. q. 5. Pueri. z ad canonici et p̄
 bēdā ex de pben. c. si. z multo magis ad
 p̄sonatū vñ dignitatē. Ad pensione vñ q̄
 dat p̄p̄ patrociniū d̄fessionē puer n̄ ē ido-
 neus vt no. do. 2m. de bu. in. d. c. super
 inordinata. Laſt tñ bñficiat⁹: z si bñficiū
 sit simplex rurale z nō cōpetēs tenet di-
 cere horas canōicas ex de cele. mis. c. i.
 z ibi p̄ glo. z doc. Idē notat Joā. de lig.
 z Jo. de Imo in cle. i. e. ti. Ubi ē dictū
 qd̄ in minorib⁹ bñficiat⁹ absēs occasiōe
 studii vñ als ex cā rōnabil excusat ab ho-
 ris dicēdis: si tñ in ecclia faciat dici per
 aliū. Ab. si. sentit p̄riū in dicto. c. i. z si n̄
 dicit p̄ se horas nec p̄ aliū dici faciat vñ
 tra p̄ctū tenet ad fructū p̄ceptoꝝ resti-
 tutiōem fm̄ Arch. 44. di. c. i. z notat ge-
 mi. c. si. de rescriptis. li. 6.

Ad piugatis z curam rei familiaris ha-
 bentibus. Caplm̄ scdm̄.

Ho declaratiōe ifra dicēdorum
 circa piugatos: sciēdū qd̄. iz. sūt
 qñ solū ipediunt: s̄ ēt dirimunt
 m̄rimoniū iā d̄ctū vt i bis d̄fibi⁹ p̄tinet.
 Error. Cōditio. Votū. Cognatio. Cri-
 mē. Cult⁹. Disputas. Vis. Ordo. Liga-
 men. Inonestas. Si sis affinis. si forte
 coire neq̄bis. Nec sociādo vetāt. cō-
 nubia iſcta retrāctāt. Duo vñ sūt que
 ipediūt s̄ nō dirimūt: d̄q̄b⁹ extāt. Ver-
 sus. Ecclie vetitū: nec n̄ tps feriatū. Im-
 peditū fieri: p̄mittit scā teneri. Ubi nō
 q̄ ex d̄dict⁹ ipediuntis quorūdā trans-
 gressio obligat ad mortale vt sūt ea d̄q̄b⁹
 m̄rimoniū d̄bi phibet. Quedā sūt q̄rū

transgressio si solū obligat ad mortle scā
 ēt ipō scō maioris excōis vinculo ple-
 ctit. vt i cle. eos d̄ p̄sā. z aff. vbi notat qz
 sciēt d̄bētes m̄rimoniū i d̄dib⁹ phibitis.
 s. p̄sanguinitatē vñ affinitatē: cū moiali cū
 p̄fessis tacite l'exp̄sse religiones appro-
 batā. vñ cū cllico i sacris p̄stituto ipō scō
 excōicatiōez icurrūt. nec p̄nt absolui ni
 si p̄ ab inuicē sepeñt. Et oēs p̄ticipes
 p̄sulētes sciēt p̄sentietes auxiliātes vel
 fauētes i b⁹ eandē sniam icurrūt vt ibi.
 Poterūt igr̄ circa b̄ fieri i interrogatiōes
 pl⁹ z min⁹ a d̄b⁹ videbit. Primo si p̄rit
 sciēt m̄rimoniū i aliq̄ cāu phibito: qz
 mortle p̄ctū ē vt supra nisi ignorātia sa-
 cti. phabilis si affectata excusaret: puta
 qz d̄bētes ignorabāt se p̄sanguinos vel
 affines. sec⁹ de ignorātia iuris: puta q̄a
 sciebāt iter eos d̄dū s̄ nō putabāt d̄dū
 eē phibitū. Et si alt̄ eoz tñ b̄ sciebāt: ille
 solus erit ligat⁹ vt no. glo. in. d. cle. eos
 Et vñ breuif̄ hēatur aliq̄lis noticia de
 dictis ipediuntis aliq̄d dicit de singl'is.
 Error. Mō ois tñ error ipedit m̄rimoniū
 s̄ error z p̄sone z p̄ditōis nec isti de sui
 nā dirimūt m̄rimoniū. s̄ ex p̄stitutōe
 ecclastica fm̄ Arch. i. 4. di. 30. Exēplum
 p̄sone: cū. s. q̄s p̄bit cū maria credēs esse
 cāterinā: error vñ fortune vñ q̄litat⁹ nō
 impedit. Cōditio. Et itelligit d̄ p̄ditōe
 fuit: exēpli grā. cū q̄s p̄bit cū ācilla cre-
 dēs se d̄bere cū libera vñ ecōuerso. Sec⁹
 si fuus p̄bat cū sua quā credit liberam
 qz m̄rimoniū t̄z: z multo fort⁹ t̄z si p̄bit
 fu⁹ cū libera credēs eā eē suā fm̄ ray-
 tho. z Ann. Votū. Si solēnt votū emi-
 sit castitatis aut religiōis p̄ p̄fessionē
 exp̄ssā l' tacitā factā alicui d̄ religionib⁹
 approbat⁹: tale votū solēne ipedit m̄ri-
 moniū d̄bēdū z dirimit p̄ d̄ct. vt i. c. qd̄
 votū de vo. z vo. redēp. li. 6. idē si votū
 solēnt emisit p̄ susceptiōem sacri ordi-
 nis. Mā z b̄ votū ipedit m̄rimoniū d̄bēdū
 z dirimit p̄ d̄ctū vt i. c. Kursus ex qui
 cle. l' vo. z ultra b̄ in vtroqz cāu incurrit
 snia excōicatiōis vt. s̄. Si p̄rit m̄rimo-
 niū p̄ votū simplex castitatis l' tirande
 religiōis t̄z m̄rimoniū vt i. c. Qd̄ votū

de regla. li. 6. 2. Idē Semi. ibidez z dñs
 2. in. de bu. in. c. Ademinim⁹ ex q̄ cle. vel
 vo. fm tñ Ric. i. 4. di. 38. ar. 7. q. l. p̄rio
 talis peccat mortali 2bēdo. z. p. 2. Actuz
 mīmonitū 2sumado: q̄ adhuc līcītum
 ē sibi nō 2sumare si vlt religionē 2trare
 2ō. 2co. ibidē addēs q̄ ē peccat morta
 liter p. 2sumatōem toties q̄tēs 2bituz
 requit lī reddē teneat exact⁹: siue exiga
 exp̄sse siue 2terptatiue. Nam alr nimis
 onerosuz cēt vroni si oportet sp̄ exp̄sse
 petere. 2ō. 2bo. ibidē. z b. 2a intellige ni
 si fuerit 2sp̄satū aū 2ctū mīmonituz p
 papā de 2bēdo z erigēdo debītū vel p.
 iā 2sumatū p copulā de erigēdo: quā dī
 sp̄satōem pōt ep̄s facere vt no. 2o. an.
 z dñs 2in. d. bu. i. c. Rursus. ex q̄ cleri. l.
 vo. 2idē ē q̄ d. 2rit mīmonitū p. vo
 tū simplex de 2trāda religionē si vxo: p
 mortat tenet 2ter religionē ingredi fm
 2o. mo. z no. 2o. 2in. i. c. q̄d votū d. vo.
 reddē. li. 6. i. noue. z i. mercu. z Semi. ibi
 dē z no. gl. fi. z 7. q. i. 2nuptiaz. z 2rch.
 ibi. Si bñs votū simplex 2trādī religio
 nē 2rit mīmonitū cū alia q̄ ē hz sile vo
 tū simplex. Nam lī mortali peccauerit
 vterqz cū mīmonitū t3: nō obstat quod
 neut possit 2bitū erigere: q̄ pōt vterqz
 reddē. 2mmo si q̄s ēt vouisset aū 2ctuz
 mīmonitū nūq̄ reddere: si vxo: 2tinge
 ret ducē t3 mīmonitū: nec tenet 2uare.
 vt votū no. glo. z 7. q. i. de viduis. ij. et
 2rch. in. c. Qd votū. 2ō. do. 2in. d. bu.
 in. c. dudū. de. puer. cōiu. Cognatio tri
 plex ē. s. sp̄ialis carnalē legal. Quelibz
 hoz ipedit mīmonitū 2bēdū z dirimit
 iā 2ctū vt seq̄. Cognatio sp̄ialis q̄ ē pro
 pinq̄tas pueniēs ex sacramento 2gnatōis
 sp̄ialis: z dī 2ōpatritas z 2bit p. Cathe
 cisimū baptisimū z 2ōfirmatōes q̄ impe
 diūt ac dirimūt mīmonitū vt imediate
 seq̄. Cathecism⁹ q̄ ē instructio qdā susci
 piēde. p̄stēde: obp̄uadoqz fidei catholi
 ce 2itatis: ad quā fides oēs tenet: ipedit
 tñ mīmonitū 2bēdū l3 nō dirimit iam
 2ctū vt i. c. p. cathecismū. de cog. sp̄i. lib.
 6. z ibi p. 2rch. z 2o. 2in. Baptisim⁹.
 Per baptismum 2bit cognatio sp̄ialis

triplici actu. s. baptizando tenēdo z leuā
 do. Primo actu. s. baptizando impedit
 iter baptizantē p̄sbyter⁹ vlt alīū virū et
 baptizatā puellā. 2nt baptizantē mulie
 rem z baptizatum puey. 2nter baptizā
 tē vix z matrē baptizati vel baptizate. in
 ter baptizantē mulierē z patrē baptizati
 vel baptizate. 2nt baptizatū z vxo:em
 viri baptizat⁹ p̄s cognitā. 2nt baptiza
 tā z vix mulieris baptizat⁹ p̄s cogni
 tum. 2nt baptizatū z 2cubinā vtri bap
 tizat⁹ p̄s cognitā. 2nt baptizatum z
 2cubinariū mulieris baptizat⁹ pri⁹ co
 gnitū. 2nt patrē baptizati z vxo:em vlt
 2cubinā baptizat⁹ p̄ cognitā. 2nt ma
 trē baptizati z vix vlt 2cubinariū mulie
 ris baptizat⁹ p̄ cognitū. Qd at dīxi
 2bi paternitatē p actū fornicariū t3 2bo.
 in. 4. di. 4. i. ar. 3. q. z. 2id hoc. z 3. q. 4.
 2n eo. vbi dī. Qui adheret meretrici
 vnū corp⁹ efficit cū ea. z 3o. q. 4. si quis
 vn⁹. glo. 2dugolini b. idē t3. z 2nn. i. c.
 2Martin⁹. ex de cogna. sp̄i. z l3 alij 2riuz
 sentiāt: p̄ie tñ op̄i. adherēdū ē tāq̄ tuti
 ori vlt 2sulēd⁹ papa. 2nt baptizatū z fili
 as baptizat⁹. 2nt baptizatā z filios ba
 ptizantis indistincte vt supra. 2cdo ex
 baptismo 2bit cōpatritas tenēdo. s. i
 ter tenētē vix z tenētā puellā. 2nt tenētē
 mulierē z tētū puey. 2nt tenētē vix z ma
 trē tētī l̄tē. 2nt tenētē mulierē z patre
 tētī l̄tē. 2nt tētū puey z vxo:ē l̄ 2cubi
 nā tenētis p̄ cognitā. 2nt tētā puellā
 z virū vlt 2cubinariū mulieris tenentis
 p̄ cognitū: 2nt patrē tētī z vxo:ē vlt 2cū
 binā tenētis p̄ cognitā. 2nt matre
 tenti z virū vel 2cubinariū mulieris
 tenentis pri⁹ cognitū siue masculus si
 ue fēia teneat. 2nter tenti z filias tenē
 tis. 2nter tētā z filios tenentis indistin
 cte vt supra. Tercio 2bitur pariformit
 leuando sicut z tenendo z inter easdem
 personas. Et licet alij doctores comp
 bendant hos gradus breuius ponēdo
 aliqui plures aliqui pauciores. Nam
 dominus 2in. de bu. in. c. 2Martin⁹
 enumerat. 12. z 2oannes 2in. 2o. vt ibi
 recitat dñs 2in. Ego at hoc posui magis

specificce ad clarioꝛē intelligentiā. Et nō
qđ lēuās aut tenēs ad baptisū nō tā
geret puez de industria sz solū pānos q̄
bus iuolūt? ē nolēs p̄bere cōpaternita-
tē p̄trabit tñ vt notat Archi. Jo. And. et
Semi. in. ca. fi. de cognatione spi. li. 6.
Idē de eo qui accedit ad tenēdum sz nō
rñdet nec p̄trabat: q̄ tñ p̄bit vt nō. col-
lec. e. ti. Confirmatio. Per sacramētum
enīm p̄firmationis duplici actu cogna-
tio sp̄ialis nō solū ipediēs sz ēt dirimēs
p̄bitur. s. p̄firmādo z tenēdo. Quo ad p̄-
mū actū p̄bit. Inter p̄firmatē p̄firmatū
vlt p̄firmatā. Inter p̄firmatē z parentes
p̄firmati vlt p̄firmate. Inter p̄firmatum
z filios vel filias confirmantis. Inter
confirmatam z filios filr vel filias con-
firmatis. Inter p̄firmatū z vxorem vel
p̄cubinā p̄firmatis prius cognitā. Int̄
parentes p̄firmati vlt p̄firmate z vxores
vel p̄cubinā p̄firmatis prius cognitam
Et in his p̄cludit ad p̄firmatē. de q̄ habe-
tur in. c. Medū. de cogna. spi. li. 6. Quo
ad p̄m actū p̄trabitur. Inter tenētē vix
vlt mulierē z tentū puez vlt puellam. In-
ter tenētes z parētes tēti vlt tente. Int̄
tentū z filiā tenentis. Int̄ tētā z filios te-
nētis. Int̄ tentū z vxorē vlt p̄cubinā z te-
nentis p̄ cognitā. Int̄ tentam z vix vlt
p̄cubinariū mulieris tenētis p̄ cogni-
tum. Int̄ parētes tēti vlt tente z vxores
vlt p̄cubinā tenentis prius cognitā: dato
qđ tenēs sit vir. Int̄ parētes tēti vlt tēte
z vix vlt p̄cubinariū mulieris tenētis p̄-
us cognitū. Logna? nālis siue carnalis
h̄z tres spēs. s. Consanguinitatē affinita-
tem z publicā hōestātē. Consanguinitas
que ē vinctū duarū p̄sonarū ab eodē sti-
pite vlt stirpe carnali cōpagie d̄scēdētū
h̄z triplicē lineā. P̄ria ē ascēdētū q̄ sunt
p̄r mī. Au? auia. p̄au? p̄auia z successi-
ue vsqz ad Adā. Scda ē descēdētū q̄ sūt
fili? filia. nepos neptis. p̄nepos p̄nepti-
z sic successiue vsqz ad vltimū hōiē. Et
iter istos ascēdētes z descēdētes p̄hibi-
tio de p̄bēdo mīmonii p̄m sanioꝛem i-
tellectū ē p̄petua vt t̄z Jo. And. i. appatu
arboris de p̄san. z affi. Tertia ē collate-

raliū q̄ sūt frater soror. filius vlt filia. fra-
tris vlt sororis. Et iter hos durat p̄hibi-
tio vsqz ad quartū gradū a stipite inclu-
siue remotū vt in. c. Ad d̄z de cōsan. et
affi. z sufficit qđ vna ex pentib? trāscēde-
rit q̄rtū gđū sz alia n̄dū applicuerit ad
illū sz fuerit i p̄rio scdo vlt tertio gđū. nā
quoto gradu remotior p̄sona distat a sti-
pite. i. a cōpente: toto distat a quolibet
alio p̄ aliā lineā descēdētū ab eodē vt i. c.
Ad dilectio. z. c. fi. e. ti. Et ibi plene per
glo. z doc. de affinitate z publica hōesta-
te dicit iſra suis locis. Cognatio legalis
q̄ ē qđā ciuilib? p̄pinqtas legalr introdu-
cta p̄bit p̄ adoptiōem z arrogatiōem z i-
pedit mīmonii p̄bēdū z dirimit iam
p̄ctū sz verioꝛē sniam doc. ex. e. c. i. Tri-
pliciter. Primo inter patrē adoptantē
seu arrogantē z arrogatū seu adoptatū
filiū l̄ filia. nepotē vel neptē. z h̄ sp̄ impe-
dit z dirimit: qm̄ p̄r adoptator: nō pōt p̄-
bere cū filia adoptia vlt nepte: ēt p̄ emā-
cipatiōem. 30. q. 3. Ita dilige. Scdo iter
collaterales. s. iter filios nāles legitimos
z adoptiuos: z h̄ ipedit durātē adoptiōe
z nō vltra ex. e. c. vnico. z. 30. q. 3. p̄ su-
sceptū. Et quis qđā dicāt iter p̄dictos
hodie nullū ēē ipediētū: tutioꝛ tñ snia
ē qđ supra dixi. Quod etiā tenēt hōst. et
Sui. in spe. e. ti. s. filij p̄o adoptiui bñ
pnt licite mīmonium p̄bere inter se vt
notat glo. in. d. c. vnico. Lon. dñs An.
de bu. cū glo. z doc. cōiter ibidē. s. quod
adoptati iter se pnt cōtrahere. Tercio i-
ter adoptantē z vxorē adoptati. z iter fili-
um adoptiui z vxorē prius adoptatis: et
hoc oī tpe impedit mīmonii insti. d̄
nup. s. i. z. z. z notant doc. moderni. d̄
c. vnico. Trime. Tria sūt etiā que nedū
impediūt mīmonii p̄bēdum sz ēt diri-
mit iam p̄ctum vt in. c. Trāsmisse. ex d̄
eo qui con. p̄san. vxoris sue. Primus ē
machinatio in mortem alterius cū effe-
ctu aīo p̄bēdi mīmonii cū piuge ei? si
ue vir fuerit q̄ occiderit vxorem alicui?
vt eā acciperet i vxorē siue mlier vt illū
accipiat i vix. Et intelligit occidē nedūz
p̄pō actu sz ēt p̄silio p̄sū. auxilio fauo-

re. mandato. oratione seu picipatione
quomocūq; mō secuta sit mors: et talis
machinatio ipedit et dirimit mīmoniu
p se l3 nō iteruenerit adulteriū f3 Inn.
et host. Alii dicūt hoc vep qñ ambo ma
chinati sūt i mortē occisi: secus qñ alter
tñ machiat⁹ ē i mortē: qñ tñc nō ipedit si
ne adulterio. et b. t3 hēri. Boyc. in. c. fi.
ex d eo q duxit i ma. quā po. padul. et Jo
annes 2m. i. c. i. d. pueri. i. fi. i. nouella. et
collec. ibidē Ric. 2 sco. i. 4. di. 35. et b. vi
opi. vior et cōio. f3 ē fides pstita adultē
qñ. f. ligati mīmonio siue vterq; siue al
sit ligat⁹ stāte legit. mīmonio pmittit
sibi mutuo iurādo vlt fide pstitādo qd ma
trimoniū pber p mortē pūgis siue cō
tugū. Itā siue an pdicta pmissionem si
ue p iteruenerit pollutio adulterina in
pedit et dirimit vt. s. 31. q. i. si qd viuentē
et. c. sup eo. et c. Et hēret. ex de eo q dux.
i ma. Tertium ē si de facto sciēt pperit
mīmoniu: et viuentē altero pūge secuta
sit adulterina. pmittit iter illos: siue an
pctū siue p vt in. d. c. Et hēret et in. c. si
gnificasti et c. Veniēs. et c. si. e. ti. De nu
da at pmissione cū adulterina pollutio
ne an ipediat et dirimit varie sūt opi. vi
de Ric. i. 4. di. 35. ar. 3. q. 4. Et Sco. ibi
Eult⁹ dispitas. f. qñ fideles pbit cū infi
deli. vt iudeo vlt pagano nō t3 mīmoniu
uz. Itā b. ē pbitū de iure dino. exo.
34. et deuterio. 7. et 28. q. i. s. ex his. et ca.
Laue. secus si fidelis cōtrahit cū hereti
co: q l3 peccat si sciēt pbat nō tñ pp b.
ē mīmoniu dirimēdū. ex d diuor. Quā
to. et Ric. et theologos i. 4. di. 39. Te
net tñ fidelis recedē ex pcepto ab hereti
co vlt cōuerso si i notorio crie bēsis per
seuerat vt in. c. i. Quēadmoduz. de iure
iurādo. Vis. siue violētia vlt met⁹ impe
dit mīmoniu pberdū et dirimit iā pctum
vt in. c. cū locū. et in. c. cōsultationi. ex d
spon. sed nō ois vis et met⁹ ipedit et diri
mit. Vbi nō q duplex ē coactio. f. Ab
soluta q fit per vim: et ista excludit totali
ter pscnsū animi i quē nō cadit coactio
Itā ē coactio cōditionata et ista fit p me
tū: cū. f. timore alicui⁹ mali ab ex cōsen.

tit et ab intra: et sic nō pscntit nec vlt sim
plicit⁹ f3 pcedēte cā ipellēte. Et iux b. sciē
dum qd quedā sūt i qb nō exigitur nu
da volūtas alicui⁹: nec cū qūitate liber
tatis: et i bñdō met⁹ ipo iure nō ificit: qā
coacta volūtas volūtas ē. i5. q. i. merito
Quedā sūt i qb exigit libera voluntas
cū qūitate libertatis: et tñc coacta volun
tas cū nō sit libera ificit. i5. q. 6. Zuctor: ita
tē. et 22. q. 4. Inter cetera. et 33. q. 5. signi
ficasti als notificasti. et ibi p glo. Lasus
at in qbus libera et directa voluntas exi
gitur. ponit glo in. c. Abbas. ex de his
que vi met⁹ ve cā sūt. et in. d. c. significa
sti. Quorū pms ē matrimoniū vt in. c.
cum locū. et c. Cōsultationi. et c. Sēma. et
c. si. s. de spō. Itā in cā matrimoniali q
liscūq; iustus met⁹ q pōt cadē i pstantē
viriū iteruenerit: siue culpa pberis siue nō
matrimoniū pctū nō t3: nec obligatus
ē q b. facit et si iurat. Reliquos casus vi
de ibi. f. i. de. c. Abbas. Que at habeant
iducere iustū metū creatē exultationez:
et pscnsuz excludētē notat glo. i. c. Cum
dilect⁹. ex de his que vi metus ve cā si.
sup. vbo nec metū mortis. Quid. f. sac
cer. nā exis in sacris vt subdiaconus et
supra ipedit matrimoniū pberē: et si con
traxit dirimi d3. 32. di. Si quis eorum.
et c. de illo et ex qui cle. vlt vo. c. i. et c. ca.
Rursus. et p totū. qd si de facto pbat ex
cōcatus ē vt in cle. eos. de cōsan. et affi.
et sit irregularis vt i. c. et ex q cle. vlt vo.
Greci tñ in sacris pstituti pnt vti matri
monio iā pcto: f3 nō pnt āpius pberē.
Ligamē. nā qñ quis alteri cōiugi ē alli
gat⁹ et si solū p matrimoniū pctum per
pba de pnti. ea viuentē aliā accipe nō po
test vt in. c. l3 de sponsa duorū. quāuis li
gatus solū mīmonio p pba de pnti cō
tracto ate carnalē copulā possit religio
nē approbatā ingredi. vt i. c. vep. et c. pu
blico de cōuer. cōiu. et inuita cōiuge re
manēte in seclō que p pessione tacitā
vlt expssam ingredi et nō an poterit cū alte
ro viro pberē. si pō p pctum matrimo
nium vt supra alt. pūgū se absentauit: i
regionē longinquam remanēs: nō pōt

etiam alio contrahere nisi prius certifica-
tus fuerit de morte alteri: vt ex. d. spō
c. in pſentia. ſec. at ē in ſponſalib⁹ de fu-
turo vt in. c. de illis. c. ti. Q. n. at dicatur
certificat⁹ no. glo. in. c. qm frequēter. s.
fi at. ex vt lit. nō pte. ſup. vbo pſumatur
honestas. ſ. publica ē ppinq̃tas ex ſpō
ſalib⁹ pueniēs trabēs robur ab institu-
tione ecclie pp ei⁹ honestatē. ſm Ric i
4. di. 4. l. Eū enī aliq̃s p̃trabit ſponſalia
cūm aliq̃ muliere orit ex illis ſpōſalib⁹
publice honestatis iuſticia ipediēs ⁊ di-
rimēs matrimoniu i p̃io genē vſqz ad
quartū gradu: vt. ſ. nullus pſanguineus
ſpōſi poſſit hēre illā ſpōſā i vxorē nec ali
qua de pſan. ſpōſe poſſit habē ſpōſuz il-
luz i vix vſqz ad quartū gradu de ſpō.
ipu. Et tenebat ⁊ c. iuuēis ⁊ c. ad audie-
tiā ex de ſpō. Et h̃ ſa ſūt ſi ſpōlia ſint pu-
ra. i. ſine p̃ditiōe ⁊ c. l. ſ. alſ fuerit nulla ra-
tione pſanguinitat⁹ ⁊ affinitat⁹. aut alte-
rius cuiuſcūqz ipediēt⁹: dūmodo nō
ſint nulla rōne pſeſus: nā tūc nullū orit
ipediētū vt in. c. vnico. e. ti. li. vi. i glo.
z7. q. z. ſi q̃s dſpōſauerit vxorē. ⁊ ibi gl.
⁊ Archi. Si vō ſit dubiū de pſenſu. ſ. an
p̃trabētēs p̃e pſenſerint bñ orit publica
honestas ex de ſpō. Iuuenis. ſup verbo
dubia. ⁊ notat Ric. vbi ſupra Inno. ex.
eo. ad audientia. vbi ē dīc. idē ſi frigid⁹
p̃bat cū aliq̃: ſi ſi monach⁹ vſacerdos
nā ex eorū ſpōſalib⁹ orit publica hōeſtas
vt. s. z7. q. z. Si q̃s. hanc mām bñ tra-
ctāt do. An. d. bu. in. d. c. Iuuenis. ⁊ Jo.
an. in. c. i. de deſpō. pu. li. 6. in nouella.
Si ſis affinis. Affinitas q̃ ē p̃ximitas p
ſonaz ex carnali copula pueniēs omni
carēs pentella ſm Boſ. p̃bitur ex ma-
trimoniali coitu ⁊ et fornicario. 30. q. 4
c. Si quis vn⁹. 32. q. 4. c. In eo. 35. q. 3.
c. Nec eam. ⁊ c. de iſtutuoſis. ⁊ c. extra
ordinaria. ⁊ durat vſqz ad quartū gdu i
cluſiue ſolūmodo in p̃mo genē affinita-
tis. exēpli grā. Joānes p̃xit matrimoni-
um cū Maria oēs pſanguinei Joānis
ſūt affines marie in eo gradu i q̃ ſūt con-
ſanguinei ipſi ioāni ⁊ oēs pſanguinei ma-
rie ſūt affines ioānis i eodē gradu i q̃ ſūt

pſanguinei ipſi marie: Cōſanguinei autē
vtriuſqz p̃is int ſe ipſos nullā affinita-
tē hñt vt iſra. c. Q. d. ſup bis ⁊ ſupra de cō-
ſan. ⁊ affi. Si forte coire neq̃bis. Impo-
tētia enī coeūdi ē viciū aie vſ corpis vel
vtriuſqz q̃ q̃s ipedit aliū carnalē p̃miſce-
ri. Et ſpēs b⁹ ipotētie p̃ncipalr ſūt due.
P̃ia ē nālis vt ipotētia pueri vſ frigidi-
tas ſenis ſeu ē frigiditys cōplexiōis vſ
artatio mulier⁹. Et h̃ ſi ē p̃petua vt in fri-
gido ſi ſolū ipedit m̃rimoniū p̃bētū ſed
et dirimit iā p̃ctū. 33. q. i. c. i. ⁊ c. laudabi-
lē ex d. frigi. ⁊ male. Si vō ē tpālīs vt in
puero tā diu ipedit q̃ diu ē. De nāli tñ i
potētia q̃ ē in ſene dīc glo. i. c. Q. d. ſedē.
q̃ bñ pōt p̃bere vt in. l. Sancim⁹. ⁊ de
nup. ⁊ z7. q. i. nuptiaz. Scdā ē accidēta-
lis vt caſtratio i viro vſ deſtructō matri-
cis aut alia lepitudo i muliere: vſ cōe i-
pedimētū p maleficiū: de q̃b⁹ i iurib⁹ ſu-
pra allegat⁹ hētur. Ecclie vetitū. b⁹ vbo
p̃hibētur matrimonia clādeſtina de q̃-
bus hētur ex d. clāde. deſpō. c. z. ⁊ c. Luz
inhibitio. ⁊ 30. q. 5. alr. ⁊ oia alia m̃rimo-
nia p̃tra ecclie iterdēm p̃cta. Et l3 contra-
faciētes huic p̃cepto peccēt mortāl⁹ ⁊
tñ m̃rimoniū nec dirimit. Nec nō tps
feriatū. Vbi nō qd m̃rimonia p̃hibētur
a p̃ma dñica aduēt⁹ vſqz p⁹ epiphaniaz
ſm Ric. in. 4. di. 32. ar. 5. q. i. Et a dñi-
ca. lxx. vſqz ad octauā paſce icluſiue. Et
a trib⁹ dieb⁹ aſcēſionē vſqz ad octauā
pent. excluſiue. 33. q. 4. nō oz. ⁊ trib⁹. c.
ſequētib⁹. ⁊ ex de feriis. Capellan⁹. his
tñ t̃pib⁹ nō p̃hibet pſeſus m̃rimonialis
q̃ ad p̃bendū m̃rimoniū ſeu ſpōſalia. nā
q̃cūqz t̃pe p̃hi p̃nt vt in. d. c. Capellan⁹
S3 p̃hibet ois nuptialis ſolēnitas et
act⁹ cōple carnalis i p̃nc: ⁊ ſic traductio
ſpōſe in domū ſpōſi. Et trāſgrediēs qd
cūqz horū t̃riū mortāl⁹ peccat. Deinde i
terroget ſi p⁹ nuda ſpōſalia d futuro cō-
tracta p̃xit. ⁊ cū alia ſpōſalia ēt de futu-
ro. nā peccauit mortāl⁹ ſi tñ pp b⁹ ſoluta
ſūt p̃ia et ſi ſcda fuerint iuramto firma-
ta: niſi ſecuta fuerit carnalis copla ex. c.
Is q̃. ⁊ c. Si int ſm Ric. vbi ſupra ⁊ bo-
ſti. Idē do. An. de bu. in. c. ſic ex lris. c.

ti. Si pñio 3xit spōsalla de futuro cū ali-
 qua deinde cum alia 3xit p 3ba de pñti
 Ma l3 p secūda de pñti soluta sint pñti
 de futuro et si fuerit iuramēto firmata
 peccauit tñ mortali: ex. e. si inf. z. c. sicut
 z ibi per. d. An. de bu. Si post mīmo-
 niū 3ctū p 3ba de pñti pñxit cū alia et
 de pñti mortali peccauit nec t3 scōz ma-
 trimoniū: et si fuerint pñmatuz s3 redi-
 re oz ad pñm: nisi illa cū q pñ 3xerat in
 gressa fuerit religionē approbatā z ibi p
 fessa: vñ nisi papa dispēset ex cā rōabi-
 li qō facē pōt: ex de cōuer. cōiu. expu. et
 ibi glo. do. An. de bu. z doc. cōiter. z. i. c.
 ex pte. z. z. de diuoz. qto. Ric. in. 4. di.
 z7. ar. 4. q. 3. z cōit oēs. Si matrimoniū
 3xit cū debita itētōe. s. pcreādi. plē. ser-
 uādi fidē z 3bēdi in sepabilē aīoz pñcti-
 onē. nā sine his bōis mīmonīū 3bi nō
 pōt. z7. q. z. oē. vbi glo. 3uil. tñ dīc qō
 si aliq3 3bit mīmonīū itētōe adulteran-
 di nīlōīn? t3 matri. nīsi b? deducat in
 pactū. 3lrci. 3o i. d. c. oē. dīc qō l3 3bat
 mīmo. sine itētōe. plis vñ sine itētōne
 fidei 3uāde: tñ cū itētōe euitādi. plē
 nec frāgēdis fidē mīmo. ē. S3 si directe
 pñtrahitur cū itētōe euitādi. plē vñ frāgē-
 di fidē tūc nī ē mīmonīū. 3z. q. z. solū. z
 ex de pñti. ap. c. si. i. bono at sacramēti sep-
 aius ē necessari? qz sine mutuo pñsensu
 mīmonīū eē nī pōt: cū pñsensu sit de sub-
 stātia mīmonīj. d. spō. tua nos. z. c. cūz
 ap. Ric. vbi. s. di. 3i. ar. z. q. i. optie di-
 stīguīt. Si scīes se excōicātū maiori lēt-
 mīoz excōicātōe 3xit vñ mortale. qz tale
 excōicatio sepat a sacramēti. 3dē vñ si exi-
 stēs i mōtali 3xit mīmonīū i vtroq3 tñ
 cāu ma. t3 ex de eo q duxit i ma. c. signi-
 ficasti zab. sy. ibi. Si pñ 3ctū ma. p 3ba
 de pñti aī vñ pñ pñmātōem cognouit
 aliquā pñguīnēā vxoris sue i. 4. gdu l
 cīterio: nī pōt absq3 mortali pñtō debi-
 tū exīgē ex de eo q cognō. pñā. vxo. sue.
 c. i. z. si. nīsi cū eo dispēset vt no. 3o. an. i
 c. z. z. c. trāsmisse. z. c. tue. c. ti. z. d. An. d
 bu. ibi reddē tñ sp tenet si sponsus exñs
 se nīmīā flaxauit cū spōsa 3bis lasciuīs
 z tactibus ipudicis se inuicē puocando

qz i bñmōt de facili pñt occurrere multa
 mortalia: pñpue si fuerit volūtas inor-
 dinata: vel si pp b? iteruenerit pollū: i al-
 tero ipoz. Si cognouit vxorē aī bñdi-
 ctōem nuptialē de qua hēt nr. 33. di. ca.
 si. mortale ē 3z guil. vbi ē pñuetum bñdi-
 ctōem adhiberi: nisi fieret cū dispēsatio-
 ne epi ex iusta cā. 3dē dīc si omittāt alie
 solēnitates circa mīmonīū pñuete. cō.
 alla. gof. z Ric. z no. col. ex de spon. c. i.
 vbi subdit. 3lber. tñ dīc qō b? dīctū est
 nimis dur. z b? idē vñ sētre Inno. z do.
 An de bu. ibidē: nā pñue? vñ legis vñ ca-
 nonis obtinet: z canō vñ lex nī obligat ad
 mortale nisi pñtineat pñceptū l. pñbitū oēs
 de elec. gnālū. l. 6. Si vir sponā adorna-
 uit vestib? z iocalib? pñctiois seu al. vñs
 z supfluis ornamētis. z qb? z si traduxit
 ad domū cū magnis expēsīs z appatib?
 ac pōpis vltra pñcētā stat? sui nā pec-
 cauit 3z qñtatē excessus. Si debita in-
 tētōe sp cognouit piugē. nā si cā suscipi-
 ende. plis z dei glām educāde: aut cau-
 sa reddēdi debitū nullū ē pñm imo me-
 ritorū fm oēs doctores de pñio. i. thi. s
 volo iuniores nubē filios pñcreare zc. d
 z. i. cor. 7. dī vxor: i vir debitū reddat. zc.
 Si 3o cā remediū seu vitāde fornicatio-
 nis nō solū i se 3z et i cōiuge vñtale ē si fi-
 stat infra līmites mīmonīj. s. actu vñ bī-
 tu videlicet qō cū alia nō facēt: sec? si ita
 exit fines mīmonīj. qō et si nō eēt vxor
 faceret idē: tūc. n. ē mortale fm Ric. in
 4. di. 33. ar. 3. q. 3. Lō. 3bo. ibidē. s3 si co-
 gnouit eā cā delectatōis seu saturande
 libidis. Tūc si libido pñueniat volūtates
 ex fragilitate seu infirmitate carnis. pue-
 nīēs: et ex b? qñritur piugalīs delectatio
 sub deo tñ: vt. s. dei amor: pñpōatur illi
 delectationi: b? ē et veniale qñis nō fiat
 pñdicti trib? d cās. Si 3o pñcit libido a
 voluptate: vt cū q3 dīdustria vñtī calidū
 z icētūis l cū excitat i se ipso mor? libidī
 pp facietatē delectatōis: b? ē pñbitū z il-
 licitū 3z alex. d al. 3. pte sūme di. 36. z sic
 vident sentire qō hoc sit mortale. Con-
 cor. Ray. z bug. Si cognouit cōiugem
 applicādo aīum z appetitū dīberatū ad

altam mulierē mortale ē. Si cognouit
 vrozē pp corpālē sanitatē pncipaliter nō
 excusatur a pctō fm tho. in. 4. dist. 32.
 Si cognouit vrozē ex vas naturale sp ē
 mortale fm Alex. vbi supra z oēs doct.
 q: si ples generari nō pōt. 32. q. 7. capt.
 Adulteriij. Si cognouit piugē in vase p
 prio nālī s; mō ptra nām: puta lateralit
 aut stans erect⁹ vel cū muliere supgre
 ditur vix aut vir ad eā accedit retrozuz
 more iuniorz. nā hoc f; Alex. de al. vbi
 supra vī eē mortale: z tātō grauius quā
 to plus disceditur a mō naturali: alber.
 30 z tho. in. 4. di. 31. dicūt q nō semp ē
 mortale fm sc: qñq; tñ pōt eē signū mō
 talis pcupiscētie: qñ. s. nō sufficit eis mō
 dus a nā ordinatus pōt dici p cōcordia
 opt. qd si piugēs se carnālī cognoscāt s;
 mō nō naturali: fuato tñ debito vase: z
 hoc faciāt nulla cā subsistēte s; cā solus
 voluptatis āpius sic querēde mortālī
 peccāt: pncipue in duob⁹ vltimis mōis.
 Si vō subsit cā aliqua z si nō oīo suffici
 ens: vt q: alr cōmisceri piculum ē abor
 sus: licet hoc cāu melius foret abstinere
 attamē excusari vidētur a mortali: z for
 te ē a veniali in primis duob⁹ mōis ni
 si sciēt ex semē effunderēt: tūc enī eēt
 mortale. Cō. Ray. z glo. eius. Si tem
 pore mēstruoz debitū exigit vel reddi
 dit. Mā, vtrūq; videtur mortale z pbi
 bitū leui. z. Tūc. n. fm hiero. solent ge
 nerari fet⁹ leprosi z morbozi z notat Ar.
 chi. di. 4. ad eius. Tu dic qd s; sup hoc
 varie sunt opi. tamē satis eq vī opt. tho.
 in. 4. di. 32. vbi dicit qd si fluxus men
 strualis ē in naturalis iordinat⁹ z quasi
 pūius nō ē pbitū erigere: s; si ē na
 turalis pbitū ē mulieri petere. Si ve
 ro vir petat sciēt ex eū pbit⁹ auertere:
 s; si ignorāt ex aliquā occasione pten
 dere vī infirmitatē allegare. si tñ nō mō
 vult acqescere d; reddē. Alex. tñ de al.
 dicit b⁹ vī qñ tūc pbitū de fornicā
 tione viri alr nō. Idē dīcēdū vī si ante
 purificatōem p pū exigit vī redditur.
 Si debitū exigit vī reddidit tpe pgnati
 onis. nā si psumit vebeinēter de piculo

ptus nō s; exigi nec reddi fm Alex. cō.
 Buil. si i solēnitatib⁹ z ieiunijs debitū
 exigit reddidit. nā hoc vī pbitū. i.
 cor. 7. dic qd his tpiib⁹ exact⁹ nō peccat
 si reddat inuit⁹. Qui vō exigit aliqua i
 firmitate vī pcupia duct⁹ sine contēptu
 tñ tpiis seu ecclīastice exhortationis ex
 cusat fm tho. z alios cōiter. glo. tñ sup
 c. i. 32. q. 4. dicit qd his dieb⁹ cā saturan
 de libidinis piugē cognoscere ē mortale
 l; alijs tpiib⁹ sic cognoscere solum ve
 niale f; cā vide ibi plene. Si alr alteri
 exigenti debitū reddidit. nā vterq; ad
 b⁹ tenet. i. cor. 7. S; vir nō solū tenetur
 reddere vrozī ex pte petētī: s; et si facite
 vī p signa b⁹ appareat alr q alteri absq;
 legitima cā denegauerit mortālī peccat
 fm doc. Negare tñ pōt licite alter alteri
 debitū reddē. Primo si aī duos mē
 ses p⁹ dētū matrimoniū vir exigit dōi
 tuz. z. 7. q. 2. Institutū. Itē tho. z al. 20.
 tenet reddere alteri publice i adulterio
 exnti vī occulte: q; i vtroq; cāu talis p
 didit ius debitū erigēdi. Nec tenet red
 dere in loco sacro pp reuetētā dei: nec i
 publico pp scādālū pūmī: fm alex. vbi
 supra. nec si pbitū timēt nobile nocu
 mentū ppe plone vī piugis vī plis in
 vtero exntis. Negare at debitū ex ira
 indignatōem: vt qñq; pūgit nō vī posse
 excusari a mortali. Si q quomō de in
 dustria cognoscēdo cōiugē plen euita
 uit vī hac d cā alr alr i debitū negauit
 mortale ē. Si alr piugū ab alfo in adul
 terio publice cōmorāte debitū exigit
 reddebat mortale ē f; cōez opi. doc. 32.
 q. i. c. i. z seqntib⁹. Si vō adulteriū oc
 cultū circa b⁹ varie sūt opi. doc. vide ric.
 i. 4. di. 35. ar. i. q. 2. Lb hūit⁹ curam fa
 miliarē. Si scit quoquomō excoīcatuz
 a iure vī a iudice vī alr picipauit cū ex
 coīcatis pōt eē mortale z veniale vt i. c.
 pcedēt. Si vir viuīt de licito exercitio
 z de substātia p se vī p pdecessores suos
 licite acqfita familiā suā pascit: aut de
 vsuris dotē vrozis hūit vide d b⁹ s pre
 cepto. 7. Si vir vrozē dilexit z debite
 cū ea se hūit vt pcepit ap⁹. eph. 5. an ecō

trario desperit eaz vel de ea nimis zelo
tip? et suspiciosus fuit: et sic p nimio ac
rationabili cā vberavit seu ptumeliā in
tulit. Si se ab ea p multū tps absqz ei?
libero psensu et sine vrgēti necessitate ab
sentavit. Si filios pcreatos et filias ba
ptizare et pfirmare fecit tēporib? debitis
et ex dilatiōe nimia aliqs mortu? est sine
baptismo mortale ē. Si vir non puidit
magnis necessitatibus vxoris filioz ac
alioz seruo ex avaritia: pcpue in infir
mitate: mortalit? peccavit. i. tbi. 5. Qui
suoz mar. Si vir bonā diligentia circa
curam et regimē vxoris filioz ac familie
adhibuit vt virtuose viuāt: et vt dei mā
data et ecclesie sciāt et obseruēt: pcpue de
pessidē. cōione. misse auditiōe. vite bo
nestate et hmoi. Et si filios diligēt edu
cavit ac bonis morib? et doctrina quantū
potuit informavit. Qd si circa notabili
ter defecit mortale ē. Si ad choreas et ad
alia vana spectacula vxorē v? filias ire p
miserit: seu vanitates et ornatus supfluos
hīe vel facere psensit: qz est picipes pec
cator eaz. Ro. i. Si dotes et ei? bona p
pria absqz ei? libera voluntate distrahit
qz nō p? ē de dona. int vi. et vxor. p vias
et de empt. et vē. puenit. Si decimas pdi
ales et psonales soluit. Mā ad hoc tenet
in duob? casib?. s. vbi ē psuetudo vel in
digētia ministroz dei qb? fm legē diuī
nā subueniri d? fm Alex. 3. pte sū. dist.
55. ar. i. Si mulier dilexit virū suū: et si
fuit ei subiecta et obediēs in licitis vt te
net. eph. 5. Mulieres viris suis subdi
te sint sicut dño: qm vir ē caput mulier
33. q. 5. ē ordo. et quattuor cap. sequē. Si
vxor: viro irreuerēs et male rīdēs fuit v?
ptēdēdo eū puocavit ad iracūdiā: v? ad
dei et scōz blasphemā: hoc mortale v?
pcpue cū scit viri pnitātē ad hoc. Si ir
reuerēs fuit et discōla erga soceros et co
gnatos et male tractavit eos: seu viro
reddere studuit exosos: mortale videt:
pcpue in hoc vltio cāu. Si vir domici
liū trāsseretē seq noluī grauit? peccavit
Mā ad hoc tenet nisi pbabiliter dubita
ret de morte sua: vel q velle eā expone

re ad scōth: aut ire vagabūdus. de hoc
plene ē de spō. de illis et de pū. lepro:
c. i. et ibi dō. An. de bu. et alij doc. Si dō
tē ex vsuris habuit v? de bonis viri ma
le acqstis psupsit tenet vt. s. pcepto. 7.
Si exns sterilis illicite operā dedit vt
cōcipet filios: puta p medicinas et reme
dia supstitiosa maleficioz et hmoi morta
lit? peccavit vt. s. pcepto pma. Si ex ad
ulterio filiū genuit: v? alienū partū sibi
supposuit. Mā in pmo casu vltra mor
tale peccatū tenet ipi viro satisfacere d
oib? expēsis factis illi filio putatiuo: vel
ei? hereditib? si vir sit defūct? In secūdo
v? casu. si de viri psensu alienū suppo
suit absoluta ē mulier: s? si eo ignorante
fecit tenet vt in pmo casu: non tñ tenet
mulier quoquomō crimē suū reuelare
viro nec ē filio fm sco. in. 4. di. 15. q. 2.
Et ibi allegat optimas rōnes. Si volū
tarie vel culpa sua se dispdidit aut abor
sū pcuravit: seu ē infantulos i lecto te
nuit qd nō licet: vel ibi culpa sua aut ne
gligētia oppressit: de hoc vide. s. pcepto
5. Si cum potuit noluit lactare filios p
prios et nutrire: peccavit et ecōtraria con
suetudo praua psuetudo vocat di. 5. ad
ei?. Si se depilavit seu vsa ē fucis et alijs
figmētis criminib? tortis crispis aut mor
tuis bōbice nimio circa do: suz odo: ife
ris planul altis et hmoi. qz in his p? esse
mortale aut veniale fm intentionē et ex
cessū. Si vtit? vestib? ex forma sua illici
tis v? inhonestis: puta recchamat: a pte
incisis. aptis. scolatis multū caudatis et
hmoi. Si nimia diligētiā et studiū adhi
buit ad se omādū et multo tpe se et alios
pp hoc occupavit: et pcpue in festis illi
citiū ē. circa pdicta vt meli? possit discer
ni ornat? illicit? a licito distinguēdū est.
Int ornatū fucatiōis et ornatū vestiū et
hmoi: nā fucatio cū sit spēs fictiōis seu
adulterina fictio non p? ē sine pctō fm
Aug. in. c. fucare. de cō. di. 5. nō tñ sp ē
pctm mortale fm tho. 2a 2e. q. 169. qd z
no. inno. in. c. i. ex ne cle. v? mo. s? soluz
qñ sit p lasciniā v? in dei cōtēptū. Mā
aliud ē fucis faciei pulchritudinē nō ba

bita fingere qd nō lz. Aliud ē aliqua cau-
sa extrinseca pueniēte turpitudine occul-
tare: puta ex infirmitate z hmoi qd licitū
ē: qz hz apostolū. i. cor. 12. Que putam?
ignorabiliora eē mēbra his honore abū-
dātiore circūdam. Ornat? hō vestitū et
hmoi de se non ē illicit? fm Alex. de al.
sup. 20. sen. ubi dicit qd licet hz nobilita-
tē psonē z sūetudinē terre z dignitatez
officij se ornare vestib? pcciosis: ita tñ qd
absit libido in volūtate z scādālū in exte-
riori ope. Itā is p̄suppositis p vero fun-
damēto p̄t dici qd hmoi ornāt? ē nō nu-
ptis mulierib? mortale si sit ad cōplacē-
dū vīroꝝ aspectib? z ad p̄cupiscēdū. Vñ
chrysost. inq̄t. Si se mulier decorauerit
z ad se visus hominūz pcurauerit exte-
riā vindictā sustinebit. si hō sit ex qdaz
leui vanitate vltiactātia vt qz si bñ indu-
te fuerint nobiliores forte reputet saltē
ē veniale pccm. In piugatis aut idē dico
si ex p̄dictis causis se ornēt: qz silt pecca-
uit. Sz si ornēt se hac intētōe vt placeāt
viris suis ne p eaz p̄tēptū labāt in adul-
teriū nō est pccm. i. cor. 7. Quia tñ circa
hāc mās varie sūt doc. opi. pinde Aug.
ad possido. scribēs sic inq̄t. Nolo vt de
ornamētis auri vlt vestis pperā habeas
in p̄hibēdo sniaz: nisi in eos q nec piuga-
ri sūt nec piugari cupiētēs. Cogitare. n.
debet qualiter placeāt deo. Illi at q sūt
mūdi cogitāt q sūt mūdi. s. quō placeāt
vlt vīri vxoꝝ vlt mulieres maritis. Et
hec oia nō. Jo. an. in mercu. in regula et
q fuit de reg. iur. li. 6. si vxoꝝ nimis icul-
ta z negligēs fuit in his q ad ei? regimē
ptinent. s. circa filioꝝ z familie ac rex do-
m? gubernationē z p̄seruationē. Et si p-
uidit eis iuxta merita quoz siltz tā in sa-
nitate q in infirmitate vlt ecōtra. si ex cō-
suetudine hz maledicere filios vlt eos q
mediatores fuerūt vt copularet tali vī-
ro pccm ē vt. s. p̄cepto. z. si vir seu muli-
er filios ac familiaz cū oportuit corrigē-
eis pccā eoz. 86. di. inferior. z. c. faciēt
si aliquatit aliqs eoz dedit notabile scā-
dālū vlt malū exemplū filijs aut familie

puta inhoneste eis p̄sentibus quoquo-
mō se habēdo: vlt filia? iā adultis secuz
dormiētib? carnalit se cōmiscēdo. Zū tñ
his q sūt peccati mortalis eis p̄sentēdo
mortale est. si vxoꝝ occulte de pecunijs
seu reb? vīri in notabili quātitate dedit
p̄sanguinijs suis vlt alijs psonis: aut lu-
dis fucis z vanitatib? expēdidit p̄tra ei?
volūtate: furtū p̄misit ac mortalit pecca-
uit z restituere tenet. si tñ occulte abstu-
lisset viro ex furi raptori vlt vsurario
vt dñō restituat. Et cū hoc effectu faciat
excusat a furto silt z a pccō. ff. depositi. l.
bona fides. vt no. host. in sū. ti. de pe. et
re. §. q pena. §. qd ergo. z coll. ex d̄ vsur.
si qd. Et mltō magis excusat si ipa vxoꝝ
pticipauit vlt p̄suevit quoquomō in tali
ter acq̄sitis. s. p furtū rapinam vsuraz et
hmoi fm Guil. Idē dico de oibus q p
alijs aliqd male acq̄sierūt: qz p̄nt illis in-
uitis vlt poti? ignoratib? accipe vsqz ad
quātitate pecunie male acq̄site z restitu-
ere his qb? debet. Qd vix credo in p̄sci-
entie foro nisi imineret piculū scandali
fratni: vt qz p̄rio inocēti p furto iponi
posz p̄piculū p̄pe ifamie p̄pe psonē vlt
vite aut piculū p̄pe aie: qz si forte erigēt
ab eo iuramētū an rē ablatā vlt pecuniāz
habuisset: aut de ea aliqd sciret de facili
piurūz incurreret. si qñ recessit a domo
patris furtiue secū asportauit de bonis
ei? ad vix: qz tenet oia ei restituere. si p
dote habuit suā legitimam vlt vltra: nisi
obtineret ab eo liberā remissionē. si hō
post mortē patris itestati nupsit z aliqd
a domo fratris asportauit: d iure cōi nō
tenet restituere nisi pputata dote aspor-
tauerit vltra ptingētē sibi portionē tott
us paterne hereditatis: vel nisi statutū
aliquid municipale obstatet: vel nisi re-
nunciasset cum iuramento paterne he-
reditati: certificata de p̄iudicio: nā tñ
eis restituere teneretur fm iura.

Et viduis. Si caste in viduitate vi-
xit z honeste pueratidōis fuit vt vidual
stat? regrit. si post mortē vīri tutrix vel
curatrix filioꝝ remāsit. Nā si eoz bona
male curauit aut distraxit tenet ad om.

ne dānū qđ pcessit ei? dolo negligentia
seu culpa vt in. l. qđqd. l. arbitriū tutele
Idē si notabiles elemosynas de eorū bo
nis fecit. si fecit vlt̄ exegit. p filiis p̄ct̄ vsu
rarios seu alios illicitos tenet ad resti
tutionē vt. s. p̄cepto. 7. si ab heredib? vi
ri sui. p dote nō soluta alimēta vlt̄ aliud
emolumentū recepit. restituere tenet vt
dī. s. p̄cepto. 7. si deposuit dotes penes
cāpsorē mercatorē vel artificē: intēdēs p
cipe aliqd vtilitatē ad discretionē ei? sal
uo tñ capitali vsura ē vide. s. p̄cepto. 7.
si trāsies ad scđas nup. aut als recedens
a domo viri asportauit secus furtiue de
bonis ei? vlt̄ heredū vltra ea q̄ ad ip̄as d
iure ptinent: tenet ad restitutionē vltra
pctm. si p sepultura exequijs vlt̄ officiis
viri vlt̄ filiorū dedit aliqd tpale simonia ē
p̄cipue si iterumiat pactū seu p̄uētio. i.
q. z. quaz pio. si tñ psona secularis que
dat pecuniā. p hmoi sp̄ialib? celebrādis
fit simplex z innitēs mori seu cōsuetudi
ni patrie ex simplicitate talit̄ loquat ac
si vellet ea emere videt̄ pie interpretandū
eius factū. s. q̄ dederit p modū ecclesie
erit tñ admonēdus ne amplius sic loq̄t
a p̄ncipibus z rectorib? secularibus.

Itē principes z rectores secula
res de iſcriptis fieri p̄nt interro
gatiōes magis z min? put statui
z pditioni eorū expedire videbit̄. P̄io si
regimē dignitatē seu dominiū ciuitat̄
vlt̄ castrī libi vsurpauit vel obtinuit abs
qz vlt̄o ti. nā tal̄ tanq̄ tyrān? z raptor te
net oēs census p̄uētū z lucrū ide pceptū
restituere z salariū qđ inde recipiūt offi
ciales z rectores ei? ab eo rapia ē. Ideo
z ipsi ad restitutionem tenet̄: ni forte illi
officiales in oēs euentū erāt necessarij et
vtilēs. p p̄uatiōe rei pu. illi? ciuitat̄ vlt̄
castrū: vt ptates et alij iusticie admistra
tores. z talis tyrān? carēs ti. dominiū sp
ē in mortali: z gesta p eū ipso iure sūt nul
la vt no. Inno. z do. An. de bu. extra de
elec. nihil. z de resti. spo. in lris. z ibi ple
ne p eos de hac mā. Si p se vlt̄ per alios
man? violētās iniecit psonas ecclesiasti
cas seu religiosas: nā pcutiēs si absqz su

perforis obedientia vlt̄ de ei? mādato
z ē laic? excōicat? ē. i. 7. q. 4. si qđ suadēte
Lape tñ vlt̄ tenere ēt laico licet de mādā
to p̄latoz suoz. vlt̄ vt hmoi psonas eccle
siasticas ab alioz iniuria iſerēda p̄p̄scat
in p̄latoz absentia: z q̄ citi? p̄t resignet d
sen. ex. c. vt fame. z. c. vniuersitat̄. z. c. tñ.
c. si clericos. li. 6. si cogit psonas ecclesiā
sticas bona imobilia seu iura ecclesiasti
ca laicis quoq̄mō submitte seu alienare. ex
cōicat? ē. si admōit? nō d̄stiterit. d reb? ec.
si alic. hac cōsultissimo. li. 6. si agguauit
ecclesias seu viros ecclesiasticos talis seu
collecti. z alijs exactiōib? q̄ si monit? si
d̄stiterit excōicat? ē donec satisfecerit ex
d̄imū. ec. si min? zē. Aduersus. Et b? ve
rū ē sic d bonis. p̄p̄ijs clericorū q̄ ēt ipi?
ecclesie vt no. gl. ex d vi. z bo. cle. c. si. opti
me circa h? distiguit do. an. de bu. ibidē
Si extor̄it p vim vlt̄ metū absolutionē
seu reuocationē excōis suspēsiōis vlt̄ in
terdicti: nec valuit absolutio z nouā ex
cōicationē incurrit ex de his q̄ vi me. ve
cā si. c. absolutionis. li. 6. Si fecit serua
uit seu seruari fecit leges aut statuta cō
tra imunitatē ecclesiasticā excōicat? ē cē
d sen. ex. graue. z. c. nouerit. si fecit statu
ta q̄ soluāt vsure aut solute si restituāt
seu ea nō delcuerit excōicat? ē: vt in cle.
gui. de vsuris. si publicos vsurarios ali
enigenas z si inde oriūd? ad exercēdū se
n? i terris suis admisit: vlt̄ admissos nō
expulit iſra tres mēses excōicat? ē vt in
c. vsurariū. d vsur. li. 6. si emunitatē ecclesie
nō seruauit extrahēdo p viz pfugietē ad
eā aut ad aliū locū sacroz guit peccauit.
i. 4. q. 4. miroz. z d̄z puniri sicut p crimi
ne lese maiestati. fm Inno. z no. Jo. de
leg. z Jo. de imo. in cle. i. de pe. z re. Si
ecclesias z loca sacra seu religiosa viola
uit vel pphanauit p incēdiū vel extracti
onē eorū sacrilegiū p̄misit: pp qđ excōica
tus est ipso iure extra de sen. ex. tuanos
z. c. conquesti. Lon. Inno. z do. An. de
bu. ibidem z dicūt hoc verum solum in
his duobus casibus. In ceteris vō sa
crilegi non sunt ipso iure excommuni
cati sed excōicandi. Lon. Ric. in. 4. di.
e z

18. *Sof. durā. 2 Jo. de leg. si bona vel p
dia ecclesiastica inuasit vsurpauit seu te
nuir absqz p̄sensu ep̄or seu rector earū
de ecclesiā excoīcat⁹ ē: nisi ea ecclesiā
restituerit. 12. q. 2. quicūqz. 2. c. se. si ab
stulit aliqd de bonis ecclesie seu de p̄t
nētib⁹ ad ius sacerdotū: vt calices para
mēta 2 h̄mōi dño semel p̄secrata: morta
lit̄ peccauit. 2 vt sacrilegus d̄z excoīcari
12. q. 2. nulli liceat. Si dedit licētā gūā
dī v̄l molestādi quoquomō in p̄sona v̄l
reb⁹ iudices ecclesiasticos pp̄ hoc q̄ ab
eis fuerit snia excoīs suspēsiōis v̄l inter
dicti in aliquos dños rectores seu offi
ciales pmulgata excoīcat⁹ ē vt in. c. q̄cū
qz. de sent. ex. li. 6. si fuit heretic⁹ fautor
aut defensor: eorū excoīcat⁹ ē ip̄o iure.
2 4. q. 1. c. 1. 2. c. ex. eo. ad abolēdā. 2. c. ex
coīcam⁹. 1. 2. ij. 2. al̄s multiplici pena pu
nit in iure. si misit p̄bita sarracenis: seu
de suis portib⁹ vt eis deferat extrahi p̄
misit. aut eis auxiliū vel fauorē p̄stare p̄
sūp̄it ip̄o facto excoīcat⁹ ē ex de iudeis
ita quorūdā. 2. c. ad liberādā. si xp̄ianos
naufragiū patientes reb⁹ suis spoliāuit
nisi reddiderit excoīcat⁹ ē ex de rap. Ex
coīcatōi vide de hoc ē. s. p̄cepto. 7. si fe
cit v̄l p̄cessit rēp̄salas p̄tra p̄sonas eccle
siasticas gnāl̄it seu spāl̄it nisi infra mēsez
reuocauerit excoīcat⁹ ē vt i. c. 2. si p̄igno
ratiōes. d̄ in iū. 2 dā. da. li. 6. Et in regu
la non d̄z eo. li. in mercu. p̄ Jo. an. si ad
ecclesias in q̄b⁹ patron⁹ fuit idoneos n̄
p̄ntauit s̄z ineptos idiotas vel p̄cubina
rios 2 al̄s malos p̄ntauit: vel subditos
suos ecclesiā patron⁹ tales eligere ac p̄
sentare p̄suasit: mortalit̄ peccauit. si re
cepit pecuniā vt p̄ntaret aliquē cū esset
patron⁹ vel vt supplicaret pape seu ep̄o
p̄b̄nficio alicui p̄ferendo excoīcat⁹ ē ex
coīcatōe papali. vide infra. c. 10. si noua
pedagīa 2 h̄mōi posuit seu instituit v̄l ēt
antiq̄ augmētauit: q̄ nō l̄s de ip̄atoris
v̄l regis v̄l lateranēb⁹ p̄cilij l̄nia 2 aucto
ritate. v̄l ex antiqua p̄suetudine cui⁹ in
icij nō extet memoria it̄ducta sint ex
de p̄. signi. sup̄ q̄busdā. Et p̄tra formā p̄
dictā faciēs excoīcat⁹ est excoīcatōe pa*

pali: vt habet in excoīcatōib⁹ p̄cessus
curie: 2 tenet ad restitutionē oīuz q̄ ere
git ab illis a q̄b⁹ accepit si sciunt: alio q̄n
eroget in p̄ias cās. si v̄o auctoritate p̄e
dicta ex cā irrationabili noua instituit v̄l
antiq̄ 2 p̄suetā augmētauit: 2 de hac au
ctoritate appareat vt ibi. Tūc si ip̄e fecit
id pp̄ q̄d ip̄osita sūt 2 in futurū intēdit fa
cere: puta reficere p̄otes: tenere strata
publicā securā: manutene re iusticiā 2
h̄mōi. licite p̄t exigere ab adueniētibus
v̄l trāseñtib⁹ noua 2 antiq̄ adaucta. al̄s
si pp̄ defectū iusticie: vel q̄ ex negligē
tia seu cupiditate non t̄z securā itinera
nolēs expēdere: viatores in p̄sona offen
dūt v̄l reb⁹ expoliāt aut aliq̄d dānū pa
tiāt: tenet eis ad plenariā satisfactiōē
s̄m host. 23. q. 2. dñs nr̄. Et q̄d sup̄ dixi
q̄ secure p̄t exigere vectigal intelligit
solū p̄ reb⁹ q̄ negociatiōis grā differunt
nō at̄ p̄ reb⁹ q̄ ad vsū p̄p̄iū v̄l ad vtilita
tē fisci: aut grā ruris exercēdi portāt. 2.
de vecti. 2 cō. l. vniuersali 2 glo. d. c. sup̄
q̄busdā. q̄d v̄ez ē de iure s̄z de p̄suetudie
hoc nō seruatur l̄s host. in sū. eo. t. dicat
q̄ hec p̄suetudo ē irrationabilis nec p̄t fa
cere q̄ debeat vectigal p̄dictis reb⁹ q̄d
v̄l v̄ez quo ad forēs s̄z quo ad incolas
forte p̄t tolerari tal̄ cōsuetudo q̄ soluat
vectigal ēt p̄ reb⁹ ad vsū p̄p̄iū p̄tinētib⁹
saltē de fructib⁹ nouis terrarū q̄ suppo
nūt ad supportādū onera loci de q̄bus
nullū adhuc foret solutū vectigal ab eis
sec⁹ at̄ de his quas emerēt p̄ q̄b⁹ semel
solutū fuisset: 2 sic videt̄ sentire Jo. de
imo. in cle. si. de. cē. Si fuit rebellis p̄tu
max 2 inobediēs superiorib⁹ suis in his
ad q̄ de iure tenet: p̄cipue pape vel ep̄o
nō curādo snias excoīcatōis aut iterdī
cti cū excoīcat⁹ seu iterdict⁹ ēēt diuinis
se ingerēdo v̄l alios seruare nō p̄mittē
do: est excoīcat⁹ vt in cle. grauis. de sen.
ex. Si bellū sciēt assūp̄it iniustū seu de
quo p̄babil̄ dubitauit: mortalit̄ pecca
uit 2 s̄m host. ex eo q̄ bellū nō appet
clare iustū p̄sumit iniustū ex p̄te mouē
tis extra de iureiur. sicut. 3. 2 tenet ad re
stitutionē oīmiū dānoz inde sequētū

lz subdit⁹ in bello dubio excuset vt. s. p
 cepto. 7. vbi de hoc plene. Si bellum in
 fū cū auctoritate supioris mouit: z ea q
 in iusto bello de iure seruari dñt serua
 uit: z p posse seruari fecit. naz als pecca
 uit z tenet ad restitutionē oīuz ablatōz
 ex de resti. spo. olim z ibi Anno. si fidē p
 missaz ēt inimicis violauit vel treugas
 nō seruauit mortale ē: nisi ipsi fides pus
 violassent. z s. q. i. noli. si obfides suos nō
 liberauit mortale ē. si a subdit⁹ exegit vl
 extorsit vi vl metu collectas seu fūicia
 indebita i psonis vl reb⁹ suis: aut als q
 quomō granauit idebite: z p pacta ac cō
 uēta cū eis rapinā pmisit: vide plene in
 pisa. c. talia. Si bona mobilia aut iura
 cōitatis vl subditoz quoq̄mō sibi vsur
 pauit: vl aliqūē iniuste. pscriptit z ei⁹ bo
 na pscant: mortale est z tenet de oī dā
 no. Si decedētib⁹ si nō filiis non pmisit
 testari vl legare ad placitū: aut decedēt
 b⁹ intestatis noluit succedere eos ad qd
 de iure ptinebat hereditas: s; sibi eā vē
 dicauit tenet oīa eis restituē nisi ibi eēt
 p̄suetudo p̄scripta s; host. si leges statu
 ta vl decreta gūia z iniusta fecit: vl qd
 rēt cā efficax extitit: naz si sint ius nāle
 ipo iure nō tenet. di. 8. q. 3. mores. sz. q.
 3. flagitia. z hmōi p̄dior: statutoz l⁹ legū
 z ei⁹ heredes tenet restituē dānificatis
 oē dānū qd eis ptingit s; durā. si officia
 regimīs vēdidit gūit peccauit. naz hoc
 strictissime. pbibet. l. ad. l. iul. ipe. l. si.
 si vo mutuū accepit ab officialib⁹ h⁹ pa
 cto seu p̄uētionē p sibi satisfaciāt dō offi
 cio vsura ē: q; p mutuo ipsi officiales ac
 cipūt officij p̄tātē: vñ z ipsi tenētur refi
 gnare officio z restituere qdqd habuerit
 vltra fontē: z ipe dñs q dedit eis peccādi
 occasione p̄ticeps ē criminis fm tho. et
 in pisa. vbi. s. Si officiales tyrannos et
 cupidos in terris suis scient posuit: vel
 ex quo eos se male hñe in officijs suis i
 tellerit nō remouit seu puidit cū potue
 rit sine dāno rei publice. z sine piculo p
 prie p̄sone tenet insolidū restituere oē
 dānū qd ipsi officiales intulerūt iniuste
 subditis suis s; sco. in. 4. di. 15. si in offi

cijs publicis posuit iudeos. Inā hoc p
 bibet. 54. di. nullo. 17. q. 4. p̄stituit. nec
 lz eos gūare collectis vltra p̄suetū fm
 tho. nec expellere vt in. c. qd sup bis. ex
 de vo. no. Anno. z Jo. an. si nimis dur⁹
 z vindicatiuis fuit: seu homicidia mu
 tilatiōes z hmōi sceua iniuste vlēt iuste
 nō tñ iusticie zelo s; poti⁹ ex vindicta z
 odio pcurauit vl pmisit: nā vtroq; casu
 ē mortale: z in p̄mo tenet de oī dāno. si
 penas vlemēdas in pecuniā pp cupidit
 tatē vl odii z nō pp correctiones delin
 quentiū extorsit vl vltra debitiū accepit
 vl penas corporales aut mortis in pecu
 niariā pp cupiditatē z auariciā p iusticiā
 pmutauit: q; mortale ē et tenet de iusto
 dāno. Si iusticiā vēdidit vl munera vn
 q; accepit vl ipediuit seu vt debuit mini
 strare noluit. aut latrones. fures z hmōi
 malefactores in terris suis inualescere
 ex ei⁹ defectu pmisit aut sustinuit seu si
 obuiatū tenet de oī dāno. Si exis ipe
 vafallus alteri⁹ nō seruauit ei fidelitatē
 in his q de iure debuit iux formaz iura
 mēt: q; mortale ē. Si in terris domini
 sui sustinuit iniustas mēsuras z ponde
 ra: aut iniusta p̄cia rex venaliū sciēt: q;
 mortale z teneri vi si p̄mode p̄t obuiare
 Si pupillos viduas z paupes nō defen
 dit p̄ opp̄ssores suos vt tenet. 83. di. er
 ror. z. 87. di. p totū. Si ambitiosus fuit
 inordinate aspirās ad dignitates z dñia
 vl sic ad ea afficiat q ne statū pderet seu
 vt ampliaret peccare mortalit⁹ patus fo
 ret. Vel hāc vitā nūq; finire vellet mor
 talit⁹ peccauit. Si p̄tialis est aut p̄tiales
 suos fouit et sustinuit mortale ē. Si ni
 mis sūptuosus z curiosus fuit in edifi
 cijs. vestitu z appatu ciboz equoz et fa
 milie. in canib⁹. auib⁹. iunijs. p̄pis z
 hmōi. Si nimis se occupauit z familiā
 in venatiōib⁹ z aucupijs: p̄cipue diebus
 festiuis omissis missa diuinis. Et pp h⁹
 subditos gūauit vl eoz sata vl nemora
 vastauit: vltra mortale tenet d illato dā
 no. Si duella bastiludia torneamenta
 aut alta spectacula aie vl corpi piculosa
 fieri fecit vl pmisit: mortaliter peccauit.

Si bñficioib⁹ supflue tribuit z bñdō tur
pes psonas in curia tenuit q: n̄ l3. vide
infra. e. t. c. z. si dō honestate mox z casti
tate familie sue nō curauit s3 ipudice se
habētes cū masculz z femis retinuit. nec
q3 possit conuict mortalit^r peccauit. si ē
piugat⁹ interroga vt in pcedenti. c.

Ad iudicibus ordinarijs seu delegatis
laicis vel ecclesiasticis et alijs psonis q
in iudicijs concurrunt affessorib' actori-
bus reis ⁊ testibus.

Capitulum quartum.

Arca iudicē secularē ordinariū
seu delegatū pnt sic fieri interroga
tiones. Quid si iurisdictionē seu
ptatē iudicādī sibi vsurpauit. nā sic iudi
cādo mortalit' peccauit: cū tal' ptas nul
lā tribuat auctoritatē: z silr mortalit' pec
cauit si fines mādātī sue ptātis sciēt vel
ignorantia crassa excessit. si timore. cupidi
tate. odio v' amore. v' alia cā in iuste iu
dicauit: nā si b' sciēt fecit mortalit' pecca
uit z tenet in foro iudiciali et pñali. leso
ad oē iteresse. si ille. p q' snias tulit iustas
nolit v' n' possit satisficere ex d' iniur'. si
culpa. z. q. 6. b. ē et placuit i gl. Cō. Ray.
hosti. z guil. Si in iuste z male iudicauit
p ignorantā. nā siue sit ordinari' siue dele
gat' siue arbit' si ex ignorantia crassa b' fe
cit: vt q' p se nesciebat qd cōit scire obe
at: nec a pūc' iuestigare curauit: aut si sci
ebat studē tñ z vidē mās neglexit: vel as
cessorē assumē noluit: seu min' idonei
assūpsit i foro pñali tenet ad oē iteresse
pti lese vt in pñio casu s' ray. z guil. si vō
ignoranti. pbabili z pñita o' debita deli
gētia studēdo ac pños pfulendo: z nil de
ptigētib' ad rei veritatē iuestigādā omit
tēdo male iudicauit excusat' ē ab obliga
tiōe restitutiōis: z eo casu si b' de pñ' as
fessoris sic ipse assessor: ifolidū tenet pñi
lese siue male pfuluerit scient' siue igno
rāt v' negligētia sua. ff. qd q'qz iur. l. 1. z.
Cō. ray. hosti. z guil. si accipit pecuniā vt
male iudicaret n' solū tenet vt. s. ad oē i
teresse: s' ē pecuniā sic acceptā tenet re
stituere: n' ei q' dedit cū turpī dederit: s' s

ei l'cui⁹ iniurias recepit. i. q. i. iubem⁹. z. c. se. si accepit pecuniā vt iudicaret v^l vt nō male iudicaret tenet restituere ei q̄ dedit: nisi dediss⁹ vt animū iudicē conu pet. z. q. 3. q̄ recte. z. ibi gl. z. archi. l. d. hosti. z. ray. si cū tenet iudicare noluit: z. pp b^o aliq^s amisit ius suū: tenet restituere totā litis extimationē ei q̄ pp hoc lesus est z. 3. q. z. dñs. z. q. 5. admistratores. Lon.

¶ Alii si exñs iudex inferior a pñcipe penas a iure taxatā reo totalit^r relaxauit seu dēminuit: cū de iure nō possit: peccauit z tenet satisfaccē cōitati v^l accusatori cui⁹ qñq³ iustit^r vt re⁹ puniat pp aliquas iniuriā fidi illatas p³z tbo. fa fe. q. 6. 7. l. d. hosti. si iniuste reo auxit penā a iure taxatā tenet ei restituere si soluit p³z tbo. z Ray. si iudicauit f^m allegata z pbatā. tñ veritatē quā ipse nouit lz tbo. vbi. 3. z fa fe. q. 6. 4. dicat in b^o casu iudicē excusari si nō p³t alit^r innoxisū liberare: attñ p³ rñ t³ iller. d. al. in. 3. pte sū. di. 4. i. ar. 3. q. i. z. Wic. de li. ex. z. 3. Lon. hosti. Al. gūl. gemi. in. c. cū eterni. de sen. z re iuli. 6. dic q̄ opi. tbo. p³t pcedē vbi agit de pena retractabil^r z in snia q̄ p³t retractari p viā appellatiōis. Sec⁹ vbi agit de pena corporal^r q̄ est irtractabil^r. Et hoc opi. v^l sat^r inniti rōni. Si iudex sine indigētia i fraudē accepit assessore. nā tñc de suo ei. puidere tenet vt in. c. statutū. de reserip. li. 6. vbi declarat p archi. z io. an. qñ dicat in fraudē assumere assessore. Si exñs iudex ordinari⁹ accepit aliqd a pñb⁹ peccauit moralit^r z restituere tenet vt. s. q. non licet iudici iustū iudicē v^l ydē nec aliqd p salario accipere. xi. q. 3. nō licet. nec ē^t sup⁹. Delegat⁹ vō m: bñ pter expēsas petere p³t: z modica censura. i. esclētia z poculētia vt ibi z ex de vi. z ho. cle. cñ ab oi. z p spse. ti. de salar. s. i. l. d. pfa. iudex. i. s. 4. si exñs minister iudicis execut⁹ ē ci⁹ snias iniustā. Nā si hoc scit certitudinalit^r nō excusat a mortali nec d³ obedire. si vō dubitat tñc. n. excusat obediēdo. xi. q. 3. qd ergo. et. z. 3. q. i. qd culpa. z no. tbo. fa fe. q. 6. 4. l. d. Ray. z i iudice ecclesiastico ordinario

seu delegato: si officii assumpsit iudicandi
nesciens iura grauer peccauit. Nam
si laico illitterato dummodo habeat p sue
tudinē z pitiā iudicandi possit cā comit
ti nō tñ ecclesiastico iudici hoc pōt pmit
ti nisi sit pī? mediocri saltem iuris scia
L. de iudi. certi iuris. z di. zo. c. i. Si p
iurisditiōe aut p tate ecclesiastica obtine
da dedit aliquid tpale. naz cū tale ius sit
spūale si ē dubiū q mortali? peccauit. et
simoniam pmissit ex ne pla. vi. su. c. i. z. z
3. Et idē ē p3 host. si puenit de certa quo
ta puer? seu lucrū: licitū tñ est epō z cuili
bet alteri plato pure z simpliciter pmitte
re vices suas. Et deinde tali ei? vicario
pstituit certū salariū. vt no. gl. in. d. c. i. z
Abb. si ibi. si exis ordinari? v? delegat?
ptra psciētiaz z iustitiaz in grauamē alte
ri? pti? in iudicio qd? fecit. p gra vel p
pecunia suspēsus ē p annū ab executiōe
officij extra de sen. z re iudi. cū eterni. li.
6. si snias excōis suspēsiōis vel interdi
cti ntmis de facili fulminauit. Nā hoc
nō licet nisi p psumacia z pctō mortali.
xi. q. 3. nemo. z. c. si aut nobis. Et si sine
monitione legitima pmissa vel sine scri
ptis seu al's cōtra ordinem iuris grauit
peccauit z ē suspēsus ab ingressu ecclesie
p mēsem vnū ex de sen. ex. sacro. Et iudi
ce tā seculari q ecclesiastico. si ordine iu
diciario non seruato iudicauit grauer
peccauit. naz nullus est pdenandus nisi
iudicio ordinabiliter habito aut cōuincat
aut reū ipse se psteat: nisi al's crimen fo
ret manifestū. z. q. i. §. bis omnibus. Si
partē cōtrariam quoquomodo iniuste
grauauit: dilatiōes ptra ius aut questi
ōnes seu inquisitiōes ad quas respōde
re nō tenebat fecit. si dolose locū appel
landi dedit: aut post appellationē legiti
mam in cā pcessit seu allegatiōes frivo
las fecit v? admisit. si dieb? festiuitis exer
cuit iudicialia phibitus ē. extra de ser. c.
i. si pauperib? viduis z orfanis non sub
uenit vt tenet. nam si scienter deliquit
in quolibet predictōz videtur esse mor
tale.

Ab accusatore seu actore.

Nam accusator seu actor re
quiritur in iudicio. nam iudicis
est neminē sine accusatore dam
nare. z. q. i. multi. ideo ab eo potest sic i
terrogari. Si aliquādo accusauit de cri
mine. nam si calumniose egit imponen
do ei falsum crimen ex malicia vel petē
do aliqua bona tanq? sibi debita: que tñ
nouit sibi non deberi in vtroq? casu pec
cauit mortaliter. z de omni damno inde
secuto tenetur leso modo sibi possibilt:
siue lesus fuerit in temporalibus siue i
fama vel in persona. i. 4. q. 5. non sane.
in fine. z ca. causa. q. 6. si res. tamē si ma
nifestare potest factum vbi vite imine
ret periculū nunq? tenetur si in pgressu
cause criminalis pecunia corruptus aut
rei accusati vel amicorum eius precib?
inductus inordinate destitit a persecu
tione cause inchoate scilicet colludēdo
cum reo z non inducendo legitimas p
bationes quas habet contra eum mor
taliter peccauit: quia impedit bonū rei
pu. quod pcuratur per punitionem cri
minum fm Tho. pa se. q. 68. Secus si
essz in causa ciuili vbi agitur de tempo
ralibus z de idemnitare siue acquisitio
ne iuris ipsius actoris: nam quilibz po
test renunciari iuri suo. 7. q. i. quam pe
riculosum. Si habens iustam causam
siue criminalem siue ciuilem per inde
bita media eam prosecutus est: vtendo
mendacijs in iudicio falsis instrumen
tis z testibus ac probationibus alijs: ne
perderet eam: quia licet mortaliter pec
cauerit fm Thomam vbi supra. q. 69. z
zz. q. z. facit. non tamen tenetur pro
pter hoc ad aliquid alteri parti cum cer
tus foret: vel saltem presumeret habere
causam iustam: z sic in veritate tandem
repperit. Et hoc verum in causa ciuili:
secus autem in criminali: quia nisi cer
tus sit de crimine z possit legitime pro
bare si accusaret: nō excusaretur a mor
tali. si qñq? aliquid optinuit ex iniusta
snia data p eo a iudice: nā p3 oēs doct. si
habuit malā psciētā dñ pdebat litigii
restituere obligat: nec snia cū defendit:

vl si p falsos testes vl falsa istrumēta vl
falsas allegatiōes sciēt obtinuit: tenet
vt. s. i. l. i. l. si pp falsas cau. Si vō tpe
late snie fuit boni fidei: s; postea habuit
certā noticiā q; p se data fuit iniusta: q;
uis snia ex q; iā trāsiuit i rē iudicatā. z cō
denat? nō appellauit videat excusare eū
p q data ē s; host. i. si. de snia. s. z. tñ q;
b. ē ius nāle: z q; nemo d; locupletari
cū alteri iactura vl dāno. d. reg. iiii. Lo
cupletari. li. 6. Ideo s; theolo. tal tenet
restituē sic habita: z sic not. Inno. z do.
Zm. de bu. extra de imu. ec. q; pleriq; a
reo. Si aliqñ accusat? seu ipetit? sup ali
q re iuridice a suo iudice dixit falsitatez
vl tacuit veritatē: nā siue b. fuerit i cā ci
uili ch ageret de re spali: siue in cā crimi
nali cū accusaret d aliq crimie: z aderāt
semiprobatiōes: vel ch inqrebat sup cri
mine de q erat ifamat? peccauit morta
lit s; tho. fa fe. q. 69. Sec? at si de hoc
reqreret a nō legitio iudice vlēt a legiti
mo s; nō iuridice. Si accusat? vl ipetit?
calūniose se defendit. i. falsitatē dicēdo
vl veritatē tacendo quā dicē tenet vt. s.
aut als fraude z doli adhibēdo mortali
peccauit et si cāz iustā habuisset. Et si in
ramētū calūnie pstitit: vt i cā criminali
fieri d; ex de iuramēto calū. Inherētes
piur? est vt no. tho. fa fe. q. 63. Si post
sniaz p eā latā appellauit cā afferēde mo
re ne p eū iustā snia exeqt: peccauit mō
talit. q; i iusticiā egit: iō puniēd? ē z lesio
tenet de dānis z expēf. z. q. 6. patuit vt
Lō. tho. sec? at si appellauit credens bre
iustā cāz. A teste. Si in iudicio reqsit?
sciēt dixit falsitatē mortali peccauit fm
tho. fa fe. q. 70. z ē piur? nā testis sp iu
rat dicē vey als si crederet ei quātecūq;
religiōis foret ex. e. nuper. 3. q. 9. horta
mur. Pōt tñ i ciali cā remitti iuramē
tū d plensu ptiū nisi i cā mrimonialit ex
e. tuis. Tenet isup sciēt fīm testificās i
foro ptētioso d oi dāno lesio inde secuto
z. q. i. notū. z. l. 4. q. 6. si res. si rē sibi du
biā testificādo certā affuit mortali pec
cauit z ē piur? si iurauit se scire qd nescit
z tenet ad restitutiōz si exinde qd dāni

cat? ē iniuste. d; igit certū p certo affē z
dubis s; dubio pferre. cō. tho. si tñ ex la
bili mēoria ptingeret q; qd crederet se cer
tudinalit scire qd nescit vt excusari a mor
tali z a restitutiōe s; tho. vbi. s. ar. z. 3. q.
5. d occidēdis. sec? si ex ipmeditatōe z ne
gligētia. si p testimonio ferēdo pecuniā
accepit mortali peccauit. l. 4. q. 5. si sane
z si b. fuit i cā spūali sic ē mrimonialis d
decimis z hmōi symoniaz pmisit. p tñ
testie accipe expensas ab eo solū q eū p
ducit: si forte ptingat ex testimonio ferē
do dictā vl opaz suā vl lucrū z hmōi dī
mittē vl pdere. Accipiēdo at illicite pe
cuniā p testimonio ferēdo restituēt ei a q
accepit: nisi ille dederit ad cōnspēdū te
stie: nā tūc debet ei i cui? iniuriā accepit
vel paupibus. Ab aduocatis
iuriscōsultis z pcuratorib? Cap. 5.

Itio introget pfeffor ab aduoca
to si aduocauit phibit? a iure: nā
si sciēt b? fecit vt peccasse morta
lit. si sciēt defēdit cāz iniustā vl despatā
mortalit peccauit z tenet ad restitutiōz
alteri pti s; tho. fa fe. q. 71. s; si ex igno
rātia sua si cognouit iustā eē cāz z iō eā
dēdit excusat eo mō q ignorātia excusa
re p t. si vō ignorāt ab initio iustā susce
pit z postmodū in pcessu iudicij cogno
uerit eā talē: oio reliquē d; z cliētulo cō
sulē q dñstāt z cedat pponat ch aduer
sario d cōi pcoria sine fraude vt i. l. rē si
nouā. L. de iudicijs. bec tho. z ray. in cā
vō dubia licite p t patrocinari s; guil. si
fidelit z legalit i q tū iusticia pmittit cāz
sui cliētuli fouit z defēdit nihil d ptingēti
b? omittēdo: nā ad b? tenet: z si pp suaz i
prudētiā l negligētiā nōbilē: q; noluit dī
ligēt studē z laborare. put cā exposcebat
amittit eā mortalit peccauit z tenet ad re
stitutiōez dāni ide secuti cliētulo suo. ff.
d offi. pñ. l. vtilitas. idē ray. z host. si pdi
dit aduersario secreta cliētuli sui vl als
dolo malo fecit ei pdē cāz iustaz: morta
lit peccauit. z tenet vt. s. ff. de iudi. l. si
iustfamilias. Si in aduocādo debito mō
vsus ē: Itaz nō l; pponere vel aduoca
re pccatiter piciando seu vociferando

et tales pces aduocati qñ rōe s; pbris
 vbris putāt eē dcertādū reddūt ifames
 3. q. 7. Itē si qñs adeo. si falsa iura leges l
 glosas allegauit seu falsa istrumēta aut
 falsos testes l' corruptos: ac falsas rōes
 seu pbatōes iuris l' facti idurixit vñ pdu
 xit: mortali peccauit. Si quomō ad
 uersario sui cliētuli bonam cām abstu
 lit: si aliq cū grauauit: perēdo dilatoem
 supflua: faciendo positioes duplicē l' ca
 uillosa: p istructioem falsi testis: vñ qz
 induxit cliētulū suū vt negaret vitatez
 z hmoi. In oib' bñs fm l' host. tenet in
 solidū aduersario quo ad vñ iterē. idē
 dicēdū de iuriscōsulto z pcuratore si sci
 ent opē vñ pñliū dederit i cām iniustā: z
 eoz ope l' pñlio obtēta ē victoria cāe als
 n ex de reg. iur. Null' li. 6. Si iniust vllū
 pñtū vllā pactioem fecit cū colligato
 re quē i pñā recepit fidē. nā hoc pñbitū
 ē. 3. q. 7. §. Itē si qñs adeo. Si salariū imo
 deratū recepit peccauit: z restituere tenē
 tur fm tho. Nā qñs licita possit petē
 moderatū z de eo pacisci: siue ab initō si
 ue finita cā. i. 4. q. 5. c. Nō sāt. n tū imo
 deratū petē pōt. z attēdit moderatū sa
 lariū s; iller. de al. in tertia pte. di. 4. 4
 fm qñtitate cāe. laborē aduocātis. sciēt
 am z faciēdiā assessoris l' aduocati: z con
 suetudinē regiōis. 3. q. 7. apud vrbē. cō.
 tho. Si pactū iniust cū cliētulo de qñta p
 te lit: puta de decia l' cētesima. nā hñ l' z
 z pñbit. 3. q. 7. §. arcēf. si dieb' festiuis
 se occupauit i studio z alijs ad officiū ad
 uocatiōis ptinētib': n pēlia vñ intuitu
 pietat' s; lucri cā l' cōmodi t'palis: petiti
 ē. Si aduocauit pñliū vñ pcurauit sci
 ent i cā vsuraria mortaliter peccauit: z si
 ei ope vñ pñlio aliqñs sniat ad soluēduz
 vsuras: vñ qñsolute n restituatur vñ ipe
 teneri. Si i cā paupēz z misēabiliū pñ
 narū iusta patrociniū pñtitit. nā ad hñ te
 net eo mō qñ ad alia opa misēicordie dñ
 b'. 86. di. nō satis. Nec fere oia iterro
 gari pñt a iure pñsultis z pcuratoribus.

An notarijs. Laplm sextus

Officiū tabellionat' exercuit i
 pit' z ierpt' exñs. Nā si ex nobi

li ignorātia male dictauit instrumēta vñ
 testamēta: seu debitas solēnitates z clau
 sulas omisit qñb' validat' dñt' z istrumēta
 pp qñ exorta sūt litigia z bōa pñita: mor
 tali peccauit z tenet de oi dāno ide secu
 to. Idē ē si bñ accidit ex ei' nōbili negli
 gētia. Si falsificauit aliqñ istrumēta: aut
 scripturas suas l' aliēas addēdo l' minue
 do: mortali peccauit: z tenet de oi dāno i
 de secuto. Si rogat' i testis eoz qñ n erāt
 mēris sue cōpotes: s; a sēsu alienati sciē
 ter notauit testamētū eoz tāqñ vñ rōnis
 hñtū. nā peccauit mortali z tenet vt su
 pra. Si qñ quomō fec' pñra statuta: qñ qñ
 creat' fuit nōi' obfūare iurauit. nā si
 pñ fec' piur' ē. si aliqñ statuta dictauit vñ in
 scrip't. redēgit aut redēgi fec' sup appo
 batione vsuraz l' pñra ecclīastica liberta
 tē. nā i vñroqz cāu mortali peccauit z ex
 cōem icurrit: vt i cle. ex gñi de vsuris. et
 ex de sen. ex. nouerit. z. c. Brauē. Si sci
 ent fecit istrumētū de vsur' l' ifraudē vsu
 raz fm host. piur' ē: qñ cū creat' notarij
 iurāt n facē. z pñter ifamis effect' ē nec
 de cetero poterit testamēta nec istrumē
 ta pñficere ex dñ testi. l' ex qñdā. §. si. nā tamē
 tenet restituē pecuniā bitā p labore suo
 quāuis illicito: s; si pñtū feneratio de
 dit cām efficacē: iducēs pñes ad talē pñtū
 tenet vt supra dictū ē de pñone fa pñce
 pto. 7. si maliciose occultauit vñ n exhi
 buit istrumēta seu scripturas publicas
 aut testamēta: seu cōes rōnuz libros de
 struxit z hñmōi vñ alteri dedit. nam vñtra
 pñtū tenet de oi dāno lesis ex hñ cum p.
 stet cām efficacē. l. de edēdo. l. Is apud
 quē. si dieb' festiuis absqz nccitate s; lu
 cri cupiditate cōfecit instrumēta copia
 uit vñ extēdit scripturas cū differre pos
 se: mortate vñ z pñbitū ex de fer. c. i. si i
 moderatū pñtū extorhit z vñtra pñtū p
 scripturis vel mercede sua: nō l' de hñ in
 spe. plene ti. de salar. §. z. si exñs notari'
 epi pñscribēdis noib' ordinādoz vñ als
 ab eis pñcepit z ē salariat' simoniā cōmī
 sit ex. c. i. si añr nō ē salariat': tunc si id
 qñ ei soluit cōuenit ei pñsiderato labore
 z qualitate negocij licitū ē als non vt

ibidem notat do. An. de bu. et clarins
 Si doctoribus magistris seu scholaribus. c. 7.
 Iohann. docendi seu doctoratus illi-
 cite obtinuit pecuniā pmissendo
 vel tributa dādo: mortaliter pecca-
 uit et prohibet et de magistris prohibemus
 et exigēs crimē cōcussionis cōmittit ex.
 eo. c. 1. et c. quāto. Idē hostiē. et Hof. Si
 gradū vel magistratū nō ad utilitatē ani-
 mā et honorē dei sed ad sui ostētationē
 et gloriā q̄sinit principaliter mortale ē. Si
 doctor publice docēs leges vel physicas
 sciēt admittit ad lectionē suā religiosos
 aut sacerdotes seculares vel et clericos
 sed in dignitate p̄stitutos excoīcat et ex
 ne cle. vel mo. sup. specula. Si legēs in
 quacūq; facultate publice sciēt admittit
 ad lectiōem religiosum sine p̄p̄e reli-
 gionis bitu: incurrit excoīcationē ut in
 c. piculosa ne cle. vel mo. l. 6. Si schola-
 res retraxit vel subtraxit alijs doctoribus
 vel magistris sub q̄b; audiebāt: nā s̄m
 Jo. de leg. si hoc fecit in odiū doctorū et
 scholares tā intrabāt illorū scholas tene-
 tur eis ad restitutionē salarij et honoris
 sibi subtraxit: si autē nūduz intrauerāt dic-
 ut supra p̄cepto. 7. hētur de eo qui retra-
 xit volentē religionē ingredi. Si mutua-
 uit pecuniā scholaribus ad h̄ p̄ncipaliter ut
 intrarēt scholas suas vsurā p̄misit: et si
 ex hoc p̄secut⁹ ē aliquā utilitatē q̄ possit
 pecunia extimari: ut q̄ accreuit scholis
 suis maiorē p̄cursum p̄sonarū: et effectus
 ē doctor maioris fame tenet erogare oē
 illud lucrū paupib; ut no. Jo. An. i. re-
 gu. p̄ctm̄ de reg. iij. li. 6. in mercu. Joā.
 de legna. et Jo. cal. i. c. nauigati. ex d̄ vsu-
 ris. Si magi ex his scholaribus collectaz
 iposuit vel ab eis aliqd̄ exegit. nā si hēt
 salariū publicū sufficiens vel b̄nficiūz ma-
 gisterio annexū et p̄docēdo a scholaribus
 exigit p̄misit symoniā cōmittit s̄m hostiē.
 q̄ vedit obsequiū sp̄iale ad qd̄ tenet ex
 officio ex de hmo. c. Mēmo. i. q. 3. vēdē-
 tes. et c. si solū. Sponte tñ oblata recipe-
 pōt. Si s̄o nō hēat salariū sufficiens: nec
 b̄nficiū pōt accipe collectā p̄ laboribus
 suis. 37. di. d̄ q̄busdam. i. glo. ar. i. z. q. z.

charitatē et c. q̄cūq; et c. se. et v̄ hostiē. inue-
 re qd̄ ēt possit exigere: nō tñ a paup̄e nec
 ut scholares expellat de scholā: aut acci-
 piat libros aut res eorū sed potius inopias
 suā eis exponēdo. Lō. Inno. 2. lib. 1. de
 magistris. c. pe. alr et melius distinguit. Si
 didicit vel docuit sciētias prohibitas: ut ē
 sciētia nigromācie: artis notorie: vel li-
 bros p̄tinētes turpia vel inhōesta seu poe-
 tarū figmēta: mortale v̄ et prohibet. 37.
 di. 30. prohibet. Si sciēt v̄ ex ignorātia
 docuit errores nobiles mortale ē et tene-
 tur satisfacē mō possibili retractando q̄
 docuit. si se iactauit de doctria vel alijs
 detraxit et inuidit se eis p̄ferendo. aut se-
 ctas iter scholares nutriuit: seu aliqd̄ ad
 emulationē aliorū magistrorū fecit: et eis
 scholares subtraxit: gūiter peccauit et te-
 net ut supra dictū ē de doc. si h̄ adhibuit
 debitā diligētia circa p̄fectū scholaris i
 sciētia et morū disciplina. nō curas qd̄ stu-
 ose et honeste viuāt. vel nō p̄p̄e cos
 a vitijs in q̄tū potuit: vel docēs eos nō
 utilia sed curiosa. et faciēs nimis vacatio-
 nis. In h̄mōi nobilis negligētia morta-
 le v̄. si fuit nimis rigid⁹ et crudel⁹ conigē-
 do p̄ctm̄ ē q̄ leuis tñ castigat⁹ ē ei p̄missa
 de sen. exco. cū volūtate. et ex de homici.
 ad audiētia. Si p̄berauit clericū i mō-
 ribus gūit: seu nō cā discipline ēt leuif⁹
 aut existentē in sacris excoīmunicat⁹ ē
 dicto. c. cum volūtate. Si studio vacat
 et scientie aliquo sine illicito p̄ncipaliter
 ut p̄p̄ ambitionē: bonorē: lucrū. cupidita-
 tem: et h̄mōi peccatum ē. Si scientijs et
 disputationibus superfluis vel etiā pe-
 riculosus se occupauit vel etiam negli-
 gens fuit studere lectionibus necessari-
 is. Si actus suos in ecclesijs fecit. nam
 prohibitum ē. de imuni. ec. decet. Si iu-
 ramenta vel statuta vniuersitatis serua-
 uit. Nam alias mortale est. Si pom-
 pis dissolutionibus cōmunijs et h̄mōi se
 inordinate et vltra sui status concedētia
 dedit: vel alios ad hec: quoquomō idu-
 xit. Si ex secta vel p̄tialitate practicauit
 voces rectoris eligēdi vel subtraxit scho-
 lares alterius doctoris ut audiant sub

suo. nam mortaliter peccauit ⁊ tenetur
vt supra. Si obediens fuit p̄ceptorī suo
vel doctori in his que tenetur: nāz al̄s
peccauit. Si diebus festiuis in studen-
do vel scribendo se occupauit principa-
liter causa lucri vel temporalis utilita-
tis. Nam non licet nisi vt habetur su-
pra p̄cepto. 5. Si vt interesset actibus
aliquorum omisit missam audire in fe-
stis vel omisit ieiunia ecclesie confessio-
nes ⁊ huiusmodi mortale ē.

A medicis p̄phicis ⁊ cirogicis. ca. 8.

Ut se ad practicandum posuit i
medicina sine sufficienti peritia
nam si propter hoc dedit medici-
nam vel remedium nocuum infirmo
mortaliter peccauit: quia non licuit ei
vsurpare quod alienum ē s̄m. **H**ostien. in
sum. titu. de homi. ⁊ extra eo. Tua nos
Ubi hoc etiam tenet. **I**nno. ⁊ do. **I**n.
de bu. ⁊ facit extra de iur. Si culpa. Si
existens peritus ⁊ sufficiens negligens
se habuit apud infirmos. nāz si ex nota-
bili ei⁹ negligentia omni sit aliquid ne-
cessarium infirmo ex hoc eius infirmitas
inualuit: peccauit vt supra: quia negli-
gentia pariter ⁊ imperitia sunt in culpa
pa. 83. di. c. 1. Si curando infirmum nō
ē secutus artis traditiones sed capitis
sui opinionem. Nam si ex hoc contin-
git infirmo aliquid mali notabilis tene-
tur ⁊ peccauit vt supra s̄m. **H**ostien. vbi
supra. Si non adhibuit debitam dilige-
tiam circa curam infirmi: personalit̄ est
visitando. signa interiora. videndo. me-
dicinas dietas ⁊ regimen vite ordinan-
do in culpa est ⁊ peccauit vt notat **H**os-
tien. ⁊ domin⁹ **I**n. de bu. in. d. ca. Tua
nos. Si dedit medicinam infirmo: du-
bitans an deberet nocere vel proficere
mortaliter peccauit: quia nullo modo o-
bet dare nisi s̄m artem cōstet sibi ex sci-
entia quod debeat p̄ficere. nam in dubi-
is tutior via est eligenda. ⁊ nota. **I**nno.
⁊ do. **I**n. de bu. d. c. Tua nos. Si sciens
omisit dare infirmo medicinam oppor-
tunam. Nam peccauit vt supra. ⁊ si stu-
diose quoquo modo aggrauauit infir-

mitatem gratia maioris lucri percipien-
di: vel fecit infirmum recidiuare ultra
mortale grauiter est puniendus secundū
Inno. **H**ostien. ⁊ domin⁹ **I**n. de bu.
vbi supra. Si adhibuit debitam dilige-
tiam inordinando medicinam infirmo
Nam si propter defectum corruptiōez
vel vetustatem specierum. vel rerum in
medicina positarum infirmi incurrit
periculum: ⁊ ipse diligentiam omnem
quam debuit non adhibuit in reb⁹ me-
dicinalibus eligendis non excusatur se-
cundū **I**nno. **H**ostien. ⁊ domin⁹ **I**n.
de bu. **U**bi supra: secus si adhibuit. Si
habens apotecam aromatum coegit di-
recte vel indirecte infirmos quos ha-
buit in cura sua emere ab eo medicina-
lia vel ab alio cui⁹ quo conuenit partici-
pare partem lucri. nam si propter hoc se-
cutum est infirmis aliquid damni cor-
porale: vt quia alibi emissent res melio-
res ⁊ vtiliores: vel temporale vt quia ha-
buisset minori precio tenetur de omni
damno. si seruauit p̄ceptum ecclesie
qđ precipitur medicis. s. vt cū eos ad in-
firmos vocari p̄tulerit ipsos añ oīa mo-
neāt ⁊ ad p̄fessionē inducāt. s. cui⁹ effectu
anteqđ ad curā manū apponāt: nec suffi-
cit suadere nisi cū effectu infirm⁹ obediat
vt no. **H**ost. **I**o. an. ⁊ do. an. de bu. i. c. cū
infirmitas. ex de pe. ⁊ re. vbi dicit **H**ostien.
qđ medic⁹ h̄mōi p̄stitutionis trāsgressor
peccat mortalt̄. si dedit p̄siliū vl̄ medici-
nā vl̄ al̄s suasit aliqd p̄ salute corpor⁹ qđ
stat in piculū aīar: puta qđ q̄s fornicet:
vt euadat cessas infirmitates l̄ medicinā
dedit p̄gnātī ad occidēdū puerperīū p̄ cō-
fuitōe m̄ris l̄ potū libebriantē ⁊ h̄mōi.
nā mortale ē ⁊ p̄hibitū vt i. d. c. cū infirmi-
tas i. si. si extorhit salariū immoderatū a di-
uitib⁹ l̄t curare renuit infirmos paupes
Nā ad h̄ tenet al̄s mortlt̄ peccat. s3 di.
c. i. tibi dic̄ glo. qđ medic⁹ tenet curare
gr̄tis si solū paupes s3 et diuitē qđ nollet a-
liqd dare ⁊ siue pualuerit diues siue mo-
riat̄ poterit medic⁹ exp̄sas repetere vt
ibi ⁊ plene in spe. titu. de salar. §. postre-
mo. Si paupib⁹ l̄ religiosis l̄ qbuscūqz

alijs aliqd dolose ad expiētiā cū pīelo
ddit. nā mortali peccauit. si nimis d faci
li psuasit infirmis l' d'bilib' frāgē ieiunius
l' cōcedē carnes i dieb' p'hibet' absqz rō
nabili cā p'ctū ē: si vō h' psuasit sanis. p
pseruāda sanitatē l' alia cā n' rōabili: mor
tale vī. Si emulatōe d'rarit alijs medi
cis l' al' dānū itulit tēnt. Si statuta sue
vniuersitat' p'uare iurauit: z postea trās
gressor: eoz fuit: nā toties piurus fuit et
mortali peccauit. Si visitādo m' l' ieres
infirmas z cā infirmitat' t'gēdo eas d' idu
stria z itētiōe libidinosa. p'cessit ad aliqd
ihonestū: ē mortale. Si ex n'is ciuigic' i
dit aliqd. Nā si h'z artē clare cognoscit
vtilē eē illū icidi i aliq' pte corp'is n' pecca
uit icidēdo. 55. di. si q's absiderit z capl'is
se. Sec' h' dubitat de icisione l' ē de ic
sore qd nesciat bñ facē: q' tūc abstine' d'z
z poti' dimittere infirmū sine icisione in
māu dei q' cū dubio icidere f'm Inno. z
do. 2. in. de bu. vbi. s. Ab offi. p'liarijs z
aulicis p'ncipū. Caplm. Monū.

Ex n'is officialis p'ncipis seu cōi
tatis iuste z fidei i officio suo se
bñt neminē p'cutiendo. Nāz si
erat sufficiēt salariat' qdqd extor'it p i
pbitatē p'textu officij sui tenet' restitue
re seu paupib' erogare. si vō n' erat sala
riat' z f'm morē l' p'suetudinē officij sui
aliqd accepit vī excusari. i. 4. q. 5. Nō sa
ne. z ibi glo. z archi. Si d' ipositiōe p'nci
pis ab ei' subdit' aliqd p' d'bito sciēnt
exegit l' extor'it ad restitutiōez tenet': ē t
fi ad eū nil puenierit. 23. q. i. visitare. cō.
Inn. i. c. q' pleriqz d' imu. ec. Si quatū
potuit obuiat malis z p'rior dānis.
nā qñ alicui p'stat d' iūria seu dāno al' i
illato z obuiare pōt sine pīelo p'p'e p'sde:
z sibi h' ex officio icubir: si n' obuiat mor
tali peccat: nisi obuiare s'gerz ad rei pu
mat' malū: z tenet' ifolidū d' oī damno.
86. di. p'faciētis. Lō. sco. i. 4. di. i5. si ca
strū trā l' villā fidei ei' p'missam abstulit
dño suo legitimo possessori z p'ditorie
tradidit al' i nullū ibi ius habēti. Nā te
net' ei d' oib' dānis ide secut' ex d' i inre.
si culpa. si ex n'is official' seu vicari' p'tat'

capitanei l' alteri' rectoris iniūstū aliqd
p'mittētis in offō suo non restitit vel d
dixit ei p'posse: vī vltra p'ctū teneri de
oī dāno lesis. L. de appella. l. qm. ij. Et
hoc ibi tenet Bal. si ex n'is cōsiliari' con
siliū dedit fraudulentū principi cōitati
seu alteri p'sde puate. nā si fuit circa ma
lesiciū vel qñ z ex tali p'silio secutū ē dā
nū ē al' s' secutūz tenet' lesis p'tra q's da
tū ē p'siliū plene satisfacere. ff. de reg. iu.
l. cōsiliij. z. c. null'. de reg. iu. li. 6. Et ibi
p' d' inū z Jo. In. i. nouella. si vō fraudu
lēter p'suluit circa p'ctuz vel qñ tenet' ei
cui p'siliū dedit. vt. in. l. Quod si cum sci
res. Et notat in dicta reg. nullus sec' at
si nō fraudulentē p'sertim si al' s' nō erat
secutū vt ibi. si cum p'poneret aliqñ a
p'ncipe vel cōitate i eoz p'silijs qbus ipe
habuit interesse aliqd statuēdū seu deli
berādū: qd cederet in dānū rei publice l'
ē alteri' p'sone puate: vt de imponēdo
collectas aut alia onera indebita cleri
cis vel laicis. Nā si exp'sse p'sertit tenet' d
oī dāno ide secuto lesis. si vō n' p'sertit l'z
tñ n' d' dixit exp'sse z publice ex p'usillani
mitate: vī n' ceteri reputēt eū ifidelē p'nci
pi vī illi statui: h' cāu l'z mortali peccet
nō tñ f'm q's dā satisfacere tenet' nisi p'di
cēdo obuiare potuisset illi malo seu gra
uamini: vī nisi ad eū puenierit p'modū p
ticulare seu bursale: q' tūc vī efficacit' p'se
tire: imo ē t'acēs sic ex q' vocat ad hoc vt
p'sulat iuoluit pena p'ctō cum bis q' ex
p'sse p'senserūt vt no. Inn. c. i. d' bis q' fi.
a ma. p're capl'i. si quoq'mō in l'ris vel fa
uorib' p'ncipis alicui bōa sua l' iura vsur
pauit aut al' spediuit: puta ne creditores
potuerit suos d'bitores p'uenire l' cāz suā
p'seq' z h'mōi. Nā vltta p'ctū tenet' d' oī
dāno lesis inde secuto. Si adulat' ē p'nci
pi laudādo eū de bono qd in eo non ē
aut si ē malo sine laudauit vī laudauit d'
malo. Nā grauit' peccauit: z si laudādo
eū de malo vt de rapina de vindicatiōe
z h'mōi ille mot' ē ad aliqd malū facien
dum pp illā laudē qd al' s' p'babil' non fe
cisset: tenetur d' oī nocumēto cū ipse de
derit ad hoc cām efficacē que vim h'z cō

sensus. Ad b. 93. di. Si inimic⁹. si possesiones locorum priorum vel ecclesiarum malicijs seu astucijs circumueniendo conduxit pro precio in gravamen ecclesie vel pauperum vel tractum tenet de omni dano satisfacere. Si possessiones vicinas vel suis contiguas usurpavit ampliando terminos suarum vel alius quoquo modo occasione adinuertit ut dñi earum cohererent sibi eas vendere vel locare puta molestado eos directe vel indirecte vel eis cominando: seu apud principem calumniando. Ultra mortale tenet levis de dano. Si petijt a principe bona donatorum. Max⁹ prohibet vide i. c. si. de Rescrip. li. 6. Si pecunia data intercessit apud principem accusatis vel carceratis ut liberentur. nam si tales sunt culpabiles et merito puniendi grauius peccauit iusticiam impediendo: et teneatur pecuniam pauperibus erogare. ar. 14. q. 5. Qui betis. Si vero sunt innocentes et ipse intercessor non est salarius potest eam retinere sed si salarius est de eis a quibus pecunia habuit restitui: nisi forte ei liberata data et donata precipue post liberationem et absque pacto precedente.

De ciuib⁹. Caplm decimū.

Quia pro quodam est utrum otiose uiuat: et si solus de proprijs pueribus: an et eliciui exercitio intendat licito. nam otiosus. Pu⁹ pscit in tenebras exteriores. Adatta. 25. Si locado possessionem pecuniam rustico mutuauit ut eam colat. Nam si pro mutui aliquid emolumentum plus iusto precio ab eo recipiat usura est sec⁹ at si pro mutui in nullo grauet rusticus sed talis prestat fiat ei adiutorius ut quicquid possessionem laborauerit. Si mutuauit frumentum vel aliud granum rustico: quoniam erat vile: receptur⁹ tantum de alio tempore: et cum reddit⁹ est car⁹. nam si mutuauit intentione ut lucret⁹ usura est. Sec⁹ si rustici necessitati subueniat. Idem si odit ei certam pecuniam tempore quod frumentum erat carissimum: hoc pacto quod certo tempore reddat ei tantum frumenti: quantum tunc haberi. pilla pecunia: quod tunc maior quantitate frumenti haberet. pilla quod habuisset tempore date pecunie non est tamen ibi usura nec peccatum: nisi intentio praua fuerit. 14.

q. 4. Si quis cleric⁹ et ibi Archie. Si colonos suos grauauit indebite de cepit in carcere raut vide. s. ti. 3. Si decias soluit integre ut tenet vide. s. tit. 4. c. 2. Si deposuit pecunias apud capsores artifices vide supra precepto. 7. Si dedit aliam in sociam vide infra. c. se. Si absque necessitate rationabili mutuo accepit sub usuris. et si ab eo qui erat pat⁹ si lytho. Si infidelis se habuit in fidei commissis tutela seu administratione pauperum vel pupillorum tenet et de leui culpa. Si ex his patron⁹ pro pecunia aliquem presentauit simonia est. ut i. c. de iure ex de iure pa. et in. ca. Querelam. de simonia. Si mercatoribus capsores et personis

Caplm undecimū.

Arca huius sciendum quod negociator dicitur qui re comperat ut integrum imutatum quod vendendo lucretur: et hoc prohibet clericis et religiosis ex ne. cle. l. mo. p. totum. Laicis vero mercari licet cum debitis circumstantijs: unde potest sic interrogari. Si ferrum lignamina arma et alia quecumque mercimonia detulit in Alexandria vel ad alia loca sarracenorum terre egypti: ad aliam terram soldano subiectum sine licentia pape: quod iniam veneti solū quo ad victualia dicuntur gratia licet habere: ut fertur quodam privilegio Martini quoniam: incurrit excommunicationem papalem ex hoc iudeis. c. ita quoniam iuda. 2. c. ad liberandam Si negociat sine debito et honesto. nam de alex. de al. 3. pre. si. et laico mercari non licet nisi pro duobus. Primum pro necessitate. ut. si possit satisfacere sibi et sue familie proinde cetera propter stat⁹ et propter pietatem ut. si lucretur ad subueniendum pauperibus et distribuendum in alias pias causas: puta ad prouidendum rei publice. si. res necessarie ad usum et vitam ciuium et patrie desinit: et lucrum inde expetit: non quod si finem sed quod si stipendium laboris. Ad alium vero finem mercari mortale est: precipue ubi mercandi finis principaliter in lucro ponitur. Con. tho. pa. se. q. 77. Si puenit seu pactum fecit cum alijs mercatoribus quod omnes vendant certo pretio tales merces: quod ipse solus vendat et non alij certam rem spiritum seu mercantiam illicitum est pactum pro hosti. et a iure prohibetur. L. de monopol. l. unica. ubi dicitur

q̄ talis exercens monopolium bonis
 proprijs spoliatus exilio perpetuo dā-
 netur et tenetur ad interesse si quis ex
 h̄ damnicat⁹ ē. Si qñqz cuz p̄cuerit
 naues pducētes aromata. aut als mer-
 cātias fore l̄m̄erfas iarrunt leu emit
 oēm mercātā ciuitatis illi⁹ speciei sub
 merse si l̄z. **¶** Nā h̄ dī monopolis et iō ta-
 lis icidit i penā p̄dicte legis. i. Si exer-
 cuit mercātā q̄ dī sui nā illicita ē. et mala
 fic ē facē vsurā et h̄mōi. l̄q̄ vt plurimum
 boies vtāt ad mortē: vt ē mercātā alea-
 rū taxilloz et chartaz seu naiboz l̄ frapa-
 toz pānoz n̄ vī posse excusari a mortē.
 f̄ faciēdo tenēdo vēdēdo vī q̄quomō ea
 alienādo. et oia p̄ctā q̄ eoz occasiōe ppe-
 trāt ei tāq̄ coopatori iputāt. z. q. i. no.
 tū. et iō tal n̄ ē absoluēd⁹. nisi illā dimit-
 tat mercātā. de pe. di. 5. f̄ las. et duobus
 c. se. l̄ d. tho. fa fe. q. 169. ar. z. in fi. Si
 mercātā exercuit dieb⁹ festiuis nisi p
 reb⁹ nc̄ijs mortē ē: q̄ exo. z. i. p̄hibet
 oē op⁹ f̄uile sic ē negociari. vide de hoc
 s. p̄cep⁹. Si exercuit mercātā i ecclia
 l̄ loco sacro p̄hibitiū ē. et p̄ctm̄. 4. z. di. n̄
 os. z. 16. q. 7. et h̄ b̄c ē qd̄ dñs eiecit de tē
 plo oēs vēdētes et em̄tes. **¶** Mat. z. i. si ne-
 gociā: vī q̄ p̄iurijs m̄datijs l̄ iuram̄t. et
 h̄mōi. **¶** Nā h̄ ē p̄ctm̄ qñqz veniale qñqz
 mortale vide. s. p̄cepto. z. z. 8. Si mer-
 cātā suā sciēt plus iusto p̄cio vēdidit vī
 alteri⁹ miori emit. **¶** Nā si p̄ctm̄ illi⁹ mer-
 cātie ē p̄ rectores citatis statutū et taratū
 n̄ l̄z augere vēdēdo nec minuire emēdo
 Si v̄b̄ n̄ ē sic taratū l̄z cuiqz vēdē l̄ emē
 rē sic cōit vēdit i loco vbi vēdit tpe p̄ct⁹
 et illud ē iustū p̄ctm̄ vt no. glo. in. c. In ci-
 uitate ex de vsur. et ibi do. **¶** In. de bu. si
 l̄gr sciēt vt p̄dixi plus iusto p̄cio vēdi-
 dit l̄miori emit: mortāl̄ peccauit: et tēn-
 tur ille q̄ plus h̄uit restituere ei q̄ dāmsi-
 catus ē si sit qd̄ nōbile f̄m̄ tho. fa fe. q. 77. et
 sco. in. 4. di. 15. idē ē si ignorāter
 et ex errorē extimās rē tñ valē: q̄ l̄z n̄ pec-
 cet tenet tñ satisfacē leso cū aduerterit
 de errore als tūc peccaret mortalit⁹: et h̄
 v̄z itellige nisi p̄ptor l̄ vēditor lesus sit
 p̄sona sagacissima: nec ad h̄ nc̄itate vel
 paup̄tate coacta: q̄ tūc v̄sile n̄ ē qd̄ sit d̄

cept⁹ ex q̄ aduerterit d̄ p̄cti excessu: et tñ v̄o
 lūtarie p̄fēit. Et sciēt et p̄fēciēt nō sit i-
 iuria neqz dol⁹ de reg. iur. Sciēt. li. 6. si
 at̄ excessus sit qd̄ mīmū. et p̄bēs bōa fide
 credit illd̄ eē iustū p̄ctm̄ l̄z rigidū: nec pec-
 cat nec tenet ad restitutōez. **¶** Si h̄ p̄sci-
 tentiā l̄z i modico sciēt excesserit nō pōt
 excusari a p̄cto saltē venialit⁹: cū ois de-
 ceptio et fraus sit p̄ctm̄: et d̄z illud paup̄-
 b⁹ erogare. 14. q. 5. Qui hētis. et sic d̄cla-
 rat Jo. d̄ ripol. Et **¶** Zeral. odo. **¶** Nō ob-
 p̄dict. c. cū dilecti. ex d̄ ep. z. v̄. vbi dī qd̄
 l̄z p̄bētib⁹ se iuicē decipe vsqz ad dimi-
 diā iustū p̄cti: q̄ illa decretal̄ h̄z locū iur̄
 fori: tñ ad vitāda litigia n̄ at iure poli. s.
 dei et lex. dīna nil iustū reliq̄t ipunitus
 et iputat illicitū si i p̄ctib⁹ iustie eq̄litas
 n̄ f̄uēt. **¶** L̄ d. p̄dictis. **¶** Inn. ex de vsuris.
 In ciuitate do. **¶** In. de bu. i. c. Quia ple-
 riqz d̄imu. ec. glo. et archi. x. q. z. b̄ ius. si
 solū rōe termini rē vēdidit pluri q̄ vale-
 at l̄miori emit rōe p̄mature solutōis.
 nā vtroqz cāu vsura ē. **¶** Vide s̄ p̄cepto
 7. Si vēdidit rē pl⁹ q̄ valeat: q̄ p̄ptor ex
 re quā emit mltū iuuat. **¶** Nā h̄ ē iustū
 et illicitū: nisi cū res q̄ vēdit i detrimētū
 cedēt vēditōis q̄ multū illa re idiget et
 sibi ē putilis: tūc. n. poterit vēdere licite
 plus q̄ valeat: s̄z se q̄tū ē dānsi qd̄ icur-
 rit exei⁹ vēditōe f̄m̄ tho. fa fe. q. 77. et
 sco. in. 4. di. 15. q. z. vbi addit q̄ idē ē in
 p̄ctu p̄mutatiōis accōmodati p̄ductōis
 et locati. Si tñ emptor h̄ casu libere vo-
 luerit aliqd̄ pl⁹ q̄ valeat res dare: q̄ in
 de multū iuuat seu lucrat pōt recipi. si
 aliqd̄ rē emit vt itegrā imutatāqz vēdē-
 do lucret. **¶** Nā f̄m̄ **¶** Ebriso. n̄ h̄ sic lucra-
 ri carius eā vēdēdo q̄ emerit. nisi eā cū
 labore de vna regiōe ad aliā trāstulerit:
 l̄cū piculo f̄uauerit aut industria sua me-
 liorata fuerit. s̄z mō emē vt statim lucre-
 tur cū p̄posito sine oib⁹ p̄dict. p̄ditōni
 b⁹ nec certificādo p̄ptorē de valore ipi⁹
 rei vēdēde: oio illicitū ē et tales negocia-
 tores a re publica eiciēdi et exulādi sunt
 f̄m̄ sco. et alexā. vbi supra. **¶** L̄ d. host. i. sū.
 si in suis mercātijis dolū cōmisit l̄ frau-
 dē rē vitiosā exponēda venialē. nā cū ex
 h̄ det p̄ptori dāni et picli occasione. dāni i

qdē si ppe ei? viciū seu defectū res. sit mī
 noris pēi? z ipe nil d pēio minuit: picul
 tū si ppe ei? viciū vsus rei reddat ipedi
 tus l'noxio. puta cū qd vedit equū clau
 dicatē p veloci. domū ruinosa. p firma
 cibū corruptū aut venenosū p bono. si
 vedito: n̄ detegit i spē z clare h̄mōi defe
 ct? z vicia occulta: veditio ē illicita z dolo
 ra z pēct? null? .iz. q. z. c. Quisq; i si. z te
 net ad restitutōem pēi? pētori equū sibi
 iſtituētū vt no. tbo. fa fe. q. 67. z spe. ti.
 dēp. z vē. s. anſpe. Si veditit aurū l'argē
 tū alchīmiciū p vō. vide iſra. c. se. si pmi
 ſit fraudē i ipa re seu spē rei: vt vendēdo
 auricalcū. pauro. lapidē n̄ pēioſū. p pēi
 oſo: vinū lipbatū p puro. carnes hirci
 nas p caſtratū. vnū aroma mixtū cum
 alio. p puro. cerā mixtā cū raxia. ſalio. p
 pura. vnū mediciale. p alio. z h̄mōi. nā q
 b̄ ſciēt fac li d̄cipit l' d̄cipe itēdit. p̄mū
 peccat mortl'r: z tenet ad restitutōem si
 ē nōbile qd h̄z tbo. ibi. s. Si vō ignorat
 vedit vnā rē. palia n̄ peccat qdē: s; cū de
 erroi ſuo ppēdēt ſatiffacē tenet: z qd dēz
 ē d̄ vedito: idē ē z de pēto: qd ſciēt emit
 rē pēioſa quā vedito: credit cēvile l' mo
 diū valoris: q; z ipe iuſte agit et ad iſti
 tutōez tenet. S; aduerte. pclariori itel
 ligētia p̄dicto: q; vbi n̄ lū piculū iminēz
 ipi pēto: nec i veditō iuſtū pēiū mltū
 excedit: z pēto: cēſet i cūdo ſat. i dūſtri
 oſus: z res venial. p libito ſibi exaianda
 expōit tūc vedito: n̄ tenet d̄fect? rei vēal
 ſibi māiſtare: p̄cipue cū eos n̄ celat ni
 ſi ſolū vt d̄ re ſua hēat iuſtū pēiū. ſi frau
 dē adhibuit veditō l'emdo circa q̄titatē
 rei. ſi pōdē nūero l'mſura. Utēs pōdē
 rib? l'mēſur. p ſupiorē l'atiquā pſuetu
 dinē n̄ approbat ſi alr. exēpli grā. De
 pōdē ſi ddit. xi. vncias. p vna libra carni
 us aromati pſciū lane lini z h̄mōi. exē
 plū d̄ nūero vt ſi res qd dare d; in certo
 nūero tribuit diminutas. Exēplū d̄ mē
 ſura vt ſi dedit dē brachia pāni linci vſ
 lancei. p vndeci. l' ſextariū gni diminutū
 ſeu metretā vini olei l' alteri? liq; nō
 plenā. In oib? his ſi emites a iuſto pēio
 fraudat: oēs qd ſciēt ſic d̄cipiūt mortaliſ
 peccat z tenet ad ſatiffactōem dāniſica

tis l' ſi pax ē dāni paupib?. ſi tñ h̄mōi cō
 ruptio pōdēz l'mēſuraz ē cōis z pſeqnē
 oib? nō ſi vī ibi. ppe eē fraus nec morta
 le. Tenē at vnā mēſurā ad emēdū z alte
 rā ad veditū ſpē mortle: niſi illis cū q
 b? mercator: h̄moteſcat deuterio. z s. ſi
 negociādo ſec pmutatiōem rei ad rē qd
 vlgarit dī barato: puta exiā lanifex vel
 trapetita ddit pānū vnū lanceū extima
 tū ab eo flore. c. alr i mercatori q dat p il
 lo balā vnā lane aglie extiatā ab eo flo
 re. c. Mā i b̄ pēto pmutatiōis pōt iterue
 nire fraus duob? mōis i q̄litate rez cō
 mutata: z tūc ſi ē fraus ex pte vni? tñ qz
 ſ. ſciēt dat alteri rē d̄fectuoſa i po igno
 rāte cū tñ recipiāt ab eo rē bonā: mortfa
 liſ peccat z tenet ei ſatiffacē ſi nōbiliſ le
 ſit ex d̄ i iur. ſi clpa ſit at vterq; itēdit al
 ter d̄cipe z abutroq; dat alteri res defe
 ctuoſa. p bōa vtroq; igno: āte fraudē al
 teri? vterq; mortl'r peccat pp malā itēſi
 onē. z z. q. s. Qui piurare. Quo vō ad
 ſatiffactōez pōt fieri recōpēſatio vt vn?
 alr i ſi teneat ſi d̄ceptio fuerit eq̄lis. ſi tñ
 vtriq; vt practici ſciēt ſic pſuetū fieri n̄
 vī ibi fraus nec alr alr tēneri d̄ reg. iur.
 ſciēt. li. 6. Quot d̄cepto itēuit i pēio. qz. ſ.
 vnū qsq; eoz excedit i extiatōe rei ſue:
 z tūc vī ſi mō poſſe diſtingui vt. s. ſi p
 ſe fraudauit l' p alr de fraudari ſec pēda
 gia l' gabellas iuſte z licite ipoſitas: puta
 occlte mercimōia itroducēdo i ciuitatē:
 l' aſſerēdo vnū aliū eē aut mioris q̄tita
 tis vt ſic l' nūbil l'min? ſoluēt. Mā ſic ra
 pinā pmiſit ſeu furtū h̄z ray. z tenet iſti
 tuere ill qd? talia d̄bēt. Ro. 13. Reddi
 te oib? d̄bita: cui vectigal. vectigal. vex
 ad pēas qd iſtice ſi a iure cōi l'municipali
 h̄mōi d̄ceptores n̄ tenet i ſoro pſcie nī
 ſi p? dēnat? fuerit. iz. q. z. ſinitas i ſi.
 cō. tbo. fa fe. ſi ſoluit creditoribus pro
 mercimonijs emptis in termino pſtitu
 to. nā ſi ſec? fecit tenet eis ad oē itereē
 ex d̄ pigno. ſignificāte. ſi diſtulit merce
 dē reddē oparijs ſeu laboratorib? i op?
 ſuū pduct. vltra tps p̄uētū cū eis ſaliqd
 de precio cōuento ſubtrahit: ſeu falſas
 monetas pro bonis dedit grauiſter pec
 cauit z tenetur eis ſatiffacere de omni

dāno z incōmodo qđ ppeſſi fuerint. Si
pduct^o p certo p̄cio nō ſoluit in p̄miſ
ſa ſz dedit p̄nū vinum z h̄mōi loco p̄cij
nā illicite egit niſi h̄ fecerit cū eor^u libe
ra volūtate. ſz h̄ cāu ſi illi nō idigēt vſu
rei illis dare z neceſſe habuerit eā vedē
miori p̄cio: tūc pductor tenet eis reſarci
ri qđ min^u habuerūt. Sec^o ar ſi a p̄ncip^o
opis h̄ pacto pduxit eos vt ō labore ſuo
ptim daret pecuniā ptim p̄nū z alia vi
ctualia. Nā tūc ſi p̄nū vſalia ſibi det p
pte ſolutiōis ſz p̄uētīdē z vedat iuſto
p̄cio. ſ. p̄m qđ alijs cōiter vedit lz pderēt
reuēdēdo nō tenet pductor. Idē eēt ſi vē
deret ſibi plus iuſto p̄cio: qz ſic cōit ſo
let fieri: z pducti a p̄ncipio h̄ ſciebāt z al.
expti erāt. Nā ſciētī z p̄ſentiētī nulla ſit
iniuria de reg. iu. ſciētī. li. 6. Si fideiuf
ſor fuit p̄ aliq̄ ſoluēdo ei^o creditori. nā
ſi ex hac fideiuſſione aliquid accepit niſi
itēreē ſuū ſi ptulit vſura ē ex. e. Perue
nit. Aſſecurare tñ p mare vſ p terrā mer
ces: ſuſcipiēdo i ſe piculū eaz z rōe picu
li p̄uēire cū mercator ſibi tradat certum
qđ p quolibz cētenario valoris ipſarūz
mercium licitum ē p̄m Laur. d. Rīdol.

De ſocietate.

ſit ſocietate cū aliquo ad cōe
lucrū z dānū z iſideſt ſe habuit i
ea ſubtrahēdo: vſ retinēdo aliqđ
occulte de cōi pecūia ſeu lucro ſocieta
tis peccauit mortāl^r z reſtituē tenet ſi ſ
xit ſocietate h̄ mō. ſ. dādo pecuniā mer
catori ad mercādū p̄artificij ad exercen
dū. Nā ſi ſxit cū pacto lēt ſine pacto ſz
tñ hac itētiōe p̄ncipali qđ capitale ſit ſal
uum z p̄tē lucrī bēat: p̄ctus ē vſurari^o vt
nō. glo. in. c. pleriqz. l. 4. q. 3. Lon. a. 30. z
acur. ff. p. ſo. l. Si nō fuerit. Si p̄cta ſo
cietate fuit diligēs i reb^u ſocietat^{is}: Nā
i ſocietate iputat ē culpa leuiſ q. ſ. p̄fide
rat qñ qđ nō ē ſic diligēs in reb^u ſocieta
tis ſic erat diligēs i reb^u p̄p̄ijs tpe inite
ſocietat^{is}. ff. p. ſo. l. Soci^o ſocio. z ſic re
ſtituere tenet. vide ō mā plene i ſū. piſ.
c. ſocietas. i. z. z.

De Sociis.

ſi dedit aīalia i ſocidā z quomō
vel quo pacto. Nā h̄mōi aīalia

vſ pecora ſimplr tradi ſolent. ſi g^o h^o mō
tradit ad custodiā. ſ. alicui dādo. xx. capi
ta paſcēda ſub certa mercede vſ ēt certa
portiōe p̄uēt^o eor^u: tūc ſi dñs ſibi retinz
piculū aīaliū. p̄m z ſuil. ē p̄ctus locatio
nis z de ſe licit^o: ſec^o ſi nō retinet piculū
ſibi excepto tñ eo qđ ptingeret ex mera
neglia custodis qđ ſp p̄tinet ad custodiē
tē ſi tradidit p mōz mutui dā^o alicui ru
ſtico. xx. capita cū pacto qđ ſint firma in
nūero lī p̄cio eor^u ē oēs euētū: tūc ſi acci
pit aliqđ de luc^o: vſura ē: qz cederet ei ſo
lū rōe mutui qđ p̄hibet. i. 4. q. 3. vſura
ſi tradidit p mōz ſocietatis. z h̄ p̄ct^o pōt
ēt fieri mltiplr iuſte et iuſte. Juſte qđ
ſit qñ i ſocietate vtriuſqz cōis ē z eq̄ p̄di^o
ad iudiciū bōi z p̄actici viri vt. ſ. equalr
pticipēt lucrū z dānū p̄portionabl^r: exē
pli grā: vn^o h̄z. xx. capita ali^o totidē vel
ēt ſolū. x. z cōicāt ea ad inuicē: z piculūz
z emolūmētū z ēt expēſas equalr cōicant
ea ad inuicē: ſi eq̄l^r ponūt in ſocietate
vſ p̄rata p̄m qđ q̄libet pōit al^o p̄ct^o ē illi
cit^o z iuſticiā qñ. ſ. melior ē p̄ditio vni
us q̄ alſi. vide de hac mā plene in ſū. pi
ſa. vſura. z. de cambijs licitis z illicitis.

Arca cābia notandū qđ ad h̄: vt
qđ ex eis lucrū repo: t^z licitū. oz
qđ tale lucrū p̄uēiat aut rōe cur
ſtodie aut rōe patrie aut rōe monete. iō
pōt circa h̄ ſic interrogari. P̄rio ſi cāpſor
cābiē^o florenos i monetā vſ econuerſo:
qđ dī cābiū minutū recipit vnū denari
um p floreno. nā vt dīc Jo dīc. i. c. ſi de
vſuris. h̄ cāus ſi vī bñ excuſabil^r ab vſu
ra niſi attēto itēreē. Et finalr pcludit q
vbi qđ plus accipiat ſi ē bñ tut^o in p̄ſcia
niſi ēt illo pl^o rōe itēreē vt ſup̄a recipia
tur. ſ. laboris itineris opaz p̄ſionū ſala
rior^u z factor^u q̄ p h̄mōi arte exercenda
ſubiit. Si in h̄mōi cābijs minutis ſciēſ
imileuit mōctas falſas icifas vſ diminū
tas peccauit mortāl^r z leſis reſtituē te
net ſi ē qđ nōbile al^s ē paupibus erogā
dū. Si fecit cābiū h̄ mō exñs aliqđ indi
get pecunia venetijs z dat Albediolani
flo. cētū cāpſori q̄ h̄z ēt cābiū venetijs vt
p̄ſignet ſeu reddat ei venetijs p̄ſaos. c.

ducatos indēnes: et pp hoc cāpsor acci-
pit docatū vnū: in quosdā videt turpe
lucrū. Dñō qz cāpsor absqz piculo labo-
re z expensis facit sibi rñderi venetijs.
Scdo qz anteq reddat eos pt ex sibi tra-
ditis ducatis in multo mercari z lucra-
ri. sz saluo meliori iudicio qñ tali cābiē-
ti q de hoc facit artē iminēt expēse vt in
casu pcedēti: pt accipe moderatū lucz p
cipue rōe interesse sūt. sec⁹ at de eo qui
hāc si exercet artē. si cābiū fecit hoc mō
puta in ciuitate mediolani exis cū mil-
le ducatos venetos venetias vellet fer-
re z ibi cābire seu eos expēdere iuenit in
mediolano cāpsorē habētē tabulā cābiū
in ciuitate venetiā: cui tradidit eos tā-
q cābiēs in venetijs z p psequēs ad for-
cābiū venetiā. Mā sz predicti ducati ve-
neti plus valeāt venetijs q mediolani
vbi tradidit eos: nō est tñ ibi vsura nisi
tradēs aliqd intēdat: qz in cambijs pt in-
teruenire lucrū rōe patrie. si fecit cābiū
alio puerio mō z dicit cābiūz p lras. In
florētia exis idiget pecunia in venetijs
z dat florētie cāpsorē. io6. vl. io7. flor. vt
p litteras suas faciat pignari ei vel alte-
ri. p eo. c. ducatos venetos. nā si cāpsor
inde lucret tñ talis ēct⁹ licit⁹ ē. tñ qz rōe
patrie supuenit lucrū. tñ qz cedit ad vti-
litatē vtriusqz. tñ rōe interesse. s. expen-
sar. Et dī cābiū p litteras. si fecit cābiūz
p venetias siue cābiū sicū siue cābiūz a
libre di grossoni. i. ducator qd sit b⁹ mō
ego egēs b⁹ mediolani. x. libris grossor
i. cētū ducator recipio a te cāpsore me-
diolanēsi. ibidē. io6. vl. pl. vl. min⁹ sicut
tūc mediolani cābia currūt z valēt decē
libre grossor z inde ad vnū mēse tencor
tibi ad restitutionē tāsi quātū ifra. x. di-
es pputādo sa die celebrati ēct⁹ valebāt
x. libris grossor i ciuitate venetiā: q ali-
qñ valent pl. aliqñ min⁹: z sic aliqñ pdit
aliqñ lucret cābiēs sz i plurib⁹ lucret: nā
b⁹ ēct⁹ vsurari⁹: qz cāpsor i b⁹ casu pnci-
palit⁹ intēdit lucz z sperat illas. x. libras
grossor recipe in maiori valore q dēde-
rit: qz vt plurimū sic ptingit als nō mu-
tuaret: sz qñqz ēt ptingat illas in mino-

ri recipe: et sic tñ ē vsura cñ interueniat
mutuū cūz intētiōe lucrī. i.4. q.3. c. i. ar.
eo. ti. i ciuitate. l. d. laur. de ridol. si exis
thesaurari⁹ seu depositari⁹ alicuius dñi
vl cōitatis aut officij vl gabelle: habuit
recipe eorū pecunias seu intratas vt. p lo-
co z tpe distribuāt alijs officialib⁹ et sti-
pēdarijs seu als salariat⁹ iux eorū dispo-
sitionē: nā si tal⁹ recipiēdo hñdī pecuni-
as vl numerando a qz exigit aliqd puta
vnū denariū p flor. z ē sufficient⁹ p labo-
re suo salariat⁹ tenet sic acq̄sita vl extor-
ta paupib⁹ erogare. i.4. q.5. nō sane. nec
i b⁹ excusaret p̄suetudo cñ foret irratio-
nabil⁹ z ex nimia cupiditate introducta.
sec⁹ at si si ēct⁹ sufficiēt salariat⁹ d labore
suo. si exis depositari⁹. vt. s. negociat⁹
ē cñ p̄dictis pecunijs z cñ eis lucret: nā
si tal⁹ stet piculo cōitatis vl dñi lucz inde
pceptū p̄tinet ad eos: deducta tñ merce
de laboris ipsi⁹. aut si et b⁹ exercitio dā
nificauit creditores ipsi⁹ dñi vl cōitatis
nō soluēdo eis salaria sua tpe statuto vl
nō integre tenet eis de oi dāno et gñif
peccauit. si b⁹ pecunia stat ei⁹ piculo vt
cōit⁹ ptingit: qz tales solēt dare fideiussō-
rē. nec dñs seu cōitatis nec eorū creditores
ledāt: illud lucrū erit sūū rōe industrie.
si qñqz ptingit cñ hñe pecuniā spālē quā
timēs minorari volūtatē pncipis futu-
ro tpe mutuauit eā alicui b⁹ pacto vt re-
stituāt sibi in eq̄li p̄cto in quo erat cum
ab eo mutuo dare. Mā si facto mutuo
minorata ē pt recipe i illo eq̄ualēti i quo
erat qñ mutuauit nec ēct⁹ est illicit⁹ p̄m
alex. d. alexā. z no. i ēctib⁹ sancti bernar-
dini p̄mōe. 40. ar. 3. c. i. si fecit ēct⁹ vsu-
rarios vl als fraudulētos z illicitos z qñ
nā si sciēt fecit mortali⁹ peccauit z tenet
satisfacē les. si sensal. p̄soneta mediator
fuit sciēt ēctus fraudulētorū mortali⁹
peccauit z restitūē tenet. Idē si fuit me-
diator ēct⁹ vsurari⁹ cñ difficiōe tñ q bē-
s. p̄cepto. 7. si mediator erit in alijs ē-
ctib⁹ licit⁹ puta veditiōis eq̄z domorū z
hñdiorū: sciēt male p̄suluit ēptor i ei⁹ dā-
nū z sui ac veditoris vtilitatē: mortali⁹
peccauit z tenet ei satisfacē d reg. iu. nul

us. li. 6. in nouella. Et idē ē si male cōsu-
luit vēdēti. si fuit mediator in matrimo-
nijs. hēdis z mēdacijs vsus ē i pūdicij
nōbile alteri. hētiuz mortale vī. z. z. q.
z. c. i. si emit res raptas vel furatas z bu-
tismō i vide. s. pcepto. 7. si pp lucrū ex-
posuit se sciēt piculo mort. mortale ē. si
trāstulit se ad ptes lōginqs vī p multū
tps absens fuit a cōiuge sua absqz vrgē-
ti necessitate z absqz ei lntia nō vī absqz
piculo peccati mortali. cū pbabilit pster
ei occasionē mali.

Et artificibz
mechanicis oparijs z hmōi. Lap. 12.
I fecit artē cui artificij ē indiffe-
rēs ad bonū z malū vsuz. vt facē
gladios. lāceas. balistas sagittas
z qdā venena quibz vtimur ad sanitatē z
hmōi. nā p ray. si tal b. fecit vī vedit pp
b. vt hoies talibz abutāt. vī si sciēt vēdat
vī donat eis qz scit abusuros mortali
peccat z guiffime. z. q. i. notū. z oia pctā
q occasiōe illaz rex ab alijs petrat sibi i
putat z re? ē apud deū oīuz aīaz q pp b.
pefit: si at habuit bonā intētiōē nec cre-
didit illos talibz abusuros: vī hns aīuz i
differētē nihil sup b. cogitabat aut igno-
rabat q eēt illicitū talia facē vī vēdē n vī
peccat nisi forte ex q litate psone vī tps
cognosceret vī pbabilit sibi pscia dicta-
ret q emēs nō qrit illā rē nisi ad malū p
petradū: qd tū d facili credē nō dz. L. d.
hosti. z tho. fa se. q. i. 69. ar. z. si vō facit
artē oīo pniciosaz z ad nullū vsū hñanū
vtilē pua qd dixi i pn. c. pcedē. vbi mltā
hñt q ēt tagit artifices. si in arte sua mē-
dacijs sciēt vsus ē z cū intētiōe fallēdi p-
ximū mortale ē. z. z. q. z. c. i. z tenet resti-
tue lesis. si at n intēdit nocere sz se idēne
suare veniale ē p3 tho. z ric. in q nisi assi-
due z ex mala pñtudiē meritiat: q tūc
p3 host. mortale ē. Si vsus ē iuramētis
p3 piurijs vide. s. ti. 3. pcepto. z. si vsus
ē in iustis seu falsis mēsur. vī pōderibz
vide. s. c. pce. si bñctauit mercātiā sic
qñqz sit in pīpe zinzibero crocho lana z
pñlibz q pōdere vendūt vt magis pōde-
rēt gñt peccauit z dānificatis restituere
tenet. si iniuste diffamauit alioz mer-

ces opa vel artificia vt sua meli vēdat z
ei? apotheca maiorē pcuruz beat tenet
Si nouitatū fuit curiosus inuētor: nā z
ipe peccauit z ceteris occasione peccādi
pbuit p3 tho. vbi. s. pūde. L. bryso. inqt
Et arte calceoz sutorz z textoz mltā ab-
scidē oz: si i arte sua fidei sue se fiducialit
pmitētes decepit in qlitate seu quanti-
tate rei aut in pñcio: vī mortale z eis resti-
tuere tenet.

Et aromatarijs.
I kimo qrdū ē si i pponēdis me-
dicinis minus diligit se habuit:
aut n posuit ea q medic? ordina-
uit: lñ posuit ita bona z recētia sic opor-
tuit: lñ q iexp? male pposuit. nā si me-
dicina fuit nociua vel n pscia ifirmo: p-
dict: dcauf cū ex b. beat seq necessario
guio: egri ifirmitas vī mozs atqz medi-
ci i fama si vī excusari a mortali z tenet
de oī dāno. si sciēt vēdidit vnaz rē p alia
aut corruptā p bona: atiquā p recēti: vī
lē p pñciofa: mortali peccauit z lesit tenet
d oī dāno. si sophisticauit aromata pmi-
scendo res viles pñciofis: minus bonas
optis z vēdidit p puris vt solz fieri in si-
ropis. pfectiōibz electuarijs. spēb. cere-
is z hmōi: nā vltra pctm lesit satisfacē re-
net eo mō q dictū est. s. c. i. z. si tū hmōi
mixture n sit nociua sz sit vt res reddat
magi delectabilē z strabat d pñcio quātū
quēit si vī illicita si sciēt excessū i pñcio vē-
dēdo res viles p pñciof vī cari? q cōit sit
ab alijs aromatarijs: nā vltra pctm tenet
lesit satisfacē si ē qd nōbile als ē paupibz
erogādus. si docuit l sciēt vēdidit ea qbz
pcreat abozs: z ad b. effectū: l vēdidit
venena eis qz credidit abozsuros mor-
tale ē. si vēdidit sciēt rē defectuosā alicui l
expēdit monetā falsā credēs ficalitū pos-
se dēcipe: q i emēdo eā vī i recipiēdo mo-
netā ipe ē dēcept: nā b. nllō mō l3 ex q d
fectū rei l monete nouit si alicui mutua-
uit pecunias principalit pp b. vt irer ad
apothecā suā vī a ē. vide. e. ti. c. 7. si i die
b? festiuis vēdidit l alios vēdē fec seu p-
misit idifferēt: vī tenēdo apothecā aptā.
nā b. n l3 nisi p iminēti ncēitate. vide. s.
pcepto. 3. Et lanifice l trapecita. si doli

in arte sua l'fraude qmō omisit: facit:
pānos lane min⁹ p̄ciose z bōitat⁹. vēdē:
p pānis lane maioris p̄cij z bonitat⁹. v^l
min⁹ ticture. palia nil minuēdo d̄ p̄cio
vltra p̄ctm tenet restitue lesis. si p̄misit
fraude faciēdo trabē pānos ad tiratōnū
vltra modū debitū art⁹. Mā cū b⁹ cedat
ad dānū emēt⁹ qz pān⁹ deficit a mēsurā
si postea inadidat z tondit vt moris ē te
net vēdē vltra p̄ctm ēptōri satisfacc. idē
dico d̄ his q vēdūt caligas factas ex pan
no min⁹ d̄bito balneato q postea cū cis
ēptōri vtit⁹ restringūt z d̄curtāt z cito lace
rāt. si tradēdo lānā ad silādū d̄dit vntas
lz. p libra fraudulēt: nolēs tñ solue nisi
p filatura vnt⁹ libe peccat z tenet satis
face: nisi ibi eēt d̄more p̄rie. si vēdidit pā
nos laceratos ad tiratōnū: lz remēdatos
aut male tertos l' tictos l' cardatos. p bo
nis. nā b⁹ n̄ lz nisi demat d̄ p̄cio quātū i
portat ille d̄fecit⁹ als fraude z doli omi
tit z tenet satisfacc vt. s. e. t. c. iz. l. idē
tenet mediatores q scientes tales defe
ct⁹ faciūt vēdere. p bonis. Si distulit sol
uere creditoribus suis vel mercedē red
dere oparijs vide vbi sup.

Ab aurifice z monetario.

J fecit l' vēdidit aux⁹ v^l argētū al
chimicus. p bo vltra p̄ctm tenet
ēptōri satisfacc d̄ dāno l. d. tbo. fa. se. q.
77. si tñ expēderet tñ p̄tāto z tale. p tali
sine aliq⁹ falsitate forme l' mēa si vt illic
tū f3. d. ol. i cō. suo. si emit p se calices sa
eros si p̄statos. p̄bitū ē. io. q. z. b⁹ ius. si
cudit monetā l' munismata sine p̄sensu
p̄ncipis. nā sine auctate ei⁹ nō lz f3 bar.
l. d̄ falsa mone. l. z. z. 3. l' t̄ auctate regē
dñi seu vniuersitat⁹ supiorē si recogno
scēt⁹ l' q̄ b⁹ rāto tpe p̄scripsit q̄ inu⁹ nō
ertat mēoria. ex d̄ v. sig. sup qbusdā. Et
q̄ fecit q̄nt peccat⁹ z multiplic⁹ punit.
Si cūdēdo l' fabricādō monetā fraude q̄
qmō omisit i mā forma pōdē v^l valore.
Mā si vnoq⁹ boz q̄tuor: defect⁹ repit
iusta pecunia defraudat vñ no. gl. z Zn
no. i. c. quanto. d̄ iureiur. Si monetā fa
bricatā falsificauit tōdēdo l' tīgēdo. s. mo
netā enēa iargētādo seu deaurādo: aut

monetas gues eligendo z p̄stādo z als
trāsire. p̄mittēdo sicut faciūt campsores
Mā bi oēs sūt ifames et falsarij z multi
plic⁹ punit⁹. l. d̄ fal. mo. l. i. z. d. c. quā
to. Lon. ibi host. si alicui emit monetas
diminuti ponderis. put ibi currūt vt ad
aliū locū portaret cū lucro vēditur⁹: nā
si vbi eas vēdidit idifferēt sic expēdit si
cut itegre monete nō vi ib⁹ peccare. cū
nulli iferat dānus: z sibi ex industria sua
z labore q̄rat lux⁹: sicut p̄git et de alijs
mercimonijs q̄ pl⁹ min⁹ ve valēt in vno
loco q̄ in alio.

Ab Tabernarijs.

J vēdidit vnā spēs vini. palia: v^l
postq̄ exposuit vinū venale. z at
traxit boies miscuit illud aq̄ vel
min⁹ bono vino gūit⁹ peccauit nisi sub
traxerit d̄ p̄cio quātū debuit. si ad clarifi
cādū vinū aliq̄d co:porib⁹ nociuum mi
scuit. Si vēdidit vinū mēsur⁹ iniustus l'
min⁹ plenas dedit: vltra p̄ctm tenet re
stitue: v^l paupib⁹ erogare vt. s. e. t. c. iz.
Si postq̄ vēdidit vinū aut alia comesti
bilia occulte subtraxit ea z comedit vel
bibit ad hoc vt etiam alia eman⁹: vltra
peccatum restituere tenetur. Si die
bus festiuis vendidit principalit⁹ ppter
lucrū sūmo manet: et in qualibet maiori
solēnitare apien⁹ tabernā: mortalit⁹ pec
canit. Si sciēt vēdidit vinū se inebuiare
volētib⁹: nō curans d̄ p̄ctō dūmō luere
tur: mortale ē. Et idē si pp lucruz p̄cipue
dieb⁹ festiuis pcurat q̄ ibi vēdant q̄daz
ad potū p̄cantia vt magis bibat. Si in
domo sua tenuit meretrices latrones
ribaldos z alcaz lufiores: p̄stādo eis nay
bos carticellas z taxillos: z exigendo p
eis pecunias mortale est. Et enit parti
ceps omnium peccatorum talia. z. q. i.
notū. Si carius z plus debito vendidit
simplicib⁹ vel ignotis aut transētib⁹
q̄ alijs: quia p̄bitū est extra de emp. z
ven. c. i. Si fidelis fuit in seruando res
suas hospitibus: nam ad hoc tenet⁹ et si
amisse fuerint satisfaccere obligatur p̄m
Bar. in. l. i. ff. de iur. aduer. nau. cau. et
nota collec. extra de loca. c. i.

Ab iutore.

f z

Si retinuit seu occulte subtraxit dāno vel serico tela bōbice z hōi. Nam furtū pmissit. Et si sit qd notabile restituere tenet: nisi p babilis psona cuius est: mercedē laboris ei? vel omnino non de disset vel diminuit. Si aliquādo pmissit aliquid facere: cum sciret nō posse at tendere peccatū ē. si diebus festiuis et noctib? pcedentib? laborauit vel laborare fecit aut pmittit: seu toto mane maiori solēnitatē se occupauit in vestiēdo nouas vestes: tā viros q? mulieres non videt excusari a pctō: z si ppter h? omittit missa ē mortale. si sic vestiēdo mulieres vel aliquid circa eas faciēdo se habuit inhoneste: v? alicui scandalū dedit mortali? peccauit. si in arte sua aliqd illi citū p se fecit vel p alios: puta vestes nimis caudatas scolatas ipudicas z hōi nō excusat a pctō. si famulos seu operarios quos mercede cōduxit bene z fidelit? tractauit: z eis pacta seruauit. nā als tenet illis satisfacere. si puer quem pduxit grauē percussit v? vulnerauit tenet dāno: q? leuis tñ castigatio talibus pmissa ē. ff. eo. Itē querit. Si p errore vestit alicui? dedit alteri: tenet ei ibidem.

De locatore z Conductore.

Si sciens locauit aliquaz rē vicio sam: puta domū ruinosaz equū claudicantē vel als defectuosuz hoc ignorāte pductore: peccauit mortalit? si inde secutū ē vel verisimilit? seq? poterat notabile dānū pductoris: z tenet ei oī dāno inde secuto. Et similis tenetur si locauit rē viciosaz ignorāte lz nō peccauerit. ff. de locca. z pduci. l. si addes. §. i. z no. host. z durā. in sū. suis. e. ti. z Jo. an. ex eo. c. l. si notabilis cari? q? debuit rem suā locauit p siderauit p ditiōib? occurrētib? peccauit pl? z min? fm q? pductore grauauit. si locauit opas suas in faciēdo aliquā rē z dānū intulit dño rei rem ipaz destruēdo in totū vel in pte: nā si b? ptingit culpa sua ē leui aut illoz quoz ope vel opa vtit tenet de dāno dato fz host. sec? si diligētia adhibuit quam diligens paterfamilias adhibuisset. ff. eo. si

merces. §. q? calūnā. De casu furtiui: to non tenet nisi p pactū expssus fuerit vel aliqb? casib? expssis cū clausula gnāli. vt no. Jo. an. vbi. §. si locauit opas suas tñ: vel locauit rē z operā sibi: vel accepit spēm ex innoiato ptractu vt aliqd faciat in ea lz postea casu furtuito ipedit? fuerit totā tñ mercedē accipiet: nisi mora vel culpa sibi possit imputari. vel nisi tpe quo nō potuit in ea opari alteri opat? ē a quo mercedē habuit. vt no. Inno. z Jo. an. vbi. §. z host. in sū. e. ti. si conditor male tractauit rē sibi locatā vt equū z boues: nō pascēdo z nimio fatigādo z hōi: tenet ad arbitrium boni viri fm Ray. in sū. si pduct? ad op? alicui? ex festinātia vel negligētia nō fidelit? z diligēter opat? ē: sepe paulādo vel moram trabēdo tenet satisfacere de dāno. si seruus seu liberator: exis alicui? mgi fidelit? se habuit in oē sibi pmissio: nā si aliqd ei occulte subtraxit v? in aliquo decepit peccauit mortalit? si ē qd notabile z restituere tenet: vel ē si sit qd minimū et fecit aīo dānificandi fz tho. 2a 2e. q. 61. z 14. q. 6. c. vltio.

De pistoris. Si fecit panē nimis pōderosū: ita q? emētes sint decepti: v? minoris pōderi q? debuit: v? alteri? farinā bonā accepit illis qb? faciebat panē z posuit min? bonam: vel cū nimio fursure: q? peccauit z tenet ad restitutiōes.

De macellario. Si macellari? vēdidit carnes corruptas p sanis ē mortale. si vēdidit vnā spēs p alia vt caprā p castrato z hōi: aut dimi nutū pōdus vt. xi. vntias p libra peccauit z tenet de dānis. **De cerdone.** Si vēdidit spēs corij p alia min? bona in so tularib? peccauit z tenet de eo qd pl? accepit rōne hui? deceptiōis. si vēdidit so tulares maiori pōio pp solutiōis dilatiōē. **De bistrione.** Si fecit representatiōes seu iocos cū vbis turpibus vel actib? turpia representantib?: v? cū inētatōib?: nā hoc illicitū ē z mortale. Et talia exercētes nō sūt absoluedi nec cōicādi nisi oīo defuerint. Et de his loq? c. p dilectiōe de pdi. z. z di. 86. q. donant

z illicitū. ⁊ rusticū ⁊ agricol. c. 13.
 Rō si qāmō excōicat⁹ fuit vt. p
 dānifilauit. l' furti ⁊ b'mōi: seu cū
 excōicat⁹ p'ticipatū. vide. s. c. t. c. si fuit ⁊
 credit oia sacramēta ecclie: ⁊ si ē p'firmat⁹
 d' b'. s. pte. 3. t. 3. c. 2. si fuit orationē dñi
 cā ⁊ symbolū aploz ⁊ credit q' i eo p'tinēt
 iplicite l' explicite vt b'ē ibidē. c. 1. si ob
 uauit festa ipē cū familia sua ⁊ i eis mis
 sas integra audiuit vt tenet vide. s. p'cep
 to. 3. si ob' uauit ieiunia q'tū potuit n
 tū ad ea tenet nisi vt b'ē. s. p'cepto. 2. si
 sacerdoti suo iobediēs fuit i his ad q' te
 net: aut ⁊ cū se p'terue habuit: l' ei detra
 xit i re nōbile mortale ē: si decimas nō sol
 uit integre s'z bonā p'suetudinē loci seu
 qd vili⁹ erat d'industria dedit: mortale v'
 si furat⁹ aliqd vicino suo puta aspo
 tando fruct⁹ vnas nuces castaneas pul
 los ⁊ b'mōi peccauit s'z itētioz quā hūit
 ⁊ tenet i'stitue oia s'z tbo. Quas at come
 dē i vinca alteri⁹ ⁊ sp'cal p'terē si vt p'cm
 d' cō. di. 5. discipulos. si p'alia sua dāni
 ficauit agx l' vinca alic⁹ pascē: ea l' als le
 dēdo. nā vltra p'cm tenet l' aialia dare l'
 eximatioz dāni i'stitue ex d' inuic. c. si le
 serit. ⁊. c. si. Si als quodmō nocuit p'rio
 suo l' dānificauit p se l' familiā suā l' di
 frūpē: sepes aut icidē arbores ⁊ nēoz: ⁊
 aspo: tando ligna ⁊ b'mōi. Et p'cipue si mu
 tauit i'minos agroꝝ l' possessionū addē
 cō aliqd d' terra vicini sui agro azādo v'

De maledictiōib⁹ iniurijs rixis pē-
titiōibus cloricijs ⁊ vanitatibus porfatio-
nib⁹ supfluis ludis turamētis piurijs ac
mēdacijs vide de singul⁹ .s. i. locis suis.

Et publicāis seu daciarijs. c. i. 4.

Exercitū seu exegit p seipm l' p
alios dacia seu gabellas illicitas
nā hmoī extractiōes s iure canonico ciui-
li ⁊ diuino sūt reprobate: nisi ab игatore
l' rege l' lateranēsi p̄cilio sūt p̄cessē l' als

Z rectores seu administratores
 hospitalium et aliorum loco et pio ac domo-
 rum religiosorum. Cap. 15.

Ita clericos & sacris ordinib?
 constitutos pñt sic interrogatões
 pl² & min² put additoni cor² vide
 bis expedire. Pño si rite ordinat² ē. nā si
 exñs irregular² puta bigamus, homici

alia mutilato: illegittim? z hmoi z absqz
 dispensatiōe ordinē recepit mortalit? pec-
 cavit: nec h? executionē ordiis nisi dispē-
 set euz eo. als si exēret peccaret adhuc
 mortalit? si fuit ordiat? an etatē legitimā
 mortalit? peccavit: z d? suspēdi ab executi-
 one h? ordiis vsqz ad etatē legitimā ex d
 tēp. or. l. si ē. l. d. gl. i. cle. gnālē. d. eta. z q.
 vide ibi. si fuit ordinat? ex tpa pgrua d?
 deponi ex. c. sane. si fuit ordinat? p sal-
 tū i vno ordie ptermisso: aliū supiorē re-
 cepit vltra pctm d? dponi. s? ex dispēsa-
 tiōe epi si h? ex malicia h? fecerit p ad ordi-
 nē omittit p moveri. di. s. z. sollicitudo z
 ex d. cle. p sal. p. c. vnico. gl. ray. d. c. p b
 cāu ē ad supiores ordies p moveri p
 epm. sec? v? si ex malicia. si p simoniā or-
 dinē recepit aliqd tpale dādo v? p mittē-
 do. p ipā ordinatiōe ordinatōi v? alteri
 cuiusqz siue sit mun? a māu siue ab obse-
 qo l? a ligua: nā sic excoicatioz z suspēsi-
 o nē icurrit: a q? si p? absolui l? dispēfari ni-
 si a ro. pō. pter q? i mort? articulo vt pz i
 exuagati martini qnti q? icipit. dānabil
 z alia Eugeni pape. 4. q? icipit. cū dresta-
 bile. si sciēt ordinat? fuit ab epō simonia
 co l? si simoniace. nā mortalit? peccavit z
 si recepit executiōz ordiis: s? ē ipō iure su-
 spēsus z irregular? s? ray. nec p? p epm
 dispēfari. i. q. i. si q? a simoniace. secus si
 ignorat? q? tūc poterit ab epō s? si ab eo-
 dē l. d. host. si exis excoit? maior? excoi-
 catiōe ordinē sacz l? ē tū sacri sciēt susce-
 pit mortalit? peccavit: nec ordiis executio-
 nē icēpit. si vō ignorat? ignorātia pbabi-
 li tūc si ē cleric? secular? sol? papa dispē-
 fat. si vō religiosus abbas l? plat? ei? ex d
 sen. ex. cū illoz. z ibi gl. z doc. z ric. in. 4.
 di. 18. ar. 3. q. i. si exis in mortali pctō ē
 occulto ordinē icēpit: nā mortalit? pecca-
 vit s? ray. sic icēpit? ordines sic z alia sa-
 cramta. 4 o. di. mltē. 65. di. illd. cō. tho.
 z pe. in. 4. sen. dist. 14. si sciens se excoi-
 catuz vel in peccato mortali exhibuit se
 i aliq actu seu officio ordie: vt faciēdo ac-
 colitātū sbdiaconatū diaconatū: aut so-
 lēni aliqd sacramtū mstrā: puta baptis-
 mū sacra eucharistiaz seu pniaz z hmoi:

mortaliter peccavit: et totiens quoties
 hmoi actū fecit s? i tho. z alex. si excoica-
 t? maior? excoicatiōe solēni celebravit
 nā ex hoc efficit irregularis. xi. q. 3. si q?
 eps. i. z. z. nec p? dispēfari nisi p papā de
 sen. ex. 18. q. li. 6. pstitut? tū i miorib? so-
 lū si mstrat seu exercet offm suū ēt cum
 solēnitate s? qsdā si efficit irregular? q?
 illa duo capitula si loquūt? d? etā: s? host.
 sentit q? si tal? se igerat diuis tāq? in suo
 ordie l? officio: si tāq? accolit? l? excoicita
 irregular? efficit vt. c. cū medicinal. de
 sen. ex. li. 6. ar. 23. di. accolit? et trib? ca-
 pitul? sequē. Idē coll. ex d. cle. ex. mi. 31
 lud. z archi. xi. q. 3. si q? a suo. z h? opt. ve-
 rior vt habet i spe. ti. d. lega. si vsus ē ordi-
 ne a quo erat suspēsus: nā siue suspēsus
 erat a iudice siue a iure z mstravit in or-
 dine a q? erat suspēsus irregularitātē in-
 currit. xi. q. 3. si q? eps. z p solū papā dis-
 pēfari p? vt i. d. c. cū medicinal. Si ex his
 iterdict? vsus ē ordine: nā irregularitātē
 p?traxit: siue ei sunt iterdicta diuina siue
 ecclie igressus vt i. c. 18. cui. d. sen. ex. li. 6.
 si celebravit sciēt i loco iterdicto si exis
 sup? p?uilegiat? nec i cāu a iure pcesso
 irregularitātē icurrit a q? nisi p ro. pō. di-
 spēfari poterit ex d. sen. ex. 18. qui li. 6. si
 vsus ē ordie quē si habebat. naz s? ray. q?
 nullū hñs ordinē l? aliqū hñs exercuit
 officiu alteri? quē si hñt. In pmo cāu si
 si velit cessare d? excoicari z nūq? ordina-
 ri ex dñ or. mi. c. 1. In scdo cāu d? dponi
 ab ecclastico ordie quē habebat. c. i. z. z.
 z ē irregular? vt no. sco. i. 4. di. 13. q. 2. si
 vsus ē ordie i irregularitate. nā toties i-
 currit nouū irregularitātē vinculū l? sal-
 tē trāsgredit? qtiēs dei z ecclie pēnit pce-
 pti ex d tēp. or. sepe. li. 6. z d. sen. ex. 18. q.
 z. c. 18. cui. eo. li. si extitit notori? fornica-
 tor altero d trib? mōis. vt q? pessus ē i
 iudicio p seipm. v? pūct? v? erunē adeo
 mātifestū ē q? si p? vlla tergiversatiōe ce-
 lant: nā tal? ipō iure suspensus ē q? ad se z
 quo rd alios. 3 z. dist. c. pter bec. et. 18.
 dist. si qui sunt. Et hoc verum siue talis
 fuerit in sacris siue i minorib? ordinib?
 pstitutus vt no. archi. xxij. di. c. ad bec.

Et ē suspens⁹ ab oib⁹ actib⁹ ordinis q̄dū i vicio p̄seuerauerit: et si interis officia sua exequit⁹ efficit irregularis et necesse erit p̄ ro. pō. disp̄sari et si a vicio cessasset f̄m Inno. et host. vt no. archi. et d. an. de bu. vñ l. 3. a vicio cessauerit si añ dispositiōs vñt officio suo mortali peccat: si añt sup̄sp̄sus nō ē execut⁹ officia sua indiget tñ absolutiōe quā poterit tñc ep̄s facē f̄m Inno. et et tal' ab alijs euitari i missa et diuis officijs di. 3. null. 2. c. p̄ter. bec ē ante q̄ sit admonit⁹ f̄m cōez opi. doc. quā tenet t̄bo. ray. guil. Inno. host. 30. cal. et d. an. d. bu. et b. vey f̄z ea q̄ p̄tinēt i corpe iur. f. q̄ a tali nō hñt audiri diuina nec recipi sacramenta nisi baptisim⁹ et eu charistia in ex rēa nēcitate. 3. di. 8. vey Circa bec tñ aliq̄ inouata sūt p̄ filiū ba fileñ. vide i p̄sa. cleric⁹. 3. §. i. i additōe. si cōsurā nō portauit vñ nimis breuē: peccauit si intēdit vñ p̄uilegio clericali f̄m ric. i. 4. di. 24. ar. 2. q. i. si exercuit officia vel p̄mercia secularia maxie clericali honestati idēcētia: vt mīstrare i taberna vñ publice stare ad macellū aut se tyrāni di imiscuit seu arma portauit: ad aleas lusit: comā nutriuit: vestē nimis breuez l' d̄ p̄ano rubeo aut viridi detulit. Mā l' oia clericis p̄bita sūt ex d. vi. 2. bo. cle. p̄ totū. si nimis familiaris vñ domestic⁹ fuit cū mulierib⁹ p̄cipue ex neis vñ babi tauit fil' cū eis. Mā b. ē p̄bitū ex de co. ba. cle. a nobis. si exercuit officii alicui⁹ ordi⁹ sacri sine debiti ornamēt: vt faciē do subdiaconatū sine manipulo. diaconatū sine stola vñ celebrādo missam sine vestib⁹ ab ep̄o bñdicti. f. sine amictu. alba. cingulo. stola. manipulo. et planeta. nā sine his celebrās gñt peccat f̄z ric. 2. sco. in. 4. di. 3. Vbi tñ p̄suetū ē cingulū nō bñdicti nō credit ric. q̄ celebrās cū cingulo nō bñdicto peccat. 2. d. archi. de cō. di. i. c. p̄cedim⁹. 2. gemi. d. pe. c. de gdatō li. 6. si celebrauit sciens sine lapide sacra to aut sine licētia aut sine adiutore vel si ne missali vñ bñdicti. nā i q̄libz box vñ mō tale. q̄ p̄bitū ē de cō. di. i. c. i. 2. c. p̄cedi m⁹. 2. d. cō. di. 3. b. q̄s. nec excusat ignorā-

tia iur. Si exis in sacris omisit horas dicē canonicas. nā toties peccauit mortali q̄tēs sciēt et ex industria seu malicio sa negligētia omisit vnā horā vñ plures si q̄ sint tot mortalia q̄t sūt bore omisse i die: si vnā omisit ē vnū mortale: si duas vñ plures eodē die ē et vnū tñ p̄ctm mortale: si tāto gñi quāto pluries omi sit: q̄ totū officii vñt diei cadit s̄b vno p̄cepto: et sic omittēs officii vñt diei siue i toto siue i pte trāsgredit solū vnū p̄ceptū f̄z Al. sec⁹ si omisit ex obliuioe vñ infirmitate: imo f̄z ino. infirmi excusant a dicēdo officii. f̄t ab audiēdo si directe l' occasionalr eis possit obesse. si dicē officii diuinū alijs exercitijs extrinsec⁹ seu māualib⁹ se occupauit: aut mētē euagar si curauit trāsgressor ē p̄cepti ecclīastici ex d. cele. mi. dolētes. vbi districte p̄cipit clericis i stute obediētē vt diornū offm p̄t et nocturnū q̄tū eis deo dederit studi ose celebrēt et deuote. si fec̄ offm f̄m ordi nē ecclīe romane l' metropolitane. Mā ab b. tenēs clericis seculares f̄m Guil. 2. no. 30. de imo. in cle. guil. de cele. mis.

Et sacerdotibus simplicibus.

Si celebrauit missa i loci ab ep̄o nō cōsecrat. nā b. si l' nisi p̄ sūma nēcitate puta vbi ecclīe p̄buste sūt: l' i itinēci obue rit ecclīa: q̄ tñc l' celebrare sub aere seu i tētorijs cū tabula tñ p̄secrata d. cō. di. i. c. sic. 2. c. p̄cedim⁹. als. 30. in domib⁹ ora torijs puat. si l' nisi ex p̄uilegio pape vñ ex rōnabili cā d. lnia ep̄i. 2. d. ric. i. 4. di. 13. ar. 3. q. i. si celebrauit i mortali exis nī si pus d. eo p̄fessus l' p̄trit⁹ peccauit mō talr nisi i cāu d. q̄. s. p̄re. 3. ti. i. c. 2. si celebrauit nōdū dietis matutinis: peccauit mortali f̄z guil. et host. añ 30. p̄maz cele brai si ē mortale nisi sit p̄ceptū vñ situ tñ l' p̄suetudinē loci f̄z c. guil. si celebra uit ad faciēdū bñficia l' maleficia mōtale ē 2. p̄bitū. 26. q. 5. q̄cūqz. si celebrai si p̄se crauit: aut si p̄secrauit sacramtū nō assū p̄sit l' solū sup̄sit hostiā absqz sāguie. nā b. p̄bitū ē 2. mōtale gñissimū d. cō. di. 2. relatiū 2. c. se. si nō exis ieiun⁹ celebrauit mortali peccauit. 7. q. i. nihil. 2. de cō. di.

z. liqdo. si in azio psecrauit s; i. fermetato
 quic peccauit agēs statutū z pfectu
 dine ecclie s; m. tho. Si cū hostia q; cor
 rupta v; vino accetoso scient celebravit
 grauit peccauit s; m. tho. i. 4. disti. z. Si
 omisit aquā cū vino i calice ponere ex
 ignorātia l' certa sciētia grauit peccauit.
 de cō. di. z. c. i. z. se. Si euomit sacra
 mē ex voracitate l' ebrietate mortale ē de
 cō. di. z. si q; p ebrietate. si stilla sanguis
 cecidit sup terrā l' alibi extra calicē pōt d
 facili ēē mortale de cō. di. z. si p negligē
 tiam. Si p pollutōez nocturnā pcedē
 tē ex cā mortali imediate celebravit sine
 necitate v; mortale ē si pfectus fuit de
 ea s; m. tho. Si nimis raro celebravit: p
 cipue si in solēnitatib; magnis sine cau
 sa rōabili celebrare noluit v; mortale s; z
 tho. si ples missas i die dixit in casu nō
 pcesso mortale ē. Casus pcessos pōt ho
 sti. in s. c. ti. z. d. An. de bu. i. c. pfuluisti
 si missas celebravit tardi; q; debuit mō
 tale v; p;cipue si nō b; excessit ip; sta
 tutū de cō. di. i. Mocte. z. c. solēt. Si cor
 poralia vestes sacras z vasa ministerij z
 hmoi mūda tenuit z nitida. Mā ad h; ex
 pcepto tenet ex d. eu. eucha. c. relinquit.
 Si s; dedicata cultui dno aliq; puer.
 tit ad alios vsus. nā h; pibitū ē. i. z. q. 3.
 q; semel. si p;ueit mēsa bndicere z post
 refectionem gratiarum actōnes redde
 re vt debet. 4. 4. di. non liceat.

Al bnficiatis canonicis z curat. c. 17.
 Circa canonicos z bnficiatos vl.
 tra multa i pcedēti caplo dicta. q;
 ē eos tāgūt pnt de isra scriptis p
 ordinē interrogari. Mō si p bnficio sim
 plici l' curato officio l' dignitate ecclia
 ca obtinēda simoniā pmissit. Mā q; p ta
 lib; q; solibet pecuniā l' aliud qd p;cio ex
 timari possit dederit l' recepit aut i hoc
 mediator extiterit suspēsiōē ipō facto
 z excoicātoez icurrit: si nō simonia fuerit
 occulta siue māifesta: nec ab eis pter q; i
 mort. arcto ab alio q; per sū. pō. absolui
 poterit z sic p;mor; elect; v; pfirmatus
 p simoniā nihil iur. acq;rit i eis: s; ipō iu
 re tal' electio seu collatio nulla ē: nec fac

fruct; suos: s; ad illos oīuz q; pcepit re
 stitutōez sub aie sue piculo ē abstrict; vt
 p; i exnagātū Martini qnti. q; icipit. m
 te. z in alia eiusdē q; icipit. dānabile. z in
 alia Eugeni. 4. i. q; icipit. cū de testabile
 si bnficiū offiū l' dignitatē eccliaistica ob
 tinent oblata ab alio pecunia p eo. Mā
 si ipō sciēte l' ēt ignorāte simonia pmissa
 ē cū epō seu collatore bnficij: cū ex h; col
 lator excoicātoez icurrit vt supra colla
 tio nulla ē. si vō pecunia data ē l' pmissa
 alii q; collatori z p;mor; expse pdirit si
 obest ei. ex eo sic tuis. Qd v; v; q; p
 cunia data ē p pfirmatiōē p; electionez
 lib; si. i. z. q; si sit simonia. scē si p electō
 ne l; p;dicat: nisi h; fieret ab inimico vo
 lēte p;motiōem impedire vt ibi. Lō. ho. si
 vō pechia data fuerit ab amico v; pmissa
 eo ignorāte z hmoi pmissiōē intueni
 ente: postmodū elect; fuerit l' p;mor; l; z
 ipē p;mor; si sit simoniā ex q; h; ignora
 uit tñ renūciare tenet bnficio ex eo. de
 simoniace z. c. nobis. Lō. Ri. i. 4. di. z. 5.
 ar. z. q. 3. z q; simoniā ē pmissa p ipm vel
 p aliu eo sciēte z si p;dicēte tenet restituere
 oēs fruct; pceptos. i. 4. q. 6. Si res. z
 ex de resti. spo. Grauis. Generalit. n.
 possidēs sū tñ. tenet ad oia dāna z lucra
 pcepta l' p;cipiēda. ff. d. rei. v. si mai; dū
 ctis tñ expēs q; sūnt grā fructus q; redox
 z p;uādoz q; dūcti tā a bōe fidei quā a
 male fidei possessore: z dūcti ēt expēs i
 sūnti l' vtilitatē ecclie facti. Lō. ray. et
 tho. z idē iur. ē d illo q; z si p; nesciuit tñ
 postq; sciuit nō stati renūciauit ex eo. d si
 moniace. si q; quomō emit l' vēdidit ali
 qd offiū eccliaisticū: vt vicariā. ppositu
 rā. siue Iconomasti. pcuratōnez. s. rex
 eccliaicaz admistratōez aduocatā l' ca
 stoldionatū z hmoi. Mā i his oib; dicit
 l' d. ug. z Bar. b; r. sp; p;mitti simoniā si
 emāt: z h; q; pibitū ē ex eo. Tid nīaz. i.
 q. i. Si q; ep; z dic. d. An. d bu. i. c. tua
 nos. ex eo. qd dare pecuniā l' aliud tpa
 le ad causādū dictōnez iur. sp;balis siue
 cū pacto siue sine pacto. siue añ siue p; si
 moniā iduc. i. q. i. Lmēdari. dic tñ i. c. ve
 niēs. e. ti. qd datōē pecunie sine pūctio

ne nō pmittit nisi simonia mētatis: fm
 boſt. q p penitētiā aboleſ: z ſufficit ſola
 puētiō ad iducēdū ſimoniā: dato qd nō
 fuet. pmiſſū h ille. ſi obrinuit bñficiū p
 pces carnales nā fm doc. ſi qd porrigit
 pces. p ſe p obtinēda dignitate bñficio
 ſeu ecclia bñte curā aiaz tales pces idu.
 cāt ſimoniā. et ſi al. erat dign⁹ qd eo ipo
 qd ſe i b igerit ābitioſus z pſeqnt idign⁹
 reputat. z b opinio ē cōior. z ſecurior q
 tenēt bug. boſt. gof. tho. fa ſe. q. 100. z i
 directorio iur. li. 3. e. t. ſi āt porrigēs pie
 ces. p bñficio ſimplici idigeat nec indi
 gn⁹ ē eo pp aliqd crimē l ipediūti nō ē
 ſimonia: nec peccat: p cos ex eo. tua
 nos. ſi bō n idigeat l ſit idign⁹ peccat p
 Ray. z tho. i. q. 2. clericof. i. q. i. Illi āt
 ſatis cō. ab ſi. d iurepa. p vias. ſi alteri p
 cib⁹ bñficiū obtinuit z pces ſūt carnales
 vt q: ille q pcat attēdit pncipalr ad pen
 telā tūc fm oēs doc. ſi pces porrigant p
 idigno ſimonia ē. i. q. i. ſūt ſi nulli z. c. de
 ordiatiōib⁹. ſi bō porrigāt p digno z ele
 ctor: ſiue collator: bz pncipalr reſpectum
 nā ad pces carnales ſz ad merita z digni
 tatē. pmouēdi nō ē ſimonia ex dcta. z qli.
 Tuā. i. q. i. latorē. ſec⁹ ſi pncipalr facit fa
 uore pch l tiore rogātis: expectans ex b
 pſeq laudē l fauorē ab eo cui p cib⁹ ſatis
 fac: q: tūc ē ſimonia cōit p tho. fa ſe. q.
 100. n tñ ex b bñficio reſficiare tenet ex
 eo. c. ſi. In directorio et iur. li. 3. e. ti. dī
 qd ſiue qd. p ſe ſiue p alio et idigno rog⁹
 ſiue electionariū ſiue qſchqz alios: ſiue
 p dignitate ſiue p bñficio nō dī bñficiūz
 ſimoniae bēre l iuſtas funderet pces:
 niſi itēderet ex p cib⁹ ſe obligare collato
 ri bñficij l p exauditiōem pch ipm quez
 rogat exonerare ab obligatiōe alicuius
 fuicij ei p⁹ exhibiti: z ſic vī cluſiue di
 certe qd ſimonia p pces iducta nō punit
 ab ecclia l cēſura eccliaſtica de iure niſi
 pp b fiat aliq pactio l puētiō et ſi pectia
 dareſ fm Inn. Si obtinuit bñficiū pp
 obſeqū alicui puta plato pſtitū: nā ſcōz
 doc. ſi obſeqū fuit illicitū z inhoneſtum
 vt q: fuit plato i mercātij ſeu ad vti
 litatē pūmionij ſui ſeu pſāguineoz ſuo

rū hac itētiōe pncipali vt bñficiū obtine
 at: z plat⁹ pp b pncipalr pſert: vterqz ſi
 monia cōmittit. i. q. i. ordinatiōes. z. i.
 q. 3. ſaluator. Lō. tho. z Ric. i. 4. n tñ te
 net bñficio reſficiare niſi vt ſupra dēm
 ē d p cib⁹ iteruenerit pactio l puētiō: vel
 niſi eo alſ idign⁹ fuerit: puta q: illittera
 t⁹ l notori⁹ fornicator: z b mōi. ſi bō obſe
 quz ſit licitū z ex nō dign⁹ fuit ſine pa
 cto nō ē ſimonia niſi bēret reſpect⁹ pnci
 palr ad obſeqū vt nō. glo. i. c. cū cēt. e.
 ti. 3āba. ibi clari⁹ z ab. ſi. Si elect⁹ a pa
 tron⁹ vā collegio nō petijt pfirmatiōez
 ab eo ad quē ſpectat: nā ſi a pfirmatiōez
 admīſtrauit: vltiſa tres mēſes p⁹ pſen
 ſum electōi de ſe celebrare pſtitū ipſius
 electiōis pfirmatiōem nō petijt: eo ipo ca
 dit ab oī iure ex ipa electiōe ſibi qſito de
 elec. auaritie. z. c. Quā ſit. li. vi. nec poſt
 tps trimēſtre poterit apli⁹ pfirmari. ſuf
 ficit tñ petere pfirmatiōem l nō obtine
 at ex q p ch ſi ſtat vt ibi nō. glo. z gēi. d b
 plen⁹ ibidē. Si de māu dñi tpalis vī p
 potētiā eccliaſtica bñficiū obtinuit. nāz
 tal⁹ dī intruſus: z cū n intrauerit p hoſtiū
 fur ē z latro nec pōt aliqd de tpalib⁹ vel
 ſpūalib⁹ diſponē nec abſoluē: aut ſacra
 mēta pchianis illius ecclie miſtrare: z
 neceſſe bz reſignare l diſpēſatiōez ab eo
 q pōt obtinē ex d elec. nihil. z d reſt. ſpo.
 In lris. z ibi plene p Inn. z. d. An. d bu.
 Si ex nō illegittim⁹ abſqz diſpēlatione
 bñficiū recepit. nā b ē ſ iura ex d elec. in
 notuit. iō illud tenē n pōt. In bñficio tñ
 ſimplici epſ cū tali pōt diſpēſare. ſz d cu
 rato l dignitate ſol⁹ papa vt i. c. is q. de
 fili. pſby. li. 6. Lō. ric. i. 4. q. 25. ar. 4. di.
 3. Si bñficiū l eccliaſ pmutauit cū bñfi
 cio l ecclia alteri⁹: nā ſi b ſit ſolo tracta
 tu z puētiōe ptiū ſine auctate ſupioris.
 ad quē ſpectat collatio illoz bñficioz ſi
 mōia reputat ex d rex pmuta. cū vniuer
 ſoz. z. c. Queſitū pcepue qñ cēt diuer
 ſe dignitates l p bēde diuerſaz eccliaſiarū
 lēt vni⁹ ecclie: ſz vna bz on⁹ ānerū vt i
 decre. ſignificatū. de p bē. ſec⁹ ſi cēt pie
 bēde vni⁹ ecclie pchial l pūiformis cō
 ditiōis z ſolū cēt diuerſitas tpaliū: quia

tunc fm pau. posset vn^o canonicus cum
alio canonico eiusdē ecclie pmutare sū
auctoritate supioris sicut tpale cū tpali.
Mā aliud ē canonica aliud ē pbēda d^o pbē.
relatū. Idē Inn. i. c. q^ustū tū^o tū v^o fm
host. i. su. c. ti. 2. d. 2. in. de bu. i. d. c. q^ustū.
qd nō fiat talis pmutatio sine auctori-
tate supioris. Et an factū h^o cēt tenēdū: p^o
factū v^o satis forte posset pcedere opti-
mo Inn. vt notat Jo. d. 2. in. in cle. ne
pessione. c. ti. vbi plene de h^o. Si aliqd
officiū. P^o bñficiū eccliaſticū bñs renūcia-
uit illi eo pacto vt det alteri: puta nepo-
ti suo aliqd sibi dato l^o p^o nullo: simonia ē
fm g^o f. 2. host. 8. q. 3. Talia. Et si nō p^o p^o
serit ad actū inūciatū: s^o solū ad actū pa-
ciſcēdū: z vterq^z peccauit mortali: nec il-
le cui sic collatū ē bñficiū illud retinere
pōt tale. Mā renūciatio bñficiū l^o officiū
eccliaſtici d^o fieri i manib^o ei^o q^z bz illud
pferre l^o pfirmare ex eo. Admonet. z d^o si
cripure z absolute. i. sine pacto z pūetōe
ex de offi. de le. ex pte p^o. Si bñs lras a
sede apostolica sup^o pūfione sibi fienda
de aliq^o bñficio renūciauit lris. p aliquo
tpali pecunia l^o pūfione iteruēte pacto:
simoniā pūfuit fm Inn. z host. z tal^o pua-
tur lris a pūfione si quā recepit. S^o si ex
officio iudicis l^o bñs viri mediātib^o pū-
renūctet: z ex alia pte aliqd tpale dat ei
nō ē simoniā ex d^o renū. s^o c. c. veniēs et
ex d^o pac. cū pde. si p^o l^o ex^o pūfuit ali-
cui vices suas seu iurisdicōnez suā sub
ānuo cēsu. nā cū tale ius spūale sit: p eo
aliqd dare l^o recipē simoniā ē ex ne pla. vi.
su. c. i. z se. z vt dīc host. sic p tali pūfio-
ne iurisdicōis nō recipi certā q^uritates
pecūie: multo min^o l^o recipi certā q^uaz
i. certā pte pūet^o. 2. d. d. an. d. bu. ibidē. c.
z. si ex^o clic^o v^o cāndic^o pūedari^o loca-
uit pūedā seu fruct^o bñficiū sui vltra tps
vite sue: nā h^o nō ei nisi fuerit rector vel
p^o l^o ecclie vt nō. Inn. i. c. Querelā ex
ne pla. vi. suas. z ibi p doc. Si bñficiū
seu ecclia male tractauit pmitrēs eā ru-
ere aut edificia elabi l^o pūfioēdēs culpa
l^o negligētia sua deteriorari. Mā vltra
pctū tenet satisfacē si lesio grauis fue-

rit vt notatur i directorio. li. i. t. 17. Idē
host. i. su. ti. de pe. z re. s. Que pena. Si
male pūpfit v^o distraxit fruct^o sui bñfi-
ciū. nā s^o doc. fruct^o tales aut erāt ad mē-
sa seu pū v^o deputati z tunc l^o peccet
male vredo l^o pūmēdo eos: tū ad resti-
tutōem nō tenēt nec ipse nec illi q^z ab eo re-
ceperūt vt i cle. i. d. exces. pla. sup^o vbo ad
mēsa. z diuites tū z potētes q^z p extorsio-
nē fraude seu violētiā z bñmōi de eis re-
ciperēt bñ tenēt fm 2. l^o 2. ho. pa. fe. q. 1.
85. Aut erāt fruct^o siue pūctus bñficiū
z de his oīs p^o l^o z quilibet cleric^o bñs
bñficiū cū admīstratione quādiu vīuit
z sanus ē donare pōt: iteluge de tā pcep-
tis z recōditis: moderate tū ex de dona-
cetex. 2. host. 2. o i su. c. ti. s. Et qd. z d^o pe.
z re. dicit q^z pūfuetudo general^o z qd^o pla-
ti si sanū sūt z sui cōpotes pūit dōare pe-
cuniā fruct^o z bñmōi. p suo libito volun-
tatis: cū at icipit iſfirmari nihil iuris bēt
i eis: nec de iure cōi de ipis testari pōt l^o
possit elemosynā facē ex de testa. ad bec.
Si tū pūfuetudo spūalis l^o statuti ecclie
q^z nō nimis granaret eccliam disponēt q^z
posset testari sec^o pūet q^z tūc posset testa-
ri ex d^o testa. 2. Relatū. i. 2. d^o p^o p^o. ex p
te. z no. gēmi. i. c. pūti. de offi. o. i. li. 6. et
Jo. an. ibidē i mercu. 2. l^o c^o v^o si bñs ad
minīstratōez s^o simplr z psonalr bñficia
tus pōt de fructib^o l^o stipēdio qd^o ei ex ta-
li bñficio aduēt i vita donare z i morte
testari ad libitū: z general^o pūfuetudo q^z si
vbiq^z h^o approbat vt no. glo. i. d. c. pūti.
ecclia tū ei succedit i eisdē fructib^o si de-
cedat ab intestato ex de testa. 2. Relatū
i. 2. ibi plene p do. an. d. bu. de hac mate-
ria. Aut erāt reddit^o caplo seu clericis
v^o mīstris distribuēdi: z hos si p^o l^o sibi
retinet l^o licitū dōat mortl^o peccat. z iſti
tūc tenēt q^z nec dāda ē elemosyna d^o aliēo.
i. 4. q. 5. neq^z. aut erāt reddit^o ad dīnū cul-
tū spūal^o deputati seu paupib^o erogadi aut
ēt fidei siue vt fidelr distribuēz simplr. p
mīst z d^o eis si dat eā nēcitati seu ei eol^o.
l^o p^o l^o honest^o p^o recōpēsatōe p^o cūmī
z labor^o quē ipēdūt ecclis s^o q^uritatē la-
bor^o z iustrie sue: bñ z laudabl^o facit. z

q. 2. Quicquid. 2. Si po dat p sanguine
suis no idigetib? vlt ca turpitudinis: aut
faucis huiusmodi: vltra pectus tene-
tur restituere de bonis patrimonialib?
Ip industria acqisitis si hz: nisi i vltio ca-
su daret vt redimeret verationem suaz
z nisi sic ipse satisfeceret tenet illi q talia
ab eo male acceperit. co. tbo. vbi. supra
Si canonic? seu bnficiatus exis i cathe-
drali l' alia collegiata ecclesia recepit qti di-
anas distributones q loco pbede datur
iteressetib? bonis canonicis: cu ipse absens
fuerit l' et pscens sz bonis n interfuert. na
talit illicite recipit eas nec fac suas imo
ad diuim restitutioem tenet nec valet co
suetudo i pnti nisi i iurmitas z ronabilis
corpalis necessitas aut iusta z euides ecclesie
utilitas excusaret ex de cle. n. refi. c. p sue-
tudine. li. 6. z ibi plene p. B. Si pnci-
palit vadit ad horas p lucro. qz tm hbit
grauit peccat: z v simonia metat vt no
tar glo. ibide i si. si d p uuit ecclesie sue cele-
brado z offm suu dicendo sic obuit na si n
fec fruct? bnficii illicite pcepit: z ad eor
restitutioem tenet vt no. Jo. cal. ex d ce-
le. m. c. i. z B. i. c. si. d rescrip. li. 6. Ar-
chi. 4. 4. di. c. i. z B. z eu tal peccat mortu-
co. ric. si defuuit ecclesie sz si debito mo-
cu. si i mortali culpa foret: na talis sz Ar-
chi. vbi supra tenet restituere fruct? qd p-
cepit qdruplici rone. vide ibi z ide dicit
cal. de cel. m. c. i. do. An. z car. ibi tenet
pnti. B. si. di. qd lz pnta opinio sit rigi-
da tm tutior e i foro aie. si i bnficio fecit re-
sidetia psonale: na vt dic. Inn. ex de cle.
n. re. c. Cleric? de bnficii residetia reqrit
nisi pnti pset. vt tm sz host. z Jo. an. p?
eti qd sufficiat defuure p substitutu ido-
neti si sic se heat p suetudo: qd vix intelli-
git Archi. 31. di. Sacerdotib? i pbedis
n i dignitatib? vlt curat. Et no. gei. in. c.
si. de rescrip. li. 6. Ex ca tm ronabili pot
eps ad tps dispesare vt in. c. lz canon de
elec. li. 6. Si plura bnficia cu cura hz. na
de iure coi hns dignitate seu psonatu
q ide snt l' bnficii curatu si fm tale reci-
piat absqz dispesatione pape ipo iur. va-
cat pma ex de pbede. De multa z d cosue.

c. i. li. vi. Sz si pnti retine pcederit scdo
expoliari poterit vt in. d. c. De multa.
vbi dicit. do. An. de bu. lz vix ee post q
psecut? e bnficii z ei pacifica possessio
ne cu fructib? z bnt i. c. si tibi pcesso. cu
glo. sua. li. 6. lz tm hbre psonatu cu cura
seu bnficii curatu z pbede cui anexa est
pochialis ecclesia l' aliud bnficii curatu
nec e pdicta et si sint i ea de ecclesia dum
mo defuure faciat ecclesie anexe p idone
uz vi. arit ppetuū vt in. c. sup eo. de pre-
be. li. 6. z ibi gl. z Semi. Si hns bnficii
curatu vt occupat fm et curatum: seu
scient inuiste intrudit in eo puat? e prio
Sec? si hns ecclesiam curata z postea vi-
olent occupet pbede vlt simplex bnficii
et si ei e annexa alia ecclesia curata vt in. c.
Et qui. de pbedis li. vi. z ibi. Si duas
l' plures ecclesias seu pbedas hz. Ma d iu-
re coi absqz dispensatione no lz nisi i. 5.
casib?. Pm? e qn ecclesie snt ita tenues
q neutra sufficiat ad sustentatodez: Scds
e si vna depedet ab altera. Terti? e ppra-
ritate cllico. Quartus e si ecclesia anexa
e dignitati pbede. B e si hz vna intitula-
tam z alia pmedata. Vide pleni? i pifa.
Bnficii. i. 8. 3. Eps tm sup pluralitate p-
bedaz seu bnficioz simpliciu: vlt et q d
heat bnficii curatu z simplex dispesare
pot vt no. glo. i. c. lris. ex de pbedis qd
vt et setire ibide. do. An. de bu. qn bnficia
sunt in diuersis ecclesijs. sec? si in eadem
ecclesia. Glo. in. d. c. i. de cosue. sup dbo
nisi vnicu. dicit q eps pot dispesare. qd
quis heat vnu psonatu vlt offm cum ca-
nouicatu z pbede etia i eade ecclesia. Qd
at heat duas canonias eiusde ecclesie di-
spesare no pot: quaquaz in diuersis pos-
sit: z sic videtur debere intelligi opinio.
Inno. extra de cle. non re. c. si. Si plu-
ra beneficia etiam simplicia habet cum
non indigeat: z vnum vel pauciora sibi
sufficerent scdm statum suum non licet
nec talis vt i bono statu sz Ray. z tbo.
etiam si babeat cu dispensatione epi vel
pape: qz dispensatio et p papa facta sine
iusta causa non excusat quo ad defu d
voto non e. z ibi glo. z do. An. d bu. Si

beneficiū curatū aut pochtialis ecclie re
gimē recepit añ tps a canōe pñrū. nā q
hmōi curā suscepit. anteq̃ z s. añ. attit
gerit ipso iure puat? ē: nec pōt epus dis
spensare qd añ pdictā etatē curā talē ba
beat sed solus papa vt i. c. licet canō de
elec. li. 6. sup. vbo carere. si ad pochtialis
ecclie regimē assupt? ē si exñs sacerdos
Nā si se iñra aññs cōputando a die assi
gnati sibi regimēis ad sacerdotiū se pro
moueri nō fecerit. a lapso año puatus ē
nisi foret ecclia collegiata vt in. c. statu
tū. z. c. ex eo. de elec. li. 6. Pñt tñ epī
dispensare cū talib? cā studiū qd nō pmo
ueat vsq; ad septēniū nisi ad ordinē sub
diaconatus: iñ illo intermedio tpe d; de
sufficiēti vicario ecclie. puidet q curā
exerceat diligēt vt in. d. c. ex eo. si sei
entia z morib? se sentit idoneū ad hmōi
curam z regimē: nā si nō cōpetentē lite
rat? z vita z morib? cōmendād? vt d; i
c. cū incūctis. de elec. z. c. l; canon. e. t. i. li.
6. nō vt in statu salutis nisi renūciat: vt
in. c. nisi cūz puidē. s. p. defectu. ex de re
nun. si p baptismo vñ crismate pecuniā
exegit: nā simonia ē z phibitū. i. q. i. ca.
dictū ē. z. c. Baptizadis z ibi glo. z d; r
chi. de hoc plene Ric. z. sco. in. 4. d. 5. si
p eucharistie collatione aliqd exegit si
monia ē z phibitū. i. q. i. Null? z. c. d; ē.
Si p celebratōe misse aliqd ex pacto ac
cepit. nā fm Ric. si bñs bñficiū vñ ec
cliaz intitulū quā tenet officiare. z aliqd
exigat ē p̄textu laboris vñ sūptuum si
monia cōmittit. i. q. i. Iudices. z ibi glo
sa z archi. i. q. 3. Vēdētes. si tñ talis sacer
dos paup ē cogi pñt pochtiani z offerre
vel assignare nō se sustētari possit. i. 6. q.
i. Statutum? z. d. p̄ter bec. Si vñ ad
hoc nō tenet z deficit ei sūpt? pōt accipe
re. i. q. i. Iudices. z de p̄bē. significatum
vbi h idē notat. 3o. añ. z. d. 2m. de bu. z
3 hoc casu possit aliqd recipi supponi
tur tñ sp qd p̄sbyt dbeat gr̄is celebrare.
i. q. z. sic ep̄m. Qd si sūpt? bz nec ad h te
net. aut d; celebrare gratis aut cessare:
q; l; forte qñ nō teneret ad ista aliqd re
cipere non ēēt simonia: eo qd non tenet

q; suis stipēdijs militare: ē tñ turpe lu
crū. Con. tho. fa se. q. 100. z Ric. in. 4.
Si p̄ annuuario celebrādo ex pacto cō
uenit d aliqd dādo simonia ē z illicitū. si
tñ ex deuotiōe aliqd ecclie def ecclia te
netur. p illis celebrare p qbus datū fue
rit fm Ric. i. 4. d. 15. ar. 5. vide de h ple
ne ex de p̄bē. c. significatū. p 3o. 2m. z. d.
2m. de bu. excusari tñ videt a simonia se
culares q iuxta morē patrie. p annuuar
sarijs seu missis celebrandis dant certā
pecunie q̄ritatē. quāuis dādo ex simpli
citate pferat vba ac si hmōi emere vel
lēt: nā vt i h potius eo; itētio pte posse i
terptari qd dēt p mōm elemosyne qd
velit emere sicut vba. plata sonāt. si exe
git aliqd p p̄fessione audiēda als nō au
ditur? nā talis simonia cōstitit ē ab ec
clesia puniēda. i. q. 4. quā pio. Si at nō
petierit aliqd s; tñ pncipalr p̄ lucrū au
diuit simonia mētalē cōstitit. si lñiaz alte
ri p̄stēdo suo pochtiano dare noluit nisi
p pecunia simonia cōmisit s; Ric. si ta
mē pecunia exigat i absolutiōe ab excōi
catōe suspēsiōe vñ iterdicto qñ p pena
culpe pcedēt. p q fuit excōicat? suspen
sus vñ iterdict? nō ē simonia nisi itētio fu
rit corrupta s; tho. fa se. pe. z ho. Si p
sepultura qd exegit simonia cōstitit: sed
nō qd qñq; accipit noīe sepulture offi
eccliaſticū qd ipedit sepeliēdis z h q; est
qd sp̄iale vēdi nō pōt. i. q. i. dictū. i. 3. q.
z. Precipiēdū qñq; sepultura accipit p
loco z terra ab ep̄o p̄secrata seu cimeteri
ata: z talis loc? nō pōt vēdi siue ibi sit se
pult? aliq; siue nō q; sacer ē. i. 3. q. z. que
sta qñq; sepultura d; tūba marmorea l
lapidea: z h vēdi si pōt si ibi sit sepult? ali
quis q; ex h fact? ē loc? religiosus. i. 3. q.
z. Quēsta. z. c. Postq; sec? si ibi nullus
sit sepult? z sic bēs qd p̄ exēqis mortuo
ruz nihil pōt exigi nec p̄cis de aliqd dā
do pacisci. Si tñ sit p̄suetū: qd aliqd de
tur p sepultura pñt laici p? sepultura a cle
ricis libē exhibitā cōpelli p ep̄m ad suā
dā laudabilē p̄suetudinē ex de si. ad apl i
cā. idē no. 3o. añ. z 2o. añ. de bu. ex de se
pul. 2bolēde. Qd si clerici aliqd corpus

sepelire nolent nisi fieret eis cautio ab hereditate defuncti de redimendo ea que veniunt cum fune simonia committunt: et multo magis quando pecunias exigunt nolentes alios sepelire. d. ca. q. h. ita. facit aut pactum de redimendo lectum panos equum et hominem et ante portatidem defuncti ad ecclesias licitum est per hostem: quod si ipsalia sunt dominum non neget sepultura vel immisceat ius sepulture. si huiusmodi diversa cimiteria apud ecclesiam suam taxavit per quantum pecunia quis ponat in tali cimiterio. nam si in hostem simonia est ex eodem. Audiuntur et c. sicut. Et eodem modo si per pecunia crux specialis portet ad funem. d. ca. Audiuntur si solent et diligenter curam sibi commissa exercuit: et quomodo se habent in sacramentorum administratione in infirmorum visitatione et hominem. Et per si eucharistia et chrisma sub fidei custodia clauibus adhibitis conservauit ut precipitur ex de custod. eucharistie. c. i. Si sepe eucharistias renouauit ut debuit. Nam si ex hoc quod multum distulerit renouare aliquid est corruptum vel perditum mortali peccauit. si cum debita reuerentia eucharistiam ministravit ac infirmis detulit cum oportuit apte et cum lumine ut debuit nam si fecit. aut ex eius defectu absque coione et ceteris sacramentis aliquis obiit grauit peccauit. Si sciens exiit in mortali aut sensu deficiente: vel infirmo vomitum patienti cum probabilis periculo euomendi eucharistiam dedit mortali peccauit. si audiuit confessionem alicuius nullam super eo iurisdictionem habens seu auctoritatem a iure habet superiorem et eum absoluit mortali peccauit. Ideo et si absoluit subditum suum a casibus superiorum reuocat siue hoc faciat sciens siue ignorans periculum. R. i. l. 4. nec valz absolutio. et tenet in quantum potest sine scandalum errorem suum taliter absolutio significare. si sciens absoluit a peccatis eius quem sciebat excommunicatum maiorem excommunicationem mortali peccauit: nec absolutio valuit per hoc. c. o. i. si sciens absoluit nolens a mortali discedere nec quod alijs de satisfactione mortali peccauit. Si audiendo confessionem nimis festinauit nec putare potuit seu quod non debuit interrogauit: aut perplexis casibus peritiores non consuluit. nam in his de

facili mortali peccare potuit. Si in iungendis penitentibus indiscrete se habuit: ut quod nimis suas seu magnas vel scandalosas dedit. si periculum in confessione auditum sine linea peritioris quoque reuelauit mortali peccauit. si omnes subditos suos per annos discretionis peritioris et coicare fecit: et nolentes quantum potuit suasit idurire et cogit: vel saltem episcopo denuntiavit. Nam ad hoc ex officio tenet aliter grauit peccat: si sine auctoritate episcopi vota dispensauit vel commutauit: mortali peccauit nec valuit talis dispensatio ex de voto. c. i. Si nimis facilis fuit ad dispensandum in ieiunijs ecclesie: peccauit. si in simonijs clandestinis interfuit. Nam hoc est prohibitus et ex hoc talis sacerdos triennio suspensus ab officio sacerdotii ut i. c. cum inhibitis. c. titu. Si sciens scdas nuptias clandestinas benedixit. nam hoc est prohibitus ut i. c. i. z. i. c. Vir et ex d. z. nup. Et sacerdos benedicens scdas nuptias de suspensi ab episcopo et sic suspensus non potest absolui citra sedem apostolicam. ut notat host. i. d. c. i. cuius cod. Archi. 35. q. 3. in copulatione. Si rite baptizatus est a muliere scientem iterum rebaptizauit mortali peccauit. de co. di. 4. Rebaptizare. et habes si est clericus de depom. ca. di. c. eos. z. ca. Qui bis. et si est publicus efficit irregularis ex de apo. c. Et li. x. l. o. Ric. i. 4. di. 5. ar. 4. q. 2. Si baptizauit cum crismate non nouo. i. non eiusdem anni. Nam hoc fieri prohibet propter quod in mortis articulo: et faciens de puniri. e. di. si quis. Si cognouit carnalem filiam spiritalem quam baptizauit vel in confessione audiuit aut ei commatrem grauisimum scelus commisit. Si honeste et modeste in puerfatione sua se habuit propter et exemplo: in fide et moribus subditos suos instruendo admonendo et compellendo iuxta posse ad benedictionem: et ut per vias salutis abularent sicut tenet et habetur ex de reg. iuris. quis Si contumaces perubianos usurarios et homines notorios peccatores non corripuit et arguit publice et prout quantum eorum salutem expedire cognouit grauit peccauit. Nam ad hoc ex precepto tenet per homines doctores. Si quantum bono modo potuit ludos illicitos et malas corruptelas in populo sua non

etirpauit grauitur peccauit. Si sortile-
gas diuinas et hmoi in pochia sua susti-
nuit et non conuertit grauitur peccauit. et 6.
q. 5. Peruenit. et c. Contra. Si mulieres
christianas i domo iudeorum fuisse vel co-
rum filios lacte nutrire permisit. Nam h
prohibetur ex de iude. c. Judei. Si indul-
gentias dedit cum non posset: vel obsequus
ecclesiam suam maiorem indulgentiam quam haberet
scieter pronuntiavit mortaliter peccauit.
Si questores falsas indulgentias in ec-
clesia sua pronuntiavit: aut reliquias non ve-
ras seu ab ecclesia non approbatas vene-
randas populo exhibere scieter permisit
et hmoi. Et si cum eis de quota elemosy-
narum precipauit. Et de precipiendo pactum
fecit. In oib. his mortaliter peccauit et re-
stituere tenetur. 23. q. vltima. c. preterea.
Si benedictionem mensis et gratiarum actio-
nem peruenit ut dicitur. si usurariis alienigenis
et alijs de ipsius terre si onus publicum
usuram exercetibus ad huius domum suam locauit
vel alio titulo concessit. nam ex huius ipso facto
excoicatus fuit ut in. c. usurarius de usuris
li. 6. Si idcirco aliquem cum effectu ad vouen-
dum iuramentum seu promittendum ut sepulturam
apud eius ecclesiam eligat vel in electionem vel
terius non iminet ipso facto sententiam excoi-
cationis incurrit a quo ab alio quam a papa pre-
ter quam in mortali articulo absolutum non poterit.
ut in cle. Lupieter. de penis. si scieter et
sponte precipitavit cum excoicatus a papa:
et ipsos ad officia diuina recepit excoica-
tus est et absolutio pape refuat ex de sen-
ex. significauit. Si falsauit litteras pape vel
falsis usus est scieter vel remouit et vnus
solam litteram ab eis excoicatus est ex de crie
falsi. Et de falsariis. Si scieter in cimiterijs
sepeliunt tempore interdicti in casibus non con-
cessis a iure: vel excoicatos publice aut
nocturnim interdictos vel usurarios mani-
festos excoicatus est ut in cle. i. de sepul.
sepelientes aut occidentes se vel morta-
li decedentes mortaliter peccant.

Ab episcopis et ceteris prelatibus superioribus
Capitulum decimum octauum.

Ab episcopis et alijs prelatibus secularibus
potest queri fere omnia que dicta sunt

supra de clericis beneficiatis et curatis. de
inde queri potest. Si se cognoscit idoneum
scia moribus et vita: nam episcopus omnia sacramenta litte-
rarum habere potest et scire erudimenta fidei: cum
ex officio teneatur docere populum sibi com-
missum et rationem reddere oporteret poscenti: cum
de fide et alijs ad salutem pertinentibus: nec
sufficit prelatibus bona puerfatio et morum
honestas: nisi addatur doctrina scientia.
36. di. 8. ecce. et 38. di. c. oes. et si non est sal-
tem competenter litteratus episcopus potest ab of-
ficio remoueri. ex de eta. et quali. quibus.
Si legitime assensum est dignitate seu pro-
lationem an ipso existente irregulari. bigamo
illegitimo. excoicato. suspeso. homici-
da. aut notorio peccatorio. Nam in his
oibus scieter exis si ad plationem est
assumptus. nec prius dispensatus vel
absolutus. assidue in mortali manet. si
electionem confirmationem dignitatem
seu consecrationem simoniacam obtinuit vel
alio iniusto titulo. Nam talis non est pastor
sed alius deceptor et excoicatus excoicati-
one papali et enetur resignare tota que
precepit restituere ut supra. c. 17. Si ante
confirmationem episcopatum vel alterius dignita-
tis administrationem se ingressus per se vel per
alium. Nam talis si quid ei per electio-
nem ius erat quod ipso prius erat. ut in. c.
auaritie de elec. li. 6. Si de religione ab
episcopatu assumptus est nam talis ad huc te-
net voto continentie et paupertatis si factus sit
dispensator bonorum ecclesie nec a voto obe-
dientie absolutus est: si per accidens non tenet
obedire cum superiore si habeat sic et abbas mo-
nasterij ut dicitur the. fa. fe. q. 88. Tenet
et portare habitum sacre religionis et ad alia
obsequia regularis que non impedunt potissi-
cale officium secundum eundem the. ibidem. q. 185. et ho-
sti. Si monachum vel alium religiosum
de monasterio ad officium ecclesiasticum tra-
xit contra voluntatem abbatis vel alte-
rius prelati sui. nam hoc est prohibitum et
grauis peccatum. 58. di. ca. i. et 2. et 18. q. 2. quod
fit et c. se. Si protulit ordinem vel beneficiu
simoniacam excoicationem papalem incurrit
et tenetur ad restitutionem omnium preceptorum
ut. 5. c. 17. in principio et ex de iniuri. ca. si

Si consulit beneficium retēris sibi fructibus vel aliq̄ pre eorū. Nā hoc ē phibitū et simonia si fiat ex pacto v̄suetudine ex v̄suetudine ecclesiastica bñf. si. dñi. c. d. c. v̄ n̄m: et ex de cēsi. Subem. i. q. 3. si q̄s p̄bedas. Si vni p̄tulit plura bñficia. nā hoc ē cōtra iura. 85. di. c. singla. nisi in aliq̄b' casib' de q̄bus supra in. c. p̄cedēti. si aliq̄s sciēter ordinavit infra etatē legitimā mōtale ē et d̄s suspēdi a collatione ordinum ex de tēpo. or. c. Vel nō ē. nec i etate potest ep̄s disp̄sare v̄ no. glo. in cle. De nerale de eta. et q̄li. Si p̄tulit sciēter ordines p̄ saltū: aut duos seu q̄tuor: minores s̄t cū subdiaconatu mortale ē et phibitū et debet deponi. 77. di. c. i. et ex d̄ eo qui fur. or. su. c. cū hoc. si cōsulit ordinē sacros ex tpa p̄stituta mortale ē et d̄s p̄uari auctoritate ordinādi ex de tēpo. or. sane. si ordinavit alteri? p̄obianū sciēter sine iūria sui superioris: suspēsus est p̄ anti a collatione ordinū v̄ i. c. eos. de tēpo. or. li. 6. si in ordinatione aliq̄d omisit de substātib' p̄cipue i q̄b' imp̄m̄ character mortali peccavit et tenet iterū totū iterare in alia ordinatione. si v̄o q̄d omisit nō ē substātile nō d̄s rite factū iterari: s̄s quod omisū fuit supple ri in alia ordinatione nec p̄usq̄ sit suppletus d̄s ordinat' exercere offm̄. Et de the ologos i. 4. d. 4. et i. c. presbyter de sacramtis non iterā. et ibi p̄ doc. si fecit ordinādos diligēter exāiari de etate sciētia et morib'. Nam ad hoc tenetur alias peccat mortaliter. et 4. di. q̄n ep̄s. si sciēter vel p̄ ignorātiā inexcusabile indignus admisit ad ordinē vel bñficiū: mortali peccavit s̄m tho. et alber. Si p̄mouit aliquē sine titulo ad ordinē sacra. nā hoc phibitū ē ex de p̄be. ep̄s. et c. cū p̄z. si singulis annis renouauit i die cene dñi. sacroz crisma q̄d p̄ficiat ex oleo et balsamo. Nam ad hoc tenet de cō. di. 4. si q̄s de alio. nec debz cōferre h̄ sacramtū nisi te iun' de cō. d. 5. v̄t ep̄s: nec d̄s iterari ibi dē. c. dictū. et c. se. si nō visitauit v̄t debu it diocesim suā singlis annis sed substituit clericos i delictis suis absq̄s correcti

one pecunia corruptus: vel obtēt? obse qui sibi p̄stiti seu fauore carnali: gūit peccauit. 83. di. si quis ep̄s. et c. Error et c. Consentire. et ex de offi. or. Irrefragabili et c. Nihil. et 84. di. peruenit. et c. se. Si aliquis accepit v̄t correctionē faceret vel v̄t ab ea cessaret aut min' p̄ectm̄ puniret vel v̄t vices suas cōmitteret seu su per aliquo dispensationē faceret. Nāz in his et bñmōi simoniā cōmittit si p̄ pecunia p̄cib' vel obsequiis fecerit s̄s tho mā fa se. et ex de si. Nemo. et idem si accepit aliq̄d v̄t fuerit iusticiā. si erga pauperes fuit auarus. Nā erga eos tenet eē liberalis et ip̄is quod sibi sup̄ ē erogare. 86. di. si patrem n̄m et c. non satis. Si fuit pater refugii et defensor viduarum et orphanorū et pauperū et aliarū personarū misabiliū. nā si non fecit sic grauit peccauit. 87. di. per totū. Si visitatōes sue diocesis fecit vel fieri fecit palium et aliq̄d exegit p̄ter p̄urationē que exigit d̄s solū in victualib' phibitū ē v̄t in. ca. exigit. de cen. li. 6. si delicta clericorū et aliorū subditorū laicorū puniuit ex auaricia pena pecuniaria et non potius ad reprimēdū et p̄pescendū eorū delicta mortaliter peccauit. Si in visitatōe sua nō diligēter quesit de quib' debuit p̄cipue de vita et honestate sacerdotū et officiantū. si quomō se h̄nt in officiis suis in cōfectione et administratōe sacramtorum: et si ritū et formā ab ecclia traditam fuerit: et mō se h̄nt in audientia p̄fessionū et cura aiarū suarū sibi cōmissarū. Et si tenet eccliam mūdā et vestimēta sacerdotalia et altaris ornamenta sicut tenentur v̄t supra. c. 16. Nā si in bñmōi iuenit eos notabl' delictasse et nō puniuit vel p̄uidit q̄ aut illi se emēdēt aut de alijs loco eorū si illi sūt incorrigibiles grauit peccauit et oia mala et dñā aiarū q̄ inde sequūt ei imputatur ex de in iur. c. si si sustinuit i officiis et beneficiis notorios cōcubinos vel alijs scelerib' manifestis isectorū et v̄suri: ludis: tabernis negocijs secularib'. Denatiōibus et bñmōi vacantes Nā in his oib' nō pōt excusari a mor

ali si eos nō punit cū p̄t sine p̄culo scilicet
surre p̄ maioris scādali. 44. di. puerfatio
nes. i. gl. 23. q. 4. cū q̄sq. si laicos subdi-
tos notorios p̄ctōres q̄s p̄ se l̄ ex aliorū
dn̄tatiōe mouit adulteros v̄sarios i
tūcitas p̄uātes n̄ corrigi p̄ cēsuras z p̄
altos modos q̄b̄ meli⁹ p̄t gūit peccat. n̄
si omittat. q̄ n̄ sp̄at emēdatio s̄ pot̄i⁹
terioratio z timēt d̄ scādalo vt in. d. c. cū
q̄sq. 2. 83. di. n̄o. z caplis seq. Si malas
p̄suetudines q̄s nouit in sua diocefi n̄itit
p̄t p̄t auferre. vt v̄dē z laborare dieb⁹
festiuis. n̄ p̄stiteri nec cōicare sel̄ in āno.
tripudiare seu alia secularia i ecclesijs z
loci sacri fieri. violat ecclesijs libertatē vt
emittat vt q̄ clerici pueniāt in iudicio
scilicet. l̄ q̄ obitores z malefactores d̄ loci
sacri violēt eībāt i casib⁹ n̄ p̄cess̄ z b̄mōi
nā s̄ b̄ oia tenet iūgilat z obuiat ne fiat
z post admōitiōz nolētes d̄stē excoīcār
z punit als gūit peccat si tiorē l̄ negligē-
tia omittit. 43. di. sit rector. si iūgilauit
p̄bereticos sortilegos z diuinos eos ad
fidē verā i ducē. aut si se cīndat noluerit
acrit p̄uniēdo nā ad b̄ tenet ex officio.
26. q. 5. c. 5. z. c. se. z ex d̄ber. ad obolēdā
z i cle. ex gūit. d̄ vsu. si aliquē p̄p̄is m̄ai-
b⁹ p̄berant. naz b̄. ei n̄ l̄. 4. 5. di. ep̄m. si
bona eccleie male gubnauit l̄ illa n̄ idigē-
tib⁹ tradidit seu als iūtilit expedit. nā ḡ
uit peccauit. io. q. 2. ep̄s. z tenet iūtituē
vt. s̄. z. d̄curat. Si res l̄ bona eccleie vt
ep̄at alienauit sine nēitate z d̄bita iur̄
solēnitatē gūit peccauit. io. q. 2. c. i. z si.
si iura aliarū eccleiarū n̄ fuauit. sibi oia v̄-
dicādo z paulatī ius pochtiale subtrahē.
nā b̄. ē oio illicitū z p̄bitū. 16. q. i. p̄stitu-
tū. Si bona aliarū eccleiarū vacantius sibi
vsurpauit. nā gūit peccauit cū d̄buerit i
vtilitatē eccleie expedit l̄ futurū successori
b⁹ fidelit̄ resuarz. z ē suspēsus donec ple-
ne reitituerit ex de elec. q̄ sepe. li. 6. Si
vlt̄ra morē atiq̄n a pochtianis p̄sbyter̄
sue diocefi aliqd̄ eregit l̄ eos gūauit. ḡ-
uit peccauit. io. q. 3. q̄. z. c. se. z ex de ex-
ces. p̄la. c. i. vbi idē nō. 21. b. si. z plene d̄ te-
fi. rēq̄siti. si b̄uit konomū clericū q̄ p̄st̄
reb⁹ eccleie. sub c̄ testimonio res eccleie

gubernat. nā ad b̄. tenet p̄s iura. 89. di.
volum⁹. z. c. q̄ i q̄busdā. z. c. iudicatū. alt̄
suspēdi d̄z vt i. c. indecēf. ea. di. si aduoca-
tos l̄ sibi p̄uētes n̄ debite remunerauit
i iura fecē. 12. q. 2. q̄cūq̄. z. c. se. si debita
sua l̄ a p̄decessore suo relicta occasiōe ec-
clesie sue n̄ soluit. nā ad b̄. tenet p̄s iura.
ex ne p̄la. vi. su. c. q̄relam. z idē ab. si. ibi.
Si exēptos vt q̄truor ordies mēdicatēf
z alios b̄ntes p̄uilegiū exēptiōis iniuste
molestauit. vt eorū p̄uilegia n̄ fuauit. ad
suis iudiciū traxit vt als eos q̄d̄mō ipu-
gnauit. gūauit. vt male tractauit. gūit
peccauit nā i iura fecē. districte. n. p̄cipit
p̄lat̄ vt p̄dictorū exēptorū p̄uilegia fuēt.
z eos affectu beniuolo habeant p̄mēda-
tos. nec se ip̄is difficilēf gues duos aut
asperos s̄ pot̄i⁹ fauorabiles p̄p̄ios be-
nignos z liberales studeāt exhibē. ex de
exces. p̄la. c. nimis. i. z. z. z ex d̄p̄uil. dile-
cti. z. c. quāto. z. c. i. b̄il. z. e. t. c. volētes li.
6. z in. c. dudū. d̄ sepul. z. c. religiosi. de p̄-
uil. s̄. sane. in cle. Si monasteria monia-
līa diligēt v̄sitaui. nam ad ei⁹ offiū p̄ti-
net. ea singul⁹ ānis v̄sitare. ēt si sint exē-
pta vt i cle. attēdētes. d̄ sta. mo. si q̄stōres
l̄ alios p̄misit mēdacit̄ p̄dicat̄ seu falsas
idulgētiās p̄nūciat̄. l̄ ip̄emet p̄cessit aut
p̄nūciat̄ idulgētiās q̄s si potuit gūit
peccauit ex de pe. z re. cū ex eo. Si nō te-
nuit vicariū p̄tū z bonū ad tractandū z
diuindicandū cās i foro p̄tētiōso. nā ad b̄.
tenet p̄cipue q̄n n̄ ē sufficiēt̄ doct̄ i iure
Si fuit p̄sonarū acceptor. z p̄p̄ h̄ iusticiā
poscētī n̄ exhibuit distulit l̄ negauit aut
q̄d̄ mai⁹ s̄miaz iniquā p̄tulit. nā in oib⁹
his mortali peccauit z ad satisfactiōz te-
net vt. s̄. e. t. c. 4. Si sine iusta cā vt cāe
cognitiōe. aut ordine iuris iudiciario p̄-
termisso aliquē excoīcauit l̄ als iniuste
gūauit mortali peccauit. z gūit puniti-
ōz z ad interesse tenet gūato. z 4. q. 3. d̄
allicita. ex d̄ sen. ex. c. sacro. si p̄ minimis
culpīs z damnis z patos corrigi excoīca-
uit. naz b̄. p̄bitū. c. xi. q. 3. ep̄i. z. c. nemo.
Si cās difficilēf min⁹ diligēt p̄ scipm
examinat̄ p̄d̄erauit z iudicauit. vt est
i testimonij diuortij. vt alijs delegauit p̄

capue idioti et leuib. nā hmoi nō debu-
it cōmittē nisi iusta cā et necessaria ipedi-
t. et tūc psonis i iur piti. et expt. ex d. cō. et
affi. ex l. rts. Si p. p. as iniurias dure vidi
cauit nā h. ē d. testabile. 46. di. sediciari-
os. Si testamēta et vltias volūtates pēi-
pue i legat. ad pias cās si fec. ex q. nā ad
h. tenet ex d. testa. si hēdes. si dispēlauit
i vot. l. iuramēt. i q. b. n. potuit. l. si potu-
it idiferece tūc i fine rōnabili cā gūit pec-
cauit. vide. s. p. cepto. et si icerta male di-
spēlauit l. fine rōnabili cā. p. mino. i. quā-
titate cū vsurarij raptorib. et hmoi ppo-
suit. gūit peccauit vt. s. pte. i. c. i. in fi. si
pape et alijs suis supiorib. ac sacri. canōi-
b. obediuit. nā ad h. tenet. 92. di. obediē-
tiaz. et 25. q. i. p. totū. Et d. faciēs gūit pu-
niri d. ex d. excef. pla. nimis. et duob. ca-
pitul. se. Si habitū vita et morib. exēpla-
ri. fuit i vita sobri. si supellectilib. p. cio-
his vtis. si i appatu et ornatu dom. et eq. et
aut familie nimis sumptuosus fuit et ni-
mis curiosus. si eccliaz suaz visitauit et i
solēnitatib. missas cātavit. diuis officiij
iterfuit et duote exoluit. et ab alijs debite
celebrari et cātari fec. vt tenet. Si oroni-
puate et lectiōi sacre scriptur. vacauit vt
d. 36. di. p. totū. Si exis erudit. p. dica-
uit p. plo. l. saltē ei d. vtilib. p. dicatorib. et
p. fessorib. p. uidit. nā ad h. tenet ex d. of-
f. int. cetera. Si exis in mortali vsue ē
ordie suo. q. toties mortali peccauit q. ti-
ens hmoi actū fec. vt tāge. res sacras q.
si officio suo fruges et hmoi f. et tbo et alb.
si mulier familiaritate q. si pestē vitauit
et raro de domo exiuit. si adulator ab-
horuit et hmoi. Si i p. uitijs mltū se oc-
cupauit. nā h. ē p. d. testabile et p. bitū. et
ex h. ē acrit. corpiend. 44. di. mult. et
captis se. si d. tractoris susurrone et h. i
male loquētes libet audiuit et tacuit. nec
cozerit vt debuit et potuit. nā h. mortale
vt f. et tbo. fa. se. q. 73. si ad mēsa suā sa-
cras lectiōes legi fec. nā h. ep. is et sacer-
dotib. p. cipit. 44. di. c. p. reuerētia. Si
familiā honestā hūit et eas vbo et exēplo
salubrit. gubnauit et erudiuit. nā de his
rōnē reddē oportebit deo in die iudicij

hebre. vl. et 47. di. s. necesse. Si exercu-
it offiū inq̄sitionis et hereticos vt tenet
nā si carnali amore odio vltiore aut cu-
iulibz p. modi t. pal. affectiōe vlt. obtentu
maliciose et fraudulēt. labē heretice p. u-
tat. seu q. ipz i executiōe officiij inq̄siti-
ōis ipeditat falso alicui p. sūperit iponer
vt quoq. mō vexare. vt s. iusticiā et p. sciaz
suā omiserit et quēquā p. cedē vbi fuerit
p. cedēdū suspēsus ē ab officio p. triētiū
vt i cle. mltor. d. here. et circa fi. Et si h. o. i
q̄stiores ep. o. i. feriores in h. vt. s. delin-
quētes eo ipso excoicatiois suam incur-
rūt. a q. nisi p. l. Ro. p. o. p. terq. in mort. ar-
ticulo absolui n. poterūt. Si locauit ali-
quā domū vsurarijs alienigenis ad fe-
n. exercēdū. nā ipso iure suspēsus ē ex d.
vsur. quāq. li. 6. Idē si p. misit q. hmoi
vsurarij i terris suis et iurisdictiōi sub-
iecti. fen. exerceāt nisi infra tres mēses
eos expulerit vt ibi. Si cōsecratiōes al-
tariū vlt. eccliaz calicū et patenaz aut bñ-
dictiōes corporaliū et vestitū sacraz. seu cō-
secratiōes abbatiū vlt. abbatiū nō f. m.
formā et ecclie ritū vel p. pecunia fecit.
Nā mortalit. peccauit et simoniā p. misit
i. q. 3. si q. s. p. bēdas. Si p. aliq. iusticia vel
grā spūali aliq. accepit mortale ē et simo-
niacum.

De p. latis religiosor.

Capitulum. 19.

Relati religiosor. pnt de mult.
interrogari q. dicta sūt. s. c. 18. vt
eor. p. ditiōi et statui meli. videbi-
tur expedire. Deinde si simoniace reli-
gionē ingressus ē vlt. ad cā aliū simonia-
ce recepit. nā p. religiois igressu siue vi-
roz siue mulier. nō licet aliq. dare vlt. re-
cipe q. si p. ciū ē paup. t. p. t. ex d. de si-
mo. qm. simoniaca. si tñ monasteriū sit
tenue dicūt. An. tācre. ray. Jo. et host.
q. recipiētes volēt i intrare pnt dicē nos
libet et g. te recipim. ad p. sortū nō strū
spūale s. cū bona nra nō sufficiāt nobis
et tibi porta tecū vñ possis viuē. vlt. sic p.
uideas tibi vñ viuas. Tūc. n. si igrediēs
monasteriū aliq. bona p. ferat n. p. mittit
simoniā dūmō pure fiat b. et fraudē nō

excoñe incurrit vt in. c. cñ ex eo. d. ex cel.
pla. li. 6. z in cle. cupiētes. de penis. Si
abbas exñs pñuit diuersis monasterijs
nā hoc ē pñibitū ex de relig. do. c. fi. Si
solicite z fidelit quō ad spūalia z tpalia
administrait pp deñ solū sine ambitio
ne z alia sinistra intentiōe. als cñ piculo
aie sue administrait. si sciēter crimino
sos indignos z nō idoneos scia vñ pñcia
ad pñfessiones audiēdas vñ ad orñcia regi
minis vel pñdicationis. pmouit vel susti
nuit cūz possit illos iuridice remouere
nō videtur posse excusari a mortali. 83.
di. error. z capitul se. fi in uisitatiōe sub
ditoꝝ iuris ordīne seruauit. nāz ad hoc
tenet ex de accus. qualif z qñ. i. z. z. z ex
de simo. 13. vbi dicit q si platus errauit
z excessit tenet erroꝛe suūm corrigere: iō
cauendū est diligerter prelato ne in cor
rigēdo sit nimis remissus vñ nimis ri
gidus. 45. di. disciplina. z non facit pñe
pta indifcreta: z nisi. pre ardua. Nam si
cogeret per pñceptū vel sententiaꝝ sub
ditū ad aliquid in quo subdit nō tenet
ei obedire mortali peccaret. Nec fit ni
mis credulus in pñessu accusatiōis inq
sitionis vel denūciationis criminū: nec
pñeps in platiōe sentētie excoñis vel al
teri pñessu als grauif peccat. si curā ba
bēs mortaliū diligerter z honeste eas vi
sitauit z ad eaz regulā seruandā efficaciter
indurit. pñdēdo eis de pñfessore idoneo
scia z pñcia quantum pñuit z q penitus
abstineat a familiaritate suspecta quo
rūcūqz viroz laicoꝝ clericoꝝ z et religi
osoꝝ ne excant clausuram: vel et admit
tant aliquos intra monasterium nisi ex
rationabili causa vt pñcipi i capitulo pe
riculoso de sta. regula. li. 6. fi in dispen
sando in ieiunijs in esu carnū. in habē
do superflua ad vsum. in penitentijs ta
ctis p regulas z constitutiones z hmoi
indifcrete se habuit. Nam si sine ratio
nabili causa dispensauit sic inducēdo
regularis discipline relaxationem z re
ligionis eneruandō rigore: grauif pecca
uit z ipe de hoc reddet deo rationē. si ni
mis se secularibus negocijs z tpalibus

implicauit p curias pncipū discurre. vñ
 p minimis cū alioꝝ scādalo litigādo: et
 pp b: a cura sbditoꝝ dñstēdo. z ipe spūa:
 libꝝ oroni z lectioi minꝝ vocādo. Nā in
 bis oibꝝ gñiꝝ z leuiꝝ peccauit pꝛ quārita
 tē excessus. Si nimis curiosus z sūptu
 osus fuit i edificijs monasterij z ecclesie
 ornamēt: z hmōi. nā ē dñstabile z phitū
 iz. q. z. aux. z. c. glā epi. ex hmōi autē ex
 baurit sepiꝝ i plato ois spūs. z deuotio.
 Si moribꝝ vita fuit exēplar: i cessu ha
 bitu z gestu modestꝝ: i locutione gñis z
 fructuosꝝ: cauēs discordias: pacē nutriel
 oia patiet audies z tollerās. singularita
 tes euitās. cōcz vitā sequēs cū pñ. nemi
 ni blādies. cūcti affabil. iufurratiōes. dñ
 tractiōes. irrisiōes. pfabulatiōes. male
 dictiōes z pñtōes i se z i sbdit: eliminās
 si malas pñtudiēs seu corruptelas p re
 gulā z rligiōis decētiā iduxit: aut pus i
 ductas n̄ extirpauit quātū potuit: vt p
 petat. viciū. fratꝝ discursū ad placitū sa
 miliaritates mulier. esuz carnū vbi ē. p
 bitū z alia hmōi: pñpue ptra tria essenti
 alia vota rligiōis: gñit peccauit. naz nī
 bil apd dñi ē dñnabiliꝝ officio pñtū si
 pfūctione exerceat. 4. o. di. añ oia. dñ igit
 tur pñtū oī circūspectiōe diligētia solli
 citudie z timore sic de sibi pmissis curaz
 gerē qd sit irrepñsibil apd dñi z hoies: qd
 si n̄ pñt hmōi corruptelas z relaxatiōes ex
 tirpare nec posse sperat i futurꝝ pp pñna
 ciā z ptumaciā seu rebellione sbditoꝝ
 oꝝ curam dimittat. z. q. i. s. qñ vero.

Et religios.

Religiosis pñt qñ ea q bñt. s. c.
 15. d. eler. z. c. se. si bñt bñficiū cu
 ratū. si sūt pñcatores pñt ab eis q
 ri: si pñcauit exñs i mortali. nā mortali
 peccauit toties qñes sic pñcauit pꝛ tbo.
 idē vt qñtēscūqꝝ scandalosa pñcauit: aut
 scādali pñt seditiōz i plebe pñcauit. si sine
 lnia suoz supioꝝ officij pñcatiōis exer
 cē pñpñt: mortale vt. Si pñcauit pñci
 palit hac intē: iōe vt recipet pecuniā vel
 laudē seu fauorē populārē mortaliꝝ pec
 cauit z simoniam mētalē pñfuit. i. q. 3. c.
 nō solū. l. o. tbo. z. Ri. in. 4. di. 15. ar. 3.

q. z. si sup b pacificat simoniā icurrit et q
 ad ecclā. si pñcauit nimis curiosus pñci
 palit ad sūt ostētiōem z inanē glāz. ubi
 pñtūdo sine sūt mortale ē. Si bñt gra
 tiā pñcādi a pñcatiōne se subtrahit pñ
 pue cū a supioꝝ bñt iñgeret peccauit
 Si pñcādo aliq ad retrahēdū pñonas a
 solutiōe deciaz dixit ipso facto excoica
 tus ē vt i cle. Lupietes. de pñs. z idē de
 oī religioso ē n̄ pñcatore vt ibi: s. vt ba
 beat locū h̄ excoicatione reqñt qd talia ver
 ba pñerāt intētiōe retrahēdi a solutiōe
 vt supia: z obligat ad decias ecclīis p
 soluendas. Secꝝ si h̄ intētiōe retrahē
 di vñ nō obligatis ad decias vñ ē obliga
 tis s. nō ecclīis vt ibi no. 30. de legna.
 30. de imo. z pau. Si reqñtus fuit a re
 ctoribꝝ ecclīaz vñ vicariis aut loca tenē
 tibꝝ: vt i pñcatiōe vñ pñfessione pñciāz fa
 ceret pñcatiōem audietibꝝ z sibi pñtēti
 bus qd decias soluāt: nā si nō fecit mortā
 lit peccauit si pñmode facē potuit: z alijs
 pñs grauibꝝ pñit vñ pñiri dñ vt in dñ
 cta cle. cupñtes. Si rligiōne igressus ē
 simōiace sciens vñ ignoñt. Nā talis nō
 pñt in illo mōasterio remanere ex de si
 monia: qñ simōiaca. z. c. Et insinuat dñ
 vide ibi z plenꝝ dñ i pñsa. simonia. 6. in
 pñci: z h̄ intelligit de simonia cōmissa ex
 pacto vñ pñtētiōe z hmōi: et si ceteris pre
 terqꝝ cōtētibꝝ sit oclta pꝛ ray. ar. dicti
 c. qñ. Si rligiōne igressus ē n̄ intētiōe
 pura deo pñtēdi: s. qd paup erat vñ labo
 rare tēdebat: l. si puella erat qd nubē nō
 poterat: l. coacta a pñtibꝝ iuita igressa.
 nā si volūtate n̄ mutauerit vt i mortali z
 n̄ i bono statu. Si igressu rligiōis mē
 dacta dixit l. aliqd dolose tacuit pñt nō
 bilē iñfimitatē l. obita seu iñfamiā fals scā
 dalosa peccauit grauit: si fecit pñfessionē
 cū intētiōe n̄ pñadi eā: mortali peccauit. si
 pñfessꝝ ē i mōasterio dissoluto vbi regla
 rit n̄ viuit: si pñt mutet locū z si opꝝ fue
 rit cū dispñatiōe: qd si n̄ pñt: z alios ad re
 gle obpñatiā z ordis reformatōes redu
 cere neqꝝt ipe solꝝ pñare studeat. z si ibi n̄
 viuit i cōi z necesse hēat sibi dñecessarijs
 pñidē caueat ne pecuniā l. aliqd recipiat

teneat expendat vñ alijs tribuat sine bo
na licetia pñati sui gnali vñ spñali z ei bñ
placito. z sit ipe sp par oia ponē i cōi z in
manib⁹ pñati ordis. nec thesaurizet aut
supflua vel deliciosa bñe qñat seu sollici
ter: nec ad hmōt affectū beat inordinatū
z sic forte poterit cū salute pñāfire si i ce
ter⁹ bñ se beat. Tūc tñ eēt vt pñari locū
mutare. si bñs votū religiōis artior⁹ ad
aliā laxiorē igressus ē. nā si adduc. pñess⁹
si ē nō pñt ibi licite remanē sine dispēsatio
ne. si vñ tā pñessus est in laxiori l⁹ pecca
uerit z p voto nō pñpleto sit ei pñia ipo
nēda: pñt tñ i eadē licite remanē pñz arch. i
c. q post votū. d reg. li. 6. si pñessus i aliq
religiōe approbata vult trāfire ad aliā
eqle vñ laxiorē nō pñt sine dispēsatiōe vt
no. 3o. an. z gemi. i. c. cū singula. d pñbē.
li. 6. z do. 2. in. d bu. ex d reg. significatū.
d ordie vñ medicatū ad nō medicatū vñ
monachalē nō pñt sine dispēsatiōe pape ni
si ad ordinē cartusien. als taz igrediēs q
recipiēs icurrūt excōnē papalē vt i exua
gati martini. 5. si ad refonē aliqñ indu
xit simōiacē l⁹ dolose: puta asserē. q ibi
regla fuit z ē sñm: l⁹ dicē. q regla sua nō
obligat ad mortale: l⁹ iticē. austeritates
religiōis qñs ille si sciret nullo pacto ad
eas se obligaret. peccauit mortali. si vo
lēte ingredi religionē seu mōasterij ob
uātne regulari auertit z traheret ad suā
alterā ifamādo suā vñ vsqz ad tertiu ce
lū extollēdo. nā tal⁹ dānatōz eternā nō
euadet cū p charitatē iusticiā z sacra scri
pturā fecerit. si sufficiēt nouit z itelligit
subalia sue regule z ad eaz pñinētia. Et si
pñ illa aliqd egit: pñcipue pñ obediētia: casti
tatē z paupratē. nā boz transgressio sp ē
mortale. In alijs at nō ois regule trans
gressio pñz tho. 2a fe. q. 186. est mortale.
ideo ēt circa bñ pñt sic interrogatiōes for
mari. Pñio si fecit pñ aliqd pñceptus a pla
to oicten⁹ factū: puta cū dicit pñcipio vel
mādo i vñtute obediētie l⁹ spūs sancti. vñ
sub pena excōis: vñ lp alia vñba hmōi vt
fiat istud l⁹ illud: itē dēf subditū sub pñtō
mortali obligare ad illud faciēdū. Itaz
hmōi trāsgressio sp ē mortale pñz tho. 2a

fe. q. 86. nñ qñ pñcipitur eēt tale qñ in q
subdit⁹ nō tēatur ei obedire vñ eēt pñtm
xi. q. 3. non sp. Si dolose seu pñoportun
tatē: pñati volūtatē traxit ad suāz idē vt.
Si pñ aliqd pñceptū regule. vt cū aliqd in
ea pñceptōe mādat vñ sub pena excōis
aut carceri: vñ pñe guioris z hmōi. nā
talia vñba cōit cēsēt obligare ad mortale.
z idē d pñcepti i pñstitutōib⁹ ordis pñten
t. Si trāsgressus ē alia i regula pñtēta q
nō sūt pñcepti: vt ceremonialia ordis vñ si
lētiū z hmōi: bñ ē nñ vñtale nisi fieret ex
pñceptu pñz tho. vbi. 5. nam q pñtēt nō vo
uer pñuare oia q sūt i regula sub obligati
one pñti. Si aliqd bz vñ hñt: dedit vñ ac
cepit pñ volūtatē pñatorū tacitā vñ expñā.
pñ votū paupratē fecit z mortali peccauit.
Idē vt si lras scripsit vel recepit occulte
sine licetia pñati. iz. q. i. nō dicat. Si vo
tū castitatē violauit quoquomō ope vñ
tactu venereo: locutiōe turpi z amato
ria: vñt cogitatiōe carnali z imūda deli
berata seu dilectatiōe mortala. nā i boz
qñbz ē mortale vt dictū ē. s. pñcepto. 6. z
9. Si pñuersatiōz scādaloas seu nimias
familiaritatē hñt cū mulierib⁹: nā si sic
repit eē ex casū necessitatē pñhibēd⁹ ēt si
sūt affines pp. pñabile piculū. 32. di. bo
spitiolū. z di. 81. p totū als nō soluend⁹. si
sine manifesta cā z rōnabili mōasteria
monialiū frequētant: maz cū bñ sit oīno
cleric⁹. pñbit⁹ ex d vi. z bo. cle. mōasteria
mōto mag⁹ religiosi: z si igressus ē mōa
steria monialiū sancte clare sine licetia:
z i cāu si pñcessō excōicat⁹ ē z absolutō pa
pe refuat. Idē ē si igressus ē mōasteria
monialiū ordis pñdicatoz: q: nō pñt absol
ui nisi a papa vñ mōro eiusdē ordis. In
grediēs vñ alia mōasteria d iure cōi nō i
currit excōicatiōz: s; i mōto loc⁹ ē excōi
catio synodal. bñ tñ nō ligat ignorātes ex
d pñti. vt aiay li. 6. si dixit horas canoni
cas. nā qñbz regulari pñcipue pñessus te
net ex pñcepto ad eas: ēt si nō bz ordinē sa
crū als peccat mortali vt. s. e. t. c. 16. z pñz
guil. tenet dicē illas pñ ordinē sue regul
vñ pñatorū statutoz vt no. 3o. d imo. in
cle. guil. de cele. mis. si absqz rōnabili cā

officiū dixit ex ecclesiā: p̄cipue in dieb⁹
solēnib⁹ v⁹ stetit somnolēt⁹ aut dormi-
uit: nā si ex b⁹ si dixit integre illud idē re-
dicat v⁹ aliqd loco c⁹ suppleat: et si p⁹ ma-
iori pte omisit illud iteret. si i choro icō-
posuit corpe fuit ocul⁹ vag⁹ et mēte distra-
ct⁹: p̄cipue aduertēt. si rīst v⁹ alios ridē
fecit pp⁹ ei⁹ leuitatē aut v⁹ bñ dissolut⁹. si
cerimōia officij v⁹ negligētia nō fuanit
male legit v⁹ cātavit: i oib⁹ his veniale
ē nisi fiat ex p̄tēptu: tūc. n. mortale ē. Si
penas v⁹ p̄nias taxatas a regula l⁹ a p̄sti-
tutōib⁹ aut p̄lati nō fecit: nā si ex negligē-
tia v⁹ obliuione omisit veniale v⁹. si v⁹
ex p̄tēptu mortale ē. si vltra officij diui-
nū puati p se et p alijs sibi p̄fici bñfacto-
rib⁹ tribulat⁹: p̄cipue recōmēdat⁹ viuif-
seu d̄fici⁹ aut meditatiōi deuotiōi et sa-
cre lectiōi q̄tū d̄buit nō vacauit: s⁹ pot⁹
legit curiosā et inutilia vt doctores gētū
et fictiōes poetarū qd ē. p̄bitū. 37. di. iō. si
q̄qz sciēt elegit idignū i p̄latū v⁹ nō ele-
git illū quē iudicauit meliorē ad illū offi-
ciū s⁹ aliū rōe amicitie aut alia nō recta i-
tentiōe mortali peccauit. Si accusauit
calūniōse p̄latū v⁹ p̄fres d̄ aliq crimie v⁹
testificat⁹ ē aut iniuste ab accusatiōe de-
stitit: v⁹ al⁹ p̄latū subditū v⁹ p̄sonū fal-
so ifamauit: v⁹ et vera dicēdo itētiōe in-
famādi fecit. i his oib⁹ mortali peccauit
Si fecit v⁹ coopat⁹ ē ad aliquā p̄spirati-
onē p̄ p̄latos: v⁹ adinuenit tenuit v⁹ nu-
triu i mōasterio v⁹ p̄uētū sectas. p̄tiali-
tates: et diuisiōes: mortale ē et detestabi-
le crimē. si fres deliquēt iux⁹ formā enā-
gelicā nō admonuit: v⁹ i visitatiōe iux⁹ p̄-
ceptū p̄lati i cōi vel i p̄ticulari factū dicē-
da et correctiōe digna nō reuelauit: nā si
sciēt dicēda tacuit: mortali peccauit. Et
idē dico si i dicēdo ordinē sine correctio-
nis nō fuanit. d⁹. n. accusatiōz legitimaz
p̄cedē i scriptio: et inq̄sitiōez clamōsa in-
nuatiō: denūciatiōez at charitatiua cor-
rectio ex de fimo. l⁹. 3. i. q. 2. c. si peccauit.
Pōt tñ crimē fr̄is et occultū denūci-
ari ecclesie v⁹ p̄lati absqz secreta admoni-
tiōe p̄uita i plerisqz casib⁹ vt no. Ric. in
4. di. l⁹. ar. 3. q. 1. Si inutili tps expēdit

et ocio vacauit qd ē omnī sentina victo-
riū. si fuit obstinat⁹ curial⁹ vel clauſidic⁹
si vsus ē p̄anis p̄ciosis et cibis exq̄sit⁹. si i
habitu curiosus: si i clauſtro v⁹ capitulo
fuit religiosus irreuerēs ad maiores v⁹
circa altare: v⁹ iurās i cōi f̄mōe. nā i his
oib⁹ ē mortale v⁹ veniale s⁹ i n̄tētiōz et q̄-
litate facti. Si comedit carnes qn ē p̄bi-
tū ex iſirmitatē. si vsus ē lineis ad carnē
v⁹ lectis plumis. Si omisit ieiunia ec-
clesie regule v⁹ p̄stitutionū ordinis pec-
cauit vt. s. si egre cū indignatiōe rep̄bē-
siōes maiorū sustinuit v⁹ eoz obediētiā
nō affectuose s⁹ tarde q̄ruloſe dissolute
fecit peccauit vt. s. si alioz mores p̄diti-
ones et iſirmitates in charitate nō suppo-
tauit: vel alijs se grauē reddidit aut eos
irritit peccauit vt. s. Si minus leuis v⁹
dissolut⁹ fuit: v⁹ bis gestib⁹ vel iocis ali-
os ad risus induxit: nā l⁹ recreatiōis cā-
q̄qz fiat et raro: ad subleuandū tediū sit
tolerabile: laudabili⁹ tñ ē ab h̄mōi cessa-
re. si singularitates i cibo potu vestitu et
h̄mōi quiescit: vel pp̄ hec murmurauit
peccauit: nā ex his sepius orit⁹ scandalū
murmuratio et indignatio inter fratres.
Si nimis tenax fuit in retinēdo v⁹ p̄di-
gus i dādo aut personaz acceptor: dādo
v⁹ distribuēdo de reb⁹ cōib⁹ vni magis
q̄ alteri iuxta affectiōes suas: peccauit
magis et min⁹ f̄m quātitate excessus.
Si p̄fessionē et cōmunionē f̄m regulaz
more v⁹ p̄suetudinem religiōis nō fre-
quētauit. Nā h⁹ aliq̄b⁹ p̄ceptū ē semel i
mēse. v⁹ i n̄ cle. ne in agro de sta. mona.
Aliq̄b⁹ sepi⁹: aliq̄b⁹ rarius. Si fuit repi-
dus i dilectiōe dei et primi nō dolēs de
eoz offensa: et nō ardentē affectans bo-
noīe dei et animarū salutē vt decet. si ni-
mis carnalit⁹ dilexit p̄sanguinos suos
et affines: nimis dolēs de eoz aduersita-
te et gaudens de p̄speritate vel eam sibi
affectās. si nimis eos visitauit et q̄rit vel
gaudet ab eis visitari. si cū eis vel cū
alijs secularibus loquit⁹ vel interrogat
q̄ nō expedit: vt de gueris et h̄mōi. vel
p̄ta p̄curet bñficia ecclesiastica vel tpa-
lia officia. nā hoc ē valde p̄iculosum: p̄ci

pne si tales sint inepti vel indigni. si arti
ficiis aliqd vel exercitiu fecit illicitu aut
bonestati religionis indeces: vt burfas
vel vestes rechamatas vel linea reticu
lata z binori: qd sepe reperit in monialibz
modernis. phibeda sunt. Si. pscire no
curat sed inuitus facit qd fuit: z se male
pntu esse in religioe repit: nec recogno
scit se p hoc bnificio z ceteris ad recopē
santu deo obligatus. Talis hypocrita ē
z in statu dānationis fm tho. si qñqz di
misit habitū. Nā religiosus seu religio
sa sp dz tenere habitū sue religiois siue i
lecto qescēs siue alibi pñstēs: nisi sit adeo
ergēs nccitas l' guis infirmitas qd habitū
n patēt. zo. q. i. vidua. als vt peccat mō
tafr. Et si temē sine habitu appeat i ppe
ctu scilicet ipso facto. excoñe incurrit vt in
c. vt piculosa. ne cle. vt mo. li. 6. Et idē ē
si apparuerit corā eis i habitu suo: sz co
opta habitu clericali sine rōnabili cā vt
no. Jo. an. i. cle. qñ. d. vi. z ho. cle. d. reg.
iu. certū i nouella. si ad studia lraz iuit n
lñiat a plato suo z cū pñlio maioris pñ
sui pñt. Nā tal' ipso facto excoñe incur
rit vt bñt. i. d. c. vt piculosa. si ad audiēdū
leges l' phiaz iuit. nā si ifra duoz mēsiū
spaciū n redierit ad claustrū ipso facto ex
coñe incurrit ex ne cle. vt mo. c. sup spe
cu. si religioē z bitū sue religiois aio n re
uertēdi aliqñ dñuit nā tal' apostata iudi
cat. ff. d. re. mi. l' de pñtōrē. z excoñcat vt
s. pp temetariā habitū dimissionē qd est
spale i religioso apostata. nā als apostata
n ē excoñcat sz excoñcat vt no. gl. i. d. c.
vt piculosa sup vbo ipso facto. si induxit
aliquē ad nouēdū iurādū l' fide int'posi
ta seu als pñtēt vt sepulturā apud ci
eccliaz eligat: l' iā electā vltē n mutet
Tal' sniaz excoñis incurrit ipso facto d se
pul. c. i. li. 6. z in cle. cupiētes. de pe. Si
cleric' l' scilicet sacramētū eucharistie l'
extreme vnctiois misit aut mīmo
nū solēizauit. i. publice z solēnī spon
sos bñdixit nō habita sup his pochtalis
pñtū licentia spālī nā excoñe incurrit
papalē: vt i cle. religiosi. d. pñt. Si excoñ
atos a canone sine spālī pcessioe absol

uere pñst pñt qd in casibz a sui pñst
l' pp puilegia sedis apost. ei pcessa eādē
excoñe incurrit vt ibi: z b. itelligit iditū
cte d excoñcat a qñqz canone z papa. p
mulgato: et si tal' religiosus absoluerit
excoñatos a canone mīnori excoñe pp
pticipatiōz. z sic sentit gl. ibidē sup vbo
a canōe. l' d. guil. pan. Jo. d. leg. z Jo. de
imo. i. d. cle. religiosi. si a sentētijs p sta
tuta puicitalia l' synodalia pñulgat' seu
a pena z a culpa absoluerit quēqz pñst
eādē sniaz excoñis incurrit ipso facto: et si
illegiosū l' pñtū ab hñmōi absolue pñst
rit vt ibidē no. gl. sup vbo quāquaz. Si
exñs mōach' l' canonic' regular' n bñs
administratiōz absqz lñia platoz suoz ad
curias pñcipū se transferre pñst: vt p
lat. l' mōasterio aliqd dñū infert: talis
ipso facto excoñis sentētiā incurrit. vt in
cle. ne in agro. d. sta. mo. Si monachus
exñs sine licētia sui abbati intra scepta
monasterij arma tenuit excoñe incurrit
vt ibi. Si d factio pñxit mīmonis ex
coñcat ex de plan. z a m. eos in cle. Si
nō pñuit int' dñū qd pñat cathedralis
seu matris ecclesia loci illi excoñicationis
sentētiā incurrit nō obstatibz puilegijs
seu indult' statut' seu pñtudinibz qui
buscūqz ei pcessis vt in cle. ex frequentī
b. d. sen. ex. si exñs d ordine minoz tpe
infdicti recepit ad diuina fies l' sozozes
tertij ordinis excoñicationes incurrit ex
de sen. ex. cū ex eo in clemētis.

Incipit quarta ps hui' opusculi de
penitētie inunctioe z pñtōz absolutioe.

Expedit tribz hui' opusculi pñci
palibz pñtibz: restat vidē vltimaz
q in duobz pñst. s. in penitētie
inunctioe z pñtōz abolutioe. sz qñ nō
pñt debita forma p ministrū apponi nisi
pmo mā obita sit integre pparata Et cū
mā pñie sit pñtū pñssio z satisfactio si
ne qd nō pñt b. sacramētū: merito in
b. sacramēto sacredos b. ordine pcedet
Ut pmo diligent pñtōz pñssioe audi
at z de b. s. secūdo vt penitētiā mīgat
Tertio absolutioz impēdat. z no. guil. z
Jo. an. in cle. dudū. de sepul.

Intendēs igitur et ego hunc ordinem
suare declarabim⁹ pmo quō p̄fessor se
hīc debeat in p̄nie ipositioe: deinde in
p̄ctoꝝ absolutioe. Cap. p̄m̄s.

Arca p̄m̄s. s. p̄nie ipositioz p̄ma
iori d̄claratōe sciēdūz ē q̄ triplex
ē p̄nia. s. solēnis publica et p̄uata.
Solēnis ē illa q̄ fit i capite q̄dragesime
cū solēnitatē q̄ b̄t i. d. l. i capite. et iponit
solā ab ep̄o l̄ d̄ci mādato s̄z host. i. s̄. d̄
offi. archip̄. Publica s̄o p̄nia p̄p̄e d̄r il
la q̄ fit i publico si tñ cū p̄dicta solēnitatē
vt cū inīgit p̄grino ire p̄ m̄dū cū ba
culo et pera b̄ndicti et b̄mōi: h̄c p̄t iponē
q̄libz sacerdos p̄ebiano suo nisi adit i
p̄riū p̄uetudo i aliq̄ ecclia. Priuata at
p̄nia d̄r illa q̄ cotidie fit saltē s̄c̄l i āno cū
q̄s secrete et soli sacerdoti p̄ctā sua p̄stet
vt d̄ pe. di. 3. iust. et c. rep̄st. et c. ois. de
pe. et re. et h̄c p̄t iponere et q̄libz sacerdos
s̄z q̄m̄ regularit p̄ quolibz mortali p̄cto
d̄z septēnis imponi p̄nia. 33. q. 2. b. ip̄m
et c. se. et c. 22. q. 1. p̄dicandū nisi maior vel
minor inueniat p̄ canones exp̄ssa: ideo
eos vt maturi p̄cedat: et ne alicui igno
rātia sit occasio deliquēdi b̄ iserē voluit.

Incipiūt canones p̄niales.

Item canō d̄c q̄ si p̄b̄ fornicā
tione fecerit. x. annoz p̄niaz agat
s̄z formā traditā. 82. di. p̄b̄ si fornicatō
nē. Secōs canō d̄c q̄ sacerdos cogno
scēs filiā suā sp̄ualē. s. quā baptizauit vt
ad p̄firmatōz tenuit l̄ i p̄fessioe audiuit
xij. ānoꝝ d̄z p̄niaz agē: et si publicū sit de
ponēd⁹ ē. Ep̄s at q̄ talia p̄misit. i5. annis
peniteat. et p̄b̄ et mulier religiōi tradant
reb⁹ suis paup̄ib⁹ erogat. 30. q. 1. si q̄s sa
cerdos. et c. n̄ d̄z. Si q̄s peccauerit et nāz
et c. cleric⁹ d̄ponat et religiōi tradat. si lai
c⁹ excoīcet et a cetu fiat vsqz ad satisfacti
onē p̄dignā fidelit̄ alien⁹. s. d̄ excoī. p̄la.
c. clerici. si q̄s cū brutis colerit plus q̄ p̄
septē ānos peniteat. 33. q. 2. b. ip̄m. et c. s̄.
se. si q̄s p̄misit icesit eadē p̄a puniat
vt i iurib⁹. s. p̄rie allegat. adde q̄ vici
us et nāz q̄ntē q̄ cū m̄re p̄p̄a peccat. 32.
q. 7. c. adulteri mali. Si sacerdos clan
destinus nuptijs uer fuerit triēnio suspē

dat: et si culpa b̄ exegerit q̄nt⁹ puniat. vt
s. d̄ clā. de sp̄o. c. cū ibibitio. s. penul. Si
q̄s votū simplex violauerit trib⁹ annis
penitē d̄z. 27. di. si vir. Si q̄s excoīcat⁹
celebrant triēnio penitē d̄z et a vino et a
carnib⁹ astinē. 4. et 6. feria. et c. 3. s. d̄ illis
Qui alit̄ iniuste accusat ad mortē. xl. di
es in pane et aq̄ cum. 7. annis peniteat si
mors secuta fuerit. Si vō debilitat⁹ mē
bro fuerit accusat⁹ p̄ tres q̄dragesimas
peniteat accusator vt ex d̄ accusa. accusa
sti. Quicūqz filiā suā sp̄ualē vel p̄matrē
cognouit p̄. 7. annos peniteat: et similē
p̄sentientes. s. mulieres. 30. q. 3. nō d̄z. si
q̄s desp̄satā alij duxerit eā dimittat et
p̄. xl. dies in pane et aq̄. et p̄. 7. annos peni
teat ex de sp̄o. du. t. accepisti. Et intelli
ge desp̄satam. s. p̄ s̄ba de p̄nti. Qui co
gnouerit duas p̄matres vt fororez: siue
sit vxoratz siue nō admitt⁹. 7. annis peni
teat l̄z pl⁹ deberet vt. 30. q. 4. si p̄r. Itē
micidia volūtari⁹ sine sp̄e reſtitutiōis d̄
ponit. et c. 7. ānis penitē d̄z. 50. di. minor.
Vel si cā subit vt magis casuale homici
diū q̄ volūtariū p̄sumat. 5. ānis penite
at. 50. dist. eos vō. et c. si q̄ femina. et c. si
q̄s volūtātē. Matricida p̄. x. annos pe
niteat p̄m formā sat. asperā traditā. 33.
q. 2. latoꝝ. Uxoricide toto tpe vite sue
peniteat et sat. durior: ibi p̄nia iponit q̄
matricide. 33. q. 2. admonere. et c. q̄cūqz
Si q̄s p̄p̄riū filiz interfecerit et ex p̄po
sito iduci d̄z vt toto tpe vite sue penite
at i monasterio vt i. c. l. d̄ bis q̄ filios oc
ciderūt. et si nō possz ad b̄ induci annoz
trib⁹ p̄nia indicat q̄x vñ i pane et aq̄ pa
gat et si opp̄ſerit in lecto dormiēs vt in
c. si ex d̄ bis q̄ si. oc. Si q̄s p̄iurauit. xl. di
es i pane et aq̄ et c. 7. ānis peniteat et n̄ q̄ sit
sine p̄nia. s. interiori. b̄ ē vt sp̄ doleat de
p̄cto. 16. q. 1. q̄cūqz facit. 50. di. clerico. p̄
falsa mēſura. 50. d̄c i pane et aq̄ iponat
p̄nia vt ex d̄ emp. et v̄c. c. z. d̄c vt ibi. si q̄
solēnit penituit et postmodū ad vomitū
rediit. x. ānis peniteat. d̄ pe. di. 5. si q̄ vō
Qui deuotā vt montalē cognouerit. x.
ānis peniteat. et c. 7. q. 1. deuotā. et c. p̄cedēt
Qui cātat mīſā et n̄ cōicat āno penitē d̄z

riteria celebratōe z coione cessare. d. cō.
 di. z. Relatū. nec alia ibi expmit pēitē-
 tia. si sacerdos clicū mortuū i palla alta
 ris involuerit. x. ānis z. 5. mēfib⁹ pēiteat
 diacon⁹ ho triēnio z dimidio de cō. di.
 i. mēo clic⁹ pignoratia. Qui pmitit sa-
 crilegiū violādo eccēlias scrisma siue ca-
 lice sacz pollut⁹ māib⁹ accipit l'ilia cō-
 mittit. 7. ānis pēiteat z i duob⁹ pmissi
 itret eccēliam z vsqz ad qrtū si offerat. et
 trib⁹ dieb⁹ i ebdoada a vino z carnibus
 abstineat ieiunādo s3 alta p'siderāda sūt
 q habēt. iz. q. z. de viro nefādo. Si q pa-
 rētes frāgunt spōsalia filioz triēnio se-
 parēt a cōione z filij sūt si i cōpa sint. 31. q.
 3. si q parētē. ar. dpe. di. i. sic. Qui ducit
 i mīmonū quā polluit p adulteris. 5.
 ānis pēiteat. 31. q. i. si q i vidua. Baledi-
 ctus p desū l'aliqne scōz. p. 7. hebdoma-
 das pēit d3 eo mō q tradit ex dcle. ma-
 le. c. z. Si sacerdos reuelat p'ssionē de
 iure ātiq deponi dbebat z toto tpe vite
 sue ignominios⁹ pegrinari p mūdū de
 pe. di. 6. Laueat sacerdos. postmodū d
 fmiatū fuit q deposit⁹ ad agēdā pniām
 ppetuā i artū mōasteriū dtrudat i fra. e.
 c. ois i si. Qui p'p'us p'dit d'at p'urat si
 liber ē. 11. dieb⁹ i pane z aq pēiteat cū.
 7. ānis seqntib⁹ i pniā pnia. Si ho fuus
 eiulde ē p tres qdragēsimas z legitimas
 ferias. s. scōz qrtā z sextā pēiteat. 32. q.
 5. q plus. Qui p'urat i māib⁹ cpi aut in
 cruce p'secrata tres ānos pēiteat. si ho i
 cruce si p'secrata vni āni pēiteat q at co-
 act⁹ z ignorans p'urauerit si postea co-
 gnouerit tres qdragēsimas pēiteat. 22.
 q. 5. c. q p'urat. Qui sciēt falsū iurat l'ali-
 bz iurare cōpellit vl' iducit: qdraginta.
 dieb⁹ i pane z aq cū. 7. seqntib⁹ ānis pe-
 niteat z nūq sit sine pēitētia: z alij si cō-
 scij fuerit sūt pēiteat. 22. q. 5. Si q p
 iurauerit z. c. si q puer⁹. Si q coact⁹
 p vita i d'mda l'alia nēitate p'urat tres
 qdragēsimas l'f3 aliq3 tres ānos pēite
 at. 22. q. 5. si q coact⁹. Qui i dicēdis ho-
 ris canonicis z alijs d'nis officijs a con-
 suetudine metropolitane ppe ecclie di-
 screpat. 6. mēfib⁹ cōione puat si b ex cō

tēptu fecerit. iz. di. de bis. Ep's q con-
 unctionē subditoz p veditōe misterioz
 dissimulat duob⁹ mīlibus excōicationi
 subiacer ceteri ho clerici eadē pēa l'alia
 ppetēti plectāt. i. q. i. q. d. Sorileg⁹ di-
 uin⁹ z malefic⁹ secl'aris. 11. dieb⁹ pēite
 at si pēti ē occitū ex de fort. c. i. si ho est
 notoriū cōione fidelis puer de cō. di. z.
 p electōe. Sacerdos qridet i astrolabio
 duob⁹ ānis pēiteat ex d sortil. c. ex tu-
 aris. L'ic⁹ q sciēt z maliciose magicis
 artib⁹ icātātōib⁹ z b⁹ i v'sus fuerit vel ta-
 les alij cōsuluerit honore dignitat⁹ sue
 puat⁹ i artum monasteriū dtrudat ad
 ppetuā pniām pagendā. 26. q. 5. nō opz
 z. c. si q's ep's. z. c. aliquātū. si q's stillauerit
 i terrā sine tabulā de sanguie p'secrato q
 dragita dieb⁹ pēiteat: si sup altare tribus
 dieb⁹ si sup linteū altari⁹ z ad aliud stilla-
 puerit q'tuor dieb⁹: si vsqz ad tertū
 nouē dieb⁹. si vsqz ad qrtū. 30. dieb⁹ pe-
 niteat de p'se. di. z. si p negligētiā. Si q's
 laic⁹ p ebrietatē l' voracitatē cucbaristia
 euomuerit qdragita dieb⁹ pēiteat clic⁹
 ho l'mōach⁹. 70. dieb⁹. ep's aut. 9. dieb⁹
 pēiteat. S3 si p'p' iurmitatē b acciderit
 7. dieb⁹ pēiteat de cō. di. z. si q's p'ebit
 etatē. Qui p's bytex iter fecerit. iz. ānis
 pēiteat. ex. e. c. z. Si q's domū v' areā
 cuiuscūqz volūtariē icēderit sublata v'
 icēsa oia restituat. z 3. ānis pēiteat ex de
 iniur. si q's domū. Qui cōicat cū bētico
 sciēt. 5. ānis pēiteat. z 4. q. i. si q's de-
 derit z. c. se. Qui ignorat cognoscat du-
 as sorores l'matrē z filiā l'amitā z neptē
 7. ānis pēiteat: si sciēt ppetuo careat
 p'ugio. 34. q. vl. si q's cum duab⁹ z. c. se.
 Patron⁹ res ecclie dilapidās āno pēi-
 teat. 17. q. vltima filijs. Qui lustrat do-
 mū suā cū magicis incātatiōib⁹. 5. ānis
 pēiteat. 26. q. 5. si q's ariolos z duabus
 cāis seq⁹. Qui iurat nō facere pacē cū p-
 ximo suo āno pēiteat z ad pacē redeat
 22. q. 4. q sacramento. p'dertur⁹ adult bo-
 micida regl⁹. 7. ānis peniat z idē p' fomi-
 catione l3 nō ita aspera pēitētia ipona-
 tur. 22. q. i. p'dicādū cū glo. z 33. q. z. b.
 ipsum. z. 5. se.

Quāquā hos canōes pñiales hic
 i fueri n̄ tñ h̄ iō feci qz p̄fessor de
 beat aut teneat sp̄ pñias put i eis
 p̄tinet iponere: cu3 hodie oēs pñie arbi-
 trarie sint z p̄fessores arbitrio p̄mittant
 z 6. q. 7. tpa. z de pe. di. 1. *Abēnsurā. z ex*
eo. c. Quēsitū. z. c. de his qui. Sed vt ex
h̄ sciat meli⁹ differētias p̄ctōz cognoscē
z fm̄ corz grauitatē cuilibet penitenti. p
ut p̄gruit pñiaz inuigere: p̄siderat. tñ cō
ditioe z p̄fōe dignitate sexu officio pau-
ptate cōplertione societate ac dispositio
ne vt dicit host. in sū. e. ti. §. q̄pñia. De-
bet enī pñia p̄ctō corzspōdere. vt. f. sup
bo. humil⁹ inuigat oīo. auaro z cupido.
elemosynaz elargitio: luxurioso z gulo
so abstinentia z carnis maceratio. Quod
verē ē n̄ de n̄cōio l̄ ē de p̄gruo i sp̄ali sed
de p̄gruo tñ i generali vt dicit Sco. i. 4.
di. 15. q. 1. nā sepe p̄tingē pōt q̄ aliq̄s pec
cet p̄ctō supbie auaricie luxurie z gule
cui de p̄gruo deberet corzspōdē aliq̄d p̄
dictōz op̄ez penaliū: z tñ talis pñia vel
satisfactio n̄ poterit ei p̄petē. exēpli grā
Paup̄i q̄ furat⁹ ē n̄ p̄petit ei dare p̄pñia
vt elemosynas faciat qz n̄ h̄z vñ facē nec
vt oret l̄ ieiunet aut corz maceret l̄z pec
cauerit p̄ctō supbie l̄ luxurie qz cū opō
teat eū p̄tinue laborare p̄ victu necessa-
rio n̄ possz postea sustinē laborē. Lōsily
pōt p̄tigere qz diues q̄ peccauit p̄ctō car
nis sit adeo delicat⁹ qz n̄ vult ieiunare
nec corz macerare: l̄ p̄sumit qz si sibi ta
lis pñia iponeret cito eaz abijceret z sic
nouo p̄ctō peccaret. vñ i his casib⁹ z sili
b⁹ discret⁹ p̄fessor iponet aliā pñiam q̄
cognoscit penitētē libēt⁹ recipe z credit
qz debeat meli⁹ adimplere: cauēs sp̄ ne in
uigat pñiam q̄ alteri faciat p̄iudiciū. Per
q̄ seq̄t aliq̄d scādālū seu piculū. Et si pec
cator oīo nullaz pñiam velit accipe a sa-
cerdote sibi ipositā dicit tñ se h̄ere displi-
cētā alq̄ p̄tritōez d̄ p̄ctō p̄misso z firmū
p̄positū n̄ recidiuādī: absoluēd⁹ ē ne ca
dat i despatioez fm̄ Sco. vbi. §. Idem
guil. Est tñ h̄ casu z q̄tienscunqz iponit
pñia minor debito p̄sitētī nūciāda pñia
q̄ sibi p̄pctis suis eēt iponēda: z inducē-

do qz eā i se l̄ equalēti absqz ipositōe v̄e
 lit adimplē: Illōq̄n oportebit eū in pur
 gatorio soluē z cōplere. Lō. tho. i. 4. di.
 19. nullo tñ casu p̄fessor d̄z erigē p̄missi
 onē a p̄sitētē l̄z credat qz n̄ faciat pñiam.
 aut aliud qz p̄mittit. Sufficit. n. si dicat
 se h̄ere p̄positū faciēdi f̄z guil. Salubre
 ēt p̄siliū doctorē ē qz cuilibz p̄sitētī ad vi-
 tādū ābiguitatē d̄ iteranda pñia facta in
 p̄ctō mortali p̄fessor vñ p̄i n̄ l̄ aliq̄ aliā
 breuē satisfactōem quā statī in statu p̄re
 ere q̄t inuigat. z deinde ei d̄claret si p̄tin-
 gat reliq̄ satisfactōem sibi p̄ eū inuictaz
 agē in p̄ctō mortali an debeat illā ifare
 vñ nō tñ d̄i in mortali q̄ contrit⁹ ē.

De commutatione penitentie.

Vcrif an sacerdos possit p̄muta
 re pñiam quā iūxerit: z dico bre
 uit f̄z host. i sū. t. d̄ remiss. §. z an
 sacerdos qz sic d̄i tñ discrete z ex cā rōa
 bili z circa subditos suos. di. 8z. p̄sbyf.
 alt̄ nō. Lō. ray. Tu dic fm̄ guil. Qd̄ aut
 p̄fessor a q̄ p̄mutatio petir̄ iste idē ē q̄ iūx
 rit eā siue successor ei⁹ l̄ supior ordinari
 us iudex penitētis: z bt oēs p̄nt pñiaz cō
 mutare l̄ relaxare. aut ē ali⁹ p̄fessor a p̄re
 dict⁹ z tñc si tal⁹ pñia ē secreta z i tali casu
 inuicta i q̄ ip̄e scōa p̄fessor poterat ab inī
 tio absoluerē z pñiam inuigere poterit
 ēt eo cāu relaxare z p̄mutare. Sec⁹ ar̄ ē
 si i casu a q̄ ip̄e añ n̄ poterat absoluerē: aut
 si tal⁹ pñia inuicta fuerit a supior q̄ sibi ta
 lē p̄mutatōez l̄ relaxatiōem resuauerit.
 Arch. ad h̄. 50. di. accedēs. 33. q. 2. latozē
 z ibi glo. idē i direc. t. e. §. 140. h̄ tñ ē cāu
 cū pñia inuicta ē a supiore l̄ i casu sibi re-
 suato poterit iferio: fm̄ guil. eā p̄muta
 re l̄ relaxare si vigeat n̄cētās aut suade-
 at vtilitas ēt si sit publica. Pñ ē. n. in p̄
 tari i his casib⁹ qz supior p̄cesserit ifer iō
 rib⁹ p̄tātē p̄mut adī l̄ relaxadi. h̄ ille. nec
 vñ necesse ex h̄ iterare p̄fessionē vt dicit
 exp̄sse pe. d̄ palu. l̄z aliq̄ p̄ritū dicat.

Quomodo cōfessor circa infirmos se
 habere debeat.

Quāquā periculosum sit pñiam
 vsqz ad extremū vite differre d̄
 pe. di. 6. Si quis attñ qz nemo ē

despandus dñi i h corpe pstitur e ea. di.
 neo. pster q morientib? i in mort? pi-
 culo pstitur? pñiam negauerit eoz aiaz
 re? erit. z.6.q.6. Si pster. z.c. se. dñs igit
 pfflor? cñ ad infirm? p pffessione voca-
 tur cñ oi sollicitudine cñ adire z oi dili-
 gētia ei? saluti intēdere. p facile ē. n. pñ
 dñi pfflori i tali casu aiūm ē cuiuslibet
 magni peccatoris ad deū puertere: z ad
 oē bonū pñuadere z disponere ac tandē
 eius aiām de inferni baratro liberare.
 Studeat igit p? z añ oia si sue menti cō-
 pos ē infirm? p posse eñ ad pñitōez cñ
 spe venie iducē: deinde ab eo qrat a qto
 tpe citra si ē pfflor? totū illi? tps quo si
 ē pfflor? oīum pctōz suoz ab eo exigat
 purā pfflorē: cñ interrogādo in gñali si
 spāl plus z min? put ei? discretōi z cō-
 sitētis pñitōi expēdire videbit? z infirmī
 tat? grauitas sine mltō detrimto patie-
 tur: pñpue de his interrogādu ē. si cō-
 tētā de oī eo qd deo placuerit circa tps
 disponē: siue de sanitate l infirmitate. si
 ue de vita siue de morte z si dñs de om-
 ni offēsa dei z pñit? ei iniurias rethi-
 tit. nā als saluari si pōt. si ad curā sue in-
 firmitat? vocauit medicū iudeū l infide-
 lē: aut ab eo recepit medicinā. nā h ē p-
 bibitū z mortale: z ex h dñs exōdīari si ē
 laic? Si cleric? ē dñs deponi. 38. q. i. c. nū-
 lus. z. c. oēs. z no. collec. c. de iude. ad h
 z arch. in. d. c. nullus. vbi tñ dñs q si quis
 moriat? nisi iuuēt a medico iudeo z aliū
 inuēire si possit. credit bug. q in tāta ne-
 cessitate l ei vocare cñ. Si venificoruz
 l incātātū remedijs aut medicamine p
 sanitate sua recuperanda vsus ē pñbituz
 ē z mortale. z.6.q. z. c. illud. z. c. Qui siñ
 saluatore ea. cā. q. 7. admoneat. z ex de
 pe. z re. Lñ infirmitas in fine. Si debet
 aliquid alicui cā maleficij pñtus depōsi-
 ti. l pdecessor suoz legatū nō soluti. aut
 alio quouis respectu. Nā nō remittit
 pctm nisi restituatur male ablatum. Iō
 si pōt sine mora restituat: ne cuz alieno
 discēdens dñet i eternū. sed si pō tñc
 nō pōt sufficiēter ordinē z disponat. vl
 talem cautionē faciat qz creditores sint

securi z executores sui si decesserit quā
 pñm fieri poterit satisfaccere cogāt. Qd
 si alienum noluerit restituere: vl vl pñi
 xi per testamētū vl als sufficiēter dispo-
 neret nullatenus absoluat. si añ de cō-
 tritus z ad oia bene dispositus satisfacti-
 one vl cautione pñmissis vl predictis tñc
 si nō ē multuz grauatus infirmitate im-
 ponat ei pñia. put pfflori videbit confi-
 deratis pctōz grauitate z persone cōdi-
 tione vl supra. quam faciat cum sanat?
 fuerit. Melius ē tamen errare in mise-
 ricordia remittēdi qñ i seueritate vlciscē-
 di. z.6.q.7. alligāt. Si hō fuerit infir-
 mitate grauatus seu in periculo mortis
 pstitur? nō ē ei pñia iniungēda l tñ ino-
 tescendo. qñtitas z qñlitas ea. cā. z. q. c. ab
 infirmis. Declarare tñ dñs ei sacerdos si
 tu eēs san? talē pñiaz tibi daret: z vsqz ad
 tale tps: qñuis ē mltō maiore facē dñs
 hō canōes. z si pñaluer? facias h l illud.
 si hō ad deū migrauer? facias pñia talē
 elemosynā. l inūgas bēdib? tuis l ami-
 cis vl pñe faciat: z si h acceptat secur? eñ
 absoluat. Tal? erit viatico reficiēdu z
 añ mortē oleo inūgēd? z amicor? orōni-
 b? z elēosynis adiuuād? vt i. d. c. lib i fir-
 mis: si hō tal? infirm? infirmitate oppres-
 sus loqā amifit l in frenesiz pñer? fu-
 erit distigue: qz aut tal? bñ viuebat z vt
 fidel? christian? singlis ānis pñtebat z se
 pñmūcabat z bñ. l z sacramēta si petierit.
 qz talia ex ispato acciderūt: l ē si mal? z
 obfīat? diu in pctis pseuerauerit z a lō
 go tpe nō ē pfflor? petijt tñ sacerdotē. p cō-
 fessione z ostēdit se oia velle facē q dñuit.
 z dñs dēt testimoniū q eñ audierūt. z pi-
 culū ē in mora: qz pñmo credit mortu-
 ris. In vtroqz casu tal? pñsumit pñritus.
 Iō aliq d circūstātib? faciēte. p eo pfflori
 onē gñalē: sacerdos absoluat eñ ab oib?
 cēsur? casib? z peccat? inūgēs aliqd cir-
 cūstātib? l pñguineis aut bēdib? paia
 ei? faciēda si voluerit acceptat. Deinde p
 pñ facēdos mīstrabit ei sacramētū eucha-
 ristie: l si sit pfflor? eo q si potuit. z.6.q.
 6. is q. vl alius. fm Archi. ea. q. c. si pre-
 sbyter. nisi timeret de eius expunitōne

promittit. Idē vī si q̄s a natiuitatē amēs
fuerit. nā tal pōt baptizari z eī nēcitate
s. i. mort. articlo p̄stituto. corp⁹ xpī dari
vt no. glo. z 6. q. 6. c. q̄ recedūt. Itō aut
mistrabit ei religiosus: qz ē in h articlo
mort. h sacramētū mistrado sū lnia. p̄p̄j
sacerdot. icurreret excōicatōez papales
vt no. pau. Jo. de le. z Jo. d. Imo. in cle.
Religiosi de p̄uil. extrēa vō vinctio oio
talib⁹ dāda ē ēt si n̄ potuerit coiacare: qz
lz p̄p̄ frenesiz n̄ pmitterēt se inūgi. potu-
erūt ligari z sibi violēt dari: sec⁹ at de eo
q̄ a mltro tpe citra n̄ ē p̄fessus l notorius
peccator exis: subito incurrit amētias l
loq̄la p̄didit: nec p̄p̄ postea ofidit signa
p̄tritiōis. nam tali sacramēta n̄ obēt dari
nec in ecclāstica sepultura sepeliri.

De absolutione quomodo confessor
se habeat circa eam. Caplm. tertium.

Acto sup⁹ q̄l r̄ p̄fessor d̄z p̄nias i
iūgē restat p̄fegit h dēclarat q̄uo
circa absolutiōez p̄ctōz se obeat
habē. Vbi nō aī oia qd d̄z in tāto miste-
rio se imūnē ab oī crīe repire: vt digne z
salubrit̄ valeat illud exerce. nā vltra mo-
dū sacerdotū crimē dēstabile ē: q̄ n̄ p̄us
se iudicat z alios alligāt de pe. di. 6. s. sa-
cerdos: q̄tēs enī sacerdos exis i mortā
li aliq̄ue absoluit toties mortāl̄ peccat
vt no. glo. ea. di. s. penul. sup. vbo iudi-
cādus. z Arch. ibidē. z bētū i dire. e. ti. si
tū p̄erat z disponat p̄stiteri n̄ d̄z i mortā
li. Iustificato igr̄ p̄ se ipso: z iaz integre
audita p̄itētis p̄fessioē: z debita p̄nia in-
posita: z p̄stēs dicat se ex corde de oī dēi
z p̄rimi offēsa dolere: z i iurias ei remit-
tere: z alteri⁹ samā z rē velle restituē z p̄
iniurijs debite satisfacē vt. s. c. p̄cedēt.
tūc si p̄stēs i articlo seu p̄iclo mort. sit
posīt⁹ ab oib⁹ cēsūz casib⁹ z p̄ctis pote-
rit p̄fessor eū absolue vt. s. p̄te. z. ca. ii.
s. 7. Si vō san⁹ fuerit z ligat⁹ repit aliq̄
excōicatōe iudicis: remittat eū ad excōi-
catorē seu ad ei⁹ supiorē: ad q̄s de iure p̄-
tinet absolutio s̄m Ric. i. 4. di. 18. arclō
9. q. 5. Si at sit excōicat⁹ excōicatōe iu-
ris: absoluat eū ab ea si pōt mō iñscri-
pto: si at nō pōt remittat eū ad bñtes au-

ctoritatē absoluedi: nec absoluat eum a
p̄ctis p̄p̄ fuerit absolut⁹ ab excōicatio-
ne: qz excōicat⁹ maiori seu miori excōi-
catōe n̄ ē p̄iceps sacramētoz ecclē scōm
doc. Et no. p. Ric. i. 4. di. 18. ar. 9. q. 4.
z durādū in sū. li. i. di. iij. q. 25. Imo si
scient maiori excōicatōne excōicatū ab-
soluat a p̄ctis p̄usq̄ ab excōicatōe: eādē
icurrit excōicatōem. lz qdā dicūt prius
s̄z p̄ia opinio tutior ē quā tenent Guil.
Jo. de legna. z Jo. de Imo. i cle. religio-
si. de p̄uil. z d̄z b̄t i d̄rec. lib. i. t. z. s. 103.
Sec⁹ at si ignorat absoluat. Si vō n̄ sit
excōicat⁹ s̄z bz aliq̄s caus l p̄ctā supiori
refuata: tūc s̄m tho. z dur. in sū. d̄z eus
absolue ab his a q̄b⁹ pōt: deinde remit-
tere eū ad supiorē de residuo absoluedū.
iñformādo penitētē q̄ illa p̄ctā a q̄b⁹ ipse
n̄ potuit eū absolue p̄stear epo v̄l ei⁹ vi-
cario: z faciat se ab eis absoluti: nec per h
d̄z p̄fessio diuisa: qz itegre p̄stet primo z
absolues scōo p̄firmat z p̄stet qd̄ceptū
erat. Vel si p̄fessus p̄sona simplex fuerit
vadat ipse p̄fessor: vt si pōt ad ep̄m. p̄ aucto-
ritate obtinēda: vt si p̄stentē mittit dēi
lnia illa p̄ctā in cedula quā ipsemet p̄s-
tens portet epo vel eius vicario scribat
sub hac forma v̄l sūi videlicet. Latorem
p̄latrī ē p̄fētū p̄ homicidio vel icestu
In tali gradu cōmissio absoluedū pater-
nitati v̄re transmittō vt bñficiū absolu-
tiōis ipendendo: z salutarē p̄niam inis-
gendo: ip̄m sancte ecclē reconciliētis. z
confessor cantū ip̄m reddat ne illā cedu-
lam alteri legendā tradat. Et si ep̄us re-
mittat eum ad cōfessorem ipsius aucto-
ritate absoluendum tūc absoluat illum
integre ab oib⁹ peccatis imponendo il-
li p̄niam solum p̄ illo peccato pro quo
p̄us non imposuerat. Et si ille non bēt
casum refuatum: vel ēt si bz z ipse p̄fes-
sor ab oibus absolue pōt libere absol-
uat eum modo iñscripto.

De forma absolutionis a p̄ctis

Gr̄ca absolutōez p̄siderāda ē for-
ma d̄bita v̄l p̄p̄a z p̄pletia. vbi nō
q̄ sic qdlibet sacramētū bz suā p̄-
p̄iā formā: ita ēt sacramētū penitētie

que ē ista. s. ego te absoluo: & portat ego
te absoluo. i. sacramētū vltimū: rñ abso-
lutōis tibi ipēdo l' pfero. non at iporat
vt qdā dicit: & male: ego te absoluo. i. ab-
solutū te offēdo: qz segrē ex h' qd i. sacra-
mētis noue legis nō ēēt nisi offēso vlti-
mificatio qd ē falsū: eo qd sacramēta no-
ue legis nō solū figurāt & significāt sic sa-
crāmēta legi veteri: s. ēt efficiūt qd figu-
rāt. Vñ sacerdos p tute clauis absoluit
a culpa mortali nō pncipali s. vt instrumē-
tū disponēs ad ifusionē grē tñ p quam
fit remissio culpe: absoluit ēt a pēa nō ef-
ficiali qd fit ifinita & sepabilē a culpa nō pōt
remitti nisi a tute seu potētia ifinita: &
ab eo qd remittit clpa s. a tpali fic: nā cū i
pūritōe pēa efina pmutet i tpalē h' l' pur-
gatorio soluēdā d illa pēa tpali cui? hō d
bitōr remāet h' vlti purgatorio p dxi sol-
uēda tute clauis aliq pa nō tota dūmi-
nuē s. alex. d. al. 4. pte sū. q. 28. i. tbo. i.
4. sē. di. 18. ar. 3. S. qñ alia ē absolutio
a pēis & alia ab excoicatioe: de his singu-
lati i sra dicit. Quo ad absolutōes a pec-
cat' sciēdū qd l' vt p dxi d sba forme sint
tñ h' bba. Ego te absoluo ex pmissis ill' sup
qd' absolutio dēminat si a pēis. & dep-
catio hō qd pmittit & reliq qd subsequūt nō
sūt de nēitate s. tñ pgrue & laudabl' ap-
ponūt. Postq' igit penitēs itegre oia
pctā sua p fessus fuerit & put regit p fu-
turo tpe bñ dispositus vt supia pmissa a
sacerdote ofone. Ad i fereat tui oipotēs
de? & dimissis oib' pēis tuis pducāt te
ad vitā eternā. Amē. Indulgētiā & abso-
lutionem oium pctōz tuoz tribuat tibi
oipotēs & mīcōr dñs. Amē. libē & sñ
p ditiōe absoluat cū: nāz cū p ditiōe abso-
lut' nō ēēt simplr absolut' ex de re. iur.
Act' 2. li. 6. & dicat dñs nī ihesus xps qd te
creauit & redemit te absoluat & ego aucto-
ritate ipi' qd fūgo: iquātū possū & debeo
absoluo te ab oi vicio excois mioris si
tener: & i fessio te scis sacramēt' ecclie si
idiges: itēz absoluo te ab oib' pēis tu-
is p fessis & oblit' mortalib' & venialib'
& circūstācijs eoz. Passio dñi nī ihesu
xpi & oia bōa qd fecisti & factur' es & aduer-

uersa qd sustinuisti & sustinebis sint tibi
penitētiā & remissionē & pctōz tuoz in
argumentuz diuine gratie. In noie pa-
tris & filij & spūs sancti. Amen.

Qñ satisfactio d' pcedē absolutioe:
Vñt tñ aliq casus i qd' an satisfi-
ctōem nullaten' penitēs ē absol-
uēdus nec i vita nec i morte nisi
pūs satisfaciāt l' idonee caueat p iurijs
l' dñis & male ablat'. Qñ p m' ē d' ex-
coicatis vt i sra dicit. Scōs ē d' vsurarijs
māifestis. Dicit. n. vsurari' manifest'
p euidētiā facti: puta qd mēsz patā t' ad
vsuras vlt' qd h' i iure p fessus ē l' pūct'
vlt' si sint de hoc argumēta cū fama. So-
la at fama si suffic' vt nō. glo. i. c. vsuraz
de iuris li. 6. sup vbo manifestos. Ta-
les eni vsarij manifesti nec ad p fessionē
nec ad sepulturā recipi debēt licz dicāt
se velle restituere vel ēt in vltima volū-
tate mādēt d' vsuris satisfieri. Sed o'z
qd de ipis sit vel fuerit put patiunt fac-
tates eoz plenarie satisfactū vlt' illis qui
bus faciēda ē restitutio si p fessio sint ipi
aut alij qui eas p fessio acq'rere vel eis abs-
tīb' loci ordinario vlt' vices eius gerēt.
Aut decano. Archipresbytero vel abba-
ti qd als iurisdictionē h' in spūalib' d' cō-
suetudine. Aut rectori pochie ipi' vsu-
rarij. Vel ei' cui d' fieri restitutio corā
aliqb' fidedignis aut suo publico. i. ta-
bellioni de ipius ordinarij aut p ditiō-
ruz mādato de restitutōe idonee sit cau-
tū dādo. s. pignora. l' fideiussores si pñt
als suffic' cautō iuratoria. Et si vsuraz
gritas sit manifesta illa sp in cautōe ex-
pimatur. Alioqñ moderāda erit arbitrio
recipiētis. Ipē tñ si sciēter minorē qd ve-
risimill' credit moderet ad restitutionē
residui tenet: als nullus d' i teresse eoz
testamētis aut eos ad eccliam sepulturā
seu p fessionē admittere vlt' absolucere vt
in. c. quāq' de vsuris li. 6. Si igit vsura-
rius obite cupit satisfacere ad h' vt ei de
pctm remittat q' tuoz obfuare d'z. Pri-
mo si h' pecuniā vnde restituere valeat
pūsq' moriatur p se ipm l' p fidelē amicū
restitutōi illā exponat. Scōdo faciat pur-

distice pponit edictū in locis a quibus incolitis
sunt extorte vsure quod omnes veniant: et si aliq
appareat quibus fides sit adhibenda pro illis
restituatur quod pauperibus eroget ut non. glo.
ibidem super verbo satisfieri. Tertio si aliqd
vsuerit per cautionem idoneam supplicat ut
supra. Quarto si vsurarius habet aliquod instrumentū
tales scripta ex tunc ea casset per publicū in-
strumentū vel redigat ad debitū veritatis.

De forma absolutōis ab excoīcatōe.

Uo ad absolutōem ab excoīcati-
one. Sciendū quod duplex ē excoī-
catō. scilicet iuris et hominis. Ab excoīcatō-
ne iuris maiori seu minori et regulariter episcopus
subditos suos et plures exēpti sibi subdi-
tos absoluerē pnt: nisi papa absolutōem
sibi refuauerit ex de se. exco. Mup vlt
sede vacante capitulum: aut ille ad quem episcopus
iurisdictio pertinet ex de ma. et obe. c. 2. li. 6
Si sūta homo hominis non potest absolue nisi qui eam
tulit et ei successor: si habet eandem iurisdictōem
super excoīcatū quā ipse qui tulit habuit. 2. q. 3
Si episcopus. 1. et superior. fm Ric. i. 4. Luz
tū alia sit excoīcatio pertinet ad forā pen-
tentialē. Sciendū quod a prius absoluerē potest et non sa-
cerdos ex de se. exco. cū illor. 2. c. Lano-
nica. et de pue. Quarto. Quā absolue po-
tē iurisdictōis quod ordi. 2. q. 1. Memo.
Solēnia tū absolutōis sic dicit orones
cū stola: psalmū penitētiāle: et in ecclesiā
introducē e ordi. et officij. et excessib. pla.
c. si. et de sen. ex. nup. Ab illa homo qui pce-
dit ex vi clauis solus sacerdos absolue
potest. De. tū de pa. et Jo. sup. decretales.
a nobis. c. de sen. excoīcationis clarius
dicit. scilicet quod omnis superior et non sacerdos hūc
prātem excoīcandi: habet et absoluedi quātū
ad restituendū excoīcatū ad actū legiti-
mos habile et cōioni fidelitū: sed quātū ad
tollendū culpā rōe crīs vel p̄tūmācie p̄cte
requirit absolutio sacerdotis. Lō. ric. in. 4
di. 18. ar. 10. q. 4. vbi dicit quod prima ex-
coīcatōe non ē necessariū quod absolues di-
cat p̄cise absoluo te: sed sufficit dicere re-
uoco relaxo et hūmōi vba. In illa homo que
sit ex vi clauis i foro p̄scientie et sacer-
dos dicere. Ego absoluo te. Jo. an. su

Verbo reuocatōem ex de his qui vi metus
ve cā si. c. i. li. 6. circa h tripliciter distinguit
et soluit. Vide ibi. ligatū tū plurib. suis
vel vna ex diuersis cāis si vult de absolui
et exprimere oēm suā et cām et sic vna
absolutio sufficit ad p̄tes excoīcationes
tollēdas: aliter non teneret absolutio quod per
surreptōem obtenta eēt ex de sen. exco.
officij. et de h dicit clari. Ric. vbi. s. ar.
3. q. 10. Regulariter igit in absolutione
ab excoīcatōe maiori quattuor obsequia
sūt. Prīmū ē vt excoīcat. in oī casu an-
teq̄ absoluat iuret stare mādatis ecclie
vlt. ius absoluētis: siue quod parebit iuri.
Et 3. host. dixerit iuramentū eē de suba
absolutionis: tū p̄riū et cōis op̄tio. vñ
de si omittat quod fieri nō dō et 13. nihilomi-
nus absolutō extra eo. Cum desideres
2. d. An. de bu. ibidem. Lō. Bos. et Guil.
De pueris an debeāt iurare relinq̄ ar-
bitrio absoluētis. Scdm ē quod si quis ex-
coīcat. ē p̄notoria offēsa i p̄misiōem
absoluat nisi p̄ satisfecerit et sufficientē
p̄stiterit emēda si potest ex de verbo. sig. Ex
pre. el. i. quod p̄sertim obtinet quā h in iure
exp̄sse cautū repitur. Alias si nō potest
absolui recepta ab eo idonea cautōe quod
satisfaciat si ad pinguiorem fortunā per-
uenerit. Idē dico si p̄ptumacia aut offē-
sa dubia erat excoīcat. quod si suffic cautio
iuratoria vbi nulle exp̄se petunt ut
ibi et in. c. Edwardus ex de solu. Absolu-
tio enī negāda nō ē. 36. q. 6. Si p̄byter
Tertius ē quod absoluat p̄eū qui tulit suā
vel superiore suū: vel aliū cui cōmissa fue-
rit auctoritas absoluedi: debita forma s̄
uata. Sic absoluens enī excoīcatū vir-
gis vel corrigijs scapulas nudas habentem
verberabit dicendo psalmum.
Misere mei de. vel aliū penitētiāle
cū Gloria patri. percutiēdo semel i quoli-
bet vsu postea dicat kirk chustel. kirk.
Pater noster. v. Et ne nos. v. Saluus
fac suum tuū. Respondeat. Deus me
sperātem in te. v. Nihil p̄ficiat inimi-
cus in eo. Respondeat. Et filius iniqui-
tatis non apponat nocere ei. v. Esto ei
dñe turris fortitudinis. Respondeat. Et fa-

cie inimici. **V.** Dñe exaudi oronē meaz
Rñdeat. Et clamor me⁹ ad te veniat. **V.**
Dñs vobiscū. Rñdeat. Et cum spiritu
tuo.

Oratio.

Eus cui p̄p̄m ē misereri semp
z p̄cere suscipe deprecatiōem nr̄az
z hūc famulū tuū quē excoīcatō-
nis catena p̄stringit: misatio tue pieta-
tis absoluat. **Per** xpm dñm nr̄m. amē.
ii. q. 3. **Et** aliquis. Quartū ē q̄ absoluto
siant mādāta iusta z rōabilia als appella-
re possit ex de pac. c. si. **Erit** aut ei preci-
pue iniungēdū q̄ de cetero non faciat. **Et**
eū canonē pp̄ quē erat excoīcatus: vt in
cendario q̄ nūquā icendat. p̄cussori cle-
rici qd̄ nūquā p̄cutiat z h̄mōi. z 3. q. vltia
p̄ssimam. **Aliqñ** ē r̄q̄ritur cautio q̄ d̄
cetero talia nō faciat ex de sen. ex. **Bra-**
uem. Sed si appareret sententia iniusta
nullum mādātum fiat absoluto. **In** ab-
solutione at̄ ab excoīcatione minori nō
r̄q̄ritur hec solēntas ex co. ti. **Sup.** in
maiori: s̄o licet sine cā omitti nō debe-
at tñ si omittatur absolutio valet: nā cū
quis possit simplici s̄bo excoīcari ita et
simplici s̄bo pōt absolui. vt s̄c̄it̄ th̄o.
z Ric. vbi supra z fere oēs doctores licz
host. dicat s̄r̄iū. **Immo** ē quo ad eccl̄iā
valet videlicet absolutio siue iusta sit si
ue iniusta. s̄o. distinctōe pōderet ex de
reg. iur. cū sunt. li. 6. nisi fuerit ex cā fal-
sa. puta si absoluēdus dicat se satisfecis-
se vel iuriā sibi remissā fuisse: vel ali-
quid tale qd̄ sit falsum: quia sic iudex nō
intendit absolucere e r̄ de off. or. ex par-
te. **Pōt** ē quis absens z inuitus ab ex-
coīcatione absolui s̄m **Th̄o.** z Ric. vbi
supra ar. io. q. i. z. z. **Et** intellige Ric. q̄
quis pōt absolui inuitus a sententia ho-
minis: nō aut a sententia iuris vide ibi.
Forma absolutōis h̄m̄iū idulgētā ple-
nariā. **Primo** absoluēdus dicat. **Confi-**
teor. **Et** p̄missa a sacerdote orōne **Adi-**
fereatur tui z dñs Iesus xps. subiūgat.
Auctoritate dei z beatorum ap̄loz **Pe-**
tri z **Pauli** z s̄acte romāe ecclesie mihi
p̄missa z tibi p̄cessa ego absoluo te ab oī
s̄et̄ia excoīcatōis maioris vel mino-

ris suspensionis z interdicti si teneris:
z restituo te vnitati fideliz z sanctis sa-
crāntis ecclesie: z eadē auctoritate mihi
p̄missa ego absoluo te ab oib⁹ p̄ctis tur-
is p̄fessis contritis z oblitis. **Ite**z au-
ctoritate dei z beatoz ap̄stoloz petri z
pauli z sancte **Romane** ecclesie: z etiam
auctoritate dñi nr̄i. **P.** sūmi pontificis
mihi in hac parte cōmissa: z in quantuz
debeo z possum si ista vice moueris ab-
soluo te ab oib⁹ p̄ctis tibi in purgatorio
debitis pp̄ culpas z offensas q̄s p̄tra de-
um cōmisisti: z inquātum inde p̄mittit̄
restitu te illi inoēt̄ie i qua eras qñ ba-
ptizatus fuisti. **Si** s̄o ista vice non mo-
ueris refuo tibi plenariā idulgētā tibi
p̄cessā a dño papa. p̄ ultimo ar. mortis.
tue. **In** noīe p̄ris z filii z sp̄s s̄acti dñm̄e
Interrogatōes b̄ti **Anselmi** faciente
iūmo morientī.

Primo interrogari d̄z. **Si** credit oīa q̄
sūt fidei christiāe. **Et** rñdeat. **Eredo.** **Se-**
cundo si gaudet se mori in fide christiā-
na: z respōdeat. **Gaudeo.** **Tertio** si reco-
gnoscat se deū multum offendisse: z re-
spōdeat. **Recognosco.** **Quarto** si dolz
de oī dei offensa: z rñdeat. **Doleo.** **Qui-**
to si p̄ponit de cetero ab oī offensa pec-
cati mortalis abstinere. z rñdeat. **Diui-**
no auxilio mediante. **p̄pono.** **Sexto** si
credit se meritis passionis xpi z non p̄
prijs ad gl̄iam puenire. z rñdeat. **Eredo**
Ultimo debet sibi dici si occurrerit tibi
inimicus diabolus semper ei opponas
merita passionis christi.

Impressus Venetijs per **Reynaldū**
de nouimagio teotētonicū: Anno
salutis. i. 486. adi. 28. **Septembus.**